

MONOGRAFIA ORĂȘULUI CÂMPINA

ISTORIC și
DOCUMENTE

CU MAI MULTE PLĂNSE ȘI HĂRȚI
de

STOICA THEODORESCU
Profesor la Liceul din Câmpina

CÂMPINA

—
TIPOGRAFIA „GUTENBERG“, MIHAIL S. GHEORGHIU
1924

MONOGRAFIA ORAȘULUI CÂMPINA

ISTORIC ȘI DOCUMENTE

DE

STOICA TEODORESCU

PROFESOR LA LICEUL DIN CÂMPINA

CÂMPINA

—
TIPOGRAFIA „GUTENBERG“, MIHAIL S. GHEORGHIU

1924

MONOGRAFIA ORĂȘULUI CÂMPINA
ISTORIC ȘI DOCUMENTE
Toate drepturile rezervate autorului
STOICA TEODORSCU
1924
TIPOGRAFIA CĂLĂBĂȘNIC, BUCUREȘTI

Închin această lucrare

Tubiților mei părinți.

PREFAȚA,

Lucrarea de față am făcut-o mânat de un singur gând, anume, de a înfățișa-cred-tuturor, și mai ales ce'or din Câmpina, oglinda vie a dezvoltării istorice, a acestui prea frumos oraș. Dacă astăzi Câmpina se bucură de un renume mondial, prin bogățiile subsolului; dacă tot astăzi acest orășel este numerolat și socotit ca un centru climateric destul de apreciat, apoi această dezvoltare și acest renume, nu întrece prea mult, însemnătatea din trecut, când era socotit ca vama-schela-cea mai de seamă a principatului Țării Românești.

Țin să arăt — mulțumind pe această cale — că îndemnul cel mai prețios ce l'am avut în executarea acestei lucrări, se datorește d-lui avocat Ciprian Rașiu, care în calitate de avocat-procurator al Domnului și Doamnei Contese de Blome, născută Știrbei — proprietarii moșii Câmpina-Voila, — a binevoit a-mi pune la dispoziție toate documentele inedite, privitoare la această moșie, deci și la oraș. Și prin aceasta, lucrarea s'a putut rezemă, oarecum, și pe un material documentar, inedit și propriu, care m'a ajutat foarte mult, în fixarea rostului intim al acestui oraș, în trecutul său.

Deasemenea aduc mulțumiri d-nei Sfetcovici — născută Fotescu — și D-lui Iancu Dumitrescu, care mi-au pus la dispoziție

un număr mai restrâns de documente, care mi-au servit tot pentru scopul expus mai sus.

Cercetările preliminare dela Academia Română și Arhivele Statului, au fost înlesnite de Onor. Primăria din Câmpina, prin suma de lei 15.000, pentru care-i aduc mulțămirile mele. Primăria Câmpina în schimb, primește 30 exemplare din lucrarea de față.

Din parte-mi am căutat — atât cât împrejurările mi-au permis — a mă achita de o îndatorire morală, pe care o am față de acest oraș, — căruia încă de acum 5 ani, i-am închinat munca mea profesională — de a-i scri și istoricul său. Arătând care-i este trecutul, muncind pentru prezentul și viitorul său cultural-sufletesc, voi fi contribuit și eu alături de mulți alții, măcar cât de puțin la ridicarea și continuarea însemnătății și renumelui acestui prea frumos oraș al României întregite.
22 Iulie 1924 Câmpina

Autorul

Notă : Intrucât în cuprinsul textului, se găsesc menționate o mulțime de cuvinte care au nevoie de aplicare, se va avea în vedere, tabla explicativă dela urmă.

CAPITOLUL I

Considerațiuni generale asupra așezărilor omenești — sate, orașe — în cuprinsul Țării Românești.

Monografia orașului Câmpina, am făcut-o nu atât pentru cărturari, care vor fi știind o bună parte din cele expuse mai la vale, cât pentru marele public, care mai puțin inițiat în trecutul amănunțit istorico geografic al pământului și poporului românesc, va putea desprinde și alte lucruri, cu mult mai folositoare din acest gen de cercetare, decât din orice lectură, fie ea și gazetărească, zilnică, care nici nu educă, nici nu înalță, cu adevărat sufletește, pe om.

Ținta pe care am urmărit-o în paginile acestei cărți, este, de a arăta că: toată fapta, tot lucrul, toată înfățișarea, fie a unui oraș, sat, țară etc, nu este un lucru de azi pe mâine, ci, opera, străduința, munca necurmată și neobosită, a unor serii întregi de generații, cari s'au străduit neîncetat, să lucreze să folosească, să înfrumusețeze, locul pe care l'au ocupat, muncindu-l din răspuțeri și transmițându-l nouă celor de azi, ca un dar binecuvântat, de care trebuie să ținem seama, și pe care datori suntem, să-l ducem mai departe pe calea progresului și folosului obștesc.

Dacă așa slau lucrurile, apoi cred că sunt îndreptățit a arăta mai întâiu, că orașelul Câmpina, din ziua de azi, nu este așezarea întâmplătoare, a celor dintâi locuitori ai ei, ci din potrivă, este o alegere bine chibzuită, care asigură, — cu atât

mai mult atunci, — o așezare *statornică*, capabilă de dezvoltare dealungul veacurilor.

Faptul că neamul nostru ocupă azi, pământul pe care-l știm cu toții, nu este o întâmplare, ci din potrivă, o *necesitate geografică*, fără de care poporul nostru, nu s'ar găsi azi pe aceste meleaguri. Strămoșii noștri din timpuri imemorabile, ca năvălitori indo-germani, sau poate ca băștinași paleolilici sau neolilici, s'au fixat de inelul carpatic, care este singurul element geografic, în acest sud-est european, care a putut selecționa și determina neamul nostru, dealungul veacurilor.

Nu este nici o mirare, că poporul românesc, azi este deosebit esențialmente de toate celelalte neamuri înconjurătoare; dar nu-i mai puțin adevărat, că, ceea ce a *conservat* și a *ținut* spre o *veșnică și neschimbată osebire etnică*, a neamului nostru, cercul Carpat-munții-Apuseni, a îndeplinit cu o exactitate matematică, această influență de selecționare etnico-geografică. În mijlocul acestui cerc, jur împrejurul său, neamul nostru și-a putut continua aproape neschimbat caracterul său daco-roman.

Dacitatea noastră, eră o moștenire alavică, iar romanitatea s'a efectuat tot în mijlocul acestui cerc geografic. Elementele romanizatoare, pătrunse în interiorul acestui cerc — după îndelungata peregrinare etnico-politică din Italia ¹⁾ — au trebuit să sufere o conturare — o nouă selecționare telurică — sub influența noului mediu geografic carpatic ²⁾; și în această situație se petrece faptul selecționării telurice, foarte curios, că ele au impus nucleului dacic numai limba — ca element comunicativ, de interes profesional, sau poate involuntar —, dar n'au fost în stare să schimbe elementele de moștenire etnică dacică, atât de isbitor deosebite de ale romanului.

Haina, cusătura, încrustările, cântecul etc. etc., nu sunt moșteniri romane, ci elementele reale, sufletești, de organizare ale ființei românului, moștenitor direct al dacului. ³⁾

¹⁾ Pentru amplul chestiunii vezi N. Iorga: *Chestiunea Dunării*. Vălenii de Munte 1913 pag. 25 și următ.

²⁾ Pentru amănunte vezi cartea mea: *Influența mediului geografic și istoric asupra dezvoltării popoarelor Câmpina* 1921.

³⁾ Pentru amănunte vezi N. Iorga: *Portul popular românesc*. Vălenii de Munte 1912. pag. 14 și următ.

Astfel înfățișat poporul românesc în primele lui începuturi, el a continuat a-și dezvoltă, a-și separa neîncetat, aceste comori sufletești proprii, individualizându-le până la exces, desigur prin marea influență geografică a pământului ocupat de el.

Cosmopolit în manifestările sale trupesti și sufletești neamul nostru n'a putut deveni niciodată, fiindcă elementul care l'a ferit de această fațadă multicoloră, a fost, tot pământul țării noastre.

Dacă ținem socoteală și de faptul istorico-etnografic, că neamul nostru a fost și este înconjurat de popoare multe la număr și deosebite fiecare'n parte și toate laolaltă, nu fără mirare ne putem pune întrebarea: cum a dăinuit neamul nostru, neinfluențat, sau chiar nedistru? Răspunsul, iată-l foarte ușor de dat: pământul țării noastre, — așa cum este plăsmuit concentric: podiș, munte, deal, câmpie, — *el a păstrat* această individualitate daco-romană, a neamului nostru.

El — pământul — a ascuns parcă'n sânul-i frumos și pitoresc, acest neam de oameni, de: furia, năvala, sau amăgirea tuturor vecinilor noștri. *Pământul românesc este creatorul și păstrătorul individualității etnice a poporului românesc.*

Dar nu este suficient de spus, numai atât, ci trebuie a arăta cum acest pământ a putut îndeplini acest mare rol de păstrător al individualității neamului nostru.

Pe lângă acest dispozitiv concentric al formelor de relief, pământul nostru este brăzdat, radial-concentric, de numeroase văi și râuri, cari au ajutat ca neamul nostru să se poată dezvolta, crește, bineînțeles, pe linia acestor raze — văi — dela centru spre periferie ¹⁾. Dispozitivul acesta, dă pământului nostru calitatea de organicitate și de organizare — de viațuire — dealungul veacurilor.

Fără acest dispozitiv, neamul nostru, n'ar fi avut o viață omogenă, de amestec al: graiului, portului, limbii, caracterului, ocupației etc. etc. Ne-am fi dezvoltat fragmentar și separat, poate și fără conștiința neamului.

¹⁾ Pentru amplul chestiunii vezi cartea mea: *Pământul și poporul românesc*. Câmpina, 1922.

Ași putea zice, că datorit numai acestui sistem radial-central, neamul nostru, a putut fi conștient în toată întinderea lui, de durerile ca și de bucuriile, îndurate sau avute, în tot timpul viețuirii sale, pe acest pământ românesc.

N'a fost cântec, care să nu însoțească, dela centru spre periferie, undele spumegoase sau line, cristaline sau turburi, ale tuturor râurilor, din cuprinsul acestei țări.

N'a fost un schimb natural, sau un comerț organizat, care să nu se fi purtat pe: drumurile, potecile sau plaiurile acestui pământ românesc, dela centru spre margine, sau invers.

Mișcările populației, mai domoale sau mai repezi, s'au efectuat tot pe aceleași drumuri, bălute și răsbătute depe vremea Romanilor și până'n ziua de azi.

Iată prin urmare gradul de viabilitate și perseverență în omogenitate, care l-a înfăptuit acest dispozitiv al văilor depe întregul cuprins al țării.

Nu e deasemenea nici o mirare că masa mare de populație se găsește azi pe aceste văi, licsite de sate, care se anină ca mărgelile frumoase și scumpe, pe albia râurilor cristaline, dela centru spre margine. Erau singurile locuri de descălecare ale elementului românesc, dela munte spre deal și câmpie. Că nația românească în secolele trecute, își va fi legat existența și de câmpie și pădurile ei, nu se poate nega; dar primul act al așezărilor românești pe acest pământ, se cade să-l legăm de acest centru ardelean și văile sale radiale.

La drept vorbind, dacă aruncăm o privire asupra orașelor din cuprinsul țării, cele mai multe și mai dese, le găsim ca o cunună jur împrejurul podișului ardelean, munților Carpați și dealurilor înconjurătoare ¹⁾.

Ele reprezintă o primă fază de așezare omenească, sunt rezultatul unui prim proces geografico-istoric, dela care apoi s'a pornit mai departe spre cel de al doilea: revărsarea populației spre câmpie și înființarea unui al 2-lea șir de orașe, create de câmpie și infuncție de ea, până'n ziua de azi. Deasemenea este demn de remarcat că satele cele mai vechi, tot

¹⁾ Pentru amănunte vezi: S. Mehedinți: Geograf. României București 1921.

la intersecția muntelui cu dealul, se găsesc. Sunt sate ale căror nume arată o vechime mare, și ale căror sens etimologic, azi nu-l putem explica. (Râmnic, Slon, Chiojd, Gradiște etc.)

În cercetarea acestor orașe dela munte, este bine a se face remarcă, că ele au o dublă explicație: Cea dintâi — și cea mai capitală — este, că aceste orașe sunt rezultatul firesc al așezării lor pe aceste văi, care merg dela centru spre periferie; prin urmare se găsesc pe un drum mare sau mai mic, de comerț.

Efectul acestei așezări se resimte atât de mult încât, dacă drumul este cu adevărat mare, se creiază pe valea aceasta, nu numai un oraș, ci mai multe. Exemplu: pe valea Oltului se află: Sibiu, R. Vâlcii, Drăgășani, Slatina. Pe valea Prahovei: Brașov-Ploiești și intermediar, Câmpina.

Pe valea Buzăului: Brașov-Sf-tu Gheorghe, Buzău, intermediar, dacă nu orașe, sate mari: Pătârlagele, Nehoiul; și acest lucru se poate urmări prelucindeni.

Cea de a 2-a condiție este următoarea: că toate orașele intermediare — dela un capăt și cellalt al văii ex.: Brașov-Ploiești — se mai reazămă foarte mult și pe aportul destul de mare, pe care-l dau toate satele depe *văile marginase și paralele cu cea principală*.

În cazul de față, pentru orașul Câmpina, am putea spune, că ea se reazămă pe toate nevoile de existență — și reciproc Câmpina — ale satelor de pe văile: Doftanei, Proviței etc. ¹⁾

Nu e mai puțin adevărat ca să observăm, că această reciprocitate trebuie să îndeplinească următoarea condiție: ca orașul intermediar depe valea mare — dex.: Câmpina — să se găsească așezat, dacă nu la mijlocul acestor văi laterale, în orice caz, să nu fie prea spre sfârșitul lor în câmpie. Și ca să ilustrez și mai bine acest lucru, n'am decât să atrag atenția, asupra orașelului Vălenii de Munte, spunând că acest orașel în vechime nu dănuia atât prin rostul de vamă pe care-l avea prin pasul Bratocea sau Tabla Buții, cât prin marele aport, pe care-l dădeau satele unei văi și singure în același timp, dinspre

¹⁾ Vezi harta regiunii în anexă.

răsărit, care dă în cea a Buzăului, unde se află satele cele mai numeroase, vechi și foarte mari. Azi tot comerțul și viața Vălenilor se reazemă numai pe ajutorul acestei văi.

Spre apus, n'ar fi nici o vale. Cea a Slănicului, este mai scurtă, depărlată și fără multe sate. Rostul ei se rezeamă în ocna de sare, atât și nimic mai mult.

În ce privește raportul de strânsă legătură, între valea principală și cele paralele secundare, se mai poate face încă următoarea considerațiune. Se întâmplă că unele văi secundare paralele, fiind mult mai mici, sunt și mai puțin accesibile așezărilor omenești. Neavând terase, aceste sate sunt în mare parte *cățarate*, pe pantele văii, neavând în nici o parte o masă mai compactă de case. De aici fenomenul, că ele au caracterul în mare parte, al unei închirciri, progresând greu și dând un coeficient de emigranți, fie spre șes, fie spre satele și orașele depe valea cea mare, vecină. Cazul în speță pentru valea Proviței cu satele: Provițele, Drăgăneasa etc.

Sau se întâmplă cazul, cum e pe valea Doftanei, că dacă are o terasă, atunci imediat satul devine mare; și întrucât locuitorii simt avantajele de așezare pe un loc neted, mai ales la munte —, atunci, îmulșirea populației, dă naștere la *îndesirea caselor* și cât pe aci la un fel de pseudo-înfățișare de... oraș.

Cazul satului Brebu, care așa dintr'o ochire, ajuns în mijlocul lui, pare că ești silit să cauți: piața, prăvăliile centrului, cafeneaua....

Procesul de îndesire a caselor în Brebu, se și observă cel puțin la *linia* lui. Că acești locuitori, iubesc satul lor și locul unde este așezat, ne dovedește și faptul, că întreaga terasă stângă a râului Doftana, este în întregime (vre-o 6 km.) ocupată de case, așezate frumos la linie, și cu siguranță că în scurt timp, întreaga terasă va fi ficsită de case. Jumătatea nordică a terasei deja este în întregime ocupată; mai rămâne acum jumătatea sudică să fie și ea locuită în întregime.

Mai sus de Brebu, dispărând terasa, dispăre și forma regulată a satului; casele sunt înghemuite, agățate, așezate sfios pe clina văii, de care totuși nu se poate deslipi cu una cu două.

CAPITOLUL II

Așezarea geografică a orașului Câmpina, comparată cu a celorlalte localități vecine.

Orașul Câmpina este așezat pe frumoasa vale a Prahovei, la o depărtare de 30 km. de Ploești și la 90 km. de Brașov.

Această vale se poate despărți în 2 părți bine distincte. Prima parte ar începe dela pasul Predeal și ar ține până la satul Comarnic; iar cea de a 2-a parte, dela Comarnic și până dincolo de satul Bănești. ¹⁾ Între aceste 2 părți componente ale văii, este o deosebire fundamentală și anume: cea din tâi este lipsită de terase, iar valea, se rezumă aproape în întregime la cele 2 pante ale sale, prin mijlocul căreia șerpuește cu un freamăt uniform răsunător, apa râului, schimbând această tonalitate, din când în când, prin vuirii mânioase și sălbatice, distrugătoare de poduri, prăvălitoare de copaci, primăvara, sau vara cea totuși turburată de ploile inerente regiunilor muntoase. În această porțiune, așezările sunt recente și de altă natură, pelângă cea pur geografică.

Dex: Buștenii, Sinaia, Azuga, Predealul, n'au nici măcar o vechime de 100 ani ²⁾ Ele sunt creațiunile industriei moderne și ale aerului recreativ și însănătoșitor al munților, la piciorul cărora s'au și fundat pentru viligiatura orășenilor.

¹⁾ Vezi harta regiunii în anexă.

²⁾ Mss No. 1457, Academia Română, din 1810, nu pomeneste de nici un sat; Sinaia e arătată numai ca mănăstire.

Mss No. 3986 Academia Română, din 1840 pomeneste Buștenii cu 12 familii fără preot.

Partea 2-a a văii, îndeplinește un rost geografic determinat prin terasele sale mai mult lungi decât late și anume terasa pe care sunt așezate satele: Breaza de Sus și de Jos, Podu Vadului—mai puțin acesta, fiindcă terasa se subțiază aci foarte mult—și terasa ultimă, pe care s'a așezat din străvechi timpuri: satul, apoi târgul și azi orașul Câmpina.

Cât privește Comarnicul, el se află mai mult ca un sat de legătură, intermediar, între aceste 2 părți componente ale văii Prahova.

Și dacă am determinat mai sus vechimea celor din partea primă a văii, care văzurăm că nu are nici 100 ani de existență, în schimb acest Comarnic apare ca o așezare omenească foarte veche, ¹⁾ îndeplinind în primele timpuri un rost pur geografic în legătură cu valea Prahovei, care încă depe vremea anului 1431—33, era socotită ca un drum—bineînțeles comercial—între Brașov și Țara Românească ²⁾

Dacă încă în jumătatea secolului al XV-lea se vorbește de un drum al Prahovei, bineînțeles că satul Comarnic, găsindu-se cea mai nordică așezare omenească pe această vale și drum al Prahovei, nu este de mirare că mai târziu, găsim menționați pe Comărnicieni îndeplinind ocupația de *cărăuși* ai acestui vechi drum de negoț; deci o ocupație de o aplicabilitate strict geografică în primele începuturi.

Dealtfel Comărnicieni înțelegeau să-și exercite această ocupație cu negușătorii din Brașov, care utilizau încă de multă vreme acest drum al Prahovei, cărând mărfurile lor, spre interiorul Țării Românești, cu ajutorul cărăușilor: Prahoveni, Câmpineni, Comărnicieni.

Dintre aceștia, cei cari căutau de multe ori, cu deasila

1) Este pomenit în 1674. Vezi D. Z. Furnică: Istoria Comerțului București 1908 pag. 1

2) I. Bogdan: Relațiile Țării Românești cu Brașovul și Țara Ungurească, București 1905 Scrisoarea lui jupân Albu către Brașoveni pag. 251.

ibidem: pentru anul 1476 pag. 98. Vlad Vodă Tepeș către Brașoveni „.... Și v'a slobozit dumnezeu drumurile și pela Rucăr și pe Prahova și pe Teleajăn și pe Buzău....”

ibidem: pentru anii 1481—82 pag: 286—7 scrisoarea marelui vornic Cazan către Brașoveni.

să facă cărașia cu mărfurile Brașovenilor, erau tocmai Comărnicieni, cari, atunci când alți cărăuși — Prahovenii în special — se întorceau cu marfa dela Brașov spre București, aceștia făceau neajunsuri negușătorilor, când treceau pela Comarnic, descărcând marfa și încărcând-o în carele lor, spre a o duce ei spre București.

Or această operație de încărcare și descărcare, producea o pagubă negușătorilor acestora din Brașov și în consecință, iată că în anul 1775 Noembrie 6, fac o plângere către Alexandru Ipsilante privitoare la aceste șicanări ale Comărnicienilor.

Iată și plângerea și hotărârea Domnului: „.....înștiințându-ne Domnia mea din jalba acestor negușători cum că nu îngăduesc pe cărăușii Prahoveni să vie cu marfă pâvă aici (București) ci o încarcă ei în carele lor de o aduc aici și totdeauna au avut pagubă, decâteori s'au schimbat cărăușii, neștiind pe cine să apuce să plătească paguba, pe Prahoveni sau pe Câmpineni ¹⁾ sau pe Comărnicieni și făcură rugăciune ca să nu fie volnici Câmpinenii, nici Comărnicieni a sili pe numiții negușători ai companiei să le aducă ei marfa aci ci cu cărăușii Prahoveni care-și scot marfa din Brașov, cu aceia să vină până aici..“)

După cum vedem din acest document acești Comărnicieni cărăuși, înțelegeau să profile cât mai intens din această așezare geografică a satului lor pe drumul de comerț al Prahovei și la nevoie își făceau singuri dreptate. Că în urma acestei plângeri adresată domnului și rezolvită în acelaș timp, ei se vor fi cumințit sau ba, nu putem preciza.

În orice caz satul Comarnic, mai are încă un rost bine definit, fiind al *doilea popas* — primul, satul Breaza — pentru păstorii Bârsani (din țara Bârsei), cari cultre erau munții noștri luați cu arendă pentru pășunat, dela boeri sau domn.

Deobiceiu „stânele de căpetenie le aveau acești Bârsani pe muntele Buceciului sau pe al Leaotei (sau Laiotă)“ ³⁾

Popasul acesta — Comarnicul — era hărăzit pentru *tun-*

1) Cărăuși Câmpineni, sunt pomeniți și în anul 1860 — vezi tabla respectivă dela urmă.

2) V. A. Ureche: Istoria Românilor. vol. II pag. 181

3) N. Iorga: Brașovul și Românii. București 1902 pag. 356

sul oilor. „Când pentru o pricină oarecare lunsul oilor se face'n țară la popasurile din Breaza, din Comarnic, vama lânei la eșire e de 40 bani, pentru vechea măsură a poverii“ ¹⁾

Dacă acestea au fost cele 2 înfățișări vechi ale satului Comarnic, el totuși se desvolla neîncetat, profilând mereu de situația lui, de sat așezat pe un drum vechiu de comerț; iar azi Comarnicul este o localitate destul de reprezentativă în cuprinsul țării, prin industria lui, înlegătură și cu nenumăratele cariere locale de piatră de var, ciment, industria lemnului etc.

Și ca să ne facem o idee de mărimea lui în pragul secolului XIX, îl vedem trecut în calagrafia din anul.

1810 ²⁾ :	Biserică de lemn	Preot	case	parte bărbătească,	p. femeiască	total SUFLETE
	1	2	174	365	396	761

1831—32 ³⁾ :	Suma FAMILIILOR dajnice.	nedajnice	totalul familiilor
	276	12	288

în 1840 ⁴⁾	familii	Preoți.
	505	2

Azi Comarnicul este un sat mare păstrându-și întâietatea pe care în vremile trecute și-a creiat-o, în mod natural, sub înrâurirea condițiunilor geografice și a bogățiilor naturale locale și înconjurătoare.

Ne coborâm acum mai spre sud, și anume la prima terasă, cu mult mai lungă decât lată, pe care se află satul Breaza. Că aceasta este mai mult lungă decât lată, n'avem decât să ne gândim la extremitatea nordică a ei, care poartă numele specific de Capul Câmpului, vecină imediat cu satul Comarnic; iar extremitatea sudică, poartă numele de Podul Vadului, vecină Câmpinei. Pe ambele extremități, se află dar aceste 2 sale, iar la mijlocul terasei, se află satele Breaza.

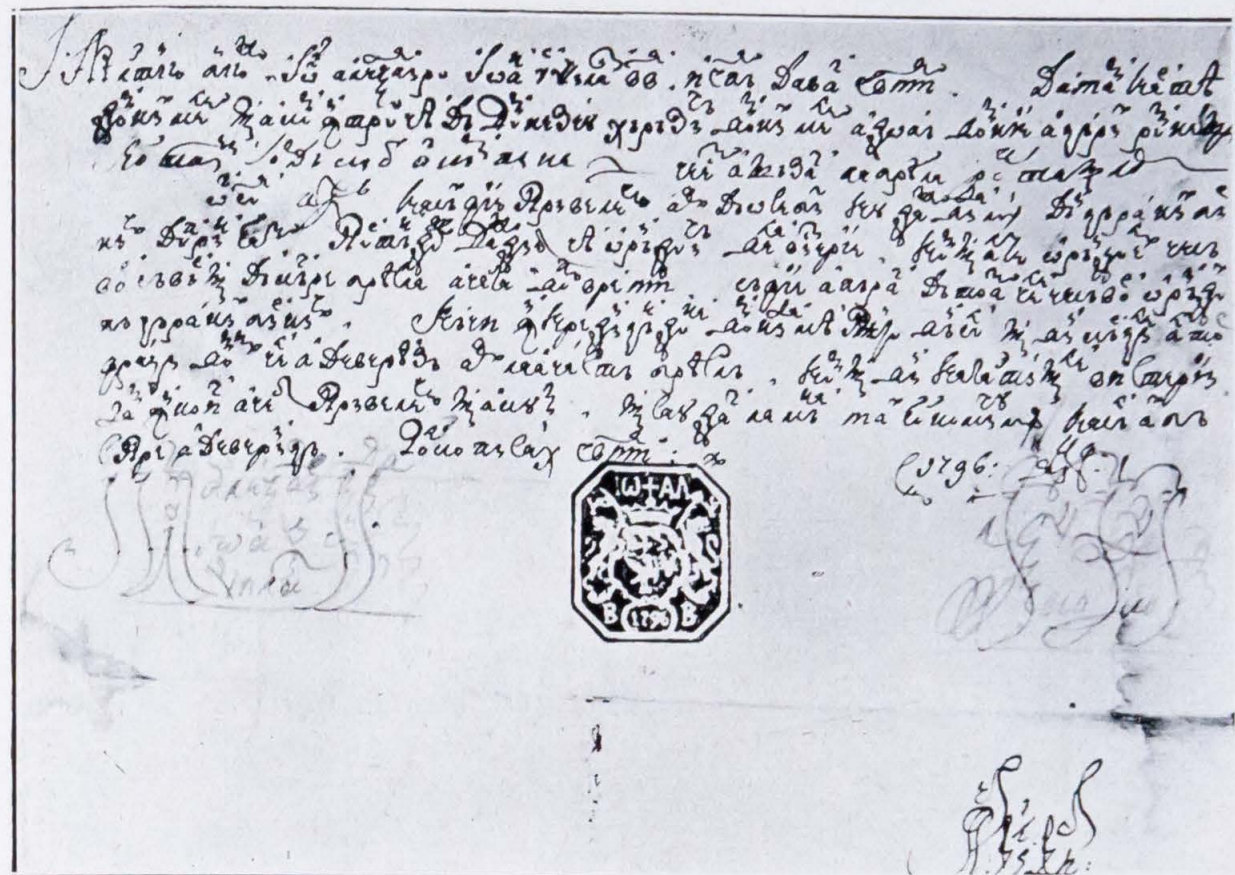
Iată deci azi, întreaga terasă, semănată de așezări omenești, de la un capăt la cellalt.

1) Ibidem pag. 357

2) Mss. No. 1457 Academia Română

3) Anale parlamentare vol. II pag. 486

4) Mss. No. 3986 Academia Română.

Planșa documentului No. 54

O casă veche românească pe str. Giviții

Dela sine este înțeles, că primele așezări, au fost la mijlocul acestei terase, adică acolo unde era mai lată, iar extremitățile au fost ocupate de descălecări ulterioare, necesare și inerente. fiindcă omul s'a întâlnit cu așezarea lui, nu părăsind drumul mare al comerțului brașovean, ci apropiindu-se de el, luând parte activă la foloasele ce i le oferă zilnic și sigur — mai mult în vechime — azi mai tangențial.

În orice caz, chiar și azi temeiul satelor: Breaza, Capul Câmpului și Podul Vadului, stă în strada principală — drumul mare — și nu în ulițe, care abia acum pare că se desemnează și se deschid chear.

Pe această terasă apare ca sat vechiu, Breaza. Și fiindcă chear mijlocul ei, era încă prea mare, pentru primii locuitori, ne trezim în pragul secolului 19-lea, cu mențiunea a 3 Breze.

In 1810 ¹⁾ :	biserică zid	Preoți	Case.	bărbați.	femei	total suflete
a. Breaza de sus hram. Schimbarea la față:	1	1	61	123	117	240
b. „ „ jos „ Sf-tu Nicolae:	1	2	50	103	86	189
și cu țigănie:	.	.	11	14	16	30
c. Breaza „Sf-tu Gheorghe:	1	2	90	240	200	440
și cu țigănie . . . :	.	.	3	7	4	11
total	3	5	215	487	423	910

In 1831—32 ²⁾:

Breaza de sus:	familii birnice.	nebirnice.	total familii
	257	42	299
Breaza de jos:	238	40	278
			577

In 1840 ³⁾:

	familii	preoți.
Breaza de sus:	319	4
Breaza de jos:	319	4
	638	8

1) Mss. No. 1457 Academia Română

2) Anale parlamentare vol. II pag. 486

Breaza este numită în 1674 în rândul „scălii Câmpina“ D. Z. Furnică op. cit.

3) Mss. No. 3986 Academia Română

Cine merge azi către Braşov, şi străbate această terasă, nici un indiciu nu poate avea, de unde începe şi unde se termină vreuna din Brezile, arătate mai sus. Numai localnicii, dacă-i întrebi, îţi spun că dela „pod“ începe Breaza de sus, sau cea de jos. Noroc cu podul, căci altminteri mare încurcătură s'ar produce; atât de unite sunt casele acestor sale.

Terasa ultimă pe care este aşezat oraşul Câmpina, se împarte în două părţi: una propriu zisă — şi cea mai mare — pe care este aşezat oraşul, şi cea de a doua, la capătul nordic ruptă fiind din cea mare, de eroziunea râuleţului torent, Câmpiniţa, şi pe care s'au înghesuit satele: Cornul de jos şi de sus.¹⁾

Aci terasa fiind mult mai mică, se observă că aşezările omeneşti, părăsesc înşiruirea în linie, iar casele ocupă, mai mult sau mai puţin regulat, această terasă.

Că această terasă, nu oferă nimic altceva, decât numai posibilitatea de aşezare, se observă fenomenul, că aproape în întregime, aceşti locuitori isteţi, şi-au însuşit în mod cât se poate de temeinic, meseria zidăriei, a facerii sobelor, cioplitori în piatră etc.. Azi oraşul Câmpina îşi efectuează aproape în întregime, lucrările ei de construcţie a caselor cu: lucrători, salahori şi chiar antreprenori, din aceste sale.

Acesle aşezări sunt relativ vechi, iar în preajma secolului 19-lea se înfăţişează astfel:

	biserică zid	preot	case	bărbaţi	femei	totalul sufletelor
1810 ²⁾ Cornul de sus:	1	1	28	71	66	137
„ „ jos:	1	3	62	121	128	264
cu igrănie			3	8	7	15
total	2	4	93	190	191	416
	familii birnice		nebirnice	totalul familiilor		
1831-2 ³⁾ Cornul de sus:	47		10	57		
Cornul de jos:	47		13	60		
total	94		23	117		

1) Vezi harta împrejurimilor în anexă.

2) Mss. No. 1457 Academia Română.

3) Anale parlament. vol. II pag. 486.

	familii	preot-diacon	
1840 ¹⁾ Cornul de sus:	103	3	1
Cornul de jos:	156	1	—
total	259	5	1

Infine, la capătul sudic al terasei Câmpinene, tăiată de apa râului Doflana — care se arcuieşte pela acest cap sudic al ei, cu direcţia de vărsare'n Prahova S-V — se găseşte satul Băneşti, constituind par'că un *sat de limită sudică*, a seriilor de terase: Comarnic — Câmpina. Aşi putea chiar zice, că era un *loc de intrare*, un avanpost, pentru parlea cea mai populată şi cea mai veche, depe cuprinsul acestei văi Prahova.

Satul este *îngrămădit* aci la apropierea confluenţei²⁾ Doflunii cu Prahova, şi la locul — singurul loc — *de intrare*, pe valea Prahovei.

Că aceste două condiţiuni sunt reale, şi exact utilizate, în sens geografic, de oameni, este faptul că temeiul satului *aci* se află, iar o extindere sudică a satului, spre marele con de dejecţie de mai la vale, al Prahovei, pare că este cu totul recentă şi hiravă, şi fără perspectiva înlinderii în viitor.

Era şi firesc să fie aşa, oamenii înţelegând că, o descălecare spre sud efectuată, trebuiau să renunţe la avantajele oferite de schela Câmpinii şi industria petroliferă de azi.

Azi, satul Băneşti, îşi toarce firul vieţii zilnice, la oaltă cu oraşul Câmpina şi satele vecine.

De *aci* târguesc Băneştenii, în industria petroliferă îşi găsesc toţi ocupaţia — aşi zice chiar integral — şi tot aci în locul ocupat azi de satul Băneşti: călătorilor, cărauşilor şi tuturor cercetătorilor drumului Braşov—Ploieşti, mulţi dintre locuitorii lui, le țin calea cu: cârciumi, hanuri, brutării etc..

Că necesitatea de aşezare a satului Băneşti, s'a resimţit de multă vreme, sub imperativul geografico-economic, expus mai sus, se poate constata, că el este menţionat în documente, încă din anul 1660,³⁾ când se pomeneşte un Radu din Băneşti,

1) Mss. No. 3986 Acad. Rom.

2) Termen geografic popular este şi acesta de „gură“. Ex: gura Vitlorii (râu).

3) Vezi doc. No. 5 anexe.

care ia parte ca marlor la o vânzare pe care o face Calotă, vătaful de Câmpina. Deasemenea în anul 1674 Marlie 12, într'un hrisov domnesc al lui Duca Vodă, Voevod al Țării Românești, se spune că între multele sate „carii sântu în rândul scării Câmpinii“ se află și satul Băneștii, care cași celelalte „să fie în pace și slobode pentru rândul cailor de olac, de către soli mari ungurești...“¹⁾.

Deallfel calagrafia din 1810, ni-l înfățișează astfel :

1810 ²⁾ Bănești :	biserică lemn	preot-diacon	case	bărbați	femei	total suflete
cu	1	2 1	56	109	103	212
ligănie	.	.	11	31	21	52
total	1	2 1	67	140	124	264

1831-2 ³⁾ Băneștii :	Familii birnice	nebirnice	Suma familiilor
	77	9	86

	familii	preot	Suma familiilor
1840 ⁴⁾ „ :	97	1	97

Omul veșnic născocilor și căulător al binelui pământesc, și-a fixat așezarea sa, mai întâi acolo, unde supraviețuirea îi era perfect asigurată. Nu-i mai puțin adevărat că el a fost câteodată nevoit a se așeza în locuri mai puțin prielnice, dar apreciind avantajele vecinătăților mai bune, a trecut peste aceste lipsuri ale așezării lui proprii, trăind în funcție de satele vecine mai apropiate sau mai depărtate, fiind un fel de anexă ale acestora.

Ca exemplificare a celor spuse, mă gândesc la următoarele sate dinprejurul Câmpinii, de care depind, și fără care n'ar putea fi înțeles rostul lor. Vecin Câmpinii se găsește satul Poiana, agățat, aninat, ași putea zice, la oblâncul drept — râpos — al văii Prahova.

Văzut depe terasa Câmpinii, ai această impresie, casele suprapunându-se integral, ca pe o etajeră, până aproape de

1) D. Z. Furnică : Istoria Comerțului. București 1908 pag. I.

2) Vezi același Mss. pentru 1810

3) „ „ „ „ 1831

4) „ „ „ „ 1840

creștetul versantului mărginaș al văii. Se numește Poiana, dar nu se vede nicăeri, poiana, chiar de terasă, ci mai repede ar fi trebuit să capete alt nume mai potrivit adevăratei înfățișări. Rostul satului, pare a fi legat cu valea Prahovei, dar mai poate fi socotit ca un fel de *legătură*¹⁾ între satele Provița și Câmpina. La drept vorbind, azi trecerea din Câmpina spre Provița se face pe aci prin Poiana, escaladând versantul, care numai pe aci îți oferă loc mai prielnic de trecere.

Și încă ce trecere ! Punctul suprem al anticlinalului, poartă numirea „la cruci“. De ce ? Urcarea până la vârf, fiind oarecum grea, au simțit românii localnici, nevoia unei exteriorizări, prin cruci, a mulțămirii lui Dumnezeu, că au urcat sau scoborât cu bine ?

N'ași putea preciza. Mai bănuiesc — fără să insinuez — că aceste cruci sunt făcute și pentru o rechemare la realitatea principiului creștinesc : să nu furi, să nu ucizi, prin silueta zugrăvită a Dumnezeului, care vede totul și pedepsește, în același timp, aci pe acest pământ.

În orice caz, cu sau fără aceste semne creștinești, trecerea pe aci se face.

Comunicația între valea laterală — a râului Provița — și valea Prahovei, aceasta este. Că această Poiană, făcea și ea parte din complexul intereselor comerciale, ce se efectuau la schela Câmpinii, nu incupe nici o îndoială, deoarece și acest sat, este menționat în actul lui Duca Vodă din 1674, socotit fiind, că face și el parte dintre satele „carii sântu în rândul scării Câmpinii“²⁾.

	biserică zid	preot	case	bărbați	femei	Total suflete
In 1810 ³⁾ are :	1	1	43	96	92	188

Biserica este pomenită ca mănăstire fără călugări.

	familii birnice	nebirnice	total familii
In 1831-32 ⁴⁾ are :	6	6	12

1) Vezi harta regiunii, anexă.

2) ibidem Furnică op. cit.

3) ibidem Mss. p. 1810

4) „ pentru 1831

	familii	preot
In 1840 ¹⁾	66	1

Un alt sat vecin Câmpinii și într'o imediată continuare a satului Poiana, este Bobolia, tot pe dreapta râului Prahova. Așezarea lui este cât se poate de curioasă și anume, pe porțiunea dintre Poiana-Bănești, râul Prahova, lasă în partea dreaptă, un fel de mică terasă — secundară — și de o înălțime cu mult mai mică ca celelalte. Această terasă, destul de lungă, dar foarte îngustă, a ispitit pe om, și acesta și-a înșirat casele dealungul ei, până unde râul Prahova, ese din valea sa tectonică, scoborând spre sud, dincolo de satul Bănești.

De data aceasta, satul numai are comunicație cu valea laterală — paralelă —, a Proviții, mai ales că versantul drept al văii Prahova, este din ce în ce mai înalt, și prin urmare devine înaccessibil.

Și pe acesta îl putem socoli, ca făcând parte din complexul satelor împrejmuitoare ale Câmpinii, un fel de *dublură* pentru ea. Că este o așezare mai nouă — nu este pomenit în cartografia din 1810 — se poate lesne înțelege, deoarece, așezarea, deci utilizarea acestei terase scunde, s'a putut îndeplini ulterior și pe încetul, ea însăși nefiind deadreptul elementul geografic, care să fi putut ispiti mai decuvreme pe om. Așa găsim menționat satul abia în:

1831-2²⁾ când are: 30 familii birnice și 5 nebirnice, total 35 familii; în 1840³⁾ când are: 38 familii și fără preot.

Rostul viețuirii atât a Boboliei și a Poianei, stă în legătură cu industria petroliferă.

Pentru ca să ne dăm seama și mai mult cum omul a căutat, să utilizeze cu dinadinsul orice teren, care i-ar asigura viețuirea, n'am decât să pomenesc de două sate, care azi sunt, ca un fel de suburbii, suburbane, care stau într'o dependență absolută de orașul Câmpina⁴⁾.

1) ibidem Mss. p. 1840

2) Același citatîi.

3)

4) Fac "parte," administrativ, din Câmpina.

Ele sunt: Slobozia la 1 Km. spre sud și Broaștele, pe drumul Câmpina-Telega, tot la aceeași distanță de oraș, dar aproape într'o perfectă continuare. Dacă Slobozia pare oarecum izolată, se datorește faptului că, între oraș, și sat, există pădurea sondelor, care va împiedeca această conlopire inerență, câtă vreme, din porțiunea intermediară, va isvorâ încă păcură.

Dintre aceste 2 așezări cea mai veche este Slobozia¹⁾, care poate fi socolit ca un element de legătură între Bănești și Câmpina.

In 1810²⁾ are: 1 biserică zid, 1 preot, 50 case, 99 bărbați 91 femei, total suflete 182.

In 1831-2 are: 48 familii birnice și 7 nebirnice, total familii, 55.

In 1840 are: 67 familii, fără preot.

Satul Broaștele, nu este menționat în nici una din mărturiile statistice folosite până acum.

Aceste sunt satele din partea inferioară a văii Prahova, care s'au născut cam în aceeași vreme, au trăit laolaltă și pe care s'a rezemat orașul Câmpina, care datorit și altor cauze — ce se vor vede mai la vale — a putut să le întreacă și să se transforme în târg și apoi în oraș.

Dacă aceste sate au fost reazămul cel mai priincios, dezvoltării Câmpinii, apoi nu-i mai puțin adevărat, că s'a rezemat și pe ajutorul celorlalte așezări depe văile paralele: Doftana și Provița, dinspre răsărit și apus³⁾.

Să luăm în considerare mai întâi satele de pe valea Doftana.

Satul cel mai mare este Brebu, căruia cândva i se zicea și Bribu.

El este pomenit într'un document din anul 1660⁴⁾ când Eromonahul Ion Egumenul dela Bribu (Mănăstirea Brebu este zidită de Matei Basarab), ia parte ca martor la o vânzare de pământ în Câmpina.

1) Satul este pomenit în anul 1729 Doc. 18. anexe.

2) Pentru toți anii, citatiile de mai sus.

3) Vezi mai sus considerentele.

4) „ Documentul No. 5 anexe.

În 1810¹⁾, satul Brebu este înfățișat astfel:

1 biserică de zid, 2 preoți, 53 case, 73 part. bărbăt, 110 p. fem. total 183.

1831-2	Brebul Mânăstirii: 121 f. birnice 10 f. nebirnice			
	Brebul Megieșesc: 82	"	13	"
	203		23	total 226 familii
1840	Brebu Mânăstirii: 140 familii cu 2 preoți.			
	Brebu Megieșesc: 142	"		
	total 282	"	2	preoți.

Celelalte sate sunt următoarele: Șotriile.

În 1810, 1 biserică lemn, 1 preot de neam ungurean, 32 case, 69 p. bărbăt. 82 p. femeiască total suflete: 151.

1840	a) Șotriile vislierului: 36 familii fără preot.			
	b) Șotriile	: 83	"	cu 2 preoți.
		119		2 preoți.

Teșila, pomenită încă în 1674²⁾ ca fiind și acest sat în „rândul scării Cămpinii“, are în:

1810: una biserică de lemn, 2 preoți-unul de neam ungurean, 61 case, 100 p. bărbăt., 164 p. femeiască, totalul sufletelor: 164.

1831: 87 familii birnice, 11 nebirnice, total familii: 98.

1840: 122 familii cu 2 preoți.

Treistenii în:

1810: nemenționat.

1831: 61 familii birnice, nici una nebirnică.

1840: 20 „ și 1 preot.

1) Pentru toți anii aceleași citații de până acum.

2) D. Z. Furnică op. citat.

Secăria, pomenit în 1674 ca fiind în „rândul scării Cămpinii“.

În 1810 are: 1 biserică lemn, 1 preot, 24 case, 51 p. bărbătească, 62 p. femeiască, suflete 113.

1831 are: 95 familii birnice, 9 nebirnice, total 104.

1840 are: 24 familii fără preot.

După acest tablou se poate vedea că satele depe valea Doftana, erau destul de întemeiate, iar așezarea lor geografică, corespunde printr'un paralelism exact, cu cele depe valea Prahovei, ridicându-se puțin mai sus de Comarnic¹⁾ În ordinea vechimei, stă însă: Brebu, Teșila și Secăria.

Acum să cercelăm satele depe valea Provișei, adică depe valea Prahovei mai mici, căci cuvântul Provișă, trebuie să-l vedem în forma diminutivă a cuvântului Prahova. Că această formă, este cea adevărată, n'avem decât să aducem în sprijin și informația documentară, care numește ca holar, Prahova cea mare²⁾, și atunci evident este că, Provișă înseamnă, Prahova cea mică.

Această vale este cu mult mai mică, neîntinzându-se spre nord decât până în dreptul satului Breaza — deci 10 km. spre nord de Cămpina — iar depărtarea transversală între Prahova și Provișă, nu este mai mare de 3-4 km. bineînțeles măsurând dela sinclinal la cellalt.

Pe această vale, așezarea cea mai pulernică este a satului Provișă.

În 1810³⁾ erau două Provișe:

Provișă de sus:	1 biserică zid,	3 preoți,	123 case	304 p. bărb.	276 p. fem.	total 550
Provișă de jos:	.	2 „	136 „	310 „	260 „	540
total	1	5	159	614	536 suflete	1090

1831	Provișă de sus: 17 familii birnice, 4 nebirnice—21					
	Provișă de jos: 75 „ „ 8 „ 83					
	Provișă Mânăstirii: 121 „ „ 10 „ 131					
	total 213 „ 22 235					

1) Vezi harta regiunii.

2) Doc. No. 3 din 1645 anexă.

3) Aceleași informațiuni statistice de până aici.

1840	{	Provița de sus :	23	familii,	fără preot,
		Provița de jos :	81	"	1 preot,
		Provița Mănăstirii :	166	"	2 "
		Cătușul Provița Gr. :			
		Cantacuzino :	25	"	fără preot
		total	295	familii,	3 preoți

Iată atunci că în dreptul Câmpinii și în imediata apropiere a ei, se găsește această lemeinică așezare, pe care se rezemă cu destul folos Câmpina până'n zilele noastre. O parte foarte mare din lucrătorii necesari extragerii și transformării țițeiului, sunt furnizați de aceste sate, alături și de celelalte din apropiere¹⁾ iar provișencile, alături de brebence, cară cu spinarea laptele atât de necesar și căutat de Câmpineni.

Expunerea de mai sus mi s'a părut necesară, pentru a arăta întrucât Câmpina face parte din acest dispozitiv complex, geografic-etnografic, fără de care n'am înțelege nici rostul *prim*, și nici pe cel din timpurile recente. Prin urmare partea din valea Prahovei, Bănești-Comarnic, și văile laterale Doftana, Provița, fac un *tot organic*, care s'a dezvoltat simultan, satele au progresat la fel, s'au susținut reciproc, în trecut cași'n prezent, iar din mijlocul lor, s'a ridicat mai mult Câmpina, încă din primele ei începuturi, culminând către vremea noastră, când constituie orașul cel mai de seamă în acest cerc, geografico-etnografic, cu fațada dublă: a orașului-lâng și a orașului industrial petrolifer, care i-a înscris faima reală, poate încă pentru multă vreme, în analele bogățiilor universale subpământene și de transformare industrială a lor.

Din cele expuse până aci, reese clar întrebarea la care vom răspunde.

CAPITOLUL III

Cum s'a ridicat Câmpina la o însemnătate mai mare, din mijlocul cercului geografico-etnografic încunjurător.

Fără îndoială că toate satele din această parte inferioară a văii Prahova: Bănești—Comarnic, în primele lor începuturi, vor fi fost cât se poate de umile, totuș destul de vechi, dacă admitem că neamul nostru și-a legat existența și persistența pentru multe veacuri de inelul, munții Carpați—Apuseni.

Că această părere se poate susține, n'am decât să reamintesc, câteva fapte indiscutabile și admise de toată lumea, azi, când atât istoria cât și manifestările sufletești ale neamului nostru, sunt destul de bine studiate. Mă gândesc la faptul istoric, că primele formațiuni politice — judeciile (cnezatele), — pe văile râurilor s'au format.

Numirile generice de: jian, gorjan, argeșan, prahovean, ialomițean etc., înseamnă depe *valea* respectivă. Deasemenea primele voievodate — formațiuni politice mai mari — din secolul 14-lea, s'au format din unirea mai multor judecii de acestea, depe văile munților și dealurilor. Cine se gândește că, primele capitale al Principatelor Române, au fost tot în regiunea muntoasă și târziu scoborându-se către câmpie, asta cred că n-seamnă că regiunea muntelui și a dealului, au fost regiunile populate mai din vechime și deci pe ele s'a rezemat puțința de exteriorizare a ideii de stat.

1) Vezi mai departe capitolul respectiv.

Când ne gândim la îmbrăcămintea țăranului dela munte: ițari albi, cămașa lăsată pe din afară, și creață în jurul brâului; când ne gândim la brâul în care și poartă un cuțit cu prăsele, vărât în teacă de lemn; când ne gândim la căciula pe care o poartă în formă rotundă pe cap; însfârșit când cineva se mai gândește puțin și la exteriorizarea sentimentelor de înaltă iubire a naturei muntoase și deluroase, exprimate prin miorița, chintesența simțământului poporan, atunci cred că nu mai poate rămâne îndoială că Românul ca: fizionomie, îmbrăcămintă, simțământ artistic-plastic, aplicat în: cusături, chilimuri, scoarțe, brăe, bete etc., cântec, idee politică simplă sau complexă, trebuie căutat, la munte și deal întâiu și apoi la câmpie.

Așa fiind, nu este greu să înțelegem că, în regiunile muntoase se găsesc așezări omenești cele mai vechi și unele dintre ele, având posibilitatea de ridicare, mai repede sau mai încet, tinzând spre târguri și orașe.

Revenind la capitolul enunțat mai sus, putem răspunde, că elementul geografico-istoric, care a determinat ridicarea Câmpinii — în general — deasupra celorlalte, a fost fără îndoială faptul ca ea s'a găsit pe valea unui râu — Prahova — care a trebuit de multă vreme să fie consacrat, ca un drum de negoț între Ardeal și Țara Românească¹⁾.

Pe de altă parte, acest drum, deși mai puțin important ca cel de pe valea Dâmboviții-Ialomița, socolit ca drum principal și mai sigur, de comunicație, totuși pe măsură ce, capitala țării, tinde a se muta spre sud, în Bucureștii lui Bucur, drumul Prahovii, submină încetul cu încetul, importanța acestuia.

Și la drept vorbind, de ce n'am admite observația simplă, dar temeinică și verificabilă, că acest drum al Prahovei, era și cel mai scurt între Ardeal—București—Giurgiu, unde era începutul drumului turcesc spre peninsula Balcanică.²⁾ Că acest drum pe Prahova, din anii 1431-1482³⁾, tinde a lua locul celui-lalt, din cauza scurtimei lui, se adevărește și prin hrisovul lui Alexandru Voevod, domn a toată Țara Ungro-Vlahiei (Țării

1) I. Bogdan op. cit. pag. 98, 251, 286, 287.

2) N. Iorga: Negoțul și Meșteșugul în trecutul românesc. pag. 89-90 București 1906.

3) Bogdan, op. cit.

Românești), din anul 1593 Ianuarie 9 unde spune: „Dă Domnia mea, această poruncă a Domniei mele, sfintei și dumnezeiești mânăsliri Glavaciog..... ca să fie vama Prahovei jumătate, ce este a negoțului din Brașov toată. Pentru că această vamă a fost dată și adaosă decătre răposatul Vlad Voevod călugărul (1482-1495).....“¹⁾ Mai târziu însă peste vre-o 81 ani, acest vechiu drum pe Prahova, devine cu tot dinadinsul drumul negoțului, căci în hrisovul lui Duca Voevod, domnul Țării Românești din anul 1674 Martie 12 se spune: „..... ci le iaste drumul lor (soli mari ungurești sau poște crăiască sau veri ce fel de sol va fi) pe la Târgoviște și trecătoarea pre la Ruc(ă)ru, pre acolo iaste obiceiul de a trece solii și poștii și în viitoare și în mergătoare, iar drumul Câmpinii iaste numai potecă și scală de neguțători“²⁾.

Cine se gândește la marele și intensul comerț, pe care-l făceau Sașii brașoveni cu Țara Românească din primele timpuri (1200) și până în preajma vremilor noastre, nu poate stă la îndoială, că acești germani din părțile Rinului „purtători de cultură“³⁾ și întemeetori de orașe (Brașov, Sibiu, Bistrița etc.) pe meleagurile Ardealului, de slăpânire politică ungurească, nu vor fi încercat cu tot dinadinsul a alege încetul cu încetul numai debușeele comerciale, dar și drumurile cele mai scurte, care dădeau în câmpia dela sudul Carpaților, pentru bunul și continuul mers al negoțului, de pe urma căruia trăiau, și pe care căutau să-l intensifice spre folosul și al lor, dar și al nostru.

Iată prin urmare o primă cauză, general-externă, care ajută ca această Câmpină, să se ridice mai repede, ca celelalte sate, din cercul expus mai sus.

În fine o a doua cauză, specială și locală, de ridicare a satului Câmpina, trebuie căutată în faptul geografic al așezării lui, că se găsește la începutul văii Prahova.⁴⁾

Neguțătorii, care se îndreptau spre Brașov, dădeau imediat

1) D. Z. Furnică op. cit. pag. 1.

2) D. Z. Furnică op. cit. pag. 1.

3) Iorga: Negoțul și Meșteșugurile op. cit. pag. 83.

4) Vezi harta regiunii anexe.

dela Bănești, de Câmpina. Aci eră locul de cercelare și vămire a mărfurilor și la ducere și la întoarcere. O a treia cauză ar fi, că tot prin aceeași așezare se mai pulea controla și potecile, care se sfârșesc aci, și pe care le avem precizate în anul 1819¹⁾. Dăm descrierea lor.

„Plaiul acesta are 9 poteci de trecătoare spre Transilvania, și anume: pela satul Breaza prin muntele Gurguiata;

„ M-rea Sinaia „	„	Furnica;	} pe unde dă la vama Timeșului în Tran- silvania și la Să- cele aproape de Brașov.
„ Komarnic „	„	Gârbova;	
„ Secăria „	„	Steiasa;	
„ Teșila „	„	Pisopu;	
„ Treisteni „	„	Ojogu;	
„ Posada „		Parakle;	
„ Kășăria de poduri „		Mușița;	
„ Teșila prin Doftana.			

Prin urmare, fie că marfa brașovenească se coboră pe drumul principal al văii sau pe potecile amintite, locul de cercelare aci era la Câmpina, locul de începere al lor. Iată dar cum Câmpina, a trebuit cum să se ridice și să dăinuească multă vreme, datorită acestei așezări atât de fericită pentru ea. Nu trebuie pierdut din vedere și vecinătatea satului Telega, unde era ocnă de sare, socolită fiind a doua, după Ocnele-Mari din Ottenia.

CAPITOLUL IV

A.

Primele începuturi ale Câmpinii și dezvoltarea ei, până la transformarea în mare schelă petroliferă din timpurile noastre.

Cât va fi fost de mare sau mic, acest sat al Câmpinii, în primele lui timpuri de ființare, nu se poate preciza. În orice caz, cea mai veche mențiune, despre existența acestui sat, o avem din anul 1503 Ianuarie 1, când între socotelele Brașovului, era trecut între târgurile și satele românești și aceeași Câmpină. În acest an pleca spre ea un negustor încărcat cu marfă din Brașov. Pe acea vreme se aduceau din Brașov: cuțite, pânză de Nürnberg, șei, hamuri, podoabe de cai, arcuri, săgeți; iar Românii vindeau în Brașov: boi, vaci, și ceară.¹⁾ Încă pe la 1500 un: „Mansul, Șerban și Costea negustori din Câmpina, duceau Sașilor vecini, mai ales ceară“²⁾.

Nu trece multă vreme și tot la acest început al secolului 16-lea și anume începând cu anul 1519, sunt pomeniți vre-o 10 neguțatori, tot în aceste socoteli ale Brașovului, însemnări atât de amănunțite ale acestor meticuloși Sași brașoveni.

Pentru acest an, este pomenit un *Bukur de Kympina* (Bucur din Câmpina)³⁾.

1) Gion: Istoria și comerțul Brașovului. București 1894. pag. 5-6.

2) N. Iorga: Istoria Comerțului românesc vol. I pag. 163. Vălenii de Munte 1915.

3) Quellen zur geschichte der Stadt Kronstadt vol. III pag. 174

1) Dionisie Fotino: Istoria G-lă a Daciei. vol II pag. 154 și următ.

În 1530, se pomenește un Nag (?) de Kympina ¹⁾; în 1542 sunt arătați: Daschman de Kymppyna ²⁾; Ztanylla (Stănilă) de Kympina ³⁾; Muschnar (?) de Kympyna ⁴⁾; Flore (Flore) de Kympina ⁵⁾; Flore Bulgarus de Khympina ⁶⁾; În 1545 sunt pomeniți: Dragomir de Kympyna ⁷⁾; Radwl (Radul) de Khympina ⁸⁾ și Wlad (Vlad) de Kympina ⁹⁾.

Că la jumătatea secolului al 16-lea sunt pomeniți acești negustori, cumpărători ai mărfurilor brașovene, nu trebuie să ne mire pe măsură ce știm că încă din secolul al 15-lea există consacrat, ca un drum de negoț între Brașov și Țara Românească, *drumul pe Prahova* ¹⁰⁾. Acești negustori mergeau deci, pe un drum știut, necesar și folosit, încă de multă vreme. Că așa slau lucrurile n'am decât să citez scrisoarea lui Vlad Vodă Tepeș adresată Brașovenilor. „Io Vlad, voevod și domn a toată Țara Ungrovlahiei (Țara Românească). Scrie domnia mea bunilor și dulcilor prieteni ai domniei mele, județului și pângarilor și tuturor prietenilor mei din Brașov și din Bârsa, iată vă dau de știre Domnia mea, cum că cu voia lui Dumnezeu, ni s'a închinat toată Țara Românească și toți boerii; și v'a slobozit Dumnezeu *pretutindeni* drumurile și pe la Rucăr și pe Prahova și pe Teleajăn și pe Buzău. Deci umblați acum slobozi, pe unde vă place și hrăniți-vă“. anul 1476 Noembrie — Decembrie ¹¹⁾

Că acest drum pe Prahova era necesar se poate vedea din scrisoarea trimisă de marele Vornic Cazan, Brașovenilor, spunându-le: „..... Și vă dau de știre domniei voastre că am deschis toate drumurile; astfel noi le deschidem, iar voi le închideți. Dar țara noastră nu poate să rămâne numai cu două căi, ci deschideți și Prahova (calea) și Teleajanul, căci noi nu oprim

- 1) Ibidem pag. 219
- 2) „ vol. III pag 240
- 3) „ „ pag. 237
- 4) „ „ pag. 242
- 5) „ „ pag. 295
- 6) „ „ pag. 235
- 7) „ „ pag. 295
- 8) „ „ pag. 297
- 9) „ „ pag. 298

10) Bogdan op.citat

11) Bogdan op.cit pag. 98 Sublinierile nu sunt în textul documentar.

Casa prințului Știrbei din oraș — azi localul Liceului

Planșa documentului No. 55

pe oamenii voștrii dela nici o cale și ei *duc* din țara noastră și vin și tot ce le place. Așa și domniile voastre *să lăsați pe oameni noștrii să umble slobod pe orice cale pe unde le place....*“ 1480-82 ¹⁾).

În fața acestor mărlurii, nu mai este îndoială, că puțin timp după data acestei scrisori, în anii: 1503, 1529, 1543, 1545 găsim neguțătorii Câmpineni, pomeniți mai sus, cari vor fi *umblat pe calea Prahovei*, se vor fi necăjit de închiderea ei, dar vor fi umblat bucuroși pa eă, spre Brașovul săsesc, cel industrial și comercial, când era deschisă neîncetat.

Satul Câmpina iată-l atunci pe valea râului Prahova, care se dovedî că eră: un drum, o cale comercială, ce ducea din Țara Românească spre Brașov și invers. Era firesc lucru ca această cale să aibă și o *vamă*, mai ales, că legăturile de comerț, deveneau din ce în ce mai puternice, pe măsură ce: principatul devenea mai populat, domnia mai fastuoasă, boerimea se erarhiză se îmulțea și se îmbogățeă mai mult și în aceeaș măsură se acomoda altor influențe de: trai, îmbrăcăminte etc., după ce trăise o bună parte din vreme, în rosturi proprii, care erau în bună parte simple, dar românești ²⁾).

Iată atunci că în anul 1593 Ianuarie 9, avem un hrisov al lui Alexandru Voevod, înaintașul lui Mihai Viteazul, care pomeneste despre această vamă. Iată și cuprinsul documentului.

„Cu mila lui Dumnezeu, Io Alexandru Voevod Domn a toată Țara Ungrovlahiei. Dă domnia mea această poruncă a domnii mele sfintei și dumnezeieștii mănăstiri numită Glavaciog... să-i fie *vama Prahovei* jumătate, ce este a negoțului din Brașov toată. Pentru că această vamă a fost *dată și adaosă* de către răposatul Vlad Voevod Călugărul și după aceia de răposatul Basarab Voevod și Mihnea Voevod, fiul răposatului Alexandru Voevod, de mai nainte vreme, ca să-i fie sfintei mănăstiri spre întărire iar domniei lor veșnică pomenire.....“ ³⁾).

Se vede din această mărlurie că vama trebuie să fi existat

1) Ibidem pag. 287.

2) Pentru amănunte vezi N. Iorga: Istoria Românilor în Chipuri și Icoane. pag. 64 și următ.

3) D. Z. Furnică op. citat. pag. 1.

cu mult mai înainte, fără îndoială odată cu intensificarea comerțului, care necesită vămuirea lucrurilor importate sau exportate.

Unde va fi fost *locul* acestei vămi, pentru această vreme, deocamdată nu-l putem fixa; dar mai mult decât probabil, că în Câmpina era. Aserțiunea am putea-o admite prin retroactivitatea datelor ulterioare ¹⁾, care ne fiind așa de distanțate, ne-ar putea permite a-i fixa locul chiar pentru acest an 1593, în satul Câmpina.

Pentru aceste timpuri îndepărtate ne vine în ajutor informația că în anul 1633 în vremea lui Matei Basarab moșia Jupănești este cumpărată cu 5.000 aspri ²⁾, iar zapisul de cumpărătoare este întărit de „Palaloga Clucărul din Câmpina” ³⁾. Prin urmare în prima jumătate a secolului al 17-lea, există în Câmpina un boer cu rangul de clucer ⁴⁾, care se învrednicise a îndeplini o funcție de curte.

Dealtfel această informație, va fi reconfirmată ulterior, când se va dovedi că orașul Câmpina a fost cuibul multor familii boerești, cu mare rost politic în Țara Românească.

În 1639 socotelile Brașovului amintesc, că două persoane fără a le arăta numele — s’au dus la Câmpina; cum și pentru ce cumpărături nu arată însemnarea ⁵⁾.

Dacă până acum din mărturiile avute, nu se pomenește mai de aproape despre satul Câmpina, iată că în anul 1640, într’un zapis, Calotă și fratele său Petrican, feciorii lui Petrican din Câmpina vând lui Tudoran și nepotu său Baico un „loc de casă în siliștea Câmpinii, peste tot slânjeni 135 ughi 135”, cu șlirea tuturor fraților „noștrii cari suntem frați pe moșie” și „a tuturor *megiașilor* după împrejurul locului d’en sus și de’n jos”; iar la urmă „și aldămașarii încă să o știe anume: *Popa Dumitru din Câmpina, Apostol vâtaf, Manea, Gheorghina, Stan, Pătru deacolo, și alți oameni buni mărlurie după împrejurului locului*” ⁶⁾.

1) Vezi N. Iorga Ist. Comerțului op.cit. pag. 267; pentru începutul secol. 17-lea Câmpina era reședința unui vameș.

2) Monedă bizantină:

3) N. Iorga: Studii și Documente vol. XII pag. 218.

4) Clucer, păzitorul depozitelor de hrană ale Domnului.

5) N. Iorga: Studii Docum. IV. pag. 213.

6) Vezi actul No. 1—anexe.

Prin urmare iată o mărturie *locală*, care se petrece în marginile unui sat — o vânzare de loc de casă —, fapt foarte frecvent în lumea satelor noastre, și din care se desprinde de multe ori tot rostul intim al lor.

Dealtfel din această mărlurie a anului 1640, pare că vedem satul, când se afirmă că vânzarea se face pe lângă cele patru persoane contractante, și în prezența aldămașarilor și a altor oameni după împrejurul locului.

Cea ce însă se poate desprinde mai mult și mai prețios din această mărlurie este și faptul că, între aldămașari se află două persoane mai de seamă: *Popa Dumitru din Câmpina și Apostol vâtaf*, fără indicație de unde. Persoana Popa Dumitru este și trebuie să vedem întrânsa pe *preotul Dumitru din Câmpina*.

Că așa trebuie să fie, aduc în sprijin, vorba comună satelor noastre privitoare la numirea preoților. Românul dela sat, nu zice, preotul Ionescu sau Georgescu, ci numește prescurtat: popa Dumitru, sau Gheorghe. Tot deasemenea nu se zice, ne-ne Georgescu etc., ci neică Gheorghe sau bade Gheorghe. Așa și cetățeanului Dumitru, din zapisul de mai sus, fiind preot i se zice popa Dumitru. bineînțeles, nu ca adresă directă, ci indirectă.

Iată prin urmare că satul Câmpina din anul 1640, avea și un preot; acest lucru ne duce la concluzia că satul era destul de întemeiat, dacă la această dată se învrednicea de a fi avut și preotul său.

Mai facem cunoștință în această mărlurie cu *vâtaful Apostol*. Deși nu se precizează că era vâtaf de Câmpina, totuși cu câțiva ani mai târziu — 12 — figurează din nou acest Apostol vâtaf, alături de Calotă vâtaf ¹⁾ în 1652, iar în 1660 se vede în altă mărlurie *vâtaf de Câmpina Calotă* ²⁾. Prin urmare dacă Calotă este vâtaf de Câmpina 1660, în 1652 este numit numai vâtaf, iar în 1640 nu este arătat cu acest titlu, rămâne că Apostol era vâtaf de Câmpina în 1640.

1) Vezi doc. No. 4 anexe.

2) „ „ No. 5 anexe.

Prin umare în satul Câmpina în 1640 se găseă *reședința* vătafului, adică omul stăpânirii, care a eă însărcinarea de a *păzi* plaiul, drumurile și polecile trecătoare spre Transilvania.

Acest Apostol dealfel și iscălește zapisul din 1640: Apostol vătaf. Pentru anii după 1600 Câmpina era și *reședința* unui *vameș* ¹⁾.

Că satul Câmpina era pe această vreme, destul de întemeiat se poate vedeă și din hrisovul lui Matei Basarab, prin care dăruște lui Negoia Comisul, mai multe moși; iar mai departe glăsuște: „... și iar să fie satul Curiacul din jud. Prahova, ce se chiamă Câmpinița, tot satul cu tot hotarul, din hotar și până în hotar și semnele să se știe: din Prahova mare, până'n hotarul Câmpinei, până'n casa Bărdăresei și pe *coada* lacului din *satul Câmpina cea mare*, cum este scris în cărțile cele vechi...“. 1645 Noembrie 18 ²⁾.

Documentul deci numește satul Câmpina cea mare, deosebit de Câmpinița (Câmpina mică) sau Curiacu ³⁾.

Dealfel acest Negoia Comisul, favoritul sau poate omul de seamă, căruia în semn de recunoștință pentru slujbele aduse, Matei Basarab îi dăruise moșiile de mai sus, chear de n'ar fi fost bășlinaș din Câmpina, îl vedem totuși în 1652, cumpărând tot un *loc de casă* în siliștea satului Câmpina, dela Petru Postelnicu, fiul lui Petrican din Câmpina, loc cu îndindere de 12 stânjeni și în lung și în lat drept ughi 12, ca să-i fie *moșie* lui și copiilor ⁴⁾.

Cu această ocazie facem cunoștință cu primul boer — de treaptă mai mică însă — din Câmpina din anul 1640 ⁵⁾.

Legăturile cu Brașovul pentru această vreme, de vor fi fost mai intense, nu putem preciza și dacă vama Prahovei — Câmpina — va fi făcut ceva alișvelis, în răslimpul de 60 ani — 1593-1653 —, sau ba, deasemenea.

1) N. Iorga: Istoria Comerțului, I. pag. 267.

2) Vezi doc. No. 3 anexe.

3) Azi există lacul Curiacu, despărțitor între Câmpina și Câmpinița, pe lângă care trece linia C. F. R. spre Doftana.

4) Vezi doc. 4 anexă.

5) „ „ 1 „

Totuși în anul 1653 aprilie 26, avem o scrisoare de mulțămire a judei din Brașov, Mihail, către pan Radul vel Comis „că dumneata (comisul) ai arătat inemă bună spre noi și cu cuvântul dumatle cel bun ai îndemnat pe Negoia Comisul de ne-au slobozit *marha* până către cea Câmpină“ ¹⁾. Mulțămila judei din Brașov se îndreaptă indirect și către Negoia Comisul, care nu poate fi altul, decât cel care cumpără în 1652, adică cu un an în urmă, locul de casă în Câmpina. Ce rost să fi avut acest Negoia, în slobozirea „mărhi“, după îndemnul lui Radu vel Comis, nu se desemnează.

Acești cunoscuți de până acum, locuitori ai Câmpinii, nu perd ocazia de a face mereu *vânzări de locuri de casă*. Aceasta presupune următoarele ipoteze: sau vânzările erau făcute din nevoia de bani; sau moșiile lor — proprietăți cum am zice azi — erau destul de întinse, și sfârtecarea lor, nu le micșoră prea mult; sau înfine, era cerința prea mare — unită cu dorința — de a se stabili în sat, cu orice preț.

Această ultimă ipoteză, mi se pare mai plauzibilă, întrucât nu trece mult, și *satul devine târg*. În acest caz, vânzările de locuri de casă, cred, că-și găsesc explicarea suficientă.

Așa în 1660 Mai 23, Calotă *vătaf de Câmpina*, scrie singur zapisul de vânzarea unui loc de casă, în sat în Câmpina, unui călugăr, cu întindere de 22 stânjeni lung și lat, drept bani gata ughi 19, ca să-i fie lui (călugărului) *loc stătător* de moșie neclintită ²⁾.

Intre martori apare Ioan egumenul dela Bribu, Costandin Comisul și un Radu *Moștârcul* și alții. De data aceasta Calotă este vătaf de Câmpina, în toată puterea cuvântului. În 1662 faptul se repetă iar, căci Pătrașco din Câmpina, iarăș scrie cu mâna lui, zapisul de vânzare a unui *loc de casă, aci în sat*, lui Drăghiceanu stânjeni *rătunzi*, în lung 10 în lat 10, drept ughi 9 ³⁾. Pătrașco vânzătorul este frate cu Gheorghe pomenit ca

1) N. Iorga Brașovul și Românii pag. 150.

2) Vezi doc. No. 5 anexe.

3) Vezi doc. No. 6 anexe. Pentru explicarea banilor ughi, vezi nota doc. 6 anexă.

marlor în 1640. și ambii fii lui Udriște Paharnicul. Deci înaintea anului 1640, trăia în Câmpina acest boer Udriște, cu rangul de paharnic. Alături de Pătrașco vânzătorul, mai este iscălit și Popa Radu, al doilea preot întâlnit până acuma, care în aceste vremuri, va fi îngrijit de sufletele credincioșilor din acest sat al Câmpinii,

B.

Târgul Câmpina.

Iată însfârșit că satul Câmpina, pe care l'am socotit încă a fi fost loc de vamă în 1593, și care până în acest an 1662, aveă și vâlași și vameș, apare cu o situație mai precisă în anul următor 1663, ca târg. Lucrul acesta se vede din zapisul de vânzare al unui Pană din Călinești (Prahova) către jupânul Drăghici Cantacuzino, căruia îi vinde un *loc de casă în târg în Câmpina*, în lung și în lat 22 slânjeni, drept bani gata ughi 15 ¹⁾. Cu ocazia acestei vânzări, se pomenește un fapt demn de remarcat, pe care ni-l relatează vânzătorul, și anume că slăpânul adevărat al locului vândut din târg, era un nepot, care murise de *ciumă*; și pentru că-l căutase pe nepotu-său de această boală, îi plătiase datoriile și l'a pomenit ²⁾, averea acestui ciumat, îi rămăsese lui. Acesta — Pană — fiind în Călinești, pe care nu înțelegea a-i părăsi, s'a holărât să-l vândă. Actul adăogă că dacă se va „sculă sor-mea *Condișea* cu vre-o pâra, să aibă a se întrebă cu mine“.

Satul Câmpina, evoluase destul de mult, pentru a se putea fi numit târg în 1663, care însă *nu înseamnă* încă oraș,—așa cum îl înțelegem noi azi —, ci mai repede o așezare omească mai puternică, cu prăvălii permanente, cu neguțători care vor fi făcut afaceri și poate și cu zi de târg săptămânal ³⁾. La drept vorbind azi în vorbirea comună a românului, se face confundarea târgului cu orașul. „Mă duc la târg“ însemnează

1) Vezi doc. No. 7.

2) l-a făcut pomenile sau soroacele.

3) În vremea lui Brașcoveanu (1688—1714) este pomenit a fi avut târg săptămânal: N. Iorga St. Doc. V. pag. 344—9.

că merge în oraș, unde se poate face cumpărături, sau să lăr-guească, în orice timp și ori și ce. Când este vorba, să se desemneze târgul anual, sau bâlciurile, românul zice că merge la „sbor“ să lăr-guească.

Sborul însă, are întradevăr înfățișarea unui „sbor“ care înseamnă, adunare mare, în semnificația lui slavonă

Prin urmare dacă în 1663 satul Câmpina este numit târg, asta înseamnă că el căpătase oarecum caracterul și înfățișarea permanentă de unde se putea târgui; în ansamblul lui total târgul rămânea mai departe un sat mare.

Că așa trebuie să înțelegem chestiunea, n'avem decât să ne gândim că în 1674 ¹⁾, deci cu 11 ani mai târziu, Duca Vodă, domnul Țării Ungrovlahiei, în hrisovul său enumără satele; „Secăria, i(-și) Teșila, i Comarnicul i Breaza, i Câmpina, Băneștii Poiana, Floreștii, Măgureanii, Filipeștii cei noi și cei vechi, Mărgineanii din jud. Prahova, carii sântu în rândul scării Câmpinii, pe unde iaste scala deschis(ă) de către Țeara Ungurească, ca să fie aceste sale care sântu mai sus scrise în pace și slobode (scutite) pentru rândul caiilor de olac de cătră soli mari ungurești, carii vor fi trecători pre la scala Câmpinii sau să fie măcar poște crăiască sau veri ce feliu de sol va fi.....; ci le iaste drumul lor pe la Târgoviște și trecătoarea pre la Rucăr, pre acolo iaste obiceiul de a trece solii și poștii și în viitoare și în mergătoare (ducere și întoarcere), iară drumul Câmpinii iaste numai potecă și scală de neguțători“.

Dacă aceasta este calificația Câmpinii „scală de neguțători“, deși „drumul Câmpinii iaste numai potecă“ și dacă cunoaștem și toate satele ce „sântu în rândul (calea) scării“, înțelegem cum *satul* Câmpina din acest an 1674 — numit cu toate acestea târg în 1663 — a putut să înflorească, să aibă și prăvălii, neguțători, deoarece era *vamă* (schelă, scală), deci loc de popas, loc de vămuirea mărfurilor, ce veneau și se duceau spre Brașov, cu vâlași păzitori și vameși verificali; și în aceste con-

1) D. Z. Furnică op.citat.

dițiuni, *târgul s'a putut înființa*, bineînțeles în sensul interpretării de mai sus.

Câmpina eșise prin urmare, pe această vreme a anilor 1663—1674, din rândul satelor obișnuite, începuse să i se desemneze rolul ei de viitoare mare schelă a întregului principat al Țării Românești ¹⁾ și mai pe urmă spre timpurile noastre să se transforme din *târg*, în o așezare mai adevărat orășenească.

Dealtfel concluzia expusă mai sus, privitoare la noua înfățișare căpătată în aceste timpuri, se poate sprijini și pe cece relatează cronicarul moldovean, Miron Costin în a sa „Cronica Țării Moldovei și Munteniei“ din 1681 ²⁾, în care citează între *orașele* (așa cum se puteau înfățișa ele pentru această vreme) din Țara Muntenască și *Câmpina* alături de: Râmnic, Buzău, Gherghița, Ploești, Târgșorul, Vălenii etc.

Deasemenea se mai poate face observația că în documentele 1-7 (1640-1663) din anexă, care privesc vânzări și cumpărări, efectuate în cuprinsul Câmpinii, în toate se *specifică* cuvintele: „în sat“, sau „aci în sat“, sau cum se arată în actul din 1663 „în lîrg în Câmpina“. Dela această dată 1663, vânzările ulterioare, nu se mai arată că se fac *în sat*, ci se spune pur și simplu, Câmpina sau lîrgul Câmpina, sau lîrg din Câmpina, până spre anul 1860.

Era și firesc să-i spue numai Câmpina, de vreme ce fusese consacrată, recunoscută, știindu-i-se prelutindenii rostul și înfățișarea ei. Și aceasta cu atât mai mult, cu cât recunoașterea însemnătății ei, pornea tocmai dela locuitorii ei, cari nu mai simțeau nevoia unui alt determinativ, decât numai arătarea numelui.

Ca o confirmare a celor spuse mai sus, se poate citi documentul din 1692 în care se spune: „adică eu Radu și Vasile fii lui Vasile *logofăt din Câmpina*, făcut-am zapisul nostru la

1) Vezi mai la vale, apogeul ei.

2) I. Bogdan: *Cronici inedite atîngătoare de Istoria Românilor*. București 1895 pag. 204.

mâna d-lui Mihai mare Spătar Cantacozino precum să se știe că i-am vîndut d-lui un loc din Silișle *din Câmpina*.... ¹⁾“

* * *

Dacă până acuma, s'a putut desemna, oarecum rostul Câmpinii, fie sub forma satului, sau a lîrgului începător sau ca schelă — vamă —, iată însă cu ajutorul documentului următor din 1697 ²⁾, că se poate vedea, în ce constă bogăția acelei așezări omenești.

Un oarecare Lamba din Câmpina, vinde feciorilor „dumnealui postelnicu Vasile“ toată partea de moșie *din Câmpina*, dată lui de zestre de socru-său Gheorghe Burducea, care era însă a 3-a parte din toată averea. Din ce credeți că se compunea această a 3-a parte? Din: *câmp din pădure*, din *apă*, *păcuri*, *livezi de pomi*, din *siliștea satului*, din cin până'n cin *precum merg alelalte părți de moșii*“

Din citatul acesta se poate vedea cu amăruntul, că locuitorii Câmpinii aveau, și câmp de arat, pădure, livezi de fân dar și de *pomi*, cari nu puteau fi alții decât prunii, deoarece știu că în graiul popular, cuvântul *liveze*, cu determinativul de „pruni“ sau fără acest atribut, se înțelege în toldeauna, locul care are pe dânsul pruni, care în deobște, ei sunt cultivați, sădiți înadins în *liveze* — *livade* — și aceasta — vezi bine — pentru blagoslovita de *juiculiță*, băutura favorită a țăranului în primul rând, și în urmă și a orășeanului.

Mai rămâne a 3-a parte din *apă*. Aci cuvântul *apă*, dacă constituie o bogăție — conform marturii — trebuie să înțelegem, apa care mișcă moara; dacă s'ar înțelege apa care să conție pește, trebuia să i se zică *heleșteu*, căci acesta este cuvântul specific.

Și fiindcă, această a 3-a parte de moșie merge — cași celelalte — „din cin până'n cin“, asta înseamnă că apa de care se spune, trebuie să fie Doftana sau Prahova, care ulterior se dovedește că pe ele existau mori.

1) Doc. No. 9 anex.e

2) Doc. No. 10 anex.e

În fine a 3-a parte, mai constă și din *păcuri*. Prin urmare iată *prima informație* documentară (1697) *privitoare la păcură*.

Dacă Lamba vânzătorul din acet an, ar fi bănuț el măcar, ce fel de bogăție constituie azi a 3-a parte „din păcuri”, cu siguranță că n’ar fi vândut tot întinsul moșii lui, numai cu 118 taleri bani gata.

De acum înainte, în toate actele de vânzare, se specifică cu amănuntul în ce constă bogăția pământului vândut, bineînțeles neuitându-se niciodată a se arăta și păcura ca bogăție a subsolului, alături de cea a solului.

În 1702 ¹⁾ Radu și Vasile, fii lui Vasile logofăt din *Câmpina*, fac o asemenea vânzare egeumenului Nicodim dela mănăstirea Sinaia, cumpărătoarea ce o făcuseră și ei dela Lamba, care constă din: „păcură, din Siliștea satului, din livezi și din pădure”. Acelaș lucru se repetă și în 1704 ²⁾, când Pârvu vistierul vinde partea lui de moșie *dela Câmpina*, lui Drăghici vătaful de aprozi, care are același determinări ale bogăției, dar arată că vânzarea o face „*afară de rumâni cari s’au rescumpărat*”.

Această restricție a vânzării o înțelegem prea bine, când știm că în cuprinsul țării noastre era, iobăgia, rumânia, sau vecinia, care constă în legătura strânsă între pământ și om (rumun), adică omul era rob al pământului. Când se vindea moșia, se vindea și cu satele și locuitorii lor.

Aceștia intrau în dependența, social-economică, a noului stăpân, proprietar al moșii, și după legământul lui Mihai Viteazul, acești locuitori, n’aveau voie să se mai mute pe altă moșie.

În acest document avem informația că erau rumâni în cuprinsul Câmpiniei, dar cari scuturaseră rumânia, prin rescumpărare, devenind sau stăpânitori de pământ, sau muncitori liberi.

În ce privește vânzătorul, Pârvul vistierul, pare că nu era chiar câmpinean, deoarece spune că vinde partea lui de moșie „*dela Câmpina*”. Aseastă observație se impune, fiindcă în mărturiile următoare, când e vorba a se arăta că vânzătorul și pă-

mântul vândut, sunt câmpineni, se spune clar „din Câmpina” și nu „dela Câmpina”.

Până acum avem vânzări din: păcură, livezi, din Siliște; în 1709 ¹⁾, se face o vânzare tot mănăstirii Sinaia, și pe lângă cele de mai sus, se spune că se face și „din târg, cu toată partea câtă s’ar alege”. Această informație mă duce la concluzia, că atunci când se vinde o moșie, din Câmpina, trebuie să vedem și să înțelegem că cuvântul Câmpina, era un nume generic, care desemnă întreaga terasă între: râul Câmpinița, râul Prahova, Doftana și Slobozia ²⁾, căci numai așa înțelegem existența: rumânilor, mai târziu, pe a moșneșilor, a câmpului, livezilor de pomi și fân, pădurea, păcura. Prin urmare *Câmpina*, presupune un întreg domeniu, pe care s’a dezvoltat satul, și la urmă întrânsul, târgul.

Așa se explică — cred — când vânzătorul specifică în acest an 1709, că vinde și partea lui „din târg”. Iată dar o a doua mențiune a târgului din Câmpina.

* * *

Dacă este vorba să admitem după mărturia documentului lui Duca Vodă din anul 1674 că drumul Câmpiniei „iaste numai potecă și scală de neguțatori”, apoi iată că în anul 1707 Februarie 26 ³⁾, Constantin Brâncoveanu, scriind Brașovenilor, ne lămurește și în ce fel se făcea transportul mărfurilor, pe acest drum de negoț, dar însă *fiind potecă*.

„.....Pentru rândul postavului, cum iaste gata, și zici d-ta ca să trimitem *cai* ⁴⁾ să-l ridice, și banii ce au rămas, să se dea postăvarilor, de aceasta iată am poruncit *ispravnicilor dela Câmpina*, ca să trimeată”. Că transportul mărfurilor se făcea pe cai, nu e de mirare, și aceasta presupune că mersul cu căruțele,

1) Vezi doc. No. 13 anexe.

2) Vezi mai departe hotărnicia moșiei Câmpina din 1729 doc. No. 16.

3) N. Iorga: Studii și Documente, vol. X, pag. 66.

4) Sublinierea nu se află în document.

1) Vezi doc. No. 11 anexe.

2) Idem doc. No. 12.

era foarte greu sau poate imposibil, nefiind un drum pietruit, meremetisit.

Mai întâi o observare: că drumul *trebuie* să fi fost până la Comarnic, adică peste 20 km. dela Câmpina'n sus, și aceasta când ne gândim la forma reliefului — Câmpina-Comarnic numai terase — și al doilea, existența satelor implică un drum pentru nevoile de comunicație ale acestora dealungul văii Prahova.

Ce mai rămâne a fi fost potecă, din tot acest drum al Câmpinii?

Numai porțiunea dela Comarnic la Predeal, și lucrul este explicabil, atunci ca și acum. Mai întâi nu existau sate — cele de azi, apărând după 1810¹⁾ —, și al doilea, drumul Câmpina-Comarnic, nu se ține morțiș de talvegul râului Prahova, ci-l părăsește, par'că înadins, nevrând nici să știe de el.

Dela Comarnic însă, intrăm în partea a doua a văii Prahova, îngustă, periculoasă, mergând așa până dincolo de Sinaia. La drept vorbind cine nu-și amintește de pericolul — permanent — dela: Posada, Orășii, pe care nu-l poate împlânzi, nici chear meșleșugul cel mai grozav al tehnicii moderne. Iată atunci de ce „potecă” și abia acum înțelegem, cum mărfurile se transportau *totuși* pe cai.

Dar până unde? Numai până treceau partea impracticabilă, — până la Comarnic — iar de aci, mărfurile se încărcau pe carele Comărnicenilor, Câmpinenilor, Prahovenilor, și cu acestea pe drumul bun al terasei, mergând chear până la București²⁾.

Ar mai fi de adăugat ceva și anume *transportul pe cai*. Cine face comparația, între felul de transport de azi cu: tren, vapor, și transportul în căruțe sau pe cai, nu face o justă comparație.

Pentru zilele noastre, cele prea grăbite ca: trenul, aeroplanul, ca și omul și chear copilul, comerț, cu: căruțe, cai, sau spinarea, ar fi un lucru de necrezut. Și este și firesc să fie așa. Când omul se transportă dela un loc la altul, cu aeroplanul, de ce nu și marfa? Dar pentru vremea anului 1705, nu era de

nici o mirare, că pela Dragoslave-Rucăr, mergeau căruțele cu marfă — ce mare vagon este căruța de munte! — și pe drumul Câmpinii — în formă de potecă — se mergea cu caii.

În comparația vremii, ori că marfa (marha), se transporta cu caii sau căruța, era *acelaș* mijloc de transport: încet, sigur, domol, de altfel ca și întreaga manifestare a vieții, care avea alt ritm, pe care noi cei de azi — grăbiți și inconsolabili — nu putem să-l înțelegem, fiindcă trăim în alte timpuri, cu alte rosturi, cu alte mijloace la îndemână, cu alt suflet și conștiință chear.

Fie dar mulțumiți Câmpinenii de azi — auzind că pe aci se făcea comerțul cu ajutorul cailor —, că totuș se făcea un comerț intens, frecvent, chear și cu caii, dar tot se făcea; fiindcă cea ce determină acest mijloc — să-i zicem, nu așa de comod și încăpălor, căci de rapid nu poate fi vorba, căci doar căruțele nu vor fi fost mânaute de vre un motor sbârniilor, ci tot de domolul bou și sprintenul cal — era altceva și anume, după cum glăsuește scrisoarea trimisă tot de Brâncoveanu, celor din Brașov, cu 2 ani mai târziu în 1707 Marlie 11¹⁾, referitor tot la acest postav.

„.....Că iată am trimes și omul nostru cum ca să-l ridice (postavul) să-l aducă, și i-am poruncit *pentru mai grabul să-l sue pe cai și să-l aducă pela Câmpina*, că ne iaste nevoia până în 10 zile să fie postavul aci”. Și întrucât postavul avea să fie adus în 10 zile, deci putea fi expus stricărei, domnul anunță pe Brașoveni, că „am poruncit *ispravnicilor* noștrii *dela Câmpina*, ca să trimeală și pentru zăblău de învelitul postavului, neaflându-se aci am poruncit iar dela Câmpina să trimeată....” 1705²⁾.

Iată dar: rațiunea, nevoia „*grabului*”, dicta alegerea și a felului de încărcare și a drumului.

Din citatele de mai sus se vede că schela Câmpinii — vama — era bine fixată, stăpânirea având acolo ispravnici — cârmuitori de județ —.

1) Iorga: Studii Doc., vol. X, pag. 71.

2) Iorga: Brașovul și României, pag. 66.

1) Vezi mai sus cap. II.

2) V. A. Ureche, op. cit. vol. II, pag. 181, din 1775.

Acest lucru însă nu ne poate duce la concluzia că târgul Câmpinii ar fi fost în această vreme, capitala județului Prahova.

Atunci rămâne caracterizarea faptului că până la Brâncoveanu (1688—1714), ispravnic, însemnă numai *delegat* pentru o singură sarcină, pe când din timpul lui Constantin Mavrocordat (1730), el ajunsese, ce este prefectul din zilele noastre¹⁾.

Că afirmarea ultimă se verifică, n'avem decât să înfățișăm următoarele mărturii din anul 1707, prin care se constată, că în legăturile de comerț dintre Brașoveni și vameșii schelii Câmpina, se iveau de multe ori certuri, supărări, bineînțeles cu învinuiri reciproce. Dar pentru curmarea răului și mai ales la insistențele Brașovenilor, domnul orânduiește, *înadins un ispravnic, îndreptător și aplanator al certurilor*.

Așa în 1707 Septembrie 16²⁾ Mihail Cantacuzino, răspunde Brașovenilor că a luat cunoștință „.....cum și de vameșii dela Câmpina, carele cu *vama* și cu *alte obiceiuri*, ce n'au fost nici odată, acum asemenea îi adaogă și îi supără iproci“. În 1707 Septembrie 21³⁾. Asani vel (mare) Căminar asigură pe Brașoveni că „.....numai acum M. S. Vodă (Brâncoveanu), va să pue un boiar la Câmpina pentru jafurile acestea ce fac unii și alții, ca acesta să le ia seama.....“.

Pare până acum că vameșii dela Câmpina, erau cam certați cu balanța dreptății, acuzați fiind de „obiceiuri ce n'au fost nici odată“. Dar tot în acest an 1707, Brâncoveanu se vede silit a răspunde personal, luând act de jeluiri lor și restabilindu-le oarecum la justa lor valoare, și desvinovățind pe vameși de imputarea ce li se aducea, oarecum pe nedrept. Iată și conținutul acestei scrisori-răspuns.

„.....Iar pentru vameșii dela Câmpina, ce ne-ați scris dumneavoastră încă am înțeles. Ce de aceasta iată că am rânduit acum un boiar al nostru, ispravnic la Câmpina și vom porunci ca să se ia seama pentru toate acestea.....; mi se pare că și Schiaii D-voastră se vor fi purtând cam rău, că nu vor să umble

1) Vezi N. Iorga: Istoria Românilor. Ediția II, pag. 305 notă.

2) Vezi N. Iorga: Studii Doc. vol. 10, pag. 408.

3) » ibidem, pag. 410.

pe drumul cel mare al vămii, pe unde au umblat și mai nainte, ce fieștecare pe unde-i voia, pe alte poteci¹⁾ și-au făcut drumul de umblă, și vameșii neputând îngădui, ci apoi bagă vina vameșilor de zic că le fac alte obiceiuri.....²⁾“.

O constatare interesantă se mai desprinde din această mărturie că Brâncoveanu califică drumul Câmpinii „drumul cel mare pe unde au umblat și mai înainte“, și al doilea că Brașovenii umblau câteodată cu șoalda, coborându-se pe poteci³⁾, în loc pe drumul vămii, probabil cu intențiunea de a se sustrage vămuirii, cea ce vameșii nepermițând, când îi prindeau, desigur că îi globiau, sau le confiscau marfa, și de aci „obiceiuri ce n'au fost niciodată“.

Aceste incidente desigur că au fost repede terminate, deoarece vor fi înțeles și unii și alții, că eră mult mai folositor, a păstra regulile cele bune și drepte, decât a stânjeni un comerț intens și inevitabil între 2 regiuni și țări, care printr'o fatalitate istorico-geografică, nici nu se puteau exclude, nici ignora sau dușmăni.

Că așa era realitatea, n'avem decât să arătăm că legăturile acestea de comerț, erau amplificate și ele, cu altele și anume cu peregrinarea — transhumanța — ciobanilor din țara Bârsii, care căutau hrana turmelor lor numeroase, pe versantul sudic al Carpaților. Dece? Fiindcă versantul nordic — din spre Ardeal — fiind mai abrupt, oferea și o hrană mai redusă și era și greu de cultreerat, mai ales, cine știe că oaia e un animal, care paște prin *poene*, luminișuri. Și în acest caz, ciobanii din țara Bârsii fiind și numeroși, vor fi fost destul de bucuroși, când aveau posibilitatea să-și pască turmele lor pe versantul sudic carpatin, care este cu mult mai lin, și mai prelung. Stănele obișnuite le aveau acești Bârsani pe muntele Buceciului și pe al lui Leaotă (Laiotă)⁴⁾.

* * *

1) Documentul confirmă părerea emisă mai sus, dece Câmpina a fost aleasă ca loc de vamă pentru că aci la Câmpina erau eșirile potecilor, pe lângă, drumul cel mare.

2) N. Iorga: Studii Doc. X, pag. 411.

3) Vezi numărul lor după Dionisie Fotino în anul 1819, în Capit. II al acestei cărți.

4) Iorga: Brașovul și Românii pag. 356.

Viața acestor păstori în peregrinarea lor, se amestecă și în rosturile vămii Câmpina, căci ei având să treacă un hotar despărțitor de țară, s'a simțit nevoia să li se reglementeze anumite „ponturi” pentru: brânza, cașcavalul, lâna, sau pieile, pe care le lăsau aci în țară, și deci făcând negoț, trebuiau să plătească vama fixată.

Și atunci iată în 1712, în timpul lui Brâncoveanu, că avem o „Foiță de așezământu obiceiurilor ceale ce au avut să dea Scheaii din Brașov, vameșilor din Câmpina și dela Văleni și Vătașilor de plai și altora”¹⁾. Și mai departe „pentru slânele lor ce pun pre munți, care cumpără după la boiari, de vor face tot cașcaval, iar nu brânză, acel cașcaval de-l vor vinde în târguri la Câmpina, au la Văleni, au măcar în ce lângă, să-și dea vama; iar de vor face tot brânză și vor vrea s'o ducă la casele lor în Țara Ungurească, pentru aceia să nu dea vamă. Pentru turmele de oi, când vin primăvara dela câmp și trec la munte²⁾, au avut obicei de au dat vameșilor, câte un miel de turmă, și vameșii le-au dat răvaș, de ș-au dus oile cu pace; și pe căi cai vor avea la turmă să dea de cal po bani 2, că așa a fost obiceiul.... Pentru buțile cu vin care-ș duc dela viile lor la Câmpina și den Câmpina pus vinul pren burie, de-l duc în Țara Ungurească să aibă a darea vamă numai de cal în povărat cu vin câte 20 bani, iar de bute să nu dea nimic”.

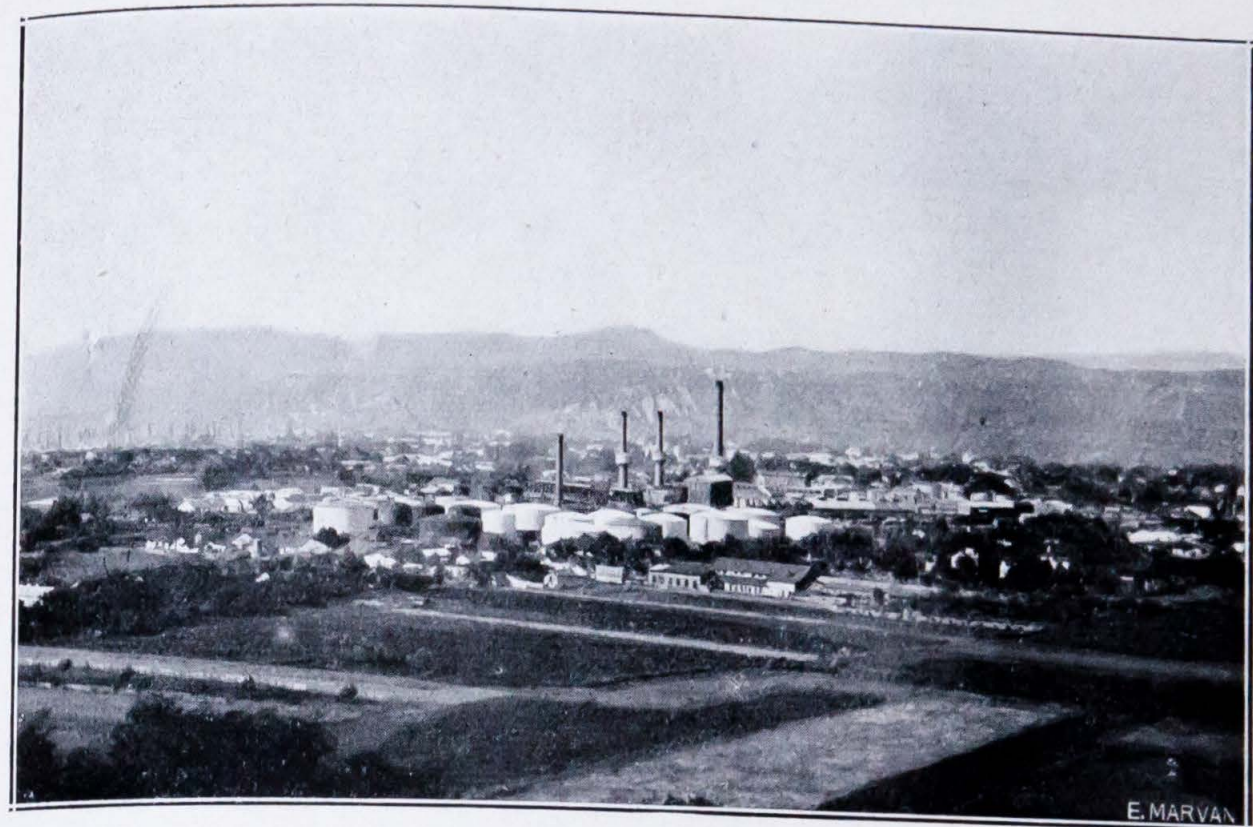
Cât privește vama lânii, lăsăm să glăsuească, informația documentară, din aceeași vreme, de mai jos: „..... Când pentru o pricină oarecare, tunsul oilor se face'n țară la popasurile din Breaza și Comarnic, vama lânii la eșire e de 40 bani, pentru vechea măsură a poverii. Nu se ia vamă însă pentru pieile oilor sau vitelor moarte”³⁾. Aceleași măsuri se păstrează și în timpul lui Nicolae Mavrocordat (1715—16)⁴⁾. Dealtfel rostul acestor ciobani se menține până târziu neîncetat, și Țara Românească, realizează frumoase venituri pentru vislîeria ei. Așa

1) N. Iorga : Studii Doc. pag. 351.

2) Sublinierile nu sunt în textul mărturii.

3) Iorga : Brașovul și Românii, pag. 357.

4) Iorga : Studii Doc. vol. X, pag. 374.

O vedere a terasei : fabrica de rafinat petrolul

O vedere a străzii Carol I ; în primul plan Primăria

se poate vedea din „Tabelă de venitul oeritului păstorilor streini pe anul cu leat 1832, după cercelarea comisiei financiare“ ¹⁾ că județul Prahova prin vama Câmpinii încasă:

Oeritul			Cercătura			
Venit Lei	Zecueala	Primiți la visterie Lei	Venit lei	Zecueala	Primiți la visterie	Peste tot
2013, ₁₁	201, ₃₇	111, ₉₄	429, ₅₀	23, ₉	468, ₆₁	2280, ₃₅

Pe anul 1835 ²⁾

„Tabla de venitul oeritului pe anul 1835 dela Austrienii păstori“

Jud. Prahova	Venit Lei	din aceasta s'a dat zecueala Lei	au rămas pe seama visterii Lei	Idem din cercătură Lei	total pe seama visterii Lei
	11331, ₁₀	1133, ₂₀	10198, ₃₆	11, ₇₆	10210, ₄₂

Câmpina, în preajma acestor ani, 1716 — „când veni ca domn al țării Nicolae Mavrocordat, primul fanariot, boerii țării, au căutat să scape cu fuga și valea Prahovei, era neîntrerupt plină de boeri fugind....“ ³⁾ — fusese deci martora și fără îndoială și găzduitoarea acestei băjenii boerești, spre Brașovul mântuitor și ocrotitor ca'n totdeauna și pentru mulți de până acuma. De altfel mai târziu în 1778 ⁴⁾ „Nicolae Mavrogheni bute o armată austriacă la Câmpina și o respinge până la Sinaia...., silind-o să se retragă în Transilvania“.

* * *

Intorcându-ne puțin în urmă, la mărturiile, care ne vorbesc mai deaproape și mai intim despre Câmpina, toate pomenesc de târg și de vânzări de locuri, sau de moșie. Când se vând locuri, se spune de obicei „loc de casă“; când vânzarea este mai mare, atunci se spune „toală partea de moșie“. Așa

1) Anale parlamentare vol. V, pag. 480.

2) ibidem, vol. VII, pag. 223.

3) I. Moruzii: Spicuri istorice din Prahova. București 1906 pag. 16.

4) Ibidem pag. 19.

în 1709 ¹⁾ un oarecare Radu fiul lui Vasile postelnicu, face vânzătoare părintelui Nicodim, egumenul mănăstirii Sinaia „moșie în Câmpina“, „jumătate de moș deplin“.

Acest jumătate de moș, cuprinde: păcuri, lîrg, livezi, pădure. Documentul ne mai înșelă, că vânzarea s'a mri făcut și „cu știrea tuturor moșnenilor“. Radul vânzătorul se iscălește Radu Câmpineanu și Drăghici fiul Radul(ui).

Mai sus văzurăm că într'o vânzare, se exclud rumânii cari s'au răscumpărat, iar acum, se pomenește de *moșneni*, deci de acei vechi proprietari de moșie din Câmpina, cari în negura vremilor, vor fi distrus pădurile, și vor fi desțelenit cei din lîi un loc mai mare, care fiind și neted — prin natura geografică de terasă — vor fi făcut ca acel loc neted să aibă o înfățișarea mai întinsă; vor fi deschis deci o câmpină ²⁾ în locul și din păduri, făcându-l bun la așezare și de sălășluire, amintitoarea și a existenței pădurilor și a procedeului pentru crearea unei Câmpini, pentru așezarea unui sat.

* * *

Alături de moșnenii și clăcașii băștinași, cari vor fi înțemeiat mai mult satul la început, cu siguranță că mai târziu se vor fi adăugat și alte elemente streine de localitate și în special elementul ardelenesc.

Așa în 1728 ³⁾, avem o mărturie privitoare la vânzarea, pe care o face, Stroe fiul lui Costandin, lui Iordache fiul lui Calotă Brașoveanu (din Brașov) a „niște moșie“ „aci la Câmpina“.

Ca martor iscălește un alt Ivașco Brașoveanu și Popa Radul, iar *diaconul* Ștefan, este scriitorul zapisului.

Iată însă „Cartea de hotărnicie a 12 boeri, prin care se arată trăsurile moșii Câmpina, și care are stânjeni masă 1131“ din 1792 ⁴⁾ 1. Iunie.

1) Vezi doc. No. 14 anexe.

2) Această interpretare mi s'a desprins din ansamblul chestiunii tratată în această carte, asupra originii cuvântului Câmpina.

3) Vezi doc. No. 15 anexe.

4) Doc. No. 16 anexe.

Cei 12 boeri sunt desemnați de Domnul Nicolae Alexandru Voevod (Nicolae Mavrocordat 1719-1730), pentru a face o hotărnicie generală a „moșiei Câmpina“, ¹⁾ în urmă cererii făcută de jupâneasa Calița Contacuzini Câmpineanu și jupâneasa Ilinca — nora Caliții — cu scopul „ca să căutăm și să adeverim moșia dela Câmpina, care au cumpărat-o dumnealor dela moșneni de acolo“.

Și intradevăr că, boerii hotarnici au mers la Câmpina și au „tras moșia (totalitatea ei) pînă'n trei locuri“. Aceste măsurători au fost: 1. Din hotarul Curiacului pînă'n apa Doftanei („la câmpul moșiei despre Bănești“), eșind stânjeni 691; 2. Din acelaș hotar pînă'n apa Doftanei („am tras la mijlocul moșii pînă'n siliștea lîrgului“), stânjeni 1550; 3. Din acelaș hotar pînă'n apa Doftanei („a mai tras, la capul moșii, unde se chemă Șotrile“), stânjeni 1700. În total 3941.

Fiindcă era vorba de o orînduială precisă a proprietăților, boerii hotarnici adunară pe toți „aducându-și zapisele, care cine au avut de moștenire și de cumpărătoare și citindu-le tuturor zapisele înaintea tuturor moșnenilor“, au ales acești boeri, jupânesei Calița, următoarele proprietăți: 1. din moșul Radului Câmpineanu 362 stânjeni; 2. din moșul Lambei, 125¹/₂ stânjeni; 3. tot dela Radu Câmpineanu, 20 stânjeni; 4. dela moșii Pătrășcescilor (cumpărătoare), 213 stânj.; 5. din moșia lui Calotă Vătafu (cumpărătoare) 146; făcându-se peste tot partea cumpărată dela moșneni în număr de 5, de Calița Câmpineanca, 779 stânjeni.

Jupânesii Ilinca Câmpineanca — nora Caliții —, boerii hotarnici i-au ales, partea dela Radu Câmpineanu (cumpărătoare), stânjeni 125¹/₂.

Radului Câmpineanu, îi rămâne să stăpânească 15 st. (dela moșul lui). S'a ales și partea nepoților lui Calotă Vătafu, stânjeni 133 (dela moșul lor); deasemenea și partea jupânului Sima Zaraful (cumpărătoare).

După cum vedem, partea cea mai întinsă este a Caliții

1) Adică a tuturor proprietăților — moșiilor (=moș, prim stăpânitor) — din cuprinsul Câmpinii.

Câmpineanca, care de aci înainte are a stăpâni cu „bună pace de către moșneni“, cu tot venitul ei : din apă, câmp, livezi, siliștea satului, din păcuri, din pădure. La toată această parte „aleasă“ se mai adăogă și moșia Curiacu „ce o au avut de casă“.

Și în fine mărturia — hotărnicia — ne arată în linii generale că „trăgându-se a doua oară despre Bănești, am pus piatră (semn) în apa Doftanii hotaru“ ; și trăgându-se p'în siliștea lărgului până'n Doftana despre Telega, am pus piatră d'în sus de fântânele cu păcurile și „trăgându-se la capul moșii de munte, unde se cheamă Șotriile am piatră'n apa Doftanii“ ; în total cele 2 jupânese aveau după hotărnicia aceasta 998 stâneni.

Mărturia aceasta o socotesc foarte importantă, mai întâi prin faptul că în 1729, adică acum 200 fără 5 ani, Câmpina era o așezare care se întemeiase foarte mult prin moșneni, deci un sat vechiu ; și al doilea, ea ne confirmă, că pământul — pe care s'a dezvoltat ulterior mai mult, lărgul și orașul Câmpina —, se vede precis conturat prin semnele de hotar de mai sus, cuprinzând întreaga terasă, între : satul Curiac (azi Câmpinița), Bănești apa Doftanii și Șotriile,

Dece numirea de Curiac — a satului — a dispărut, rămânând cu acest nume, doar lacul de azi? Răspunsul trebuie să-l căutăm, chear în relatăriile hotărniciei de mai sus, care spune că moșiei din Câmpina a Calii, i s'a alipit și moșia Curiacu, vecină, și au făcut un singur trup de moșie, cu un singur stăpân, și cu o singură numire de acuma înainte.

Pe urmă s'ar mai putea susține și următoarea ipoteză. Câmpina mărimdu-se mereu, elementele de surplus, se vor fi înlins mai mult spre nord, pe drumul mare, și astfel satul Curiacu, va fi fost din ce în ce, împesit cu aceste elemente, încât se va fi fost realizat, la un moment dat, faptul, că acest sat a devenit o Câmpină mai mică — deci o Câmpiniță — în absolută legătură, dealtfel cași în ziua de azi.

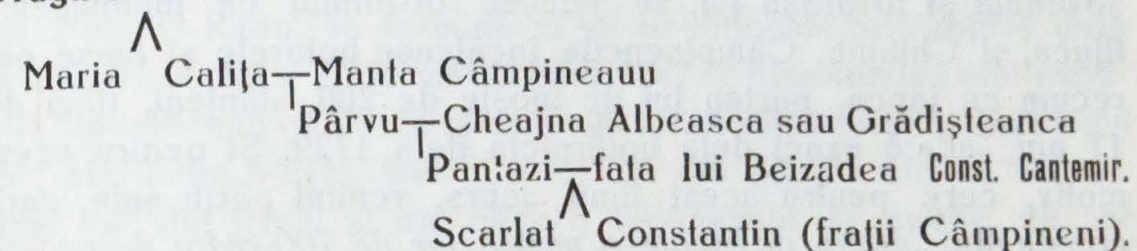
Că așa trebuie să se fi petrecut faptul este și constatarea de azi, când Câmpinița, nu constă decât din înșiruirea caselor, pe dreapta și pe stânga, drumului mare, cât ține terasa — vre-o 2 km. —, ajungând la excarpația puternică a râului Câmpinița, care formează hotarul despărțitor de satul Cornul.

Din hotărnicie reese, că moșia Câmpinenilor, era mare ; deci familia se putea socoti oarecum bogată, iar membrii ei, vor ocupa slujbe însemnate în Țara Românească, alături și de alți membrii ai altor familii băștinașe ale Câmpinii, de care se va vorbi mai la vale.

Acum se cade a ne pune întrebarea : cine era Calia Cantacuzini Câmpineanu ? Dăm răspunsul, prin arborele genealogic aflat în genealogia Cantacuzinilor ¹⁾.

Spătarul Drăghici Cantacuzino are 2 fete : Maria și Calia. „Calia s'a măritat după Manta Câmpineanu. Ei au născut pe Parvu, ce s'a însurat cu Cheajna Albeasca sau Grădișteanca. A avut Pârvu Câmpineanu și un fiu Pantazi. S'a însurat cu fata lui Beizadea Costandin Cantemir, dela care a rămas 2 fii : Scarlat și Costandin care trăesc în Valahia“. Iată și arborele genealogic, reprezentat grafic :

Drăghici Cantacuzino.

În anul 1734 ²⁾ în actul de vânzare al lui Gheorghe din Câmpina, dat la mâna lui Sima Zarafu — vânzare cu oarecare bucluc —, vânzătorul cheamă la fața locului, pentru prețuirea unor case — obiectul vânzării — pe *Michea vameșu de aci din Câmpina*, și pe *vătafu de plaiu Melea*, cari prețuesc casele, la suma de taleri 30, și în felul acesta, ei prin dreapta lor estimație, curmă cearta și mijlocesc vânzarea. Documentul ne arată deci, în acest an, cine sunt și vameșul și vătaful de plaiu, la care apelasera împlicinații, ca la niște oameni de seamă și ai stăpânirii, păzitori ai bunului mers al vămii, dar chemați câteo-

1) Iorga : Genealogia Cantacuzinilor pag. 108.

2) Vezi doc. No. 19.

dată și pentru certuri și neînțelegeri, nu pentru a le rezolvî, ci mai mult pentru a le înlătura, și prin acesta autoritatea lor locală, se resfrîngea și în mersul vieții intime al acestui târg al Câmpinii.

* * *

Prin hotărnicia „moșii Câmpina“ din 1729, se fixase toate proprietățile de acolo. Dar, omul e om, și boerul proprietar de moșie, nu de multe ori își permitea — ca boer — de a călca regulile de bună și dreaptă proprietate, ale vecinilor mai săraci, sau poate absenți din localitate. De aci judecări pe la Divan, cercetări la fața locului, jeluiri chear către Domn însăși, și înfine chesliunea în litigiu, nu se termina nici odată decât după restabilirea dreptății consacrată din nou prin cărți de judecată Domnești, care garantau stăpânirea.

Așa s'a întâmplat în 1745 Noembrie 9¹⁾, când Petco Brașoveanul și tovarășii lui, se jeluesc divanului că jupănesele: Ilinca, și Chiajna, Câmpinencile, încălcaseră hotarele și luase oarecum cu japca, partea lui de moșie de 200 stânjeni, timp de 17 ani, adică exact dela hotărnicia dela 1729. Și pentru acest motiv, cere pentru acest timp scurs, venitul părții sale, care consta din, „*dijma de bucate și partea lor de 700 vedre de păcură ce ese în fiește care an*“. În fața judecății jupănesele, nu tăgăduiesc „cum că s'au împresurat“, moșia lui Petco, dar face rectificarea „că pe an nu ese 700 vedre păcură, după cum zic (jeluatorii), ci numai câte 300 vedre“.

În orice caz, divanul rămâne la suma vedrelor, spuse de jupănese, și calculează suma de 30 vedre anual, partea lui Petco, din întreaga sumă de 300 vedre, scoase din întreaga moșie a jupăneselor Câmpinence, *socotește vadra de păcură cu 1/2 taleri*. Mai socotește și pentru dijmă câte taleri 5 „adică de an taleri 20, care fac în 17 ani, taleri 340; și cu dobânda lor îndoiiți, ban la ban, s'au făcut peste tot taleri 680“. Divanul se convinge de dreapta cerere a lui Petco și hotărăște: „de acum înainte să-și stăpânească ei, acele 200 de stânjeni cu bună pace“. Câmpinii.

1) Vezi doc. No. 20 anexe.

Important lucru în această mărlurie, este faptul privitor la păcură, adică în 1745 *eșea*, 700 sau 300 vedre, număr variabil după interesele contrarii ale împricinaților. Aceste vedre de păcură eșeau sau se scoteau „din fântânele cu păcurile“ menționate încă din 1729. Dacă este vorba că păcură *eșea* din fântâni, atunci trebuie să admitem că păcura isvoră la suprafață, din fântână. După cât știu, fântâna este locul—o mică groapă—de unde *isvorește* apa. Când este vorba să capeți apa a cărei isvor, nu apare la suprafață, atunci ești nevoit a face puț (groapă adâncă de 2 — 3 stânjeni) a-l ghizui cu piatră sau țambre, și în acest caz, se ia din puț și nu din fântână.

Cu aceste lămuriri, cred că se poate admite, că păcura pomenită încă 1697¹⁾, va fi *isvorât* din fântâni, adică va fi *eșit* din fântâni.

Prețul vedrii încă-l avem pentru acest an 1745, de jumătate taler.

Înfine cearta urmală între jupănese și Petco și cumnații lui, Fota și Radu, se termină și se pecelluește prin zapise date la mâna acestora din urmă în anul 1747²⁾, bine înțeles mai explicit, specificând că Petco și cumnații lui să stăpânească din moșul lor, afară din siliște, trei circuri din cin până'n cin cu tot venitul lor: din livezi și din păcuri. Jupănesele, se spune, că vor stăpâni „opt circuri, adică doi moși deplin“, cu acelaș venit.

Zapisul mai adaogă apoi „însă unde le sunt casele, și curțile și grădinile, și *biserica cea veche*, iar mai multă treabă, să nu mai aibă a se mai întinde“. Și mai departe „în afară de siliște câți oameni ar mai ședea să avem să-i împărțim frățeste“,

Fără îndoială că aci este vorba de rumânii³⁾, care erau și clăcași pe această moșie a Câmpinii, și cari nu puluseră a se rescumpără până acuma. Aci mai este vorba și de o „biserica cea veche“, care azi nu mai există, căci cele de azi au pisanii⁴⁾

1) Vezi doc. No. 10.

2) Vezi doc. No. 21 anexe.

3) Vezi mai sus pomenirea despre rumânii care s'au rescumpărat.

4) Vezi pisanile redată în anexe.

care le arată înființarea după 1800, fără însă a se pomeni în ele, existența acesteia vechi.

Iscăliți sunt: Ilinca Câmpineanca, Kiajna Câmpineanca, Pantazi Câmpineanu mare paharnic, Grigorașcu Cioran nepotul Ilinchii.

Din acelaș an 1747 ¹⁾ avem „o însemnare de locurile înfundate, cine ce au cumpărat cu zapise în siliștea Câmpinii . . . „ și anume:

1.	Mănăstirea Mărgineni în lung și'n lat slânjeni	40
2.	„ Mislea „ „ „	13
3.	„ Sărindaru „ „ „	50
4.	„ Lespezi „ „ „	20
5.	„ „ „ 26 „ „	13
6.	„ Sinaia „ „ „	15
d-lui 7.	Pârvu Cantacuzino fost mare stolnic „ „ „	41
„ 8.	Sima Zarafu „ „ „	65
„ 9.	Popa Stan dela Câmpina „ „ „	30
„ 10.	Alexandri neguțătorul „ „ „	30
„ 11.	Ion, ginerile lui Popa Stan „ „ „	15
total.		332.

Iată prin urmare numele celor cari au cumpărat locuri înfundate. De observat este, că printre cumpărători se găsesc și 5 mănăstiri, dintre care 4 din județ, și Sărindaru desigur cea din București ²⁾. Ce rost vor fi avut aceste mănăstirii, să cumpere locuri înfundate aci în Câmpina, nu se explică ulterior, prin nimic. Totuș dacă ne gândim că, aci eră târg, și schelă (vamă), nu este exclus ca mănăstirile să se fi gândit, că plasarea banilor eră nemerită, și locurile acestea ulterior, îmbnătășite cu prăvălii cu pivniți, ar fi putut mări venitul lor, mai ales că averea mănăstirilor era scutită de clasă și dijmă. Târgul Câmpinii se desvoltă din ce în ce mai mult deacuma înainte, și pela 1800³⁾, el este în floare; achiziția sus ziselor mănăstiri, fusese deci destul de rodnică.

1) Vezi doc. No. 22.

„) Azi dărămată — unde se află cercul militar.

3) Vezi mai la vale.

De altfel chear în 1775 ¹⁾ se poate desemna oarecum rostul acestui târg, când Maria Lupoianca, vinde *unchiului* ei Pantazi Câmpineanu, jumătate de moșie cu „casa jumătate cu pinița, jumătate din târgul Câmpinei, cu cârciuma dela podul Tiligii jumătate“.

Dealtfel și mărturiile contemporane, ne descriu Câmpina ca un oraș-târg, și mare vamă și între acestea, cea mai prețioasă informație o avem în genealogia Cantacuzinilor din 1774, unde se vede că o Cantacuzină — Calița — ia în căsătorie pe un Manta Câmpineanu — deci dela Câmpina ²⁾ — (cf. Ploești—Ploeșteanu; Brașov — Brașoveanu).

Informația era în cunoștință de cauză și prin această, relatarea despre Câmpina, nu poate suferi nici o diminuare.

Iată ce se spune cu privire la descrierea jud. Prahova: ³⁾ „Oraș de căpetenie are Ploeștii; mai este și alt târg Filipeștii și altul cu numele de *Câmpina*, pe unde este și *schela* care duce în *Transilvania*; și deși nu este drum mare împărătesc, ca să poată umbla cu care pe el, ci numai cu cai, fiind în dreptul Brașovului.....; cu toate astea, drumul acesta **lucrează mai mult decât orice altă cale**.“ Tot aci se mai adaogă: „tot în cuprinsul acestui ținut, se află și ocna cea mai însemnată și se cheamă Telega“. Desigur că vecinătatea Câmpinii pentru Telega, și invers, va fi avut rostul ei, și nu de rare ori găsim în actele de vânzare făcute între locuitorii Câmpinii, martori și pe cămărașii ocnei Telega, cum deexemplu în 1747 ⁴⁾, se găsește Hagi Apostol cămăraș.

Aceiași informație despre Câmpina, ne dă și frații Tunusli în Istoria Valahiei din 1774 ⁵⁾. La capitolul „Lista oboarelor și schelelor de prin orașe și târguri și tarifa vămii“, Câmpina este trecută cu „schile și oboare“. In capitolul *orașe*: „Câmpina cu mănăstirea Câmpina și o biserică“ ⁶⁾. Mai departe: „vama Câm-

1) Vezi doc. No. 23.

2) Vezi mai sus arborele genealogic.

3) N. Iorga-Genealogia Cantacuz. pag. 471.

4) Vezi doc. No. 21 și 22 anexă.

5) Tunusli: Istoria Valahiei pag. 39.

6) ibidem pag. 173.

pinii, trecătoare cu cai, pela mânăslirea Sinaia, la Timeș, în față cu Brașovul ¹⁾.

Iar pentru durata drumului, se arată că este nevoie de 11 ore parcurs, — bineînțeles dela Câmpina în sus.

Dacă ținem seama de afirmațiile acestor 2 descrieri, înțelegem că deși drum numai pentru cai, totuși se trece peste acest neajuns, și în 11 ore, putea să se ajungă la Brașov, care era în dreptul Câmpinii, și în felul acesta, drumul lucra mai ca orice altă cale. În acest caz, Câmpina, socotită și ca un oraș-târg, va fi putut trage toate foloasele necesare viețuirii și dezvoltării sale foarte mare, de mai târziu ²⁾.

În 1778 ³⁾, avem Câmpina descrisă în felul următor: bourg, cu o biserică de piatră și un târg. Oraș mai este citat și în descrierile contemporane, ale țării, „Chimpina ein Stadt“ ⁴⁾; în 1781 „Der dritte Marktflecken dieses Amtsbezirkes“, după Ploiești și Târgșor ⁵⁾.

Județul Prahova, după descrierea lui Dionisie Fotino în 1819, are mai multe plăși și un plaiu ⁶⁾, care poartă numele de plaiul Prahovii.

Totuși în 1775 ⁷⁾, într-o carte vătășie de plaiu, unde se determină atribuțiile vatafului în plaiul său respectiv și față de potecași — cei care aveau însărcinarea de a păzi potecile ⁸⁾ —, se orânduiește vataf la plaiul Câmpina. Prin urmare numirea plaiului, se făcuse după, târgul-oraș, al Câmpinii, unde fiind și vama și începutul drumului spre Brașov, era firească această numire. Dealtfel tot aci la Câmpina era și sediul subptocârmuirii, și pelângă vataf, mai era nevoie să stea aci, pentru paza: plaiului, a drumului, a potecilor, pentru stârpirea hoșilor sau furilor de dobitoace, sau pentru siguranța efectuării transporturilor mărfurilor din Ardeal și spre el, și un căpitan cu do-

1) ibidem pag. 181.

2) Vezi suma mărfurilor pe anul 1833.

3) Monsieur de B(auer): Memoires sur la Valachie Francfort et Leipsic 1778.

4) Büsching: Neue Erdbeschreibung des ersten Theiles, zweiter Band. pag. 1627.

5) Sulzer: gesch. des trans. Daciens I pag. 313; deasemenea arătat ca oraș în toate hărțile din anii 1774-1824 (No. 3, 4, 6, 9, 11 și 12) Academia Română.

6) Vezi mai sus.

7) V. A. Ureche op.cit. pag. 41 nota 2.

8) Descrise de Dionisie Fotino — vezi mai sus.

robanții lui ¹⁾. Așa încă din 1760 ²⁾, avem o însemnare de: „rămășița ce au arătat ciaușul, ce au rămas pela căpitani, i la ciauși, i la stegari cum arată“.

Taleri bani

20 — Constandinu căpitan otu Câmpina

7 — Preda ciaușul otu Costandiu căpitan Câmpina.

Numirea de plaiul Câmpina, se menționează neîncetat în ani 1790, ³⁾ 1791, ⁴⁾ 1803; ⁵⁾ abia în anul 1838, ca mărturie într'un zapis ia parte un „Stan Comăniță — ce se afla — dorobanț la suptocârmuirea plaiului Prahova în Câmpina“.

Că era nevoie pe lângă: vatafi, potecași și de un căpitan cu dorobanții lui aci, reese din cele expuse mai sus, că drumul Câmpinii era foarte însemnat, și în acest caz, furii vor fi poftiți de multe ori să dijmuească mărfurile Brașovenilor, care le cărau spre București, cu căraușii Prahoveni (din întreg județul), sau cu Comărnîcenii zurbagii — înpotriva cărora se făcuse odată plângere domnitorului — sau chear cu căraușii Câmpineni, cărora domnul Alex. Ipsilante, le dă de știre prin vataful dela Câmpina că „să nu fie volnici nici Câmpinenii“ ⁶⁾, nici ceilalți a sili pe *negustorii companii*. să le aducă marfa'n București,“ aceasta în 1775.

Dealtfel, stăpânirea și Domnitorul, poate înțeleseseră că acest de odinoară drum al Prahovei (1431, 1433, 1481, 1483) ⁷⁾, se transformase acum, devenise mai activ, satul Câmpina devenise schelă, cu vataf, căpitan, târg, locuitorii lui se ocupa cu căraușia, și în acest caz, această stăpânire, caută să-l facă accesibil, cât se poate de mult, bineînțeles dela Comarnic înainte.

Acest lucru se vede la sfârșitul secolului 18-lea în 1790 ⁸⁾,

1) Vezi mai la vale pomenirea unui dorobanț, la suptocârmuirea dela Câmpina în 1838.

2) N. Iorg: Studii și docum. vol. XVI pag. 101. — „Pentru paza județului de hoși, erau și căpitani rânduiți în județe pela margine. Polcovnici sunt pentru restul județelor lipsite de căpitani. La 1799 se orânduiesc noi polcovnici“. Constantin Lupoianu la jud. Prahova în V. A. Ureche I pag. 43 nota 1.

3) V. A. Ureche op.cit. IV pag. 390.

4) ibidem pag. 228 și 468.

5) ibid. vol. IX pag. 390.

6) V. A. Ureche, op.cit. II pag. 181 — cărauși Câmpineni îi găsim și în 1860 în număr de 236 familii.

7) Vezi mai sus: I. Bogdan op.citat.

8) Ureche, op.cit. vol. II pag. 527.

că „Divanul înștiințează după raportul vel vistiernicului că medelnicerul Grigore *au săvârșit podișcele și leșile* pe drumul Câmpinii“.

Inercarea de a drege și a face practicabil, acest drum, reese și din o poruncă din 1790 ¹⁾, către ispravnicii ot(dela) sud (județ) Prahova după cererea d-lui Eperieș comisareșul țării, pentru dregerea drumului dela Sinaia, că are înștiințare dela comisareșul ungur, a i se dà pe toată ziua *150 lucrători*, și să i se rânduiască *două sate*, sau mai multe din plaiu. Că drumul trebuia să fie îngrijit, păzit, și întrucâtva înzestrat cu locuri de popas, pentru călătorii obosiți, avem răspunsul Divanului Țării Românești, către Egumenul Mănăstirei Sinaia, tot din anul 1790 ²⁾, căruia îi spune că „s'a cilit la divan răspunsul ce-l faci pentru un tractir ce este trebuincios a se așeză acolo, cu toate cele trebuincioase, întrucât arăți că pentru trebuința călătorilor, ai făcut două cârciumi, una din sus, alta din jos mănăstirei, care aceste cârciumi pot fi pentru a conăci cei proști (de rând), dar când se va întâmplă, a trece alte persoane și *obrazе cinstite*, treube să-i primești în lăuntru mănăstirii“.

Dealtfel descrierea lui Bauer din 1778 ³⁾, ne pomenește de 3 cârciumi (Kirtschme) pentru voiajori pe „*marele drum* al Transilvaniei“, dintre care 2 înainte de Sinaia și 1 după, iar dintre cele 2, una era „aproape de carantină pe hotarele Transilvaniei“. Existența cârciumelor pomenite mai sus, se adeverește și în 1790 ⁴⁾ printr'o „poruncă către vătaful de plaiul Câmpinei, sud. Prahova, cum că dela 5 ale lunii Mai, i s'a poruncit pentru *cârciumele* din drumul Câmpinei, dintr'acel plaiu, ca să cerceteze de cine se țin și cu ce așezământ“.

* * *

Negoșul pe acest drum al Câmpiniei, se scurgea în deplină liniște, încă de multă vreme aducător de bogăție și satisfacere a nevoilor vieții. Vameșii își îndeplineau cu sfințenie îndatoririle,

1) N. Ureche, Drumurile noastre. pag. 23 nota 1.

2) ibidem pag. 23 nota 1.

3) ob.citat. Memoires sur la Valachie.

4) Ureche op.cit. pag. 390 vol. IV.

în ce privește perceperea taxelor după „tarifă“¹⁾, iar vătafii vor fi păzit cu toată străjnicia, avutul care se scurgea pe acest mare drum de comerț.

Câmpina, prin târg și vamă, va fi prosperat și ea neîncetat. Dar câteodată se întâmplă „prohibițiuni“ de ale mărfurilor, care fiind mai necesare pentru consumul intern al principatului, sau mai repede pentru nevoile împărății suzerane — Turcia —. Și în acest caz, se trimetea „cărți legate“ către vătaful acesta dela plaiul Câmpinei, anunțându-l, dar și amenințându-l cu „pe-deapsă acolo în plaiu“, deci la fața locului, spre știință și luare aminte educativă, pentru toți cei cari n'ar fi respectat porunca domnească, fie el chiar, om domnesc, — în slujba țării —. O asemenea carte legată o avem din anul 1791 ²⁾, a lui Mihai Șușu „ca să nu iasă afară din țară, fără de porunca Domnii mele în scris, *nici o felurime* de marfă, *sau zahare*, cum mai vârtos *saftienile și peile de sae*, care sunt cu totul oprite din porunca împărătească“. Și totuși chiar de ereau unele mărfuri prohibite și „mai vârtos“ cele de mai sus, domnul însuș, atrage atențiunea, vătafului dela Câmpina, — pentru a nu slingheri negoșul —, „că pentru negoșătorii ce merg deaici în țara nemțească cu mărfurile slobode, numai decât să-i slobози, *să treacă'n pace*, fără de a le face vre-o zălicnire mărfurilor“. Acest lucru se petrece în 1791 ³⁾

Intrucât în Principatele Române, Domnul, avea hărăzit pentru venitul său personal, între altele și venitul ocnelor și al vămilor de hotar ⁴⁾ — nu și cele din lăuntru țării —, vedem că domnitorul Alexandru Moruzii în 1793 ⁵⁾, Sept. 7 dă „Domnească carte sfântului schit Lespezile din sud Prahova, și cuviosului stareț chiru Sava și tuturor părinților călugărași, ca să aibă milă dela domnia mea a luă pe tot anul dela ocnă (Telega), câte 100 bolovani sare, i câte taleri 100 din vama Câmpiniei“.

Deastfel M-reă Lespezile avea cumpărat încă din 1747 ⁶⁾,

1) Pentru abateri, vezi mai sus.

2) Ureche op. cit. IV pag. 228.

3) ibidem pag. 468.

4) Pentru amănunte vezi N. Iorga; Istoria Rom. Chip. și Icoane pag. 156.

5) V. A. Ureche op. cit. Vol VI.

6) Vezi doc no. 22 anexe.

un loc înfundat în Câmpina. Acelaş privilegiu îl păstrează şi-l reînnoeşte şi Caragea voevod în 1813, de a lua 100 taleri din vama [Câmpinii ¹⁾].

Că Domnul, îşi putea permite această danie, cu toate că în general, domnii aveau nevoie de bani, pentru multiplele lor nevoi, şi mai ales pentru asigurarea anilor de mazâlire, ce puteau să vie pe negândite, totuşi el face dania de mai sus, întrucât vama Câmpinii, era una din cea mai bogată în venituri, cum se va vedea mai pe urmă.

Deocamdată pentru anul 1792 ²⁾, vama Câmpinii era arendată pentru o sumă destul de mare, căci se mai adăoga la valoarea ei „păcurile” şi anume: „a treia strigare a vânilor şi a slujbilor vânilor”: Vălenii cu păcurile . . 7000 taleri.

Câmpina cu păcurile . . 9200 „

Prin urmare la vama mărfurilor de tranzit a Câmpinii, se mai adaugă şi păcura, ca un venit domnesc în acest an.

Totuşi „din cauza arendării vămii păcurei din Câmpina şi Văleni, s’a oprit importul păcurei din Moldova” 1792 ³⁾.

În consecinţă, pentru a folosi cât mai mult din această nouă resursă de bogăţie a pământului, pentru mărirea veniturilor domneşti, Mihai Şuşu (1791 — 1793) şi dă „poruncă către ispravnicii din sud Slam Râmnic (R.-Sărat), a nu îngădui să vie păcură din Moldova cum că din ţinutul Moldovei, vine aci sumă de păcură spre vânzare, din care pricină se pricinueşte, scăderea veniturilor păcurilor, şi fără nici o trebuinţă a ţării, în vreme ce ţara este îndestulată de păcură, fără nici o lipsă. Pentru care vă poruncim.... să fie oprită păcura din Moldova, 1792 Martie 23 ⁴⁾.”

Dacă prima menţiune a păcurii pe „moşia Câmpinei” apare 1697 ⁵⁾, deci aproape cu 100 ani mai în urmă, socotită ca făcând parte din venitul ei, alături de alte bogăţii; dacă în 1729 ⁶⁾, se vorbeşte de „fântânele cu păcurile”, şi în 1745 ⁷⁾, de 700

1) V. A. Ureche op.cit. X, pag. 84.

2) V. A. Ureche op. cit. pag. 230 nota 1. vol. IV.

3) Ibidem pag. 231 nota 1.

4) Ibidem.

5) Vezi mai sus doc. no. 10 anexe.

6) Ibidem doc. no. 16.

7) „ » » » 20.

vedre, ce es din aceste fântâni, pomenită — păcura — aproape în toate actele de vânzare, aceasta arată, că păcura era socotită, ca venit propriu al stăpânitorului de pământ, cum mai ales se vede în 1745, că Petco Braşoveanul, cere despăgubire dela Kiajna şi Ilinca, Câmpinencile, pe timpul de 17 ani de cutropire, a averii lui, implicit şi pentru păcură.

După scurgerea celor 100 de ani, păcura — fie că isvoră — eşea — din fântâni, mai multă, fie că începuse o mică extracţiune cu puşuri, sau poate era căutată mai mult, — ea trece în 1792 ca venit domnesc, şi prin aseastă schimbare a proprietăţii ei, devenise o bogăţie mai de seamă pentru aceste vremi.

Pentru anii următori se va vedea şi mai mult, preţul cel mare, al vânzării vămii Câmpina cu păcurile.

* * *

Câmpina, după cum s’a arătat mai sus, pelângă situaţia ei de vamă, aşezată pe un drum de negoţ, al cărui rost şi sens, chiar s’a evidenţiat până acum, s’a mai ilustrat şi prin o seamă de boeri, cari au jucat un rol important, ridicându-se pe treptele cele mai mari ale boerii. Cei mai însemnaţi dintre aceştia sunt fraţii câmpineni: Scarlat şi Constandin, fii lui Pantazi Câmpineanul şi purtători de sânge cantacuzin, prin străbuna lor Caliţa fiica lui Drăghici Cantacuzino ¹⁾, căsătorită cu un Manta Câmpineanu — probabil băştinaş din Câmpina şi pomenit ca mărturie în 1697 ²⁾, cu numele de Manta fiul lui Gheorghe din Câmpina.

Dacă acesta este Manta Câmpineanul, atunci el trebuie să fi fost vre un om de seamă, dacă s’a învrednicit a lua în căsătorie pe Caliţa vlăstara unui Cantacuzin.

Alături de fraţii Câmpineni, sunt pomeniţi şi fraţii Lupoeni, înrudiţi cu aceşti Câmpineni şi contemporani cu ei, de oarece o Marie Lupoianca în 1755 ³⁾, numeşte pe Pantazi (Câmpinenu) unchiu, iar această Marie Lupoianca este fiica Radului Câmpi-

1) Vezi N. Iorga, Genealogia, expusă mai sus.

2) „ » doc. no. 10 anexe.

3) « « « 23.

neanu ¹⁾). În acest caz Pantazi Câmpineanu era frate cu acest Radu Câmpineanu, sau era frate cu mama Mariei și în acest caz Radu făcea parte din altă familie Câmpineanu ²⁾).

Scarlat Câmpineanu este numit în 1783 ³⁾ în slujba mai modestă de ispravnic al județului Saac.

În 1793 ⁴⁾ Iulie 25, se retrocedează prin hrisov domnesc de Alex. Moruzii „boerilor Câmpineni, moșiile ce fuseseră luate de Mavrogheni“. Scarlat Câmpineanu este numit „cinstit și credincios boier“, iar rangul boeresc era „biv vel clucer“ (al doilea mare clucer). El în această retrocedare intră în stăpânirea „țiganiilor (lor) câți au fost la Câmpina“. Cu 6 ani mai înainte 1790 ⁵⁾ era numit vel agă, având a primi „avaetul agii dela vătăjiile rufeturilor din București“.

În calitate de proprietar-copărtăș cu frații Lupoeni, a unei bune părți din moșia Câmpina, el intervine către stăpânire, atunci când i se face vre-o pagubă, sau i se aduce vre-o știrbire a drepturilor, ce decurg din titlul de proprietar ohavnic, după obiceiul pământului, pe care din răspuțeri cere să fie păzite.

Întă-l în 1798 ⁶⁾ Decembrie 17, că înaintează o plângere Domnitorului Hangeri, prin care spune că la moșia Câmpina era „obiceiul a se face târg pe fiecare săptămână odată“. Și mai departe „pentru călcarea ce se face moșiei și pentru alișverihu ce-și face pe pământ strein, este obiceiul a se da câte o para de loc stăpânului moșiei“, Paraua ne fiind dată, roagă stăpânirea ca „ispravnicii județului să îndatorească pe fieștecare, dreptății, spre a da paraua de loc“.

Tot în această jalbă mai arată că „unii din locuitorii de acolo (din Câmpina) cu pricină că aduc pela casele lor mosafiri, pe trecătorii ce merg în țara nemțească și vin de acolo, să-i găzduască, aduc vin și rachiu prin casele lor și-l cheltuesc

1) Vezi doc. No. 30.

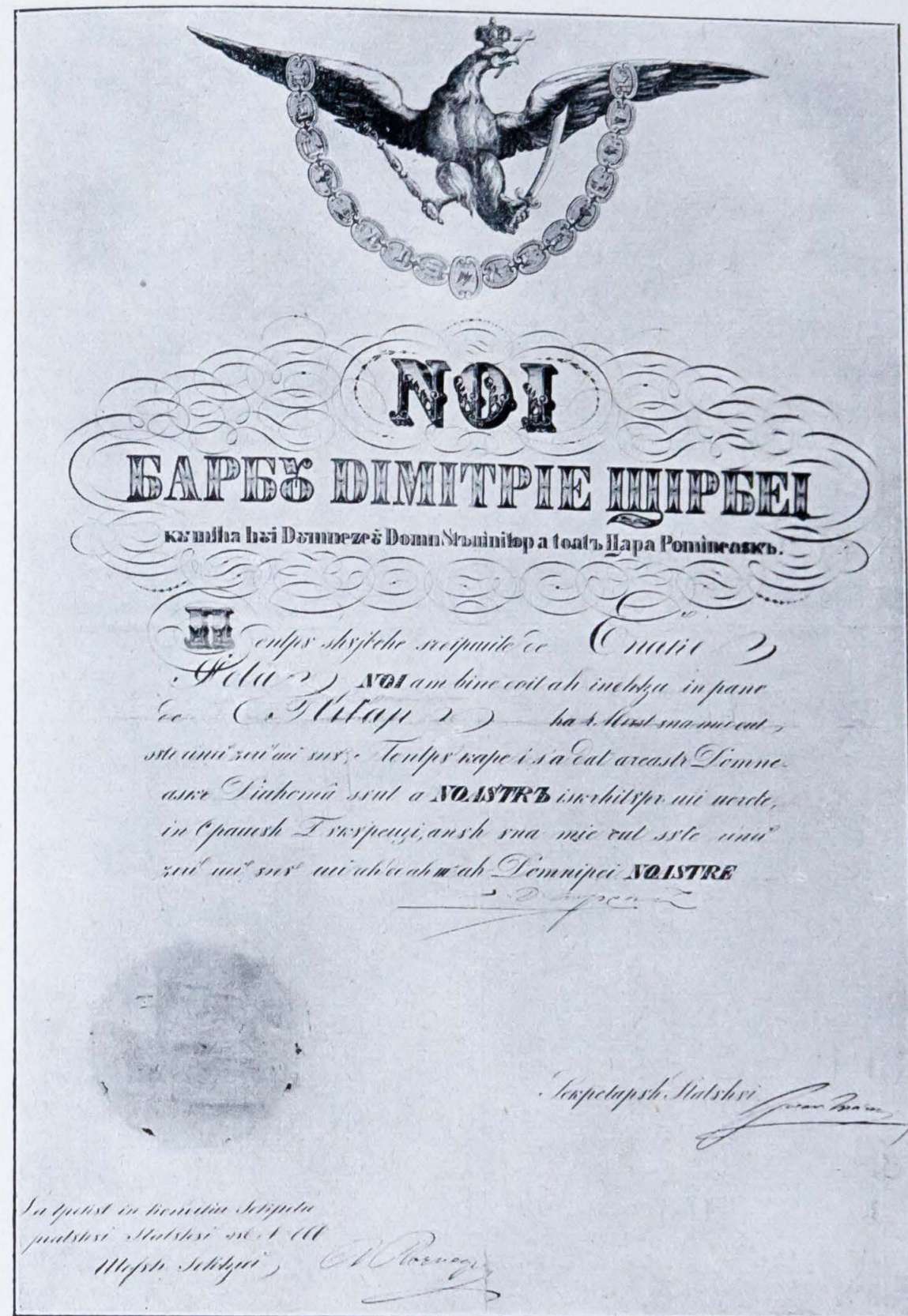
2) În Genealogie nu se vede această filiație a Radului, Pantazi fiind singurul fiu al lui Părvu.

3) V. A. Ureche op. cit. I pag. 251 nota 1.

4) V. A. Ureche op. cit. VI, pag. 568.

5) ibidem III „ 337

6) vezi doc no. 24 anexe.

Diploma de Pitar a lui Enache Fota.

vânzându-l, atât la aceștia, cât și la alții prin ascuns; și dintr'această pricină *stau nevândute* vinurile și rachiurile noastre și mi se face mare pagubă la dreptul pământului". Iscălește Scarlat Câmpineanu, *Mare logofăt*.

Domnitorul luând act de cererea „dumnealui Marelui Logofăt“, face cunoscut ispravnicilor chear a doua zi 18 Decembrie 1798 ¹⁾, să dea ordinul (nizamul) „cel cuviincios, a se vinde numai vinul și rachiul stăpânitorilor de moșie, oprind și zăticnind, pe cei ce caută a face urmări împotrivoare dreptății“, precum și „a da paraua de loc, care este hacul pământului și obișnuit din vechime“.

La 22 Decembrie din 1799 ²⁾, tot Scarlat Câmpineanu, vel logofăt se jeluește lui Vodă „că la moșia din Câmpina“, deosebit de *cârciumele* lui pentru vânzarea de vin, „mai sunt încă câteva cârciumi infundate streine, care alt amestec la: câmp, pădure sau livezi de fân, n'au, fără numai cârciume fundate“, și nu se supără a vinde vinuri și rachiuri, dar „aduc și fânuri depe alte moșii, orz i altele de ale moșiei, cu pagubă jăluito-rului“. De data aceasta cere să n'aibă voe acele cârciume de a vinde decât „vin și rachiu“.

Prin urmare în acest an 1799, târgul era desemnat destul de precis prin *mulțimea cârciumilor boerești și streine*, care vor fi avut destul de mare profit sau „alisveriș“ bineînțeles, când ne gândim la această Câmpină, care era vamă și loc de odihnă firesc, pentru călători neguțători, cari după un drum lung se vor fi oprit aci mai mulțisor, pentru a porni apoi odihniți și refăcuți, fie în jos, fie în sus.

Prin *existența* acestui mare negoț, înțelegem de ce Scarlat Câmpineanu este oare cum îngăduitor și cu cârciumele streine de moșie, căroră le dădu toluș voe, să vândă numai rachiu și vin, și în felul acesta, făceau „alișveriș“ și proprietarul și neguțătorii streini.

Dacă în aceste 2 mărturii, Scarlat Câmpineanu, își apără drepturile sale integrale, sau câteodată mai îngăduitor tot în

1) Doc. No. 25 anexe

2) V. A. Ureche op. cit. VIII pag. 60 nota 1.

acest an 1799 Iunie 21¹⁾, prin altă jalbă, caută să împlinească nevoile negustorești, ce se resimțeau pentru Câmpina, și prin autoritatea și reputația lui, obține dela domnitorul Moruzii, aprobarea ținerii unui „*Obor de vite* la târgul acesta din Câmpina“.

În jalbă arată că în vremea aceasta (1799) „la moșia mea Câmpina din Jud. Prahova *din vechime*²⁾ se face târg pe săptămână odată, Lunea“; dar, „într'acel județ, fiind numai un târg cu obor de vite la Ploești“, locuitorilor din plaiurile Ialomița, Teleajănelui și din tot plaiul Prahovei, „le este departe de a merge cu vitele ce au de vânzare tocmai la târgul Ploești, fiind cale ca de 4—5 ceasuri, încă mai vârtos când vine apa, Dof-tana și Prahova mare, neputând trece nici de cum“.

Câmpineanu pentru a determina pe Vodă în aprobarea oborului de vite, îi atrage atențiunea, „fiind atât *folosul cămării*, cu *vama*, ce se ia dela vitele care se vând³⁾, cât și a locuitorilor înlesnire la alisverishul lor“.

Domnitorul Moruzii, dă deslegare „să fie slobod“, imediat 1799⁴⁾, Iunie 27, cu 6 zile mai târziu, și poruncește ispravnicilor „să o faceți cunoscută [porunca deslegătoare] la: *locuitori, neguțători și la vameși*“.

Prin urmare, nu va fi fost bucuria mică, atunci când, locuitorii, și neguțătorii târgului, vor fi auzit aprobarea ținerii oborului, și cu aceasta se *adaoga* încă un fapt, care va fi mărit și mai mult rostul târgului și al Câmpinii în general.

De altfel târgul Câmpina, nu avea numai cârciumi boerești și de cele înfundate streine, ci în anul 1802⁵⁾ se pomenește de o neînțelegere la divan, între Iordache Polcovnicul cu Panait Ponciu din Câmpina, și cu Șelrarul Constantin Lupoianu, pentru arendarea unei *băcăni*.

Și întradevăr că Panait Ponciu, arată o adevărată, iscălită de șelrarul Lupoianu, „în care scrie că au tocmit cu Panait ca

1) Vezi doc. no. 26 anexe.

2) Era târg săptămânal încă din timpul lui Brâncoveanu [1687-1714] N. Iorga St. Doc. V pag. 344-49.

3) Vezi mai sus: vama era pe acea vreme, venit domnesc.

4) Vezi Doc. No. 27 anexe.

5) Ureche op. cit. vol. VIII pag. 198.

să-i dea băcănia sa dela Câmpina pe 3 ani în arendă, drept taleri 500“.

Și ca să ne dăm seama și mai bine, în ce constă înfățișarea târgului, iată și o foaie de zestre a Marioarei fice Elenii Lupoianu și Manol [ache] Lupoianu, din anul 1807 Sept. 8¹⁾, „adică partea mea de moșie să o stăpânească pe din două: atât târgu, cârciumele, băcănia, hanul²⁾, livezile, morile, heleștaele, păcura“.

* * *

Deși păcură era socotită între veniturile vămii, totuși în 1804³⁾ în „ponturile“ de vânzarea vămilor pe acest an, la pontul 28, se vede următoarea explicare: „Câmpina cu păcurile, cel ce va cumpără [arenda, recte], să știe că peste banii cumpărătoarei are să dea taleri 200 pe an, boerilor Câmpineni și Lupoeni, pentru păcurile ce sunt pe moșia lor“. Acești 200 taleri anual, era suma, pe care stăpânirea înțelegea să o dea proprietarului, pentru monopolul instituit asupra păcurii, din această vreme.

Cu această ocazie, se mai adaogă și la pontul 50, explicația privitoare la marfa de brașovenie, ce aduc Brașovenii sudiți [supuși], pentru care este tarifă „îndradins“; pentru mărfurile, ce nu sunt în tarifă „au a plăti la sută, trei, din care taleri, unul de povară au a plăti la Câmpina⁴⁾ Același lucru și în 1822.⁵⁾

Această lămurire pentru acești Brașoveni sudiți se mai prevede încă din anul 1800⁶⁾. Acești sudiți de multe ori vor fi

1) Vezi doc. No. 28.

2) Acest han, era lângă biserica Adormirea de azi, ctitorie a Lupoenilor, cu numele de „biserica dela han“.

3) Ureche op. cit. XI pag. 222.

4) Ibidem pag. 222.

5) Ibidem vol XXIII pag. 261 „cu îndatorirea pentru vameșii Câmpinei, de a păzi cu străjnicie rânduiala ponturilor, căci orice pagubă se va pricinui se va îndatori a o plăti“.

6) Ureche op. cit. vol. VIII pag. 108.

încercat a călca regulele tarifului, intrând în cearlă cu vameșii. Și intradevăr în 1812¹⁾, se întâmplă o judecată înaintea Divanului, „la pricina ce au avut *Vasile Vameșu dela Câmpina*, cu unii din neguțătorii sudiși chesaricești, pentru *vama bumbacurilor*, ce au trecut în țara nemțească pela Câmpina“.

Dealtfel vama Câmpinei se ridică din ce în ce la o însemnătate și valoare mai mare. Dacă în 1729²⁾, vama Câmpina cu păcurile se arendase pentru 9200 taleri, după 15 ani în 1807³⁾, se arendează: Câmpina cu păcurile i Vălenii și cu păcurile dela Buzău, Vistierului Moscu, pentru taleri 62.510.

Și ca să avem un tablou și mai exact în privința estimației, dau în comparație și vânzările celorlalte vămi ale Principatului tot din acest an:

Taleri

5000 : Focșani, Râmnic și Grădiștea, dumnealui Hagi Moscu.

4000 : Buzău.

5510 : Găgeni, Urlași, Bucov.

19600 : Ploești, Filipești, Târgșor.

62510 : Văleni, Câmpina cu păcurile și cu păcurile dela Buzău.

In 1809⁴⁾

Taleri

65000 : Văleni i Câmpina cu păcurile, cumpărate de vistierul Moscu.

In 1810⁵⁾

Taleri

37000 : Văleni cu păcurile ot [din] sud [jud.] Buzău.

20300 : Câmpina cu păcurile, cumpărate de Vornicu Moscu.

In 1811⁶⁾

Taleri

37650 : Văleni cu păcurile i cu păcurile den sud Buzău.

26300 : *Câmpina cu păcurile*, cumpărate de Anton Hiotu biv. căpitan za lefegii.

15100 : Târgoviște.

1) Ureche vol. XI pag. 649.

2) Vezi mai sus

3) Ureche op. cit. IX pag. 508.

4) Ureche op. cit. vol. IX pag. 509.

5) Ibidem „ pag. 511.

6) „ „ pag. 514.

Iar dumnealui Vistierul Moscu, vânzarea ce au făcut de al doilea vămilor este acesta:

Taleri

34000 : Văleni cu păcurile de acolo.

27000 : Câmpina cu păcurile, cumpărate de vătafu Mihalache.

Din 1792 până la 1811 deci în răstimp de 19 ani, arenda vămii Câmpina cu păcurile, se urcă dela 9500 taleri, la 27.000.

Dealtfel vameșii dela Câmpina, înțelegeau să fie păzitori adevărați și credincioși, ai veniturilor vămilor, ce rezulta din *exploatarea* păcurei, fiindcă ei se jeluesc divanului în anul 1812 Martie 21¹⁾, împotriva Rușilor, cari din 1806 — 1812, ocupaseră principatele, în războiul avut cu Turcii.

Întâiul Divan, face cunoscut lui Repninski [general rus] „că vameșii dela Câmpina se jeluesc că soldații ruși din Ploești, Târgșor i Băicoi, merg la *puțurile de păcură*, și în silnicie strâng, păcură pentru trebuința lor, bătând și pe orândușii ce-i are acolo la puțuri, din care zic, că li se pricinuesc pagubă. Ci fiindcă numiții prin contractul divanului, au cumpărat păcura pe acest an, pentru ca să nu nască dela divan vreun scăzământ din sferiturile vistierii, ce plătesc, să binevoești Excelența Ta, a le porunci să nu mai meargă acolo, la puțurile cu păcură să le facă supărare“

Dacă mărluria este interesantă și prin amănuntul istoric, nu mai puțin este prețioasă, că ne dă informația, că *luau păcură din puțuri*.

Dacă în anul 1697 se vorbește de păcură, în 1729, de fântâni de unde *ese* păcura, și în 1747 se spunea că *ese* 700 vedre, după 115 ani, avem informația precisă că fântânile de atunci, acum se transformaseră în puțuri. Acest lucru ar mai constitui pentru noi încă o dovadă să înțelegem cum Câmpina cu păcurile, cu un an în urmă — 1811 —, se arenda pentru 27.000 taleri.

Și dacă păcura, mărise prețul arenzii vămii, apoi atunci înțelegem prin mărluria din 1812, că ea *era în cantitate mare și se scotea din puțuri*, care dealtfel, au constituit, până în zilele

1) Ureche op. cit. vol Xi pag 653.—De multeori chiar vameșii puteau fi arendașii vămilor.

noaste, singurul mod de exploatare, aşi zice, oarecum românesc, utilizat şi azi pe ici pe colea, până când ştiinţa minieră şi tehnica modernă, în mare parte streine, au început — decâteva decenii — să înlocuească puşul cu ţambre, în puşul tubat al sondelor ¹⁾, singurile în stare, a exploata desăvârşit acest preţios „aur negru” al pământului românesc.

Tot această mărturie ne mai arată, că ruşii aceştia şoldici, veneau la Câmpina, după păcură şi din bivuacul lor dela Băicoi. Aceasta pare a indica că în acest an 1812, aci la Băicoi nu isvora („eşea”), necum să se scoată păcură, cel puţin cât decăt, ca să-i fi sculit pe ruşii aceştia de a se osteni să vie atâta cale dela bivuacul lor principal, atâta cale până la Câmpina.

Dealtfel Ruşi ocupanţi, avură grijă a *închide* drumul Câmpinii — măsură cerută de interesele războiului — şi în acest caz comerţul cu Ardealul va fi fost stingherit. Totuşi pentru că „comunicaţia cu Transilvania nu se putea tăia cu totul” se da uneori „pasusuri de trecere la un obraz” (persoană de seamă), de către Excelenţele Sale generalii comandirii armii să nu treacă prin alt plaiu, ci numai prin plaiul Câmpinii, unde s’au trimis şi om cu ştiinţă de limbă rusească şi românească” Aceasta în 1809 August 5 ²⁾

* * *

Pentru începutul secolului 19-lea, avem dealtfel pe lângă informaţiunile documentare, în legătură cu vama şi târgul Câmpinii, şi o descriere statistică amănunţită asupra oraşului, în catagrafia manuscrisă din anul 1810 ³⁾, făcută de Ruşi în timpul ocupaţiei — 1806-1812 —, cu ocazia războiului cu Turcii. Desigur că Ruşii, căutară să-şi dea seama de înfăţişarea ţării, şi în acest scop, întreprinde alcătuirea acestei catagrafii, însemnând: toate satele, bisericile de zid sau lemn, preoştii, numărul caselor, numărul sufletelor şi numărul elementelor srene conlocuitoare.

¹⁾ Vezi prima sondă în 1890, la sfârşit în capitolul ultim.

²⁾ V. A. Ureche op. cit. IX. pag 576.

³⁾ M-ss No. 1457 Academia Română.

În această catagrafie se înseamnă următoarele despre Câmpina.

Oraşe cu rumâni neguţători.

I. Câmpina Vistierului având } 1. biserică de zid cu tote orânduile bune.
biserică cu hramul Sf-ţii Voevozi.

2 preoşti
şi
1 ţarcovnic	a. Preotul Tudor : de neam rumân, fecior de mirean, cu cetire bună, fără de nici o patimă şi neglobit; văduv.
	b. Preotul Ion sin Ion Draj : de neam rumân, fecior de mirean, cu cetire bună, fără nici o patimă şi neglobit; cu soţie; are un fiu Istrate care „a învăţat rumâneşte carte”.
	c. Țarcovnicul Ioan : fără de nici o patimă; holteiu.

Această Câmpină a Vistierului are :

	case	parte bărbătească	parte femească	Total suflete
Români :	81	145	121	266
Țigani :	11	23	24	47
	93	168	145	332

- II Câmpina Stolnicului, având biserică de zid cu hramul Sf-ţii Mucenici Gheorghe şi Dimitrie.
2 preoşti şi
1 ţarcovnic	1. biserică de zid cu toate orânduile bune.
	a. Preotul Ion sin Popa Petre: de neam rumân fecior de preot, cu cetire bună, fără de nici o patimă şi neglobit; cu soţie; feciorul Mihai, învăţă la ceaslov rumâneşte.

- b. *Preotu Ion sin Popa Radu* : de neam rumân, fecior de preot, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, cu soție; feciorul Gheorghe *învață la ceaslov rumânește*.
- c. *Țârcovnicul Tudorache sin Popa Petre*, cu cetire bună, fără de nici o patimă.

Această Câmpină a Stolnicului are :

	case	parte bărbătească	parte femeiască	Totalul sufletelor
Români :	37 > 41	84 > 91	74 > 81	158 > 172
Țigani :	4	7	7	14

In totalul aceste 2 părți — orașe — ale Câmpinii în 1810 aveau : biserici de zid preoți, Țârcovnici, case, p. bărbăt., p. fem. total suflete

Români :	2	4	2	118	229	195	424
Țigani :				15	30	31	61
Total gl.	133	259	226	485.	1)		

Dionisie Fotino în a lui Istorie Generală a Daciei în 1819, la capitolul administrativ, înseamnă între altele, următoarele date privitoare la județul Prahova ²⁾, are 3 orașe : Ploești, Filipești și *Câmpina cu mănăstirea Lupoenilor* și 2 biserici. In anul 1822 ³⁾ într'o descriere a Țării Românești, enumerându-se orașele din Principat, este trecută și „Kimpina“ ca oraș, autorul spunând în prefață că este „domicilié pendant douze ans en Valachie, connaissant la langue du pays“, și ca atare ne dă informația demnă de crezut, privitoare și la bogățiile țării, spunând că alături de ocnele sau minele de sare, care sunt de o bogăție de necrezut, mai sunt și bogății „celles de bittume terrestre,

1) In această sumă nu intră si casele și populația Sloboziei.

2) Dionisie Fotino : Ist. g-lă a Daciei pag. 154 și următ.

3) F. G. L[aureçon] Nouvelles observations sur la Valachie 1822 pag. 38.

surtout près de Kimpina, paraissent inépuisables“ ¹⁾ Prin „bitume“ trebuie să înțelegem păcura, care autorului i se părea, nesecată ²⁾.

* * *

Orașul Câmpina, din primele lui începuturi, fiind creațiunea moșnenilor, aflându-se mai târziu și rumâni-clăcași ³⁾ unii chear rescumpărându-se cu timpul, prin vânzări de ale moșnenilor și prin moșteniri ohavnice, ajung să aibă o bună parte din acea „moșie a Câmpinii“, deocamdată 2 familii înrudite : Câmpinenii și Lupoenii. Satul și pe urmă târgul Câmpina, s'a dezvoltat neîncetat sub puternica influență a „schelii-scală“ și a „drumului Câmpinii“, ce „lucrează mai mult ca orice cale“.

Nu de multe ori însă, neguțătorii acestui târg : cu cârciume boerești și streine, cu băcănii, hanuri, obor de vite, se ciocneau în interesele lor profesionale, cu stăpânitorii moșii, care aveau pe lângă moșia cu : câmp, pădure, livezi de fân și de pomi, păcură, și proprietăți în târg, plus mulțimea drepturilor, ce le confereau, obiceiul pământului și chear litera pravilei. S'a expus mai sus, plângerea boerului Scarlat Câmpineanu, contră celor ce vindeau rachiu și vin pe ascuns, deci pe nedrept.

Acelaș lucru se petrece și în anul 1820 ⁴⁾, când vorniceasa Luxandra Câmpineanca, face jeluire domnului, că la moșia d-sale „dela Câmpina, unde fiindcă unii locuitori șezători și din cei ce vin acolo la târg — [în special Lunea ziua de târg], — îndrăznesc a vinde vin și rachiu cu măruntea“. In consecință, cere a i se respecta numai ei dreptul de a vinde, și aceasta după „pravila pământului și vechiul obicei“. Domnitorul admite motivul invocat, și dă ordin ispravnicilor să execute întocmai hotărârea dată.

1) ibidem pag. 3.

2) Bitume, substance inflammable, liquide et jaunâtre, ou solide et noire, qui se trouve dans le sein de la terre. [dicționar enciclopedic].

3) Vezi mai sus.

4) Vezi doc. No. 29 anexe.

Cu toate aceste neînțelegeri trecătoare, târgul *înaintă* și poate cu vremea și acești boeri vor fi renunțat la acest drept al lor consacrat de pravilă și obicei. Era și firesc să renunțe, fiindcă nu trece multă vreme și acești stăpânitori, își vor vinde moșiile și în felul acesta, noii stăpânitori, poate și streini, vor fi putut și mai puțin să împiedice, această tendință de emancipare a neguțătorilor, cari se vor fi înmulțit zi de zi, iar târgul va fi căpătat un rost, din ce în ce mai mare.

Intrădevăr în 1825 ¹⁾, frații Lupoeni: Constandin, Alecu și Scarlat, vând la mezat (licitație) a patra parte din moșie. Intreaga moșie a Câmpinii se împărțea în 2 părți. Jumătate o stăpâneau Câmpinenii, deci 2 sferturi; iar cealaltă jumătate era împărțită în 2 părți: o pătrime o aveau acești frați Lupoeni, iar ultima pătrime, sora lor, Marioara, căsătorită cu Căminarul Grigore Bujorianu. Aceștia vând moșia lor, lui Gheorghe fiul lui Hristodulo, pentru că „nu pot să se unească la stăpânire cu cumnatul lor Grigore Bujoreanu“.

Cât privește târgul și vama Câmpinii, progresau neîncetat, după cum se poate vedea din o mărturie din anul 1822 ²⁾, când se face arendarea vămilor; de data aceasta, Câmpina atinge o cifră foarte mare.

Dau și alte vămi pentru comparație:

- Taleri: 74.600: Ploești, Filipești, Târșor, Găgenii, Urlați cu Bucov. (total 7).
 „ 50.500: Câmpina cu păcurile, să dea și 350 taleri la goștinărit; o arendează Chir Stroe
 „ 18.100: Târgoviștea.

* * *

Văzurăm mai sus, că moșia Câmpina, pe care se află târgul, aparținea la 2 mari familii: frații Câmpineni (Constandin și Scarlat) și frații Lupoeni (Constandin, Scarlat și Alecu). Deasemenea s'a amintit că aceștia din urmă, vând partea lor de

1) Vezi doc. no. 30 anexe.

2) Ureche op.cit. vol. XIII pag. 242-3.

moștenire, rămânând din această moștenire a Lupoenilor, numai partea surorii lor Marioara, căsătorită cu Grigore Bujoreanu, căminar.

S'a întâmplat, că Marioara și Căminarul Grigore, n'au avut urmași, și din această cauză s'a petrecut două lucruri: 1-iu Marioara Bujoreanu își face un testament și 2-lea, cearta urmată între Bujoreanu și frații Lupoeni, cumnații lui. Ori din aceste 2 fapte, se poate desprinde mai clar și viața orașului-târg, Câmpina, acum 100 fără 3 ani.

Și intrădevăr în anul 1827 Februarie 20 ¹⁾, Marioara Bujoreanu își face o diată — (testament) — motivată între altele, prin următoarele considerente, de natură sufletească. „Deci fiind această obștească datorie netăgăduită, deoarece nici ceasul nici ziua, nu este știută de nimeni, datorie are feșcare *creștin*, a se îngriji, ca să fie gata spre acea călătorie totdeauna, și a-și orândui toate lucrurile sale, ca un bun iconom, atât spre pătina sufletului său, cât și spre orânduiala celor ce rămân în urmă lui, aci în lume“.

După aceia arată că atât averea ei dela părinți „parte din moșia Câmpina și Șotriile“, cât și cea dată de soțul ei ca dădături, toate acestea, „jumătate la fac danie la biserica cea nouă (Sfîta Treime), ce este să se facă ²⁾ de iubitul meu soț acolo ³⁾ la Câmpina, cu odăi împrejur pentru primire de streini și locuință de bolnavi ⁴⁾, a fi atât pentru cele de nevoie cheltueli ale bisericei peste an, cât și pentru cele întrebuincioase ale hranei, și căutării cu cele de lipsă ale streinilor bolnavi ⁵⁾, ce se vor afla locuitori într'acele odăi pe cât se va putea; și jumătate le las danie la spitalul Cernicăi....“.

După ce lasă surorii sale „Bălașei Bengeascăi“ 1000 taleri, și la cei trei frați câte 500 taleri de fiecare, mai adaogă

1) Vezi doc. 31 anexe.

2) Biserica Sfîta Treime se zidește imediat în anul următor 1828—vezi pisană în anexe.

3) Marioara Bujoreanu își face acest testament în București. de aceea zice „acolo“.

4) un fel de spital.

5) probabil oricine în afară de familia lor.

ca o supemă dorință ca „îngropăciunea mea să fie la Mănăstirea Cernica“.

Mai adaogă: „pentru cheltuelile cele trebuincioase peste an la școala ce am făcut în Câmpina la vechea biserică din han¹⁾, am rânduit venitul cu deosebit înscris, care are a se urmă în-tocmai precum orânduim.

Deasemenea mai hotărăște ca, țiganii: Tudor, Maria soția lui Nica Croitoru, Ilinca și Mihalache fiul său, după moartea ei și a soțului Căminarul Bujoreanu, „să fie închinați tot la biserică cea nouă“.

În fine la urmă adaogă după orânduirea tuturor, că hotărăște epitropi pe arhimandritul Calinic, starețul Cernichii și pe soțul ei; și ca ultim cuvânt al diatei spune, „și spre încredințare însu'mi cu condeii mei am iscălit“. Marioara Bujoreanu adeverez.

Pin urmare, Marioara Bujoreanu, ne relatează că soțul ei are să facă biserică nouă — Sf-ta Treime — și chilii împrejurul ei, pentru îngrijirea bolnavilor. Și întradevăr Căminarul, se execută și ridică din temelie această biserică nouă cu hramul Sf-tei Treimi, după cum se poate vedea și în pisanie, și chiliile cu destinația lor, cu un an în urma facerii testamentului²⁾. Iată ce se spune în pisame: „Aceasta sfântă și d(umne)zeiască biserică ce se prăznuește hramul Sfintei Troiți, este ridicată din temelie și cu toate care se vede prin prejur (desigur chiliile de mai sus), cu toată cheltuiala dumnealui Căminarului Grigore Bujoreanu și prin epistășia și ajutorul dumnealui Vislieru Radu Plopeanu.....“ leat 1828 Iul(ie) 15³⁾. Cu alte cuvinte Marioara Bujoreanu, prin dispozițiile hotărâte în acest testament, — în urma înțelegerii prealabile avută cu soțul ei — dă posibilitate prin dania făcută cu averea ei, ca soțul se devie ctitorul unei fundațiuni bisericești, după cum tatăl ei Stolnicu Constantin Lu-

1) Biserica cu hramul Sf-ții mucenici Gheorghe și Dimitrie i se zicea la han, aceeași pomenită și în catagrafia din 1810 în Câmpina Stolnicului (Lupoianu). De altfel pe un triod găsit la biserică se zice: „Acest triod este al Sfintei biserici dela han ot Câmpina, hramul Sf. mucenici Gheorghe și Dimitrie. 1825 Martie 12“ Vezi și toate însemnările în anexe.

2) Înzestrează și biserică cu obiecte de cult—Azi se păstrează Sf-tul Potir pe care este iscălit Bujoreanu—vezi anexe.

3) N. Iorga: Studii. Docum. XXI pag. 18-19.

poianu sau poate alți înaintași, fuseseră ctitorii bisericii cu hramul sfinților mucenici, Gheorghe și Dimitrie. (Azi biserică are hramul Adormirea) și pe care Marioara Bujoreanu, o numește în cuprinsul diatei „biserică cea veche din han“.

Că stolnicul Constandin Lupoianu, trebuie să fi fost ctitorul bisericii, se poate dovedi și cu faptul că în interiorul ei, se află mormântul lui, și pe piatra acoperitoare, se află următoarea inscripție: „Supt această piatră odihnește robul lui Dumnezeu Constandin Lupoianu biv vel Stolnic. La Leat 1808 Feb[ruarie] 27¹⁾.

Dacă biserică din [dela] han n'ar fi fost ctitoria familiei Lupoenilor, cu siguranță că Marioara Bujoreanu fika lui Constandin Lupoianu stolnicu, n'ar fi făcut școala pe care avea a o întreține cu venitul averii sale — deci dela tatăl său — după cum se vede din testamentul ei, unde spune că „am orânduit venitul cu deosebit înscris“ și nici nu ar fi fost îngropat ca un ctitor în interiorul bisericii, stolnicul Constandin Lupoianu, pomenit mai sus.

Dealtfel această biserică este pomenită mereu cu hramul sfinților mucenici Gheorghe și Dimitrie și ctitorie a Lupoenilor. Astfel pe un mineiu (carte de rit bisericesc), se citește următoarea notiță: „Acest mineiu, luna lui August s'a dat la sfânta biserică din orașul Câmpinii să fie la Sfânta biserică cea din târg Câmpina a dumnealor boerilor Lupoeni, și spre încredințare am iscălit 1811 Ghenarie 8²⁾.

Dealtfel și în 1810³⁾, se pomenește 2 biserici: una cu hramul Sfinții Gheorghe și Dimitrie în orașul „Câmpina Stolnicului“ care nu poate fi decât Stolnicul Constandin Lupoianu — tatăl Marioarei Bujoreanu — și care văzurăm că moare în 1808; și alta cu hramul Sfinții Voevozi în „Câmpina Vistierului“ (?). Prin urmare biserică veche, căreia i se zicea la han, are hramul sfinților mucenici Gheorghe și Dimitrie, iar când se va fi clădit pentru prima oară nu se poate preciza în lipsă de

1) Vezi însemnarea în anexe.

2) Vezi în anexă însemnări analoage.

3) Vezi mai sus însemnarea catagrafiei No. 1457 M-ss Academia Română

pisanie sau alte mărturii. În orice caz în 1747¹⁾ se pomenește în orașul Câmpina de o biserică veche; în 1774²⁾ se menționează că în orașul Câmpina era o mănăstire și o biserică.

Deci după aceste două mărturii însemnează că în 1747 era una singură, care va fi avut o existență și mai îndepărtată, de vreme ce în documente se găsesc preoți ca martori; chiar în 1640³⁾ este un Popa Radu din Câmpina, în 1670⁴⁾ un Sava Duhovnicu, în 1747⁵⁾ un Popa Stan dela Câmpina, cumpărător al unui loc înfundat.

În 1774 deci după 24 ani, apare o mănăstire și o biserică. Biserica trebuie să fi fost cea pomenită în 1747, iar mănăstirea trebuie să fi fost, această ctitorie a Lupoenilor din anii 1810, pomenită având hramul Sfinților Gheorghe și Dimitrie și fixată în Câmpina Stolnicului, iar în 1811, menționată fiind, prin însemnarea de pe mineiul de mai sus, „a dumnealor boerilor Lupoeni“, și în care în 1808 se și îngropase *ca un ctitor* Stolnicu Constantin Lupoianu.

În 1810 Sept. 10, în o însemnare de pe un mineiu se spune că „a fost [cartea] a bisericii Hagiu din București și s’au dat la biserica den Câmpina *dela han* — [tot așa numind-o și Marioara fica Lupoianului] — unde se prăznuește Sfinții marii mucenici Dimitrie și Gheorghe....“⁶⁾.

În 1819⁷⁾ se arată că era în Câmpina „mănăstirea Lupoenilor“. Tot asemenea în 1825 într’o însemnare se spune că „această carte a Sfântului Visarion este a sfintei biserici dela han ot Câmpina, cu hramul sfinților marilor mucenici Gheorghe și Dimitrie“.

Prin urmare nu încapă nici o îndoială că biserica aceasta — dela han —, nu este decât ctitoria Lupoenilor. Această biserică există azi, unde păstorește preotul Marin Martinescu,

1) Vezi doc. No. 21. anexe.

2) Tunusli op. citat.

3) Doc. No. 1 anexe.

4) Doc. No. 13 anexe.

5) Doc. No. 22 anexe.

6) Vezi însemnările în anexe.

7) Dionisie Fotino op. cit. pag. 154.

dar are alt hram, și anume, al Adormiri și Sfântul Nicolae, dar care mai păstrează încă — într’o măsură mai mică — nuzirea veche dela han. Acestei biserici însă i s’a schimbat hramul în anul 1833¹⁾, iar pisania spune ceva mai mult că „s’au zidit din temelie și s’au înfrumusețat prin sfinția sa] părintele Calinic, arhimadrit, stariț sfinței] mănăstiri Cernica, cu cheltuiala d[um]n[ea]lui răposat Grigorie Căminaru Bujoreanu, soția d[um]n[ea]lui Mariia fiindcă acești fericiți ctitori a patra parte din moșia Câmpinii au hărăzit-o sfinți mănăstiri Cernica....“.

Așa dar se explică cum s’a schimbat hramul, mai ales că se spune că biserica din temelie se ridică acum în anul 1833 — și deci schimbarea este permisă —, dar cu bani rezultați din dania răposașilor [acum în 1833] Grigore și Maria Bujoreanu. Prin urmare aceștia ne mai trăind în acest an, starețul și epitrop [executorul testamentar] *singur* [cel de al doilea fusese Grigore Bujoreanu] al averii acestora, și-a putut permite să însereze în acea inscripție din 1833, *fașul* că a zidit-o din temelie, fără să pomenească măcar de vechea biserică, precedentă anului 1833²⁾, și vechea ctitorie a Lupoenilor, cu hramul sfinților mucenici Gheorghe și Dimitrie, care se mai chemă, dela han. Această procedare poate va fi fost ajutată și de faptul că rudele Marioarei, și frașii ei, nu vor mai fi trăit în această vreme, sau, vor fi fost indiferenți cu procedarea sus zisului stareț.

Adevărata ctitorie a Căminarului Grigore Bujoreanu, este însă biserica Sfânta Treime (unde azi păstorește Preotul Ion Chirică) zidită în anul 1928, la care făcuse „odăi împrejur“ pentru bolnavi, după dorință exprimată de soția sa în testament.

Frașii Lupoeni (Costache, Scarlat și Alecu), vânzându-și partea lor de moștenire, nu-i găsim amintiți ca ctitori la nici o biserică, din potrivă, facem cunoștință cu ei, gâlcevindu-se pentru moștenire.

Rămâne acum să clarificăm chestiunea celor 2 biserici de pe această vreme a anilor 1810—11.

Intradevăr văzurăm că în 1774³⁾, erau menționate, o mănăs-

1) N. Iorga Stud. Doc. XXI pag. 18 și reprodusă în anexe.

2) Vezi mai sus dovezile existenței.

3) Tunusli op. cit. pag. 39.

lire [a Lupoenilor, clarificată mai sus] și o biserică, probabil cea din 1747 ¹⁾.

În 1819 ²⁾, se pomenește la Câmpina: 1 mănăstire și 2 biserici. Mănăstirea era a Lupoenilor; mai rămâne cele 2 biserici, dintre care una nu poate fi decât cea veche din 1747, pomenită și de catagrafia din 1810, având hramul sfinților Voevozi, iar cea de a doua, fără posibilitate de indentificare. Și în acest caz rămâne a admite că în catagrafia din 1810 ³⁾, să se fi omis, mențiunea celei de a 3-a, deoarece ni se spune că în Câmpina erau numai 2 biserici, în cele 2 părți componente ale Câmpinii: una în Câmpina Stoinicului cu hramul sfinților mucenici Gheorghe și Dimitrie [clitoria Lupoenilor] și alta în Câmpina vistierului cu hramul sfinților Voevozi. Probabil că în această catagrafie să se fi însemnat numai bisericile de care depindeau și sate, sau în speță cele 2 părți ale orașului Câmpina. Azi există în Câmpina, biserica sfinții Voevozi, cu pisania următoare: „...ridicatu-s'au din temelie și clopodnița și zidul, prin cheltueala d[u]mn[ea]lor vel logofăt Costandin Câmpineanu i prin epistășia și ajutorul Serdaru Grigorie Negru..... leat 1827 August 5“. În această biserică am găsit pe un Octoic [carte de ril bisericesc], următoarea însemnare ⁴⁾ „Stoian, Sora, ot Câmpina și o au dat de pomană sfintei biserici *cei bătrâne* ot Câmpina unde se cins-tește hramul sfinților Voevozi Mihail și Gavril, ca să fie pentru pomenirea lor și părinților, la leat 1793 Octombrie; iar cine s'ar ispiti să o înstrăineze dela sfânta biserică, să fie sub blestem și am scris eu Popa Teodor duh[ovnic] ot Câmpina“.

Pin urmare în 1793 era o biserică bătrână (desigur cea pomenită în 1747 ⁵⁾), cu hramul sfinților Voevozi după Catagrafia din 1810; iar în 1827 se mai clădește una de Costandin Câmpineanu, tot cu hramul sfinților Voevozi. Aceasta ne-ar îndreptăți să credem că și vechea biserică pomenită în 1747 fără

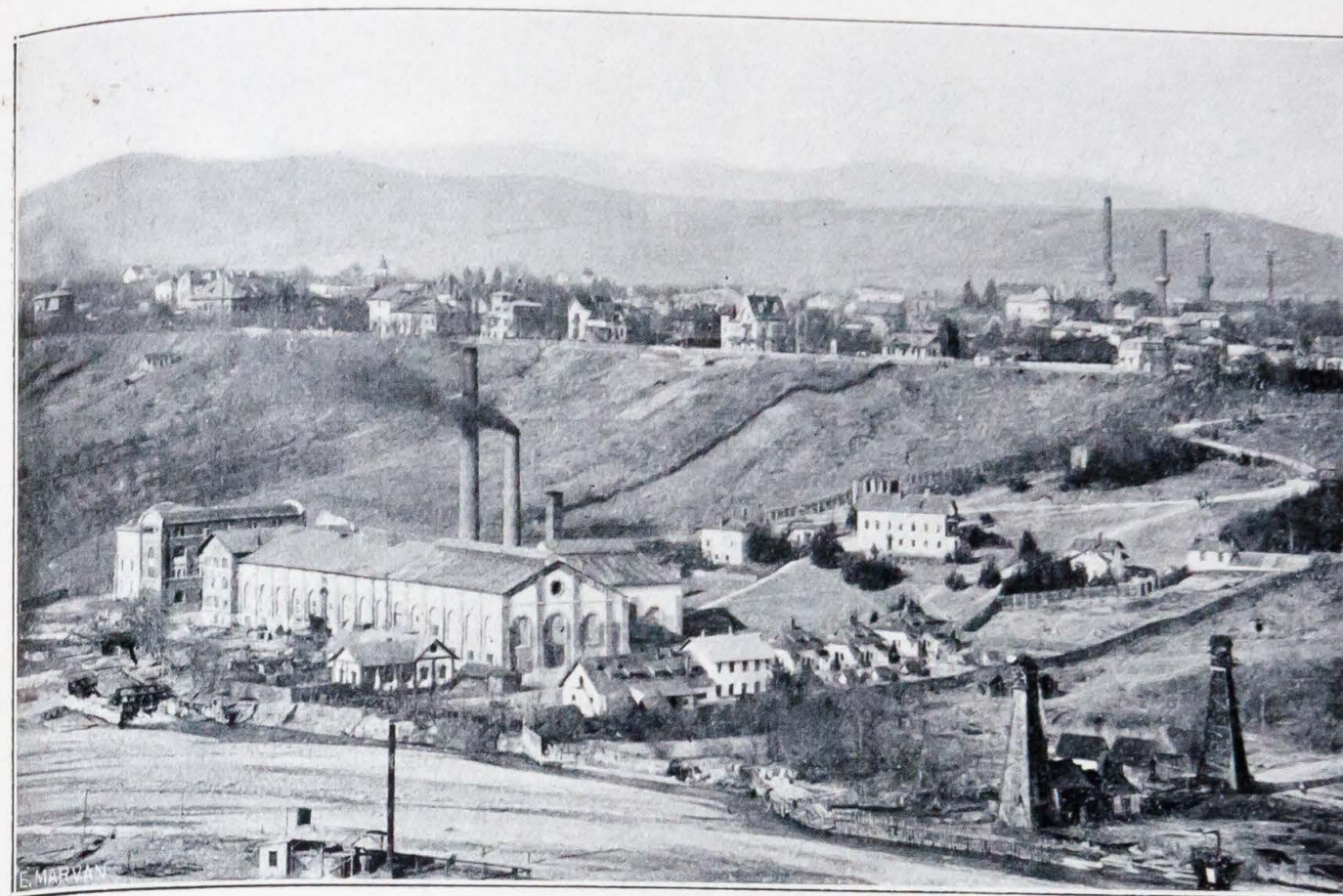
1) Vezi doc. No. 21.

2) Dionisie Fotino op. cit. pag. 154.

3) M-ss. No. 1457 Academia Română.

4) Vezi în anexă toate însemnările dela această biserică.

5) Vezi doc. No. 21 anexe.

Vederea generală a Câmpinei, și a terasei; în primul plan Uzina „Electrică“.

Pisania și partea superioară a ușei, dela biserica Sf-tu Nicolae-Adormirea.

dela școală ca să risipească copiii“, deși se dăduse în grije de Bujoreanu să „poarte grija de copii și simbrile dascălilor“.

Jeluirea celor 2 epitropi ai Marioarei Bujoreanu, nu rămâne fără rezultat, întrucât Domnitorul orânduiește mai mulți boeri, care să-i facă un referat asupra chestiunii în litigiu. Și la 24 Iulie aeelaș an ¹⁾, acei boeri dau amănuntele necesare, „că mergând serdăreasa Bengeasca (sora fraților *Lupoeni*, și deci și ai *Marioarei*), cu Costache Lupoianu acolo pe loc au făcut zapl cârciumele nelăsându-l (pe arendaș) să mai vânză vin, au luat cheile de la odăi și au dat de știre la toți din Câmpina și la greci, pentru vânzarea băcăniilor și pentru arenda moșii“.

În consecință boerii sunt de părere „să se dea luminată porunca Mării Tale, către D-lor boeri ispravnici ai județului să se dea ordin serdăresii și lui Costache Lupoianu, a se retrage cu totul dela acea moșie, rămânând tot în stăpânirea vistierului Răducanu arendașu“; și la urmă adaogă „rămânând a se înfă-șișă cu jeluiorii înaintea noastră spre a se cercetă pricina după orânduială“.

Cum se va fi isprăvit această ceartă, nu se poate arăta în marginile documentare folosite în acest studiu.

În orice caz din această ceartă de moștenire, cum i s'ar putea zice mai bine, se poate vedea că în anul 1827 există la biserica cea veche, ctitoria Lupoenilor — biserica dela han (azi biserica adormirea) —, 17 chilii unde se *învăță* în acel an, carte românească de 60 copii și carte grecească de 30 copii, de *pomană*, și cu dascăli, cari erau salarizați din averea prevă-zută'n testament.

Cea de a doua informație ar fi, că băcăniile erau arendate la greci, cari vor fi fost destul de mulți, pentru aceste timpuri de desvoltare a lărgului Câmpina.

Și ca un epilog al acestui testament buclucaș, se mai poate reaminti și hotărârea celor 2 epitropi, cari constatând în timp de 3 ani: 1827—1830, că „întrăceastă diată se coprinde ca să se fie și spital de bolnavi în chiliile bisericeii Sfânta

1) Vezi doc. No. 24 anexe.

Troiță din Câmpina, și nefiind venitul îndestul pentru căutarea bisericeii și a școalei“, hotărâse să se țină „numai biserica Sfânta Troiță și școala (cea dela han)“. Acest lucru îl hotărăsc ei în 1830 August 15 ¹⁾, renunțând de a mai ține în chiliile dela Sfânta Troiță, spital, chilii pe care Bujoreanu le făcuse după cum reese din această mărturi și chiar din pisania bisericeii, ctitoria lui, unde se spune, că a zidit biserica din temelie „cu toate care se văd prinprejur“.

Aceste chilii există și până azi, transformate ulterior și unde azi funcționează, Școala primară No. 2 de băeți, sub conducerea domnului institutor C. Oproiu.

C.

Apogeul vămii și târgului Câmpina

După aceste lămuriri, care privesc viața Câmpinii în partea ei cea mai intimă, se cuvine a arăta că dela acest an 1830 înainte, Câmpina începe să aibă și alți boeri mai noi, fie străini, fie ridicați din sânul ei, cari alături cu o parte din cei vechi — Lupoeni aproape dispăruseră — vom vedea că într'o măsură oarecare ia parte activă la viața județului, în această epocă a regulamentului organic, fiind alegători și aleși pentru „Obșteasca Adunare a Principatului Țării Românești“, ridicându-se la diferite deminții în stat, unele destul de mari.

Așa spre exemplu se poate vedea în „Insemnare pentru cei de 1-a stare boeri ai Principatului Valahiei“ ²⁾, pentru anul 1830 că între „Vornici al 4-lea“ era Constandin Câmpineanu cilen la comisia reviziei al 2-lea din Valahia Mare dela 9 Ghenarie 1830.

Deasemenea în 1831 ³⁾ în „Catastih[ul] pentru toți boerii i feciorii de boeri, ce se află hălăduitori în cuprinsul acestui județ Prahova ⁴⁾, împărțiți după chipul ce mai jos se arată“, se

1) Vezi doc. No. 32 anexe.

2) Analele parlamentare pe 1831 — pag. 126—27.

3) ibidem pag. 146 (anexe).

4) Trebuie avut în vedere că în acest an Jud. Prahova avea $\frac{1}{2}$ din întinderea celei de azi — vestul, făcea parte din jud. Saac desființat după 1845.

vede că orașul Câmpina avea un număr respectabil de boeri, întrecând cu mult celelalte orașe ale județului.

Iată și cuprinsul catastihului :

No. cor.	Clasul I-iu : Boeri i feciori de boeri în vârstă de ani 30, stăpâni de moșii.	Venit pe an lei
1	Dumnealui Paharnicul Grigore Caribol ot [din] Câmpina	4000
2	" Vlori vist. Costache Mihalcea " "	1000
3	" Treti vist. Gheorghe Hristodulu " "	7000
4	" Polcovnicu Dinu Dobrogeanu-Băicoianu " "	1000
5	" Costache sin Stolnic Constandin Lupoianu " "	1000
Clasul II-lea : Boeri i feciori de boeri în vârstă de cel puțin 25 ani fără moșii ci numai cu lăcuința într'acel județ.		
1	Dumnealui Serdaru Iordache Porumbaru ot Câmpina	—
2	" Treti Vistier Radu Plopeanu " "	800
3	" Biv Polcovnic Vasilache sin Constandin Negru " "	1000
4	" Mihalache sin (fiul) Serdaru Asan " "	700
5	" Serdaru Grigore Negru ipac (earăș) " "	—
6	" Tache sin Polcovnicu Constandin ipac " "	300
7	" Alecu sin Medelniceru Viroșanu ipac " "	300
8	" Grigore sin Polcovnicu Vasilache ipac " "	1000
9	" Costache sin Stan biv căpitan za dorobanți " "	400
Clasul III-lea : Boeri i feciori de boeri care nu s'au putut trece în nici unul din cele mai sus două clasuri, neavând nici venit nici case ale lor.		
1	Dumnealui Polcovnicul Gheorghijă Anastasiu ot Câmpina p. d-lui otcârmuitor	—
Sameș I. Bădulescu 1831 Noembrie 9		

Prin urmare în 1831 Câmpina avea : 5 boeri de „clasul I-iu“
 9 „ „ „clasul II-lea“
 1 „ „ „clasul III-lea“
 Total 15

Aceștia alături cu cei din județul întreg, alegeau un număr dintre ei, care aveau să fie deputați pentru „Obșteasca adunare“ care era chemată să pue în aplicare legile cuprinse în „organicescul regulament“, făcut de ruși, pentru scopurile lor, dar într'o măsură oarecare trăgând și noi foloase din aplicarea lui.

Iată și „Lista de numele mădularilor alegătoare pentru deputații județului Prahova pentru anul 1831 Noembrie 14“¹⁾.

1	Dumnealui Paharnicu Iancu Bălăceanu
2	" " Grigore Caribol (cel din Câmpina)
3	" Slugeru Mihalache Rahtivan
4	" " Constandin Cuțarida
5	" Treti vist. Radu Plopeanu (din Câmpina)
6	" Biv Ceaș spătăresc Panait
7	" Biv vel logofăt Panait
8	" Biv polcovnic za poteră Constantin Dobrogeanu ((din Câmpina)
9	" Grigore Șlefănescu.

Adică 9 (nouă) toți acești alegători și s'au adeverit.

Președintele comisiunii, D. Fălcoianu

Secretari { Barbu Dănescu
 Iordache

Prin urmare județul Prahova în acest an avea un număr de 9 boeri care aveau dreptul să aleagă deputații județului pentru obșteasca adunare. Câmpina se învrednicea de a avea 3 boeri, care aveau dreptul să aleagă deputații.

Și întradevăr aceștia 9 aleg ca deputat pe Paharnicu Iancu Bălăceanu cu „6 glasuri“²⁾ și otcârmuirea jud. Prahova cu adresa No. 646 face cunoscut rezultatul alegerii de mai sus, cinstitei mare Dvornicii spunând că „la mâna căruia boer s'au slobozit și cartea numirii sale“³⁾.

Din boerii pomeniți mai sus, din cele 3 clase, care vor fi intrat în această tagmă a boeriei, încă de multă vreme, fie ca stăpânitori de moșie, cu venit sau fără nimic, din neamul lor,

1) Anale op. cit. pe 1831 pag. 187.

2) ibidem pag. 137.

3) ibidem.

azi în Câmpina, nu se mai află nici unul; iar Câmpina, cuibul deodinioară a multor boeri, azi este împânzită de alți boeri — *hommo novus* — ai timpurilor noastre.

Cu toate acestea, Câmpina s'a învrednicit a avea încă acum o sulă de ani și 2 boeri băștinași, cari prin meritele lor, și prin bunavoința domnului, căpătaseră ranguri boerești, și ai căror urmași, trăesc până'n ziua de azi aci.

Așa d-l Iancu Dumitrescu, este strănepotul lui „Constandin Iordăchioiu ot Câmpina“, care în 1796 ¹⁾, Decembrie, este socotit în „breasla ruptașilor“ ²⁾. Domnitorul Alexandru Ipsilante îi reînoește „acest privilegiu și acum“, pentru, „a fi deosebit cu dajdea lui din țărani birnici duprin sate“ și „să fie apărat de toate cele ce se vor orânduî pă țărani birnici“.

Dealtfel Ipsilante, numai îi reînoește acest privilegiu sus numitului, privilegiu care prin urmare îl avusese mai înainte, deoarece domnul adaogă în cartea sa zicând: „încredinându-ne domnia mea pentru dânsul și din cărțile altor frați domni, ce-l adeverează a fi la această breaslă, cum și din catastișile vistieriei, i-am înouit acest privilegiu și acum“.

În 1824 ³⁾ Aprilie 4, Domnitorul Grigorie Dimitrie Ghica Voevod constată: „Fiindcă Nicolae ⁴⁾ sin Constandin Iordăchioiu din sud Prahova, prin sineturi domnești ce are la mâini, se află în orânduiala Postelnicilor, precum s'au văzut trecut în condica divanului; de aceia milostivindu-ne domnia mea, i-am dat acest domnesc al nostru sinet“, și mai departe „pentru care poruncim la toți câți se cuvine să cunoașteți pă mai sus numitul boerul domnii mele de postelnicel“.

În 16 Iulie, 1844 ⁵⁾, Dumitrache ⁶⁾ înfățișându-se la „comisia catagraficească a periodului 3-lea“ cu sinetul de mai sus, „carele

1) Vezi doc. No. 54 anexe.

2) O categorie socială privelegiată, care plătea o dajdie anumită Vistieriei.

3) Vezi doc. No. 55 anexe.

4) Deci bunicul d-lui I. Dumitrescu.

5) Pe acelaș act, verso.

6) Tatăl d-lui Iancu Dumitrescu.

după dovada ce au adus de adevărat fiu al lui Nicolae sin Constandin Iordăchioiu, s'au adevărit“. În această adevărire a filiațiunii se adaogă „dar este în viață (acest an) și Niculae“.

Tot pe acelaș verso al actului din 1824, Dumitrache, se mai prezintă încă o dată în 1853 ¹⁾, la „comisia periodului 3-lea jud. Prahova“ cu „dovadă că este adevăratu fiu al mortului cuprins în față“.

În fine pentru completa și adevărata exactitate a celor spuse mai sus, d-l Iancu Dumitrescu, mi-a prezentat spre verificarea expunerii de mai sus și livretul militar al D-sale care poartă No. 4728/1886 și în care D-sa este numit soldatul Iordăchioiu Ion, regt. 1 geniu. Schimbarea numelui de Iordăchioiu în Dumitrescu, a făcut-o D-sa mai târziu.

De asemenea D-na Sîlcovici, născută Fotescu, împreună cu toți descendenții în linie dreaptă, sunt urmașii lui Enache Fota, pe care în 1851 ²⁾, Domnitorul Barbu Dimitrie Știrbei, domnul Țării Românești, înalță în „rang de pitar“ pe Enache Fota „pentru slujbele săvârșite“.

Dealtfel acest Enache Fota este nepotul lui Radu Vistierul, care îi vinde acestui nepot în 1818 ³⁾, un loc de casă pe moșia boerilor Lupoeni.

Deși Vistierul îl numește numai Ianache, totuși nu poate fi altul decât acelaș Enache zet Fota din 1826 ⁴⁾ și 1851 ⁵⁾.

*
*
*

Isprăvind cu rostul boerilor Câmpineni, vechi și noi, să ne reîntoarcem din nou la anul 1832, ca să mai vedem cum se mai înfățișează rostul Câmpiniei în acest an și următorii.

În adevăr Câmpina își depănă mai departe, rostul ei de vamă însemnată, pentru acest vechiu drum al Câmpiniei, pe unde

1) ibidem act.

2) Vexi doc. No. 53.

3) „ „ No. 50.

4) „ „ No. 46.

5) ibidem No. 53.

în acest an, se făcea cel mai mare trafic de mărfuri, cu Brașovul apropiat și alte părți ale Ardealului.

Pentru ilustrarea acestei aserțiuni iată și „Lista de importafie pe anul 1832”¹⁾ a schelei Câmpina și pentru comparație ale turora din principatul Țării Românești, despre granița Transilvaniei.

Numirea schelelor prin care intră marfa	Bacănia	Lipseânia	Abagerie	Cavafile	Cojocărie	Baga- serie	Ferărie	Brașo- venie	Bumbă- cărie
Câmpina	—	900000	—	—	—	—	150000	1000000	—
Văleni de Munte	—	30000	—	—	—	—	20000	200000	—
Dragoslavele	—	—	—	—	—	—	40000	800000	—
Vârciorova	—	30000	—	—	—	—	20000	80000	—

PESTE TOT

Câmpina : 2.050.000

Văleni : 850.000

Dragoslavele : 840.000

Vârciorova : 150.000

Pentru anul 1833²⁾, tabela de importafie este cu mult mai activă, pentru schela Câmpinii, întrecând pe toate vămile principatului din întreg cuprinsul lui.

Deocamdată iată tabela de importafie a schelelor din spre Ardeal pe acest an 1833.

Numirea schelelor prin care intră marfa	Lipseânia	Bogaserie de Turchia	Marchitanie de Rusia	Brașovenie	Cojocărie adică blănărie din Europa-Tur.	Bumbăcărie lucrată și ne- lucrată	Abagerie de Turchia	Cavafile, cure- lărie felurimi	Ferărie lucrată și nelucrată	Arămărie	Bacănie	Obiecturi între manifatură și lucruri de măncare
Câmpina	6095980	500	—	2997302	107948	28956	—	10560	962098	61588	5385	15251
Văleni	—	—	5126	85000	400	7425	100	895	2111	4181	—	8069
Dragoslave	348332	—	105	1046970	1661	78301	—	181570	1013684	83955	634	6566

1) Anale op. cit. Vol. III [1832—33] pag. 453.

2) ibidem vol. IV (1833—34) Partea I anexe pag. 293.

Câmpina 10.285.568 lei : deci zece milioane două sute optzeci
Văleni de Munte 113.428 „ și cinci, cinci sute șasezeci și opt lei.
Dragaslave 2.761.778 „

Dealtfel Câmpina în acest an, întrecea foarte mult nu numai pe cele dela granița Ardealului, dar și pe cele din tot cuprinsul Țării și chiar pe cele care aveau legătură cu Marea Neagră și cu drumul turcesc al Giurgiului.

Iată și tabloul comparativ al tuturor schelelor, pe anul 1833

Focșani Lei	Brăila Lei	Plua Petri Lei	Călărași Lei	Oltenița Lei	Giurgiu Lei	Zimnicea Lei	Turnu Lei	Bechet Lei	Galafat Lei	Cernău- țeni Lei
242543	1935067	22658	106912	16982	2594675	1126961	1305989	313856	461911	409819
Isovoarele Cladova 32262	Văleanu 191661	Câlneni 7131494	Drago- slave 2761778	Văleni 113424	Câmpina 10285568					

Deastfel prin schela Câmpinii se exportau și multe vite, în Ardeal, export arătat încă din anul 1810, când se determină, venitul ce se va putea strânge dela acest fel de vite mari și mici, ce vor trece în țara nemțească prin toate schelele țării din 17 județe adică : Văleni, i Câmpna, i Călneni să fie slobozi a le trece”¹⁾.

Și întradevăr în 1832²⁾, deci după 22 ani, avem „arătarea pentru câte capete vite, boi sau vaci, la cercetarea socotelilor exportafiei din anul 1832 s’au găsit bilețuri la număr îndoiate, i altă pricină”, care „arătare” ne specifică că „cinovnicul schelei Câmpina Polcovnicul Anastasiu, arată că printr’acea schelă, în Austria după reghii, au trecut vite care nu sunt supuse la plată”, boi sau vaci 723.

Slușbașii vămilor fără îndoială că ereau controlați și încă cu severitate și raportați stăpânirii pentru neregulele comise.

Așa s’a întâmplat și în acest an, când „controlul, la cer- celarea ce au făcut pentru aceste vite, au găsit nepotrivire ; căci numitul cinovnic arată că a trecut după reghii 723, iar d-lui ofițerul străjuitorul graniței, numai vite 101, adică cu vite 622 mai puțin”.

1) Ureche op. cit. Vol. IX pag. 513—14.

2) Anale op. cit. vol IX pag 440.

Pentru faptul „nepotrivirii arătării sale cu a d-lui ofițer și negăsindu-se trecute aceste vite nici în condica anului 1831, curat se dovedește, că prisosul de vite 622, le-au trecut peste graniță, luând însuș cinovnicul *hotărâta vamă*, câte $\frac{1}{2}$ galbeni (de vită), care fac 9796 lei, 60 bani. Și este dator să-i plătească“.

Cu siguranță că cinovnicul, va fi plătit banii luași pe nedrept (sau prin contrabandă, după uzajul timpurilor noastre) și poate își va fi pierdut și slujba, care pe acea vreme se căpătă totuș cu destulă greutate, căci slujba, presupunea mijloc de traiu dar și cinstire și bunăvoință domnească.

Dealtfel purlarea necorectă a polcovnicului menționat dela schela Câmpinii, atrase după sine, îndepărtarea lui din slujbă și înlocuirea lui cu logofătul Iordache Grecescu în 1833 ¹⁾. În 1833 ²⁾ avem o însemnare de: „vitele ce s'au exportuit prin schela Câmpinii după reghia fieșcăruia și anume“.

Numărul vitelor	No. reghiei	Anul	Luna ziua	
410 boi .	947 .	1831	Oct.	Radu Pană ot Cernat.
64 vaci				Vlad Manole ot Satu Lung is- călit de sublocărmuitor Alex. Căpitan.
5 vișiei				Ai satului Gâmbavu din ținutul Basarabiei spre pășunat în muntele Podurile.
250 junci		1832	Mart. 21	Ion Popa Cozean ot Cernat
6 mânzași				Vlad Manole Spănu Sat Lung s'au slobozit după reghia de mai sus.
81 bivoli		1831	August	Ion Hogeia ot Satu Lung din reghia cu leat 1828.
Total : 817				

Și pentru că prin schela Câmpinii nu se exportau numai vite ci și cereale, se face cunoscut printr'o publicație tot din anul 1833 ³⁾ că, „exportația dintr'acest principat al produselor : grâu,

1) Arhivele Statului Dos. administr. nou No. 2129 (roșu).

2) ibidem dosar Arhivele Statului.

3) ibidem dosar. Arhivele Statului.

meiu, orz, ovăz, porumb, este cu totul slobodă și nestingherită în toată scurgerea următorului leat 1833, plătind însă pentru fieșcare Kilă socotită de 400 oca, următoarea taxă“ :

„ pentru 1 kilă grâu lei 6 bani 60“

„ „ 1 „ meu „ 6 — „

„ „ 1 „ porumb „ 5 — „

„ „ 1 „ ovăz „ 4 — „

Văzurăm de cine, și ce mare dever de : mărfuri, vite, produse (cereale) se făcea prin acest însemnat punct de vamă al Câmpinii spre Transilvania. Era firesc că și drumul trebuia să fie îngrijit, cu tot dinadinsul, mai ales pentru acest timp de apogeu comercial al Câmpinii, bineînțeles după ce nu fusese dat uitării în anul 1790 ¹⁾, deci cu 40 ani în urmă, când medelnicerul Grigore „au săvârșit podișcele și leșile pe drumul Câmpinii“ și când tot în acelaș an, se cerea de „dumnealui Eperieș comisareșul țării.... pe toată ziua 150 lucrători și două sate sau mai multe din plaiu“.

De data aceasta 1832 ²⁾, stăpânirea se gândește mai serios, sau poate este silită, să facă cât se poate de practicabil acest drum și altele, iar Dvornicia „se află în socotință să orânduiască, pe domnul Căpitan din ghenalicescul stab, Blaremburg, inginerul Prințipatului, ca să ridice asemenea planuri și socoteli de cheltuială.... și în urmă să se pue în lucrare dregerea și lărgirea acestor drumuri“.

Intradevăr, ca o aplicabilitate imediată, a dorinței Dvorniciei, exprimată mai sus, în desbaterile obșteștei adunări dela 25 Martie 1832, Vornicia mare, și trimete poruncă olocărmuitorilor județului Prahova, la 28 Martie, acelaș an ³⁾, deci cu 3 zile în urmă cu înștiințarea că „se trimite dumnealui Căpitan de ingineri Blaremburg, ca să facă chibzuire pentru facerea drumului (sus : dregere și lărgire) de la Câmpina, până la hotaru țării nemțești ; și fiindcă este trebuință a merge un boer din partea locului.... să-i treci numele'n poruncă.... și să-i dea tot cuviin-

1) Vezî mai sus.

2) Anale op. cit. din 1832 pag. 636 (anex).

3) Arhivele Statului dos. administr. noi No. 3036.

ciosul ajutor, ca fără întârziere să se sfârșească, această chibzuire ce s'a însemnat". Intradevăr în 1838 ¹⁾ se spune că „s'au îmbunătățit drumul Prahovei, ce merge la valea Timișu cu ajutorul satelor plaiului, după lucrările chibzuite (de mai sus) și arătate de secsia inginerească cu unelte făcute înadins, pentru acestea“.

Prin urmare vechea potecă dela Comarnic în sus, acum este transformată în drum adevărat, dres și lărgit; mai ales această din urmă modificare trebuie să fi necesitat „unelte înadins făcute“ spuse mai sus și mai ales cu ajutorul satelor plaiului.

Deci lucrarea trebuia să se execute 'n grabă și bine, căci nevoile crescânde ale negoșului, care se făcea și se făcuse totuș pe acest vechiu drum, au reclamat înlăturarea acestei vechi nedreptăți administrative, care nu putuse promova, fără intervenția eficace a minții și brațelor omenești, configurația geografică, puțin cam improprie și totuși pe o mică distanță, a văii Prahova, care conducea totuș pe drumul acesta — foarte scurt — mărfurile, din Brașov și spre el, pe: cai, cu spinarea poate, încă din timpurile cele mai vechi.

La drept vorbind, nu trebuie să ne gândim cu amărăciune — noi Câmpinenii de azi — la pușina solitudine și apreciere a străbunilor noștri, char a celor cu rost administrativ pentru valea, drumul Prahovei sau al Câmpinii, pentru că vremurile trecute, n'aveau complexul nevoilor de azi, și probabil nici un Minister special organizat al comunicației pe: apă, pământ, în aer (cer) și pe sub apă etc. Pe acea vreme, oamenii făceau mai multă ispravă, cu mijloace mai reduse și în condițiuni mai grele, decât comparativ cu isprava noastră, care avem cu toate acestea atâtea mijloace și atâtea condițiuni, mult mai prielnice ca alelor Chestiune de apreciere și... de timp!

* * *

Regulamentul organic ²⁾, tinde, între altele, și la un fel de organizare administrativă a Principatelor române — dealtfel singura lui parte bună.

1) Anale op. cit. vol. IX. pag. 1151.

2) Un fel de constituție introdusă de Ruși în ambele principate dppă 1830.

Pentru vremea anului 1831, Câmpina era și sediul poștelor, care culreerau țara, fiind singurul mijloc de transport, înlocuind am zice oarecum, trenurile din timpul nostru. Intradevăr 1831 ¹⁾, otcârmuitorul județului Prahova, atrage atențiunea suptocârmuitorului — care avea reședința în Câmpina — că „se cere negreșit a se aduce întru săvârșire, pentru că lăcuiitorii au fost datori să isprăvească acesle meremeturi după duhul poruncilor divanului, ce au fost date, mai vârtos pentru poșta Câmpina de acolo, chiar filanței ce s'au luat dela epistat spre încredințare“.

Și mai departe: „de aceia să scrie dumnealui ca pentru 30 care șovar și pentru 30 cosorobi pentru bordeiu i 4 furci, ce are arătat epistatu că mai trebuie la numita poștie..... să pui întru îndatorirea satelor cu dreaptă cumpănire a le aduce și săvârși acest meremet... pentru care... și se cere a trimite chitanție epistatului că au primit poștia în bună stare....“.

Prin urmare Divanul dăduse ordine „mai vârtos pentru poștia Câmpina“, ca să i se facă meremetul (reparația) necesară și repede, înțelegând prin această grabă, oarecum marea nevoie a comunicației ce se efectua pe acest drum al Câmpinii, care văzurăm mai sus că trebuia și el reparat, lărgit cu mijloace mai bune și după planuri inginerești.

Poștile în această vreme se arendau și ele, ca multe alte venituri ale principatului. Și intradevăr în 1833 ²⁾, avem o „Listă de poștile și caii ce trebuiesc după noul contract pentru ținerea poștilor în Prințipatul Valahiei la 1 August 1833“.

Numirea poștelor	Totalul callor	Cal de rând	Cal de curterl	Băgări de seamă
Drumurile mari: dela Brăila la: Buzău, Ploeshti, Târgoviște, C. Lung, Pitești, Tecuciu, Rușii de Vede. Turnu.				
Poște:				
Ploeshti	32	32	—	: Despărțirea (București-Brașov-(prin drumurile la Câmpina)) : Drumul are dreaptă împreunare și dela Ploeshti
Bucov	12	12	—	
Câmpina	16	16	—	
Mărgineni	16	16	—	

1) Arhivele Statului dos. adminisir. noi, No. 3646. (roșu).

2) Anale op. cit. vol. III pag. 353.

„Poștia“ Câmpina avea deci în 1833, 16 cai, cu ajutorul căroră se deservea comunicația ce se făcea pe acest drum spre Brașov.

În 1836 ¹⁾ în desbaterile „Obșteștei Adunări a principatului Țării Românești“, se discută asupra condițiunilor și persoanelor, care luau în arendă poștile și anume Paharnicu Dimitrie Greceanu. „Începându-se în urmă și strigarea'n parte a drumuri, au rămas..... :

din București la Ploiești i Câmpina { poște 5, cai 48.
„ Ploiești la Târgoviște

cu prețul de 420 calul asupra d-lui Gheorghe Voinescu“.

În 1841 ²⁾ în „seanța din 30 Mai“, discutându-se arendarea poștelor se spune „apoi s'a început și strigarea în părți și asemenea după cel din urmă preț la aceasta întâia strigare, au rămas asupra celor însemnați :

din București la Ploiești : { la Câmpina { asupra d-lui secreta-
„ Târgoviște { rul Statului cu lei
„ Buzău { 280 calul.

În „seanța din 5 Iunie“ ³⁾ acelaș an, „apoi începându-se și în drumuri al 3-lea strigare, după cea din urmă și desvârșită au rămas asupra celor însemnați și anume :

Din București la Ploiești	la Câmpina	d-lui	Suma	Lei	totă suma
	„ Buzău	Serdaru	cailor		
	„ Târgoviște	Tache Zisu	224	78	47.472

În 1841 ⁴⁾ Iunie 7 aceleași drumuri le arendează Costache Herescu: suma cailor 224, lei 78, pe an lei 17470.

În 1841 ⁵⁾ August 1, avem numărul cailor „ce se întocmesc prin fieșcare poște a fiecăruia drum“.

1) Anale op. cit. vol. VI pag. 37.

2) ibidem vol. X pag. 56.

3) ibidem pag. 61.

4) ibidem pag. 433-4.

5) „ pag. 402-5.

Poștia { Ploiești 40 cai Prin urmare Câmpina avea „poștie“
Câmpina 16 „ cu sediul în oraș, cu 16 cai, cari fă-
Bucov 16 „ ceau curse spre Brașov și Ploiești;
aceasta încă din anul 1833. ¹⁾

Că aceste poște făceau drumul și până spre Brașov, avem o informație pentru anul 1838 ²⁾ unde se arată „cheltuiala după condica no. 10 a progoanelor pe 1838, și unde se arată că „d-lui praporcic Constandinescu“, a mers „până la granița“

Costul a fost: Câmpina 4 cai pe 5 poștii, total lei 40.

Iar în „Lista de condeiele ce s'au găsit fără temeuri și documenturi din cheltueele comitelului, înscrise în condica No. 1 pe 1839 ³⁾ la capitolul „din progoane“ : idem dați de ocârmuirea județului Prahova, progonul pe 6 cai, până la Câmpina, pentru mergerea dohtorului de ocrug spre căutarea unui cinovnic al comitetului ce erea bolnav anume Petrache : 24 lei, sumele pentru care lipsesc documenturi,„.

Din această informație se poate vedea cam cât costa un drum cu poștia, dela Ploiești, — Câmpina, 24 lei și dela Câmpina până la graniță 40 lei.

Dacă drumul dela Câmpina Ploiești, până spre Brașov, se găsea în condițiuni bune sau foarte bune, nu se poate preciza. În orice caz, dorința era, de a se face cât mai bun — după cum s'a arătat mai sus —. Iar pentru anul 1845 ⁴⁾, se poate vedea, că acest drum spre Brașov, intrase cu totdinadinsul în prevederile bugetare ale stăpânirii, pentru întreținerea lui și aceasta după o „tabelă de venit și cheltueli“ pentru facerea și dregerea de poduri și drumuri“.

Capitolul cheltueli: „cei sloboziți în plata legilor orânduitor sluşbaș, asupra lucrărilor urmate la drumurile următoare și anume : Ploiești-Brașov lei 4138, ²⁷⁾.

Prin urmare pentru anii 1831 și următorii, drumul Câmpina-Brașov căpătase solitudinea cârmuirii Țării, și pe dânsul se

1) ibidem vol. III pag. 563, unde se specifică că drumul dela Ploiești mergea : București și Brașov.

2) ibidem vol IX pag. 1110.

3) anale vol X pag. 212.

4) ibidem. vol XIV pag. 1136.

purtă mai repede sau mai încet, *poștile*, care transportau pe călătorii neguțători, trimișii domnului, boerii, sau pe oricine, al cărui interes de agrement sau silit, îl mână către Brașovul cel vechi și cel nou al: negoțului, industriei, politicei, adăpostului sigur, al viligiaturei — dacă se admite pentru această vreme —, Brașov, care a rămas în majoritatea cazurilor, în decursul veacurilor, foarte prietenos și ospitalier, și rar dușman, *celor* dela sudul munților Carpați.

Văzurăm că pentru anii 1833, Câmpina *întrecea* toate vămile țării, prin negoțul care se perindă pe aci. Acest apogeu se continuă și mai departe; și pentru anul 1837 ¹⁾ în descrierea jud. Prahova se spune între altele: „și mai spre munți (se află) Kâmpina *vestită pentru vama ei*“. Tot aci se mai relatează despre Câmpina ca „târg slobod“ ²⁾, având „mădulari“ în fruntea „comisiei“ lui, pe vistierul Gheorghe Hristodolu și pe Alecu Iorga ³⁾.

Pentru a arăta „veslea“ Câmpinii, acelaș isvor de informație ne dă și un tablou de „importația și exportatia din tot prințipatul în anul 1835“ ⁴⁾ Astfel iată și „importația pe fieșcare graniță“.

Schela Câmpinii.

Ilpscănie	bogasi- erie	marghită- nărie	brașove- nie	cojocărie	bumbăcă- rie	abagerie	cavafie	flerărie	arămărie	Băcănie
3.395968	72	5682	2.106221	14591	52717	3853	2633	153188	11670.	56326

obecturi și manufactură | total Lei |
164488 | 5.958811 | Și pentru comparație dau
și cifra totalului dela schelele următoare :

Văleni de munte: 70.445. Lei

Câinenii: 1.674.122. „

Dragoslavele: 994.258. „

Pe drept cuvânt dar numește informațiunea noastră „Kâmpina veitită pentru vama ei“. Dacă se face o comparație între: suma vămii Câmpina din 1833 ⁵⁾ și cea de acum din 1835, se

1) Carcalechi: Almanahul Statului din Prințip. a toată T. Românească 1837. Buda. pag. 186-7.

2). ibidem pag 65.

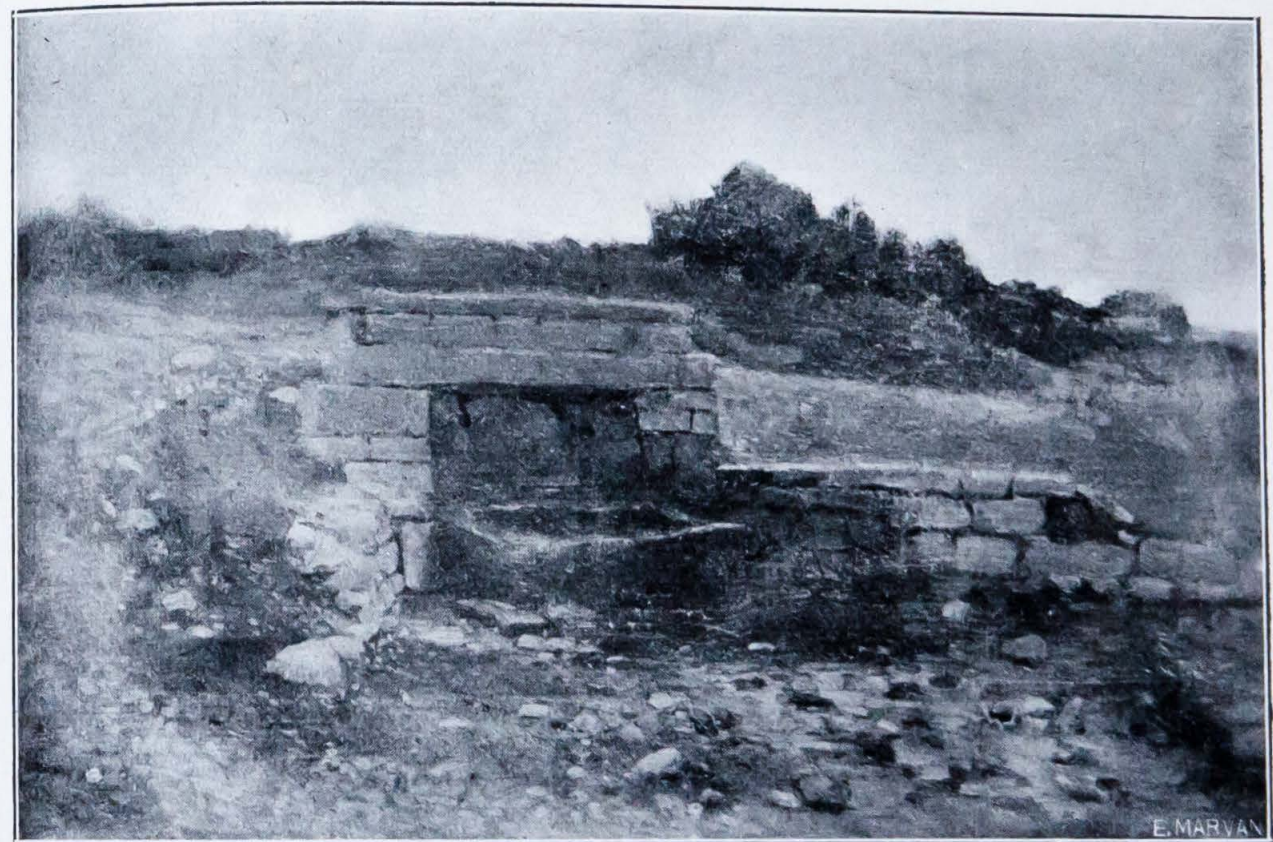
3). vezi mai sus, catagrafia boerilor din Câmpina.

4) ibidem pag. 131.

5) Vezi mai sus.

O vedere a vechiulut târg din Câmpina ; copie după original de „Grigorescu“

O vedere a șipotului de lângă lacul bisericeii ; copie după original de „Grigorescu“

vede că este o diferență de vreo 4 milioane. Această scădere ar însemna, că vama Câmpina mergea oarecum în declin. Cu toate acestea, comparând cifra din 1835 cu a tuturor vămile, și acestea cu ale tuturor din 1833, se vede că în acest an 1835, se făcuse în general în *întregul* principat un comerț mai slab și implicit acest lucru a atras după sine micșorarea cifrelor tuturor vămile laolaltă.

De altfel tot în acest an 1835 ¹⁾ se poate vedea în ofisul lui Alexandru Dimitrie Ghica Voevod, către obșteasca adunare „condițiunile pentru vânzarea în arendă a vămile, care s'au pus pe masa secretariei adunări“. Intradevăr la capitolul 9, „pentru popririi și orânduiala plății vămii la înscrierii mărfurilor în condici“, următoarele: „Toate mărfurile, producturile, băuturile și dobitoacele, vor intra în țară și vor *eși* din țară despre granița Turchiei, și despre Moldova, prin schelile orânduite... și despre Transilvania și Banat prin Vălenii de Munte, Câmpina, Căineni, Rucărul, Vâlcanul și Vârciorova“. Cu alte cuvinte, Câmpina ca și celelalte, putea fi schelă orânduită, pentru anumite cazuri, când, stăpânirea, forțată sau de bună voe, era silită să-și determine mai deaproape vămile principatului.

Dealtfel pentru acești ani, avem și informația, cât costa pe stăpânire, întreținerea acestor vămi. Așa în 1837 ²⁾, 1838 ³⁾ și 39 ⁴⁾ în „alegereă condicii No. 1 a Economiei“, avem, „lefile secretarilor și supsecretarilor, cum și cheltueala cancelariilor dupe la granițele de către Austria“.

„ Leafa secretarului și cheltueala cancelarii pe an, lei 3000	
„ „ supsecretarului	1200
	total . 4200

Vămile erau: granița Căineni

- „ Dragoslave
- „ Vâlcan
- „ Câmpina
- „ Vălenii de munte.

1) Anale op. cit. vol VI pag. 69-71.

2) ibidem vol. IX pag. 216-9 (anexe).

3) „ „ pag. 1060.

4) „ „ vol. XI pag. 662.

După aceste lucruri spuse, să ne reîntoarcem puțin și la viața mai intimă a târgului Câmpina, pentru a o înfățișa în aceeași vreme a anilor 1833 și următorii.

Deocamdată pentru anul 1833 ¹⁾, avem informația ce ne o dă „prescurtare(a) după raporturile Magistraturilor de câte îmbunătățiri au chibzuit a se face spre înfrumusețarea fieșcăruia oraș, precum în jos se arată“.

Numele târgului	Îmbunătățirea ce au chibzuit a se face	cheltuiala	Venitul fieșcăruia dela 4 Iulie 1831-1 Noembrie 1833	cheltuieli asemenea	prisosul ce rămâne
Câmpina	O școală cu dascăl după noul regulament	Lei 6000	Lei 1257, ₁₃	Lei 885	Lei b. 372, ₁₃

Știm că în 1827 ²⁾, există prin bunăvoință și averea soților Bujoreanu școli cu 60 de copii care învăță pe rumânește și 30 pă grecește de „pomană“. De data aceasta după 6 ani, târgul, Câmpina este obligat „după noul regulament“ organic, să facă o „îmbunătățire“ și chiar o „înfrumusețare“ târgului prin o școală cu dascăl.

Că s'o fi realizat această „îmbunătățire ce au chibzuit a se face“, în acest an, sau mai pe urmă, nu putem preciza.

În orice caz suntem înclinați a crede, că a fost numai o propunere, și poate o dorință, care nu se putuse realiza așa de ușor.

Dealtfel în 1839 ³⁾, obștea Câmpinii, cere a i se da o școală, amintind cu acea ocazie și de testamentul Marioarei Bujoreanu (1827) care orânduise asemenea școală din venitul averii sale și ai cărei executori testamentari: Bujoreanu (soț) și arhimandritul Calinic, stareșu Cernichii, încă din 1830, făceau mărturie că întreținea această școală în chiliile bisericeii dela han, clitoria Lupoenilor ⁴⁾.

După 1830, murind Căminarul Grigore Bujoreanu, rămâne episcop, singur stareșul Cernichii. În acest caz, fie că nu mai ajungea

1) Anale op. citat vol. IV pag. 375.

2) vezi mai sus.

3) Ureche: Istoria școalelor vol. II pag. 102.

4) Vezi mai sus.

venitul rămas încă din 1830 a fi folosit numai pentru biserica S-ta Treime și școala dela han, sau că întreg venitul destinat Câmpinei, era folosit pentru mănăstirea Cernica, - căreia îi lăsase și ei prin testament ^{1/2} din avere, această Bujoreancă.

Așa stând lucrurile, putem să înțelegem acum intervenția obștei Câmpina în 1839 la Domnitor, de a i se da și ei o școală, atrăgând atențiunea în mod indirect și asupra fostei școale a Bujorencii, cerând ca Domnitorul să *oblige* pe stareș, a face o nouă școală. Prin ce soluție va fi căpătat Câmpina, școală, nu putem preciza; în orice caz la 28 Februarie 1839 ¹⁾, Domnitorul Ghica vizitează școala din acest oraș, în care intrând, toți elevii cu o detunătură de glasuri îi urară îndelungarea vieții. Profesor în acest an se găsește I. P. Brezoianu, căruia domnul îi mulțumi pentru „deosebita sa sârguință“, și copiilor îndemn „ca să fiți odată folositori neamului și vouă înșivă“.

* * *

Câmpina în 1810 ²⁾, avea împreună cu țigăniile, 133 case și 485 suflete; în 1830 are însă 147 case ³⁾; prin urmare o diferență de 14 case în interval de 20 ani. În cuprinsul și pe lângă târgul Câmpinei, se mai aflau și elemente, care se ocupau cu lucrarea pământului, dealtfel ca și în ziua de azi, deoarece întreaga terasă încă n'a putut fi ocupată în întregime, chiar de așezarea puternică, din zilele noastre, și cu mare perspectivă de dezvoltare în viitor.

În 1831 ⁴⁾ se arată în „Extract de suma plugarilor și muncitorilor“ că erau 12 familii „osebiți ol Câmpina“ îndatoriți a răspunde capitația și 8, nebirnice; în total 30 familii, care aveau a plăti pe anul 1831, drept capitație 180 lei iar pe 1832, 360.

În 1833 ⁵⁾, numărul familiilor „plugarilor sălașluiți în orașe și târgurile județului Prahova“, care aveau a răspunde capitația,

1) Ureche op. citat idem.

2) Vezi mai sus și M-ss no. 1457 Academia Română.

3) Arhivele Statului dos. ispr. Prahova No. 3037.

4) Analele op. cit. vol. II pag. 486.

5) Arhivele Statului dos. ad-tiv. noi, No. 2130 (roșu).

era cu mult mai mare. În acest an Câmpina avea 120 familii, fiind impusă fiecare familie la câte 7 lei, bani 60, făcând peste tot suma de lei 900.

Acești plugari vor fi lucrat pământul proprietarilor, vechei moșii din Câmpina, care și ia s'a divizat prin moșteniri și vânzări, muncitori cari vor fi împroprietăriți ¹⁾ în vremea lui Cuza Vodă în urma culezătorului act din 1864, realizat — după cum se știe — numai prin energia lui și prin lovitură de stat.

Acești muncitori de pământ — plugari — sunt deja pomeniți anterior anului 1831—33, având calitatea, de clăcași, bineînțeles pomeniți alături de vechii moșneni descălecători și întemeetori ai satului Câmpina ²⁾.

Pentru timpul acesta ei se găseau alături de populația târgului — i-am putea zice urbană — și de boerimea destul de numeroasă ³⁾, care și ducea viețuirea, cu ajutorul slujbelor, averilor personale, sau chiar poate și cu negoșul dintre cea depe treapta mai de jos.

Astfel în 1833 ⁴⁾ avem o „însemnare pentru toată suma seului primit dela sureccii[i] ce au făiat vite dintr'acest județ“, iar „Polcovnicul Constandin ot Câmpina“ dă „572 oca“.

Că o bună parte din acești boeri, ocupaseră în generalitatea cazurilor slujbe, se poate vedea din faptul, că urmașii lor sunt trecuți pe lista pensiilor, sau poate chiar ei însăși, primeau pensia pentru consolarea bătrânețelor și ca o recompensă pentru tinerețea sbuciumată, în slujba țării, pe care o va fi servit cu credință și dreptate.

În 1832 ⁵⁾ Aprile 2, „Obșnuila Obștească Adunare a Ț. Românești“ înscrie la rubrica pensiilor pe dumnealui Cluceru za arie Panait ot Câmpina cu 50 taleri lunar.

În 1835 ⁶⁾ „dumnealui Colonel Câmpineanu s'au ales mādular cu glasuri 15“ pentru „cercelarea socotelilor vislierii“.

1) Vezi tabela împroprietăriților dela 64 în anexe.

2) Vezi mai sus și doc. din aneză.

3) În 1831 erau 15 boeri — [respectiv familii].

4) Arhivele Statului dos ad-tiv nou no. 2132 (roșu).

5) Anale op. citat pe 1832 pag. 364 (anexe).

6) ibidem vol. V pag. 26.

În 1837 ¹⁾ un Teodorache Dobrogeanu — boer câmpinean — este numit sublocărmuitor al plășii Câmpului și Vislierul Radu Ploeanu la plaiul Câmpinii. Cu doi ani mai înainte — 1835 ²⁾, se pomeneste ca sublocărmuitor al plaiului Prahova un Scarlat Ploeanu.

Tot în 1837 ³⁾ se pomeneste în comisia târgului Câmpina vislierul Gheorghe Hristodulu. În 1842 ⁴⁾ se poate vedea în „lista de feșile ce s'au chibzuit de către comisie a li se face mângâere cu lefi din sume deosebite pentru mili...“. Anica soșia răposatului vătaf Teodorache dela Câmpina, fost sublocărmuitor cu 30 lei lunar, anual 360, și serdăreasa Luxandra ⁵⁾, a răposatului serdar Radu Ploeanu dela Câmpina, cu 40 lei lunar anual 480.

Câte odată dacă văduva boerului mort, se remărită, atunci soșia pierde drepturile câștigate, precum și scutelnici ⁶⁾ de-i avea. Astfel în 1844 ⁷⁾ se vede că vătaful za aprozi Scarlat Lupoeanu, și soșiei văduve — remăritată — i se ia cei „doi scutelnici — cari — au rămas la iconomie, cu lei 30“.

Deasemenea se mai rectifică, din când în când, sau se conferează, titlul de boer, și în acest caz pentru anul 1846 ⁸⁾, pentru târgul Câmpina avem o însemnare de: „fii de neamuri și nepoși de boer de neam... cunoscuți de buni, de sfatul extraordinar“, pe Tănase Călin brat Radu *Contipistu* cu „lăcuința în Câmpina“; pe State brat, și pe Costache Dobrogeanu ⁹⁾ din târgu Câmpina.

Câmpina mai mult ca sigur că era și reședința unui Căpitan de dorobanți, pentru paza plaiului, alături de vătaf, plaiul având nevoie de o pază mai serioasă și riguroasă, dacă ne gândim la negoșul ce se făcea pe acest drum al Câmpini în aceeași vreme. ¹⁰⁾.

1) Carcalechi op. cit. pag. 55.

2) Vezi actul no. 35 anexe.

3) Carcalechi op. cit. pag. 65 și mai sus.

4) Anale op. cit. XI pag. 368.

5) ibidem pag. 372.

6) țărani birnici boerilor.

7) Anale op. cit. pag. 91—92.

8) Anale op. cit. vol. XIV pag. 733.

9) ibidem pag. 744.

10) Vezi mai sus traficul vămii pe 1832-35.

În 1832 ¹⁾ găsim în „Tabela de întocmirea dorobanșilor...” pentru întregul județ 63 persoane — dorobanși —, 21 căprari. În 1835 ²⁾, găsim 171 dorobanși și 21 căprari. Dorobanșul primea 10 lei leafă pe lună, caporalul 21 lei lunar.

Câți dorobanși vor fi stat la Cămpina, nu se poate preciza în marginile documentare folosite; în orice caz un Stan Comănișă este pomenit într-o mărturie ³⁾, ca fiind dorobanș la suptocârmuirea plaiului Prahova, în Cămpina, iar un Costandinu Căpitan otu Cămpina, este pomenit încă din 1760 ⁴⁾.

Tot pentru această vreme (1834-35) ⁵⁾, avem o informație și de venitul târgului Cămpina în „Lista de starea caselor comisiilor depe la târguri...”. Întrădevăr târgul Cămpina are la 1 Noembrie 1834 lei naht (gata) 1738 parale 29; a adunat dela 1 Noembrie 1834 — 1 Noembrie 1835, lei 1004, ₂₁; ambele sume adunate fac 2743, ₁₀ lei; cheltuelile ce au urmat în curgerea acestui an, sunt 49, ₃₉ lei; bani rămași prisos la 1 Noembrie 1835 lei 2693, ₁₁.

De altfel văzurăm că târgul Cămpina după 1800 și următorii, avea cârciumele boerești și particulare (streine), băcăni arendate de greci ⁶⁾, obor de vite, târg săptămânal, prin urmare corespunde oarecum nevoilor cerute de: vamă, călători, cărauși, și de marele trafic, care se purta pe acest vechiu drum al Prahovii sau Cămpinii. În acest sens, cârciumile — multe la număr — vor fi avut rostul lor, servind mai ales la găzduirea neguțătorilor drumești.

Cele boerești se arendau uneori localnicilor sau la streini, de prin satele vecine. Așa în 1837 ⁷⁾, Gheorghe Veniti arendașu Cămpinii, cheamă în judecată, pe Gheorghe Urloiu din Telega, zicând că „la o prăvălie din Cămpina au pus pe pârâtu — Urloiu — tovarăș în vânzare de marfă, băcănie, capital” iar Urloiu „cu osteneala”, și mai departe „câștigul să-l împartă pe din

1) Anale op. cit. pag. 412.

2) ibidem vol. VI pag. 476.

3) D. Z. Furnică op. cit. pag. 399.

4) Vezi mai sus.

5) Anale op. cit. vol. VI pag. 704.

6) Vezi mai sus.

7) D. Z. Furnică op. cit. 395.

două, după ce, se va scoate *chiria* prăvălii, socolită pe an 7000 lei....”.

Dacă reflectăm la *chiria* de 7000 lei anual pentru o prăvălie și pentru anul 1837, cred că nu era tocmai așa de eflină.

Dacă însă *chiria* aceasta totuși există, apoi trebuie să tragem concluzia logică, că ea era în funcție de *deverul* ce oferea târgul Cămpinei, în această vreme.

În 1839 ¹⁾, moșia Cămpinei, este luată în arendă de serdarul Costache Teohari și Nicolae Rătescu, cămărașii ocnei Telega. Aceștia tot pe acel Gheorghe Urloiu Băcanul „au statut de el cu feluri de vorbe și făgădueli ca să meargă cu numiții să-l așeze la băcănie, acolo în Cămpina și să-i dea asupra-i și 3 *rachierii* ale târgului, i o măcelărie și două mori ale acei moșii tot în tovarășie....”.

Prin urmare iată că moșia Cămpina avea o măcelărie și 3 *rachierii* boerești în târg, unde se vindea rachiul fabricat pe loc, din vestitele și de multă vreme pomenite, livezi de pomi — pruni —.

Acestea și altele — (căci moșia Cămpina am văzut că era împărțită între 4 stăpânilori) — vor fi fost în pericol de a li se fi spart *vadul* muștiriilor, atunci când marele logofăt Scarlat Cămpineanu. încă din 1798 ²⁾ și Luxandra Cămpineanca în 1802 ³⁾, se jeluiau stăpânirii că „unii locuitori de acolo, aduc vin și rachiul pela casele lor.... și dintr’această pricină stau nevândute vinurile și rachiurile noastre” sau vând rachiul cu „măruntea”, trecătorilor „ce merg în țara nemțească și vin de acolo”. Aceasta dovedea că *rachierii* în special, se rezemau pe consumația nu atât a locuitorilor băștinași — cari vor fi putut a-și fabrica *țuică* din propriile lor livezi — cât pe a trecătorilor: cărauși neguțători și ciobani etc.

* *

Moșia Cămpina se găsea împărțită în 2 părți încă din anul 1729 ⁴⁾, când s’a făcut hotărnicia, boerilor și moșnenilor, în afară

1) ibidem pag. 403.

2) Vezi doc. 24 anexe.

3) „ „ „ „

4) Vezi doc. 16 anexe.

de locurile înfundate, care s'au cumpărat de diferiți oameni și mânăsliri în 1747¹⁾. Aceste 2 părți erau : una a fraților Câmpineni și cea de a 2-a fraților Lupoeni. Lupoenii (Constandin, Alecu, Scarlat) în anul 1825²⁾, vând partea lor de moșie, adică $\frac{1}{4}$, lui Gheorghe fiul lui Hristodulu, iar cealaltă $\frac{1}{4}$ (din jumătatea Lupoenilor), rămâne în stăpânirea sorei lor Marioara, care se mărită după Căminarul Grigore Bujoreanu. Aceasta, neavând copii lăasă partea ei M-rei Cernica și bisericei Sf-ta Treime, prin testament în 1827³⁾.

Iată de ce în 1848 sunt proprietari devălmași ai moșiei Câmpina : Câmpineanu, M-rea Cernica (prin donație) și Gheorghe Hristodulu (prin cumpărătoare).

Aceștia 3⁴⁾ în acest an, probabil după multă chibzuință, dar fiind și nevoiți de împrejurările de dezvoltare mare a „orașului“ căci datarea învoelei se face în „orașul Câmpina“ — se hotărăsc, a rupe pușinel lanșurile dependenței târgului a moșiei Câmpina, de calitatea și drepturile ce le oferea și le oferise până acum „stăpânirea moșii“ după „pravilă și obiceiul pământului“, și pe care le exercitase cu destulă străjnicie, atunci când erau încălcate⁵⁾, sau stăruiau pentru îmbunătățirea târgului, când era nevoie sau interes obștelesc⁶⁾.

Și fiindcă vremea le dovedise că nu mai pot stăruî prea mult în situația veche a lor și a târgului, hotărăsc următoarele :

1. „Să facă vânzări de locuri în vatra orașului Câmpina“, cu drept de „ohăvnicie și de întreagă proprietate, fără marginare vericare“. 2. Vânzările se va putea face, atât la „streini“ cât și la „locuitori în Câmpina“. Și fiindcă o bună parte din acești locuitori erau clăcașii acestor părți de moșie, spuse mai sus, și fiindcă doreau, prin această învoială, ca târgul să nu mai aibă decât locuitori liberi, streini sau localnici, iată că în acest al 2-lea punct al înțelegerii, devălmașii de mai sus adaogă

1) Vezi doc. 22 anexe.

2) Vezi doc. 30 anexe.

3) Vezi doc. 31.

4) Vezi doc. no. 36 anexe.

5) Cazul cu vânzarea pe ascuns sau cu mărunteaoa a vinului și rachinului.

6) Boerii Câmpineni cer și obțin înființarea oborului de vite.

categoric, că *nici un clăcaș* din Câmpina „nu va putea cumpăra nici un loc, mai înainte de a se desface (răscumpără) de calitatea de clăcaș“.

3. Preșul, se spune în această hotărâre se va „hotărâ după împrejurări și după vremuri“ ; în caz de se va ivi divergență, atunci se specifică clar că „Sfânta Mânăstire și dumnealui Vislierul Gheorghe, au câte un glas fiecare, iar dumnealui Câmpineanu, două“. Dealtfel repartiție care coecide perfect și cu stăpânirea fiecăruia asupra moșiei¹⁾.

În art. 4, se spune că tot în acelaș mod se va urmă și asupra celor cari *au cumpărat* în oraș, locuri până atunci, dar însă cu obligațiunea de a plăti clacă, și căroră aveau intențiunea de a li se da dreptul „să între în exersiciul dreptului de ohăvnicie“, după cum bineînțeleles proclamase principial în articolul 1-iu.

La punctul 5-lea, pare că intervine o contrazicere, față de punctul 1, întrucât ei hotărăsc în unanimitate spunând că, „se hotărăște și se așează pentru toldeauna, că valtra acestui oraș Câmpina, să rămâe neîmpărțită“.

Din ce cauză ? Dacă ei ar fi împărțit și orașul — cea ce era mai greu — după cum era delimitată moșia Câmpina întreagă, fiecăruia din ei, atunci, — ne-o spune chear ei — „ar urmă mare învălmășire și năpăstuire“, pentru fiecare din ei, cu alte cuvinte „valmășire“, întâi și apoi „năpăstuire“.

Din ce ar fi constatat învălmășirea ? Era și firesc să se ridice o asemenea chestiune între ei, căci se știe doar și azi, și atunci cu atât mai mult, că nu orice parte a unui târg este însemnată. Aceasta înseamnă și a însemnat întoldeauna, că numai anumite locuri dintr'un oraș, sunt așezate bine, pentru negoț, au deci un *vad bun*.

Și astăzi se spune că se vinde „prăvălia cu vad bun“, adică în „calea mușteriiilor“.

Or în orașul Câmpina în 1848, cu siguranță că valtra lui, avea și ea vadurile ei, și atunci înțelegem, că dacă ar fi împărțit și valtra orașului s'ar fi produs acea „învălmășire“ din care ar fi decurs „năpăstuirea“ zisă. Prin urmare în 1848, valtra orașului

1) Vezi mai sus împărțirea moșiei în 1848.

Câmpina era în stăpânirea la olaltă a acestor 3 proprietari, în mod neregulat. Astfel făceau vânzarea de locuri, pomenită mai sus, fiecare individual, fără însă a presupune, prin aceasta — și o determinare a proprietății fiecăruia din cei 3, mai sus ziși.

La art. 6-lea, cei 3 stăpânitori, fac un fel de determinare a orașului, depe acea vreme, spunând că „întinderea acestui oraș (deci implicit și a târgului), se socotește dela cel din tâi copaci de salcie, începând despre centrul Câmpinei (în general) și până la poștia, cuprinzându-se și poștia“, aceasta'n lung; și în lat „despre păcuri, de unde'n cepe ograda dumnealui Câmpineanu, până'n malul Prahovei“.

Tot în acest articol, își mai iau angajamentul, că fiecare și toți la olaltă să lase „pă marginea locurilor pe *malu deasupra* și *despre* Prahova, loc de drum și de circulație de 12 stânjani; deasemenea mai hotărâsc că „pentru ulițele cele strimte se vor lărgi până la 7 stânjani“, și mai departe „pe cât se va putea — se va avea îngrijire — pentru alinierea ulișilor“.

Prin urmare ghicim oarecum, în mod sumar, care era întinderea orașului Câmpina (întâia numire: satul, 2-a târgul 3-a orașul și 4-a, Câmpina, moșia în general), și anume, dela cel dintâi copaci de salcie ¹⁾, și până la poștia ²⁾; în lat: dela ograda Câmpineanului ³⁾ și până în Prahova.

Această suprafață a orașului trebuia să aibă un drum de circulație de 12 stânjani pe malul Prahovei, unde este astăzi bulevardul-promenadă al Câmpinenilor, zis și azi „pe mal“ și un drum prin mijlocul orașului „pe mal deasupra“ după glăsuirea măturii, și care nu poate fi altul decât strada Carol I din zilele noastre, ambele paralele.

Mai se desprinde și faptul, că orașul avea ulițe strâmte, și acești stăpânitori, în dorința lor și prin aprecierea realității de dezvoltare a orașului, pentru anul 1848, hotărâsc a se lărgi

1) D-l Carcalechi avocat, bătrân, peste 76 ani spune că a pomenit D-sa sălciile pe unde este azi curtea administrației Stelei Române; i se mai zicea *la Polihron*.

2) Poștia, tot D-sa spune că era dincolo puțin de castelul Hajdeu.

3) Tot D-sa spune că această ogradă era cam pela atelierul central al Stelii Române.

ulițele la 7 stânjani și de se putea face — doreau — și o aliniere a acestora.

În art. 7-lea, se exprimă dezideratul tot principal, că vânzările, hotărâte mai sus, să nu cuprindă spre *înstreinare* „vre un loc unde s'ar putea afla păcură“.

Era și firesc să-și impună o astfel de restricție, pentru locurile cu păcură, deoarece aceștia își vor fi reamintit de timpurile, nu prea îndepărtate de ei, când, vama Câmpinii cu păcurile, se arendase pentru zeci de mii de taleri ¹⁾. Și înfine în art. 8-lea și ultimul se spune că „banii adunați din aceste vânzări atât ale locurilor *slobode* cât și ale *locurilor de clăcași*, se vor face pe din două“. O parte (deci două părți) o va lua Câmpineanu și cea de a 2-a parte — devizată și ea în 2 părți — în 2: una M-reă Cernica (recte un sfert) și Hristodulu cellalt stert.

De data aceasta se mai specifică următorul lucru: locurile de vânzare, erau de 2 feluri, unele slobode și altele de clăcași.

Dacă se vindeau locurile de clăcași, atunci proprietarul pierde dreptul de clacă, și după hotărârea lor anticipată, locul devenea ohavnic — deci slobod de clacă, întrucât se specifică, că putea deveni cumpărător, fie strein sau clăcaș răscumpărat. Pentru un asemenea caz, în acest ultim articol se spune că vânzarea se face „fără a pretinde stăpânul clăcașului, mai mult spre despăgubirea drepturilor proprietărești, de care se lipsește în parte el, cu asemenea vânzare ohavnică.“

Invoiala celor 3 proprietari, făcută în 1848, probabil că este primită cu bucurie de locuitori, deoarece mulți se grăbesc să cumpere locuri zise înfundate ²⁾ în târg, dela Ioan Câmpineanu, pentru care se va avea proces în 1863 ³⁾.

Deocamdată în 1853 ⁴⁾, unul din devălmașii Câmpinii, anume

1) vezi mai sus cum în 1811, arenda era 27.000 taleri, în 1822, arenda era de 50.500 taleri.

2) Se numeau înfundate, probabil, cele care nu erau pe ulițe, deci n'avem o comunicație. Și azi sunt astfel de locuri și pentru care a fost nevoie a se deschide noi străzi.

3) Vezi numele cumpărătorilor ai acestor locuri în doc. No. 39 anexe.

4) Vezi doc. No. 37 anexe.

Mănăstirea Cernica, face un schimb, dând a 4-a parte a ei de slăpânire (donația făcută de Bujoreanca), Sf-tei Mitropolii din București, iar Mănăstirea Cernica aveă să primească dela Mitropolie, moșia ei, dela Brănești. Pentru a determina schimbul, stareșul Cernichii Nicandru, atrage atențiunea Sf-tei Mitropolii, asupra moșiei dela Câmpina, că este „îmbunătățită cu calitățile următoare: păduri, livezi de fân, puturi de păcură, ipsos și alte metale, târg pe săptămână, hanuri de zid proprietate, prăvălii de târg negustorești, care îmbunătățiri din vreme'n vreme, pot fără îndoială să crească veniturile moșii, fiind cea din tîi schelă a Brașovului....“.

Și dacă Sf-ta Mitropolie n'ar fi rămas convinsă, de „calitățile și poziția“ ce are moșia lor dela Câmpina, stareșul Cernichii socotește, de altfel cu dreptate, că schimbul trebuie să se facă la urma urmelor, având în vedere că „fiind amândouă aceste, case bisericesti, urmează a se ajula între dănsle“.

Testamentul Marioarei Bujoreanu, lăsă expres obligațiunea de a întreține biserica Sf-ta Treime. Or prin acest schimb, urmă ca Mitropolia să-și ea asupră-și aceasla obligațiune, cea ce nu s'a întâmplat, deoarece stareșul cernican, declară că după efectuarea schimbului „pomenita biserică, Sf-ta Treime, rămâne și pe viitor, tot sub epitropia și îngrijirea noastră“, bineînțeles din venitul moșiei Brănești pe care o cerea drept schimb.

Tot această mărturie ne mai pune în cunoștință, că în locul stăpânitorului Hristodulo din 1848, deci după 5 ani, apare proprietară Vistereasa Domnica Gheorghiu, devălmașă alături de ceilalți doi. Cine va fi fost această vistiereasă, nu putem preciza în cadrul documentar folosit aci.

Deasemenea stareșul Mănăstirei Cernica, mai spune între altele că în acest an 1853, Câmpina, era încă cea din tîi schelă a Brașovului. Această situație, de întâietate, pe care și-o dobândise încă de multă vreme, și de care se va fi mândrit Câmpina, după 5 ani în 1858 ¹⁾ Câmpina nu mai era loc de vamă, care se mutase la Predeal.

¹⁾ Anale statistice pe 1860. În Dicționarul geografic al Jud. Prahova, [1897] cu privire la vama Câmpinii se spune că în vremea domniei lui Alex. Ghica Vodă, vama s'a mutat la Breaza și în 1852 la Predeal — Această afirmațiune se contrazice cu relatarea din actul de schimb No. 37 pe care-l face Mănăstirea Cernica cu Sfânta Mitropolie în 1853 unde se spune că în acest an, Câmpina era tot loc de vamă — neavând posibilitatea unei lămuriri a acestei nepotriviri de date, utilizez anul 1858 pentru vama dela Predeal.

Prin urmare, moștenitorul vămii Câmpina, apare acest sat Predealul și aceasta poate și din motivul plansiilor — alături poate de altele — că valea Prahovei până la Predeal și desigur dela Brașov — Timiș, până aci, acum devenise mai populată, cu mai multe sate, drumul mai bun și câte alte considerente, nu trebuie să fi contribuit, pentru această mulare, mai spre graniță, a vămii dela Câmpina, prin care totuș se importă și exportă aceleași mărfuri, și pentru acest an 1858 în valoare de 3.296.823 lei.

Cdată cu desființarea vămii dela Câmpina, pare că și alte schimbări îi urmează mai departe, un desnodământ inevitabil, deoarece în 1860 ¹⁾, averea lui Ioan Câmpineanu (colonelul), fiul lui Costandin Câmpineanu este vândută la licitație și cumpărată de un oarecare Ștefan Burki „pământeau“, pentru suma de 40.001 galbeni și domnitorul Alexandru Ioan (Cuza), confirmă vânzarea „spre pașnică stăpânirea cumpărătorului“.

Ștefan Burki, noul proprietar al unei $\frac{1}{2}$ din moșia Câmpina, are o judecată cu mai mulți locuitori, în 1863 ²⁾, și anume 13 din Câmpina și 26 din târgul Câmpina, cerând „a nu se recunoaște cumpărăturile sub numire de locuri înfundate în târgul Câmpina, făcute dela dumnealui Ioan Câmpineanu....“.

Sentința cu No. 46, privitoare la această judecată este dată de Tribunalul Prahova, și prin care i să dă câștig de cauză lui Burki.

Desigur că toți cumpărătorii locurilor înfundate în număr de 39, nu s'au mulțumit cu această hotărâre a judecății și făcând apel la „Curtea Apelativă“ din București, unde au câștigat dreptul deplinei proprietăți, asupra acelor locuri cumpărate, dela Câmpineanu, și aceasta o știm, întrucât în 1872 ³⁾, aceștia fac o declarație în localul primăriei Urbei Câmpina, legalizată de

¹⁾ Vezi doc. No. 38 anexe.

²⁾ ibidem No. 39 și numele locuitorilor.

³⁾ doc. No. 43 anexe și iscăliturile.

primarul M. Călinescu și secretarul A. I. Popescu, că renunță la „dreptul de a fi despăgubiți de cheltuelile de judecată, după sentința onor. Curții Apelative din București No. 57 din 1865, — deci 2 ani după sentința Tribunalului Prahova, — dată între noi cu casa Prințului Știrbei, pentru locurile ce avem cumpărate în târgul Câmpina în ohăvnicie“, și aceasta pentru faptul, că noul stăpânitor Prințul Știrbei „își retrage recursul“ ce l' făcuse tot pentru această pricină înaintea Curții de Casație.

Prin urmare cumpărăturile, făcute poate imediat după învoiala din 1848, rămân definitive, abia în 1865, în urma judecăților avute până la Curtea de Casație.

Burki stăpânește partea dela Câmpineanu dela 1860 până la 1864 ¹⁾, când el o vinde Prințului Știrbei, în preț de 40.000 galbeni împărătești cesaro-crăești (K. K.). Prin urmare, devălmași ai moșii Câmpina 1864 erau: Prințul Știrbei, 2. S. G. Băicoeanu și Alexandru Băicoeanu (probabil cumpărătorii părții Vistieresei Domnica Gheorghiu) și 3, Statul Român — ca moștenitor al Mitropolii (desigur în urma secularizării averilor mănăstirești efectuate sub Cuza Vodă).

În acest an 1868 ²⁾, vând și frații Băicoeni parcea lor din moșia Câmpina, Șotrile, Lunca Mare, împreună cu târgul așezat pe ea, Prințului Știrbei, cu prețul de 100018 mii lei noi. În 1871 ³⁾, deci peste trei ani, Prințul Știrbei, care devenise proprietar a 3 sferturi din întreaga moșie a Câmpinii, ea prin licitație publică „urmată'n ziua de 5 Martie 1871 în orașul București“, și ultimul sfert din moșia Câmpina-Șotrile, (fostă) a Mitropoliei, din Jud. Prahova, comuna Câmpina, cu prețul de lei 185700.

Prin urmare Prințul Știrbei, în 1864, cumpăraseră dela Ștefan Burki, jumătate din moșia Câmpina cu prețul de 40.000 galbeni împărătești; în 1868, cumpără dela frații Băicoeni a 4-a parte cu prețul de 100018 lei noi; și în 1871, cumpără prin licitație dela Stat, ullimul sfert cu prețul de 185700 lei. În total Prințul Știrbei a dat 40.000 galbeni și 285718 mii lei noi, iar în 1871

1) doc. No. 40 anexe.

2) Vezi doc. No. 41 anexe.

3) Vezi doc. no. 42 anexe.

este singurul stăpânitor al moșii Câmpina, din care se scadea: proprietățile vechilor moșneni, locurile înfundate, cumpărate de locuitori și porțiunile de pământ pe care au fost împroprietăriți clăcașii în 1864.

Având un singur proprietar, și nemai fiind vamă, Câmpina recunoscută oficial oraș — urbe — în 1864, ea își va duce mai departe, un rost mai modest, mai resemnat și mai puțin oficial, ca până acum (în 1858 se desfințase vama), rezemându-și viețuirea ei, tot pe primele condițiuni geografice, pe baza cărora se născuse, crescuse neîncetat, dar înviorate și mărite, prin înființarea vămii, din veacurile trecute.

Acum dela 1858, ea se reazemă pe ajutorul și nevoile saletor încunjurătoare, care din timpuri străvechi, vor fi cercetați și vor fi străbătut străzile și ulițele ei în ziua de târg — Lunea — sau și peste săptămână, cele mai apropiate, pentru cumpărăturile inerente viețuirii zilnice, sau și pentru vânzarea vitelor și produselor disponibile lor.

Viețuirea ei, era poate, mai înviorată din când în când și în *treacăt*, de căraușii și negustorii, cari vor fi dus mărfurile către Brașov, sau de acolo către interiorul țării, de data aceasta stând mai puțin timp, în acest târg, având numai a se odihni și ospăta la hanurile și cârciumele de pe acest mare drum al negoțului, dar fără a se mai face *vămuirea* mărfurilor, multe și felurite, de vameșii, vestitei schele de odinioară, „care lucra mai mult ca ori ce cale“ din întreg principatul Țării Românești, cum fusese cu 25 de ani în urmă ¹⁾, dela desfințarea ei.

D.

Desfințarea Vămii și epoca de stagnare a orașului Câmpina.

Pentru anul 1860 ²⁾ și următori, avem date statistice, foarte elocvente și lămuritoare, pentru înfățișarea integrală a orașului Câmpina, unde se vede că așezarea eră a unui adevărat oraș,

1) Vezi mai sus.

2) Anale Statistice pe anul 1860.

dacă ținem socoteală de toate elementele care sunt inerente unui oraș, și care în acești ani, se găsesc menționate în Câmpina.

Pentru anul 1860 iată labela de :

Orașul	Capî de familie				Sarea civilă a ca- pilor de familie		Membrii de familie				S ervitori				suma tot. a indiv. precîd.						
	bărbați	femei	Pămînteni	Streini	Căsătorii	văduvi necăsăt.	vîrstnicul de la 15-25 ani	bărbați	femei	Vîrst. de la 15-25 ani	bărbați	femei	Vîrst. de la 15-25 ani	bărbați	femei						
Câmpina	479	64	526	17	429	100	14	11	163	487	476	119	469	26	6	4	19	7	9	1171	1182

2333
V

Din aceștia știu ceti afară de școlari : bărbați femei
104 17 = 121

b. Populația agricolă și a profesilor libere după protecție și religie :

Orașul	Protecția					Religia					Cu defecte fizice					Căți au plătit		Căți scutiți				
	Pămînteni	Englezi	Greci	Austrieci	Turci	Drept credincioși	Catolici	Protestanți	Evrei tînî	Mahomed	Orbi	Surdomuți	Nebuni	Damblagii	Ciungi	Ologi	Alte suferințe		Streini fără pașaport	Proprietari de case	Contribuabili	Patentari
Câmpina	2291	1	1	39	1	2315	9	9	—	—	5	8	1	5	3	9	66	13	411	298	65	186

b. Populația agricolă și a profesilor libere după protecție și religie :

Din aceștia știu celi afară de școlari : bărbați 104 femei 17 = 121

Orașul	Capi de familie				Sarea civilă a capilor de familie				Membrii de familie				Servitori				suma tot. a indiv. direct.				
	bărbați	femei	Pământeni	Streini	Căsătorii	văduvi	necăsăt.	vârșnici	bărbați	femei	Vârș.	bărbați	femei	Vârș.	bărbați	femei					
Câmpina	479	64	526	17	429	100	14	11	163	487	476	119	469	26	6	4	19	7	9	1171	1162

V

2353

No. 1. a. Populația agricolă și a profesilor libere.

O vedere a Eulevardului

Un sergent de stradă, din Câmpina; copie după „Grigorescu”

No. 2. a. Populația de meseriași

Orașul	familile de meseriași	Starea civilă a capilor de familie			MEMBRII FAMILIILOR						CALFE				UCENICI				SERVITORI			
		Insurați	Văduvi	neînsurați	Bărbați			Femei			Bărbați		Femei		Bărbați		Femei		Bărbați		Femei	
					Vârșnici	15-25 ani	mai mici de 15 ani	Vârșnice	de la 15-25 ani	mai mici de 15 ani	Pământean	Streln	Pământean	Streine	Pământean	Streln	Pământean	Streine	Pământean	Streln	Pământean	Streine
Târgul Câmpina	40	39	—	3	—	7	40	40	9	40	2	1	—	—	5	1	—	—	—	1	2	1
Suma totală a indivizilor precedente																						
		Bărbați		Femei																		
		97		92		Total general 189.																

b. Meseriași după religie, protecție și clase.

Orașul	Religia capilor de familie		Protecția capilor de familie		Au stabilită- ment	Au prăvălie	Au patente	Au fost scutiți de contribuție	Câți meseriași lucrători cu				Câți au pro- priet, de case
	Drept credinc.	Altă religie	Pămân- tean	Austri- eci					peste 12 oameni	peste 8 oameni	peste 4 oameni	mai puțin de 4 oam.	
Târgul Câmpina	35	5	35	5	27	—	34	6	—	—	—	40	2

No. 4. Case, clădiri

Oraș	câte case cu 3 etaje	câte cu 2	câte cu 1	câte subpământene	câte prăvălii sunt în aceste case	Suma odăilor de locuință	Materialul clădiri- lor și suma clădirilor			suma valorilor ca- selor în galbeni	suma chirilor pe 1 an galbeni	suma tuturor clădirilor	suma altor clădiri din curte
	de zid	lemn	de pământ										
târg Cămpina	—	2	543	1	26	1044	87	818	109	54729	2496 ¹ / ₂	546	468

biserici capele temple	Școli	tribunal poliție, stat co- munal	Spital	Câte din ele sunt particulare			Suma clădirilor		Totalul clădirilor
				locuințe partic.	fabrici mori magazii	Sum. altor clădiri în curte	Publice	Parti- culare	
5	1	2	1	526	11	466	9	537	1014

No. 5. *Animale*

Orașul	Cornute de jug					de înhamat					de lână				numai de consumat			
	boi	vaci	tauri	vitei	blivolite	cai	epe	armăsari	mâni	catări măgari	oi	mei	tapi capre	berbeci	porci	curci	gâște	găini
Târg Câmp.	657	562	62	392	19	259	156	15	55	15	1396	220	205	110	415	100	827	2346
No. cor- nutilor	Valoarea totală'n galbeni				Stupi				Vermi de mătase									
	No. de înhamat	No. de lână	No. de consum.	ulee	miere pe an	Kgr.	ceară	câte oca de gogoși										
4387	2509	644	357 ¹ / ₂	117	100	93	4859											

No. 6. *Populația orășană*

Draşul	Agricultori şi de profesii libere				MESERIAŞI						COMER			
	Capi de familie	membrii familiei	Servitori	Suma totală	Capi de familie	membrii familiilor	Calfe	Ucenici	Servitori	Suma	Capi de familie	membrii familiilor	calfe	Ucenici
Câmpina	543	1724	66	2333	40	136	3	6	4	189	43	120	12	12
C I A N Ţ I				Suma totală										
Servitori		Suma												
68		225		2777										

No. 3. a. *Populația de comercianți*

Orașul	familiile de comercianți			Starea civilă a capilor de familie		MEMBRII FAMILIILOR				C A L F E				U C E N I C I				S E R V I T O R I											
	Insurați	Văduvl	neinsurați	Vârștnici	dela 15-25 ani mai mici de 15 ani	Vârștnice	dela 15-25 ani mai mici de 15 ani	Pămân- tean	Strein	Pămân- tean	Streine	Pămân- tean	Strein	Pămân- tean	Streine	Pămân- tean	Strein	Pămân- tean	Streine										
																				Bărbați	F e m e i	Bărbați	F e m e i	Bărbați	F e m e i	Bărbați	F e m e i	Bărbați	F e m e i
Târgul Câmpina	43	34	—	9	1	7	31	42	7	32	11	1	—	—	8	4	—	—	38	4	20	6							
Suma totală																													
Bărbați		F e m e i																											
148		107																											

Total general 189.

b. Comercianții după religie, protecție, clase.

Orașul	Religia capitor de familie		PROTECȚIA						Căți comercianți de clasă				Căți proprietari de casă	
	drept cre- dincioși	de altă religie	Pământeni	Pământeni sudiți	Engleji	Austriecl	N'au prăvălii	au patente	au fost scutiți de contribuție	I	II	III		IV
Târgul Câmpina	41	2	36	1	1	5	3	33	15	—	7	23	13	26

Prin urmare târgul Câmpina în 1860 avea 2777 suflete, dintre care: 2333 agricultori și profesioni libere, 40 familii de meseriași și 43 familii de comercianți; aceste suflete locuiau în 537 case particulare, pe lângă 9 edificii publice. Prin urmare din 1810 ¹⁾ când avea: 133 case cu 485 suflete și până la 1860, — deci în un interval de 50 ani — când târgul Câmpinei, are 2777 suflete și 537 case, se vede un progres vădit, și pentru acele timpuri, cu drept cuvânt se poate spune că această așezare omenească, puternică și viguroasă, eșise de mult din rândul satelor, pentru ca și prin: numărul populației, al caselor, al meseriașilor al comercianților, să se poată cu drept cuvânt numi un, oraș. Dealtfel ceace contribuise la această repede transformare, dela târgul din 1810 la orașelul-târg, din 1860, deja s'a arătat, și în primul rând trebuie să reamintim, situația excepțională a complexului de așezări omenești din cercul: Bănești — Comarnic — Valea Doftăni — Valea Proviții și toate acestea în legătură și în absolută dependență cu așezarea geografică a Câmpinii, care a adjudecat asupra ei și stabilirea aci, a vămii, drmului — căii — Prahova. ²⁾

S'a desprins din paginile de până acum, între altele și următoarea constatare, că satul și apoi târgul Câmpina, s'a rezemat din primele timpuri și chiar până în ziua de azi, și pe toată terasa care se întinde între: râul Prahova, Doftana, Câmpinița și satul Bănești. Prin urmare, această terasă, a îndeplinit rolul de hrănitoare locuitorilor acestui sat și apoi târg-oraș, al Câmpinii.

Aproape de timpurile noastre, această terasă, a început să fie lucrată, numai de o parte dintre locuitorii orașului-târg, pentru ca o altă parte mai mică, să se îndeletnicească cu: meseria și comerțul.

Că așa se desprinde chestiunea, văzurăm mai sus că în 1860, în târgul Câmpina erau 2333 de agricultori și profesioniști liberi, lucrători și meseriași. Acești 2333 de agricultori, deci răsturnau brazda neagră a holdelor, dăltătoarea hranei zilnice,

1) Vezi mai sus op. cit. în catagrafia din 1457 Academia Română.

2) Vezi mai sus considerentele geografice.

bineînțeleas trăind în dependența neguțătorilor și meseriașilor — dela centru —, și implicit și aceștia își rezemau negoțul, meseria și hrana lor, pe munca agricolă și păstorească, a acestor conlocuitori urbani, dar cu ocupație rurală.

Pentru anul 1861 ¹⁾, avem informațiuni precise asupra acestor agricultori. Iată și tabela:

a. Puterile lucrătoare la agricultură.

Orașul	Proprietari agricoli	Muncit. cu palma cu z.	Cu mai puțin de legiulte pogoane					Valoarea dărilor în eobiec. nat. estim. în b.	Suma dări- lor în bani	Anim. între- buintate la agricultură		Mașini agricole				
			No. clă- cașilor	cu 4 boi	cu 2 boi	cu brațe	cai			boi	Care de transp.	Pluguri	Cazane pentru rachiu	Alte di- ferite		
Târgul Câmpina	92	15	430	3300	2646	4380	18150	11500	140	560	150	60	40	1		

b. Nemobile

Câte roate de moară	Câte mișcate de				Valoarea în galbeni	venit anual	Hanuri afară din oraș				Păduri de arbori pogoane		
	apă	vânt	abur	vite			câte hanuri	cărciumi	băcănii	venitul lor pe an galbeni	Extinderea to- tală a pădu- rilor	mari	mijlocii
8	8	—	—	—	800	103	7	3	3	548	1200	800	400

c. Tarini

grădini și alte îm- prejmuri	arătură	fâneți	izlaz
	P o g o a n e		
10	160	480	100

Prin urmare în 1862, Câmpina cu moșia încunjurătoare avea 92 proprietari agricoli (mari și mici) și 430 ²⁾ familii de clăcași, cari lucrau pământul cu 140 cai, 560 boi, 60 pluguri și 150 care pentru transport.

Pe anul 1863 ³⁾, avem deasemenea un tablou amănunțit privitor la târgul Câmpina:

1) Anale statistice pe 1861.

2) Vezi în anexă tabela de improprietății dela anul 1864, pe moșia Câmpinii.

3) Anale statistice pe 1863 pag. 45.

Salariați și onorifici				Servitori comunali				Profesori, învățători				P R E O Ţ I			
capi de familie	membri familiei	servitor	total	capi de familie	membri familiei	servitor	total	capi de familie	membri familiei	servitor	total	capi de familie	membri familiei	servitor	total
10	23	19	52	22	51	3	76	6	15	2	23	10	39	6	55

CĂLUGĂRI				M E D I C I			
capete	oameni	serviciu	total	capi de familie	membri familiei	servitor	total
3	—	3	1	6	2	9	

Meseriaşii Câmpinii în 1863. ¹⁾

	maestrii	membrii familiei	servitori	total
Brutari	5	8	7	20
Cofetari	2	4	6	12
Măcelari	4	6	4	14

	Maestrii	Calfe	Ucenici	Servitori	Membrii familiei	Total
Cismari	4	2	1	1	18	26
Blănari, Cojoc., şepc.	4	—	2	—	7	13
Croitor bărbătesc	3	—	—	1	8	12
Boiangii	2	—	1	—	2	5
Dulgheri-şindrilari	10	—	—	—	38	48
Tâmplar de mobile	2	—	—	2	2	6
Rotari	2	—	—	—	4	6
Caretaşi	—	—	—	—	—	—
Dogari	1	—	—	—	5	6
Zidari	2	—	—	—	3	5
Ferari	6	—	2	—	28	36
Lăcătuşi	1	—	—	—	3	4
Morari	1	—	—	—	2	3
Bărbieri	2	1	—	—	8	11
Cărămidari	3	—	—	4	6	12
	43	3	6	8	133	193

1) ibidem pag. 37, 39, 41, 43, 45, 47, 48.

Pe acelaş an, comercianţii Câmpinii ¹⁾

	Maestrii	Calfe	Ucenici	Servitori	Membrii fam.	Total
Speculatori cu bucat	1	—	—	6	4	11
Speculatori de lemne	4	—	—	4	10	18
Băcani	12	3	10	20	27	72
Lipscani	1	—	—	4	6	11
Comercianţi de fer	2	—	—	2	10	14
Marchitani	2	—	—	6	11	19
Comercianţi de vite	3	—	—	5	8	16
Comercianţi de seu	1	—	—	1	5	7
Comerciant zarzavat.	1	—	—	2	3	6
Cărăuşi	47	—	—	59	236	342
Otelieri (odăi birt)	7	—	—	7	12	26
Cârciumari comuni	4	—	1	4	9	18
Birtaşi fără odăi	2	—	—	8	11	21
Cafegii	1	—	—	3	2	6
Tutunari	1	2	—	—	1	4
Comer. cu braşovenie	1	—	—	1	3	5
Pescari	3	—	—	—	15	18
	92	5	11	145	369	603

Prin urmare, Câmpina în acest an avea:

funcţionari publici : 10 diferiţi meseriaşi : 43 diferiţi comercianţi : 92
profesori-învăţători : 6 calfe : 3 calfe : 5
preoţi 10 ucenici : 6 ucenici : 11
călugări 3
medici 1

Având: funcţionari, profesori-învăţători, preoţi, călugări, medici; meseriaşi de toate categoriile şi comercianţi de toate soiurile, Câmpina prin urmare, prin toţi aceştia, avea înfăţişarea şi aspectul unei aşezări orăşeneşti, cu nevoi multiple, oameni şi ocupaţii diferite —. Işi depăna deci şirul unei vieţi, cu totul deosebită din comun, rezemându-se pe condiţiunile geografice, etnografice şi istorice, expuse mai sus.

Şi pentru complectarea icoanei de mai sus, să vedem şi

1) ibidem pag. 71, 72, 75, 76.

un tablou din ani 1868 ¹⁾ și 69 ²⁾, privitor la starea civilă a locuitorilor acestui oraș.

Pe 1868:	Născuți			Căsătoriți		Morți	până la 1 an	p. la 7 ani	până la 20 ani	până la 60 ani	până la 80 ani	total
	băieți	fete	total	bărbați	femei							
	37	45	82	9	9	bărbați	19	5	4	10	6	44
						femei	8	2	20	7	3	40
Total ge. 84												

Născuți pe 1869:

Născuți			Legitimi			Naturali		
Băieți	fete	total	Băieți	fete	total	Băieți	fete	total
42	43	85	39	40	79	3	3	6

Morți până la								total
	1 an	7	20	60	80	peste 80		
Bărbați	17	9	7	8	1	3	45	
Femei	7	9	5	3	1	—	25	70

Orașul Câmpina, își mai va fi depănat firul viețuirii sale înviorat, cât de cât, și prin traficul cărașilor și neguțătorilor care parcurgeau drumul comerțului cu Brașovul, până în anul 1879 ³⁾, când se deschide calea ferată între Ploiești-Predeal, pentru călători și mărfuri.

Dela această dată, Câmpina, poate va fi lăncezit, reze-mându-și existența, numai pe condițiuni geografico-etnografice, locale și de vecinătate, și foarte puțin pe cele externe, care

1) Anale pe anul 1868 pag. 21, 31.

2) „ „ 1869 pag. 14-15.

3). E. Sava :Economia industriei transporturilor București 1904 pag 133. La început 1875 construirea acestei linii a fost concesionată unei societăți : G. Crawley et.Comp. din Londra-Înterupte lucrările din cauza războiului din 1877-78, și poate din alte motive statul reziliază contractu și o dă în lucrarea unei alte întreprinderi — Guilloux — care o termină în 1879 dând-o spre exploatare : (din E. Sava):

văzurăm că în 1879, prin deschiderea liniei ferale, vor fi încetat dacă nu cu desăvârșire, dar într'o mare măsură.

Vremea exploatării petroleului, nu se ivise încă.

Peutru anul 1880, ne putem face o idee de înfățișarea Comunei urbane Câmpina, dintr'o „Dare de seamă, prezentată, Cousiliului Comunal în sesesiunea ordinară de la Octombrie 1880“ ¹⁾.

Primarul comunei, S. Dumitrescu — Secretar era Iorgu Teodorescu —, arată consilierilor că „Legititorul prin art. 65 din legea comunală, prescrie că, consiliul înainte de a se ocupa de buget, trebuie a lua cunoștință și a se pronunța, asupra unui raport detaliat, elaborat asupra administrațiunei și asupra trebilor comunei“.

Potrivit acestui articol, primarul expune consilierilor, mai întâiu bugetul și apoi „raportul detaliat, elaborat asupra administrațiunei și asupra trebilor comunei“.

Și întotdeauna, acum ca și atunci, fiecare serie dintre acești „părinți ai comunei“ caută să arate prin comparație, ce-a fost, și acum, cum este. Această bineînțeles, ca o mângâiere personală, și în cazul cel bun și adevărat, ca un îndemn, pentru prosperarea cea adevărată a comunei, pe care cu adevărat trebuie să o înflorească și să-i desăvârșască viețuirea — ; căci în caz contrar din „pater urbis“, se poate transforma într'un călău și risipitor al bunurilor comunei: deci regres și incurie la orice pas.

Să ascultăm mai departe, acum, raportul primarului Câmpinii din 1880, privitor, la bugetul Comunii :

„Venitul pe anul 1877 au fost de lei 19.173, bani 19“	
„Cheltueli „ „ „ „ „ „ 32.711, „ 25“	
„Venitul „ „ 1878 „ „ „ „ 32.017, „ 96“	
„Cheltueli „ „ „ „ „ „ 38.482, „ 96“	
„Venitul „ „ 1879 „ „ „ „ 43.416, „ 7“	
„Cheltueli „ „ „ „ „ „ 42.602, „ 1“	
„Și Venitul pe anul curent 1880 au fost de lei 28.985.—“	
„Cheltueli „ „ „ „ „ „ 28.679.—“	

1) Dare de seamă tipărită și aflată în posesia mea.

„Adaosele pe anii : 1877, 78, 78, și 80, s'au făcut în sumă de lei 15454 bani 35 ; iar scăzămintele în sumă de lei 8409 bani 42, prin urmare nu profit al comunei de lei 7044 b.64.“.

Ce îmbunătățiri sau făcut în acești ani :

„In 1877 s'au făcut șoselile pe strada Primăriei, azi (1880) local de școală de fete, și aceia pe strada Ghenoiu“

„In 1877 s'a făcut șoseaua pe strada Gazinului și s'au cumpărat casele cu locul lor, ale defunctului C. Carcalechi, în sumă de lei 10.695, prefăcându-se în local de Primărie; și tot în acel an s'a construit și o școală de fete ¹⁾. (până în 1878 — spune darea de seamă — comuna a avea localuri de școli închiriate).

Tot în acest an 1878 „a proiectat facerea unei piețe a comunei înaintea ospelului (primărie) comunal, spre a da ajutor mai cu înlesnire comerțului“.

In 1879 „simțindu-se necesitate de un local de școală de băeți s'au și pus în lucrare, venind în ajutor și onor. Minister... cu suma de lei 10.000, după obligațiunea ce avea Mănăstirea Cernica, când a primit donațiunea dela familia Bujoreanu în o parte din proprietatea Câmpina, care astăzi se găsește statul proprietar de la secularizarea mănăstirilor“. Și mai departe : „In acel an (1879) s'a făcut pavagiu în piața comunei, când până aci, de când aceasla comună s'a format, nu au fost făcute nici șosele nici pavage ; acest pavag costă suma de lei 4295 bani 6, osebit de șosele“.

Mai departe : „In anul curent 1880 s'a făcut șosele pe stradele : Gara Câmpina, Ghenoiu, Ghenădescu, Radu Brânză, Dinescu, Călinescu, și Bragagiu și cu cele făcute în anul 1877 și 78, costă șaifra de lei 8358, b. 58.

In acest an s'a expropriat locul d-lui Anghel Marișca, pentru a se face grădină publică, care este aproape cu piața comunei.iar grădina publică trebuie a se face lângă băile minerale ce este a se face în anul viitor 1881“.

Mai departe raportul spune că localurile : primării, școlii de fete și de băeți, a costat suma de lei 34.780 bani 92 „care s'a dat din casa comunală“, plus cei 10.000 dați de Minister, costând în total lei 44.780 b. 92, iar acești bani „s'a și răspuns

1). Școala unde funcționează azi D-na Fr. Boian.

antreprenorilor“. Pentru cele necesare „de a se mai face“ primarul propune „încă o pompă după sistemul cel nou, cu accesoriiile ei; fiind-că cea actuală este un sistem vechiu“.

În fine, darea de seamă ne mai spune că în 1877 se găseau 40 felinare ; în 1878 s'a mai adăogat 20 ; „prin urmare trebuie a se mai înființa în bugetul anului 1881 încă 20 felinare, ca, cu toate să se facă 80. Ca cu acest număr de felinare să se dea mai multă lumină orașului“.

După cum se vede, este o dare de seamă amănunțită și cu date ulterioare, dar din care se desprinde solitudinea destul de mare pe care o avea primarul, față de comuna sa, al cărei părinte, eră, și pe care, după cum s'a arătat, avea dorința să o chivernisească, dotând-o cu : șosele, local de primărie, școli de fete și băeți, pompă de apă, pavarea și mărirea pieșii comunale, și în fine și cu felinare mai multe pentru o mai bună iluminare a orașului.

Și pentrucă această dare de seamă, privește numai îmbunătățirea comunei, cu tendința de a-i da cât mai mult caracterul și înfățișarea de oraș, bănuiesc că, acest consiliu comunal, căruia i se supusese spre aprobare, această dare de seamă amănunțită, cu constatări și propuneri de înfrumusețare, nu va fi refuzat aprobarea lui legală, ci poate va fi contribuit prin toate mijloacele posibile, ca să fie aduse la îndeplinire cât mai repede.

Ținând socoteală de afirmația dărei de seamă, că până în acest an 1880, de când s'a înființat Comuna, nu avusese : șosele, localuri proprii de primărie, școli, destule felinare, etc., am putea socoti acest an 1880 ca acela de când orașul Câmpina, a început să aibă cu adevărat caracter și înfățișare, mai potrivite cu acelea de oraș, înfățișări care, ulterior anului acesta 1880, vor fi fost din an în an, mărite în spațiu, până în ziua de azi, când Câmpina, cu drep cuvânt, se poate numi prin : întindere, număr de locuitori și interior, un, oraș.

Să vedem acum, cum se înfățișază Câmpina, după un interval de 9 ani, deci în 1897 ¹⁾.

1) Dicționarul geografic al Județului Prahova—pag. 159, respectiv despre Câmpina.

În acest an comuna urbană, a Câmpinii, se compunea din : târg și 4 cătune, un fel de așezări suburbane, dar într'o strânsă legătură, făcând parte dintr'un tot administrativ, economic etc.. Aceste cătune erau : Măcelaru ¹⁾, Broscel ²⁾, Slobozia, și Păcureșii ³⁾. Toate împreună și cu târgul, în acest an 1897, aveau, 2716 locuitori români, (1363 parte bărbătească, 1353 parte femeiască) la care se mai adăogă : 16 familii de țigani, 15 ovrei, 3 bulgari, 17 unguri, 1 francez, 7 germani, 3 italieni, și 3 ovrei; capi de familii erau 644, contribuabili 700. Văzurăm mai sus că în anul 1860, Câmpina avea 2777 suflete și case 546; după 37 de ani, adică în 1897, are tot cam aceeași populație, adică 2781 suflete și 524 case.

Locuitorii aceștia se ocupau cu agricultura, comerțul și industria.

În acest an 1897, erau : 4 olari, 30 dulgheri, 10 zidari, și 5 rotari; „comerțul se exercita de 17 cârciumi, având - Câmpina - și alte diferite prăvălii, cu diferite obiecte vânzătoare, hoteluri, cafenele, stabilimente industriale“ ⁴⁾.

Câmpina avea în acest an 20 străzi, dintre care, cele mai de seamă erau : Bulevardul Sănătății, Carol I; șoselele erau : Grivița, Băicoeanu, Unirea, Minelor, Dreaptă, Știrbei Vodă, Gărei, etc. Biserici erau 3, (ca și în ziua de azi) care se găseau în târgul Câmpinii la care serveau 5 preoți; 3 plăți de stat și 2 de comună. Tot în această comună a Câmpinii se mai găsesc în acest timp și 2 școli : una de băieți și alta de fete. În acest an 1897 au urmat regulat la școala de băieți 144 elevi și la cea de fete 118 eleve. Tot atunci mai există : o judecătorie de pace, un spital, o farmacie, o stație telegrafo-poștală, reședința unei companii de dorobanți și un stabiliment balnear pe proprietatea principelui Știrbei. Comuna se întindea pe o suprafață de 1569 hectare, dintre care o bună parte era arabil, cultivându-se cereale, și producându-se 205 h.l grâu, 3575 h.l porumb, 1188 h.l ovăz. Dintre pomii roditori cei mai mulți erau prunii în număr

1) Azi numai este frecventă această numire — ci în general Câmpinița.

2) Azi i se zice Broaște.

3) Azi i se zice : Păcuri.

4) Ibidem op. cit.

de 24057, din roadele cărora se fabrica pe fiecare an, țuică, până la 600 decalitrii.

Animalele folosite încă erau destul de numeroase în acest an 1897, fiind : 92 cai, 10 epe, 418 vaci, 51 de bivoli, 38 capre, 665 oi și 912 porci. Fânețele erau încă întinse, dând anual 127 care fân. Aceași informație statistică ¹⁾, ne mai arată că venitul comunii cu 4 ani în urmă, adică, în anul 1893-94, era de 40.615 lei, iar cheltuelile de 40389 lei.

Câmpina dela 1860—1897, prezintă un fenomen curios în dezvoltarea sa și anume. Până la 1860, ea se dezvoltase neînțecat, rezemându-se încontinuu pe cele 2 condițiuni expuse mai sus : condițiunile locale geografice și cele în legătură cu vama. Dela 1858, vama desfințându-se, ea rămăsese a se rezemă numai pe condițiunile geografice locale, care așa cum se găseau, erau în stadiul curios, că nu puteau nici a o promova spre un progres mai rapid și mai accentuat, dar nici a o pogorâ din roșul ei determinat, de oraș în toată înfățișarea lui simplă și adevărată.

Că așa stau lucrurile, n'avem decât să reamintim că, dela 1860 până la 1897, orașul Câmpina, cu anexele ei administrative și economice ¹⁾, își menține acelaș număr de locuitori, acelaș număr de case, cu aceeaș înfățișare orășanească : a târgului, cârciumelor, a târgului săptămânal și a unei industrii manufacturiere etc.

Traficul drumului mare al vechiului comerț, dispăruse prin înființarea căii ferate Ploești-Predeal.

Prin urmare așezarea aceasta a dăinuit o bună bucată de vreme — 37 de ani — sub imperiul acestor condițiuni locale de vecinătate imediată prin așezările suburbane administrative : Slobozia, Broaște, Păcuri, Câmpinița, și de vecinătate mai îndepărtată, condiționate și ele de imperative geografico-etnografice neînlăturabile, care s'au dovedit că sunt în stare, prin numărul mare al așezărilor omenești și prin necesitățile de viață, bazate pe cerere și ofertă, adăugându-se la toate acestea și însăși nevoile orașului, să poată garanta existența Câmpinii,

1) Vezi mai sus.

bineînțeleles, o existență mai modestă dar solidă și verificabilă în ce privește durabilitatea ei, cel puțin pentru anii 1860—1897 și prin presupunere și în viitor.

S'ar fi putut admite că drumul de fier Ploești-Predeal ar fi stîngherit legătura continuă a satelor vecine, cu târgul Câmpinii. Cu toate acestea și azi se poate vedea, că acest drum de comunicație, nu a putut influența asupra raporturilor de veche comuniune de interese și viețuire intimă între orașul Câmpina și satele vecine.

Care să fie cauza? Mai întâi, deși dela Câmpina la Ploești, nu sunt decât 30 km., parcurși de un tren personal în o oră, totuși trebuie să se țină socoteală că un oraș — cum e Câmpina — poate foarte bine satisface nevoile adevărate și inerente ale locuitorilor satelor vecine și chiar ale locuitorilor însuși ai orașului. Satele vecine au nevoie în general de: îmbrăcăminte, unelte casnice. hrană, pânzeturi, pachete de bumbac etc.

Ori toate acestea, sunt lucruri care se pot găsi destul de bine și într'un târg-oraș, cum este Câmpina.

Și în asemenea caz, brebeanul, șotreanul, provișeanul, telegeanul, corneanul, brezeanul, băneșteanul, dacă nu chiar și comărniceanul — cel mai de departe — preferă să vie la târg la Câmpina, decât să se ducă la Ploești. Dece? Mai întâi, dela satul cel mai îndepărtat, Comarnic, și până la Câmpina sunt 20 Km., iar celelalte sunt la o depărtare dela 2 — 10 Km., așa că săteanul respectiv, venind chiar pe jos — necum cu căruța cu cai — la târg, pierde o jumătate zi, cu dusul și întorsul de acasă la târg și invers.

Pe când cu trenul, el trebuie să piardă, vreme cu mult mai multă, iar călătoria este și mai complicată: tren, tampoane, frig, plecarea cu minutul a trenului etc.

În asemenea caz, el atunci nu mai preferă mărfurile „magazinelor“ din Ploești. Astfel a existat situația dela 1860-1897, iar azi tot astfel stau lucrurile, bineînțeleles cu adăogirea următoarei lămuriri. Dela 1895, Câmpina devenind schelă petroliferă, și-a mărit numărul locuitorilor.

În 1860 ¹⁾ avea: 2777 suflete; în 1897 ²⁾ avea 2781; în 1899 ³⁾ avea 3779; în 1912 ⁴⁾ avea 8511, în 1924 ⁵⁾ avea 12937; deci în un interval de 28 ani, firesc este a ne da seama, că față de acest număr, în care se cuprinde: funcționari, mari și mici, târgul să și fi schimbat felul mărfurilor, cantitatea, calitatea chiar, după modă și sezon, și atunci vom înțelege cum concomitent cu acest asortiment al târgului, se va fi petrecut și o separație între negustori, unii fiind de mîna întâi și alții de mîna a doua.

Așa fiind, târgul repede a prins o viață comercială mai accelerată și în felul acesta, satele înconjurătoare, vor fi găsind toate cele de trebuință imediată, sau poate chiar cele provocate de imitație, modă și surplusul banilor erei mînoase a rășboiului; și în felul acesta, târgul și negustorul — boltașul, sau lipscanul, brașoveanul, — ploeștean, nu poate vedea așa de repede fața și banul nici chiar al Câmpineanului veritabil, necum al băneșteanului, brebeanului etc.

Din potrivă calea ferată, în loc să îndepărteze pe locuitorii Câmpinii, și pe ai tuturor satelor înconjurătoare de târgul Câmpinii, ea servește să-i concentreze spre el, prin faptul că vagoanele ei, cară mai repede mărfuri din toate părțile, spre acest loc natural de aprovizionare, cu toate cele de trebuință săteanului și orășanului, și prin aceasta nu s'a putut schimba întru nimic din adevăratul rost geografic al Câmpinii, care din vechi timpuri și până azi, s'a rezemat numai pe pedestalul natural al condițiunilor geografice existente, care atunci când sunt, nu pot fi înlăturate în efectele lor, deci nici o împrejurare lăturălnică.

Aceste realități geografice, singure pot asigura dăinuirea unei așezări omenești, mai mare sau mai mică, dealungul veacurilor, cu o veracitate și verificabilitate absolut matematică.

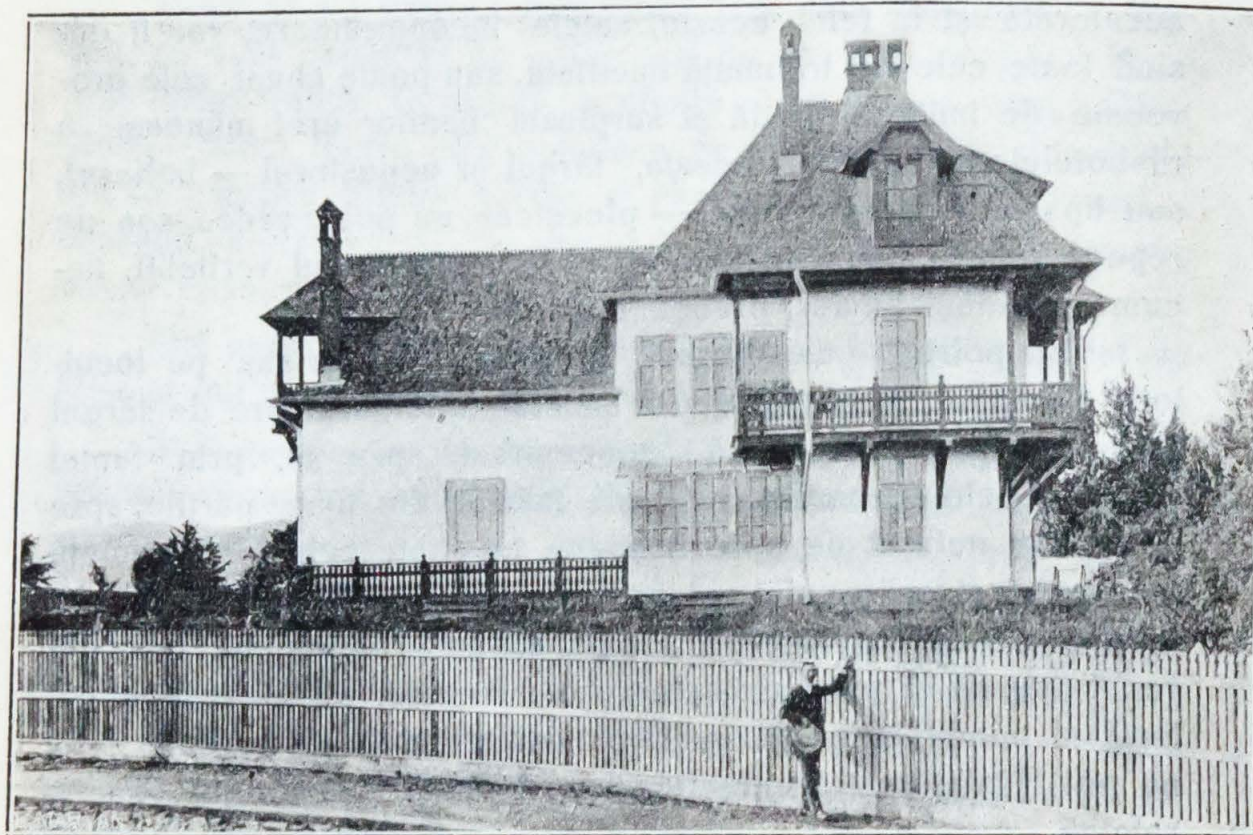
1) Vezi mai sus.

2) Vezi dicționar geografic op. citat.

3) Recensământ gn-ral populației României pe 1912 pag 6.

4) Ibidem op. cit. pag. 6. — dela 3779 la 8511 avem cifră absolută +4732 proporția la % + 125,2.

5) Date statistice — biroul populației Câmpina.

Fosta casă a pictorului Grigorescu, distrusă în timpul războiului

Casa D-ri Istrati

Vedere a părții nordice din Câmpina, în mijloc C. F. R.-Doftana

CAPITOLUL V

A.

Câmpina, mare schelă petroliferă.

— Ultima fază a dezvoltării sale —

Văzurăm până aci, înfățișarea Câmpinii dela 1860 și până la 1895, de când, Câmpina începe a-și depăna alt fir al viețuirii sale, până'n ziua de azi și pentru multă vreme în viitor.

S'a arătat în paginile de mai sus, despre existența păcurii, ce se găsea în subsolul acestei regiuni — vechea moșie a Câmpinii încă din anul 1697¹⁾, socolită ca o bogăție alături de altele, ale diferiteior „părți de moși“, care se vindeau din când în când. Păcura o avem pomenită în toate actele de vânzare făcute în Câmpina, neîncetat până'n timpurile noastre.

În 1792²⁾, se pomenește de „fântânile cu păcurile“; în 1745³⁾ se pomenește de 700 vedre „ce ese în fieșle care an“, bine-înțelese din fântâni; în 1812⁴⁾, avem informație că păcura se scotea acum din puțuri. Că această păcură ce isvora sau se scotea, avea vre-o altă întrebuințare, afară de ungerea osiilor carelor, n'aș putea preciza. În orice caz o distilare a ei pentru această vreme bănuiesc că nu trebuie să ne gândim la ea.

Când, unde și în ce împrejurări, a început păcura să fie distilată, ese în afara cadrului propus pentru această lucrare, rămânând o chestiune pe seama altui fel de studiu.

1) Vezi mai sus pag 42.

2) Ibidem pag. 52.

3) Ibidem pag. 55.

4) Ibidem pag 69.

Atât însă că dela 1812—1890, nu erau decât puțuri de unde se extrăgea păcura. Și intrădevăr că în 1889 ¹⁾, Câmpina are în cuprinsul teritoriului său 1 sondă de încercare, pentru extracțiunea mai sistematică și mai rapidă — deci cantitativ mult mai mult — a păcurii subsolului ei; și aceasta presupune, bineînțeles, că pe vremea anului 1889 — deci acum 35 ani — păcura avea o altă destinație, cu mult mai importantă, decât numai cea pentru unsul carelor scârțitoare.

În răstimpul dela 1890-96 inclusiv, erau în schela Câmpinii 5 sonde, fără însă a avea date asupra cantității ce se extrăgea. În anul 1895 ²⁾ Septembrie 4/17 se înființează societatea „Steaua Română”, cu scopul bine definit, pentru exploatare petrolifere: săpare, extragere, prelucrarea țițeiului, vânzarea produselor petrolifere și toate operațiunile în legătură cu această bogăție minieră.

Aceasta societate ia ființă din inițiativa următoare:

a) Banque de Roumanie (The Bank of Roumania Ltd.) din București; b) Emil Costinescu; c) George Filipescu (Mareșalul Curții), ambii români; d) Baron Wilhelm von Offenheim, austriac din Viena; e) S. Reiss, aflat de mulți ani în București.

Capitalul inițial al acestei societăți a fost de 2.400.000 lei în numerariu, vărsat de către Banca Ungară de Comerț & Industrie din Budapesta; iar în anul 1895 a și început activitatea ei. În anul 1896, s'a cumpărat o parte din moșia Câmpina de la Hernea căruia principele Știrbei ³⁾, îi vânduse puțin mai înainte partea pe care se găsesc azi sondele și pentru care a fost nevoie să se mărească capitalul inițial dela 2.400.000 la 4.000.000.

În 1899, probabil paralel cu extensiunea activității, s'a simțit mereu nevoia măririi capitalului, când se ajunge la 10.000.000 lei. Cu această ocaziune, făcându-se o nouă emisiune, a intrat și capital francez în sumă de 6.000.000 lei, vărsat prin banca Rothschild.

1) Vezi revista „Energia” Anul I No. 3 pag. 159 „La 1889 se sapă prima sondă la Câmpina, care a avut erupțiuni violente”, din articolul asupra industriei petrolului în România, de Inginer Dr. I. Dînu.

2) Toate informațiunile și datele statistice, care vor urma deacuma înainte, mi-au fost date de Direcțiunea tehnică și administrativă a Soc. „Steaua Română” prin bunăvoința D-lui Director Gheorghe Dumitrescu.

3) Vezi mai sus, împrejurările și data, când a ajuns singur proprietar.

De atunci, capitalul s'a mărit, treptat, treptat, atingând țițrele următoare: 17.000.000, 24.000.000, 30.000.000, 60.000.000, până'n ziu de azi când are un capital de: 581.000.000 lei.

În răstimp, producțiunea păcurii, fiind abundentă, s'a cumpărat fabricile de distilare din: București, Monteoru și Moinești, iar în urmă, societatea și-a clădit din nou, fabrică distilatoare proprie în Câmpina, și cea mai mare din Europa, numită „Fabrica nouă” ¹⁾.

Odată înființată societatea și schela Câmpina, fiind punctul principal al exploatării, Câmpina merge crescând cu pași gigantici, iar dezvoltarea și înfățișarea ei, depinde de acum înainte, numai de această extracțiune și industrie a petrolului.

Prin urmare: rostul ei, viețuirea ei, meseria locuitorilor, înmulțirea și specializarea neguțătorilor, averea comună și particulară, înmulțirea populației, mărirea numărului clădirilor, pavarea străzilor, luminarea cu electricitate, extinderea razii orașului, etc., etc., toate acestea sunt mănate pe calea: progresului, frumosului, bogăției, a bunului trai și implicit a dezvoltării culturale, numai și numai, de această bogăție nevăzută, a providenței, care a lăsat-o ascunsă, în adâncimele nevăzute și nebănuite ale pământului ²⁾, sunt mănate de acest aur negru, atât de căutat și dorit de lumea întreagă, și totuși atât de necesar pentru noua fază de dezvoltare grandioasă a civilizației, care se reazămă atât de mult, pe calitățile nebănuite de folositoare pentru viața lumii contemporane, atât de complexă și atât de multiplă în nevoile și născocirile sale civilizatorii — științifice.

Dintr'un orașel-vamă până pe la 1860, cunoscut numai de locuitorii și negustorii regiunilor vecine și mai îndepărtate, Câmpina dela 1895, devine o localitate cu renume mondial, tocmai prin bogăția subsolului său. Și cine se gândește la epoca motorului și a benzinei, motorinii, ca forță motrice, alături încă în acest an 1924, cu forța electricității, cred că înțelegem pe deplin, cum numele orașului Câmpina, a putut răsbate alte țărâ-muri, peste mări și țări, pentru a putea fi cunoscut.

Și pentru ilustrarea aserțiunii de mai sus, privitoare la

1) Vezi planșa în text.

2) Vezi: Cartea Le Sous-Sol de la Roumanie, par, C. Alimăneșteanu București 1900, pag. 13, nota 1. La sonde No. 12 à Campina 70 wagons par 24 heures et pendant 39 jours.

această ridicare gigantică, a renumelui și dezvoltării ei, lasă să se perinde dinaintea ochilor fiecăruia, tabloul exploatarei și producției, și din cifrele mute, să desprindă fiecare și valoarea lor industrială și cea comercială, pentru țara întreagă și implicit și pentru orașul Câmpina.

Tabloul va fi oglinda clară, în care se va putea vedea imaginea precisă a bogăției, pe care s'a rezemat și se va rezema încă, dezvoltarea Câmpinii.

Iată și tabloul.

Țara	Sonde exis- tente	Sonde început.	Totalul sondelor	Țara	Sonde exis- tente	Sonde existente	Totalul sondelor
1890	—	1	1	1908	149	28	177
1891	1	1	2	1909	177	25	202
1892	2	1	3	1910	202	13	215
1893	3	1	4	1911	215	25	240
1894	4	—	4	1912	240	14	254
1895	4	1	5	1913	254	15	269
1896	5	—	5	1914	269	15	284
1897	5	10	15	1915	284	3	287
1898	15	13	28	1916	287	5	292
1899	28	7	35	1917 } Ocupația ger.	292	1	293
1900	35	10	45	1918 }	293	4	297
1901	45	13	58	1919	297	2	299
1902	58	11	69	1920	299	7	306
1903	69	12	81	1921	306	8	314
1904	81	5	86	1922	314	5	319
1905	86	21	107	1923	319	1	320
1906	107	24	131	1924	320	1	321
1907	131	18	149				

Tabloul producției generale - Schela Câmpina.

Țara	Sonde și puțuri	Vagoane-Kilogramme	Țara	Sonde	Vagoane-Kilogramme
1896—1907	108	85974--9261	1916	117	7153--7531
1908	93	20041--7500	1917	75	6100--5383
1909	122	27371--3278	1918	93	7677--4571
1910	120	17096--1838	1919	87	7298--8473
1911	134	26697--2075	1920	80	6893--1586
1912	139	26440--8883	1921	88	6413--2992
1913	136	20797--2129	1922	80	5777--4032
1914	137	14709--3753	1923	83	5847--9003
1915	131	10301--7368	Total g-ral 302591--9656		

Odată ce acestei bogății, i s'a fixat locul și rostul ei în economia industrială a lumii acesteia, prin calitățile ei atât de necesare întregului univers, fără îndoială, că ea a devenit căutată cu tot dinadinsul, iar țările petrolifere, deviniră canaanul făgăduinței, pentru lumea întreagă.

Ași putea spune că chiar politica universală, este mânată, dirijată, ingenuchiată chiar, de politica economică a petrolului.

Pentru obținerea și asigurarea debușeelor și resurselor petrolifere, unele popoare, preferă să-și frângă mai bine gâtul decât să știe că nu pot să-și asigure acest nou „nervus rerum gerendarum” al vremilor noastre, fără de care li se par—și cu drept cuvânt — că nu înțeleg să mai trăiască pe acest pământ. De aci, societății și iar societății: anonime sau mai puțin anonime, mai mici sau mari, mai naționale sau mai internaționale, mai europene sau extraeuropene.

În fine, fel și chip, care mai de care, mai felurite prin: exploatare, capital, conducători, consilii de administrație; ce mai încoace și'n colo : cât este păcură de uniformă'n culoare, atât de multicolore și multiple sunt aceste societăți pentru exploatarea ei.

Toate-s bune! Dar un păcat mare, pare că a păscut această bogăție imensă și nedeterminată încă, a României,

când știu și știu că „munții noștri — în speță dealurile și terasele — aur poartă, noi cerșim din poartă'n poartă.....“

Ce păcat! Mi se va adăoga — poate — de către cetitorul acestor rânduri, un zâmbet ironic, pentru naivitatea cu care am spus — totuși din inimă — fragmentul versurilor de mai sus. Da, admit gestul presupus mai sus.

Dar eu, știu una și bună că: orice lucru se judecă prin efectul lui și nu: dacă.... dacă..... și pentru că..... și deoarece.... și rațiunea de stat.... și naivitatea (?) bieților rumâni deposeați — așa cum știu — de pământul lor purtător al acestui aur negru..... și câte și câte. ∞¹⁾

În orice caz, acesta este adevărul, crudul adevăr, dar în acelaș timp trist și.... totuși adevărat.

Și în acelaș timp ași mai putea spune un ultim cuvânt în această privință..... Române, Român ai fost, în România ai trăit... și totuși n'ai vrut s'o cunoști, s'o iubești, s'o chivernisești, pentru binele și spre fericirea tuturor, căci la urma urmelor, Dumnezeu îți dă..... dar în sac nu-ți bagă. Fii prudent și drept Române; fi iubitor de țară; nu risipi în van, pentru ambiții personale sau pentru interesul propriu al buzunarului tău, avutul țării, de dragul altora sau chear al tău, atunci când sunt interesele obștești în joc. Ține socoteala, că nu numai tu cel de azi, de ieri sau de mâine ai nevoie de bogățiile țării tale, ci dator ești să le conservi, să le fructifici pentru viitor, căci de felul lor, urmașii noștri vor fi sau robi economicește sau oameni liberi în acțiunile și pe pământul lor,

Și acum iar să ne reîntoarcem, la bogăția petroliferă a Câmpiniei, care văzurăm după tabela de mai sus, că între anii 1899 — 1923 s'a scos din adâncul pământului ei, suma de 302591 vagoane și 9656 Kg. păcură — Ce mare bogăție! Abia acum înțelegem cum prin această bogăție s'a putut ridica orașelul din 1860 la orașul de azi din 1924.

Extracțiunea păcurii din schela Câmpiniei, s'a făcut și se fece cu ajutorul locuitorilor din satele vecine în primul rând și cu lucrătorii veniți în special din Ardeal, și Oltenia. Dintre

1) Semn al infinitului.

satele vecine, cele care dau un coeficient mai mare sunt în primul rând: Bănești-Urleta; în al 2-lea rând, Provițele; apoi 3-lea Cornu; 4-lea Brezele; 5-lea Telega — Ștorile; 6-lea Brebu¹⁾ Prin urmare mâna de lucru este furnizată de satele care fac parte din cercul etnico geografic: Bănești-Comarnic, plus văile laterale, și prin aceasta susținându-se cea de a doua etapă a vieții Câmpiniei — faza petroliferă.

Majoritatea acestor lucrători din petrol, sunt cei care îndeplinesc munca mai brută, întrucât o parte mai mică dintre ei sunt și conducători — bormaiștrii; orășenii însă sunt șefi de ateliere, șefi de exploatare și funcționari administrativi sau tehnici. O separație deci a ocupației, poate naturală și oarecum și firească

Bineînțeles că numărul lucrătorilor, a evaluat după epoca mai productivă sau mai puțin productivă a păcurei. În orice caz începând cu anul 1909 să dăm o tabelă de numărul lor, până în 1916, data intrării României în războiu.

Anul	Numărul lucrătorilor români.	steini	total
1909	1392	160	1552
1910	1523	137	1660
1911	1531	121	1652
1912	1469	95	1564
1913	1279	78	1357
1914	1435	70	1505
1915	1079	65	1144
1916	1031	31	1062

Se vede dar că dela 1909 - 1916 survine o descreștere mai vădită pentru lucrătorii streini; aceasta probabil în legătură cu apropierea și bănuirea participării României la războiu; în al doilea rând o descreștere mai ușoară a elementului românesc, în legătură poate cu preparativele de războiu și mai ales cu dese concentrări din perioada anilor 1914-16.

Pentru intervalul 1916 - 1920, epoca războiului și a relu-

1) Enumerare indicată de onor. Direcțiunea „Steaua Română”

2) Vezi prima înfățișare a ei, în capitolele precedente.

ărei exploataării, nu am putut avea datele necesare. În orice caz avem :

anul	No. lucrătorilor	
1920	1581	Se vede deci că numărul merge cres-
1921	1658	când iar streinii din anii precedenți
1922	1809	războiului sunt înlocuiți în mare parte,
1923	1772	cu cetățeni români din teritoriile alipite.

Dacă aruncăm o ultimă privire asupra oraşului Câmpina din zilele noastre, putem spune că la 2 Iunie 1924 ¹⁾, în cuprinsul ei se află 12937 locuitori, răspândiţi pe întreaga suprafaţă a comunei, formată din : târg, cătunele : Slobozia, Broaşte, Păcuri şi Câmpiniţa. Această sumă este repartizată astfel :

parte bărbătească dela 20 ani înainte	dela 15-20 ani	dela 10-15 ani	dela 10 ani în jos
3292	1809	972	803
p. femeiască dela 20 ani înainte	dela 15-20 ani	dela 10-15 ani	dela 10 ani în jos
2601	1481	1100	879
total 5893	3290	2072	1682

total general — 12937.

Numărul caselor din întreaga comună întrece numărul de 2000.

În acsăt an, se mai gădesc în Cămpina și un număr destul de mare de elemente streine, număr foarte flotant, variind aproape din lună'n lună. Această fluctuație se datorește și faptului că în orașul Cămpina, găsindu-se și sediul administrativ al multor societăți, aceste elemente în mare parte având meserii tehnice, sunt mutate în toate părțile unde societățile au schele petroli- fere, sau invers, de acolo în Cămpina pentru diferite servicii cu rost pur birocratic. În acest caz perindarea este explicabilă.

1) Date statistice comunicate de biroul populației din Câmpina.

Ceace este curios, este faptul că numărul lor, este foarte divers găsindu-se reprezentanți aproape ai tuturor popoarelor din Europa.

Iată și tabeja respectivă: 1)

[illegible]

Total 1185.

Aproape toți acești streini se găsesc angajați ca lucrători, funcționari administrativi sau tehnici la societățile petroliifere. Restul populației este împărțit în 3 părți: o parte birocratică și tehnică; a 2-a exercitând diferite feluri de negoț; și 3-a parte exercitând meserii manufacturiere. Dolcefarnienți sunt prea puțini printre locuitorii Câmpinii, care muncesc și produc. Locuitorii cătunelor suburbane, sunt și ei cuprinși în acelaș nex causal comun al industriei și extracțiunii petroleului; iar o parte dintre ei se ocupă cu agricultura, care se poate foarte bine exercita, întrucât pământul este destul de bun, pentru cultivarea cerealelor.

Orașul întreg este într-o continuă mișcare și spre el coboară în fiecare dimineață lucrători ai satelor vecine, pentru ca seara, după terminarea orelor reglementare ale muncii, să se îndrepte grăbiți tot spre satele lor, bucuroși și veseli, după munca unei zile întregi, care în general este retribuită destul de bine, asigurând hrana și bunul trai, al familiilor lor.

S'ar părea că drumul din satele vecine spre Câmplna, să fie cam depărcior. Totuși trebuie să adăogăm, că el este scurtat prin obișnuință, și mai ales prin diferitele poteci, care lae și scurtează foarte mult drumul obișnuit. Unui strein de

1) Datele statistice, comunicate de biurul Brigăzii de Siguranță din Câmpina.

localitatea Câmpinii, i s'ar părea un lucru curios faptul, când în amurgul sau zorii unei zile întunecoase de eamnă sau toamnă privind spre coasta dealului-munte dinspre valea Proviței, ar vedeă mișcându-se ritmic, lumini vii, coborând sau urcând formele reliefului despărțitor, de Câmpina.

Și fiindcă regiunile înconjurătoare sunt acoperite și cu vegetația plantară a pădurilor, ele capătă oarecum un aspect curios și plin de necunoscut, aci apărând, aci dispărând, ca o flacără misterioasă, care totuși sau se apropie sau se depărtează de oraș, până nu se mai vede.

Aceste lumini suut un fel de.... lampioane, ale lucrătorilor sondori, care constă dintr'o cutie de tablă, mărișoară, în care se află păcură înmuiată'n călți, care ard pe îndelete, răspundind și o lumină mare jur împrejur, dar și.... groaza printre fiarele sălbatece, care se găsesc sau întâmplător s'ar găsi în calea lor. Alții poartă în mâini, masalale, tot pentru acelaș îndoit scop.

Produsul muncii lor, se vede că are și un efect destul de bun și vizibil. Mai întâi, cine merge într'o zi de sărbătoare la hora satelor: Bănești, Urleta, Provița, Telega etc, poate observă în general că: oamenii, femeile și copii sunt îmbrăcați bine și curat.

Au și un fel de slăbiciune pentru pălării păroase, de culoare neagră sau verzue, picioarele le ferecă cu jambieri, pulpăre sau de piele; sunt vioi și comunicativi. Mulți dintre ei sunt în stare să-și vorbească în meseria lor, mai abilită ca un inginer. Sunt maiștri sondori, care prin experiență se pot compara în meșteșugul extracțiunii petrolului, mai, mai, cu inginerii. Aceasta o dovadă că românul este capabil de multă receptivitate și dotat cu mult simț al observației.

Casele lor, sunt în general bune și solid construite; și ceace este demn de remarcat că tind spre forma mai confortabilă și implicit mai igienică, a odăilor mai numeroase, părăsind oarecum forma tipică, a celor 2 odăi așezate dealungul unei sălișe și a celarului — bucătărie, anexat în dreapta sau stânga casei.

*
*
*

Elementele care exercită diferitele feluri ale negoțului sunt în număr de 295, iar profesiunile libere sunt reprezentate prin: 6 avocați, 8 doctori, 1 medic veterinar și 2 denliști.

Iată și tabela amănunțită a negustorilor pe anul 1924¹⁾.

No. cor.	FELUL NEGOTULUI EXERCITAT	No. negu- tătorilor	No. cor.	FELUL NEGOTULUI EXERCITAT	No. negu- tătorilor
1	Fabricanți de țuică	6	28	Marchidănărie	4
2	Tăbăcari cu tăbăcării fără mașini	2	29	Hotelieri	2
3	Mățar	1	30	Ceasornicari	4
4	Debitanți de tutun	9	31	Bragagerii	3
5	Iaurgii	1	32	Manufactură-hăinărie	20
6	Antreprenor de lucrări	1	33	Cafenea	1
7	Comisionar	1	34	Ferărie	2
8	Ziare și librărie	7	35	Drogherie	1
9	Giambaș-samsar	1	36	Încălțăminte-magazin	6
10	Fabricant ape gazoase	2	37	Pielărie	8
11	Tăeșor de lemne cu mașină-motor	3	38	Sticlărie	4
12	Băuturi spirtoase	30	39	Geamgerie	1
13	Restaurant și băuturi spirtoase	26	40	Pescărie	7
14	Diverse afaceri comerc.	14	41	Tinichigerie	1
15	Comercianți de cereale	7	42	Zarzagavii	10
16	„ cu băuturi	19	43	Bancă	2
17	Băuturi spirt. și băcănie	6	44	Cofetărie	2
18	Măcelării	9	45	Birou Tehnic	2
19	Brutării	9	46	Farmacie	2
20	Simigii	4	47	Cooperative	2
21	Cumpărători și vânzători de mater.	4	48	Țesătorie	1
22	Grădinari cultiv. de flori	1	49	Moară	1
23	Agentură și comision	1	50	Chiristigii	5
24	Pălării și modă	3	51	Ateliere mecanice	5
25	Vânzare de mobilă	2	52	Birou de lucrări	1
26	Cinematograf	1	53	Exploatatori de pădure	1
27	Fructari	4		Total general	295

1) Date statistice, culese din arhiva percepției din Câmpina.

Mica industrie manufacturieră este reprezentată în Câmpina prin :

Breasla croitori :	patroni	47	cu	100	calfe,	80	ucenici
„ cismari :	„	26	„	150	„	100	„
„ ferari :	„	5	„	40	„	20	„
„ bărbieri :	„	7	„	12	„		
„ brutari, simigii, și cofet.	„	14	„	30	„		
„ tâmplari, dulgheri, rotari,	„	17	„	28	„	39	„
„ tinichigii, geamgii	„	9	„	8	„		
„ tipografi, lăcătuși, mec.,							
ceasornicari și fotografi	„	6	„	12	„	4	„
„ zugravi, vopsitori	„	13	„	35	„	8	„
„ cărămidari, ceramiști,							
zidari și ornamentişti	„	8	„	40	„	12	„

Total patroni : 152 cu 455 calfe 263 ucenici

În comuna Câmpina se mai găsesc următoarele instituțiuni economice : 1. Cooperativa „Munca“ ; 2-lea, Cooperativa „Vulturul Român“ ; 3-lea Banca populară „România Mare“ din cătunul Slobozia ; 4-lea, Cooperativa „Unirea“ tot din Slobozia ; 5-lea Banca „Salvatorul“ și 6-lea Banca „Franco-Română“ sucursală.

Deasemenea sunt următoarele societăți, fabrici, mori și ateliere : 1. Societatea „Steaua Română“ pentru extracțiunea petroliferă ; 2-lea Fabrica rafinării a Soc. „Steaua Română“ ; 3-lea Societatea „Astra Română“ tot pentru extracțiunea și industrializarea petrolului ; 4-lea Societatea „Electrică“ care servește curent electric întregii regiuni petrolifere de pe valea Prahovei și împrejurimi ; 5-lea Moara Ionas, instalație puternică și sistematică pentru măcinarea porumbului și grâului ; 6-lea Fabrica de ceramică ; 7-lea un atelier de turnătorie al d-lui David Zipzer ; 8-lea un atelier de lăcătușerie și turnătorie al d-lui Carol Saicovici ; 9-lea Societatea „Concordia“, fabrică de mașini și unelte pentru sondaj ; 10-lea Fabrica de Bijuterii a d-lui Conte de Blome ; 11-lea un atelier modern de tipografie și legătorie al d-lui M. S. Gheorghiu.

Tot în Câmpina se mai găsesc 2 spitale de contagioși și

alte boale, precum și 1 oficiu poștal și o poliție, 1 local de primărie și o judecătorie.

Învățământul public este predat în 2 școli primare lip urban, din cătunele : Broaște și Slobozia, în 2 școli de băieți, 2 de fete, 1 grădiniță de copii, 1 școală secundară de fete, 1 liceu complet, 1 școală de meserii, 1 școală de țesătorie casnică națională, 1 școală de maeștrii sonori și 1 școală industrială pentru ucenicii dela societățile și atelierele existente. În cuprinsul comunei se găsesc 4 biserici ; 3 întreținute de stat și a 4-a din cătunul Slobozia de Eforia Spitalelor Civile ; bisericile sunt deservite de 4 preoți —. Se mai găsesc și 1 biserică catolică, 1 protestantă și una ebreiască.

Comuna este luminată cu electricitate, este alimentată cu apă, are un abator modern și igienic ; are deasemenea 30 de străzi, care în majoritatea lor sunt pavate cu asfalt, pietriș și bine întreținute.

Bugetul Comunei în 1923, a fost de 3.000.000 lei, având consemnați spre fructificare 1.600.000 lei.

B.

Câmpina reședința oamenilor iluștrii ai neamului nostru

Pe lângă renumele și faima trecutului său — demonstrat până aci — Câmpina se mai poate mândri că a putut : adăposti, desfătă, și mulțumi, în cuprinsul pitoresc al ei, trupul și sufletul a 4 oameni însemnați ai neamului nostru, cari au trăit o bună parte a vieții lor întrânsa. Aceștia sunt : Heliade Rădulescu, B. P. Hasdeu, Pictorul Grigorescu și D-r Istrate.

Și întrucât fiecare dintre ei, a fost o personalitate spirituală deosebită, asta înseamnă că localitatea Câmpina, a putut satisface pe fiecare în parte și pe toți laolaltă, în aspirațiunile lor, în mulțămirea spiritului complex al fiecăruia în parte : contemplativ, filozofico-istoric, artistico-plastic, și intuitiv-naturalist.

Tuturor acestora le-a plăcut Câmpina, pe care a iubit-o cu adevărat din adâncul sufletelor lor, și aceasta întrucât fiecare, a căutat să se lege : de pământul ei, de pitorescul ei, prin o statornicire perpetuă (proprietăți), iar unul din aceștia 4,—pictorul

Grigorescu — prin legământul veșnic al odihnei de veci al trupului neînsuflețit în adâncul pământului ei.

Ce să fi ispășit și legat așa de temeinic pe acești oameni de Câmpina?

Eu cred că primul element determinativ, a fost așezarea sa geografică fiind la egală distanță de București și Brașov. Și întrucât fiecare din aceștia 4, aveau și rosturi culturale, în această țară, vor fi putut lesne a le îndeplini, din acest orașel de munte.

Un al doilea element determinativ, trebuie căutat în calitățile sale intrinsece și specifice, unice față de toate așezările de pe această vale a Prahovei.

Câmpina văzută de departe, are înfățișarea unei cetăți, așezată pe un platou-terasă, mărginită jurîmprejur de munți și ocolită de pretutindeni de sate mari, care i-au dat putere, viață și destul pitoresc, în toate manifestările vieții sale, în trecut cași în ziua de azi.

Un al treilea element, trebuie căutat și în clima sa foarte dulce și uniformă. Mai întâi este lipsită de curenți de aer puternici și frecvenți, care i-ar strica ansamblul liniștii sale. Din ce motiv?

Deși se găsește pe valea Prahovei, totuși este așezată pe o terasă înaltă și în acest caz, ea este mai repede adăugată — alăturată — văii, iar terasa se curbează mult spre răsărit. Și în acest caz, curenții văii Prahova, se scurg repede, fără a o atinge, spre câmpia deschisă larg, dela sudul satului Bănești, constituind aceasta câmpie, un fel de absorbant puternic, al aerului mai rece din susul văii.

Câmpina fiind așezată pe terasă și alături de ulucul larg al văii Prahova, mai este adăpostită spre nord și de un munte cu direcțiunea perpendiculară pe vale, străjuind spatele satelor Cornul de sus și de jos, și astfel implicit și Câmpina.

În al patrulea rând, ceace trebuie să fi ispășit încă mai mult, trebuie să ne gândim și la înfățișarea intimă a Câmpiniei.

Era și este Cămina o așezare stric orășenească? Răspunsul este că, nu. Azi Câmpina are un caracter ambiguu din multe puncte de vedere. Mai întâi are o populație urbană — din

târg — și una rurală din satele suburbane: Câmpinița, Slobozia, Broaște și Păcuri. Așezarea nu tinde spre o aglomerare piramidală a caselor și spre o diviziune încălțată a străzilor. Din potrivă. Deabia acum începe o extindere radială mai intensă și mai întinsă, așa că orașul are încă un caracter, un rost, și suflet chear, negrăbit și nepripit. Domnește în ea încă sufletul vieții libere, pașnice, al respirației nesufocante.

Că așa este, n'am decât să atrag atențiunea asupra unor manifestațiuni sufletești, ce sunt sădite aproape în sufletul fiecărui câmpinean și anume: nu este casă fără grădină de flori, de legume și chear de fructe. În general proprietățile sunt întinse, iar noii cumpărători, nu pierd din vedere, de a realiza acest imperativ local.

Mergi pe străzile Câmpiniei, te simți în atmosferă — multicoloră și diversă — unui adevărat oraș? Absolut, nu. Ce vezi?

Funcționari grăbiți și radioși — e vorba de cei dela societățile particulare; apoi neguțători diverși și voioși; apoi lucrători mulțumiți — și cuviincioși acum; bieții oameni!, de-ar ști ei ce tâlc are vorba înțeleaptă din vechime „sancta simplicitas“ — cari se îndreaptă spre căminul lor mai apropiat sau mai depărtat. În fine un *tempo*: liniștit, activ, muncitor și productiv. În zi de târg — Lunea — (vezi) lume din satele vecine, bine îmbrăcată, voioasă și mulțumită, că prin muncă își poate satisface toate nevoile inerente vieții de azi, extrem de grea, dar rășbită prin muncă și iarăși muncă.

În toată Câmpina nimic superflu și nimic fără rost, ordine morală și materială, bineînțeles în generalitate; excepții, ici și colo.

Dar împrejurimile Câmpiniei? Acestea încai întrec toate așteptările.

În primul rând mai toate satele sunt foarte aproape de ea, și în general ai ce vedea în ele vizitându-le; cât privește drumul până la ele, grozav de frumos este. La Breaza de mergi, vezi o așezare omenească mare, puternică, plină de avânt românesc și cultivate a artei românești până la sublim, prin cusături cu arnicu și cu mătase, prin pânză românească de bumbac, frumoasă ca o mătase, sau mai abilită ca o pânză de „val“ sau

„valansienă“ — streină —, căci doar nu degeaba și-a confecționat rufăria din *această* pânză chear o domniță a noastră — mi se pare Elisabeta —, vezi bine, înlăturând produsele fabricelor streine, și purlând cu mândrie și admirație lucrul migălos, dar trainic și artistic, eșit din mâinele fetelor și femeilor din această Brează. Dar Brebu, Telega, Bănești, Provița? În fiecare din ele ai ce admira și vedea.

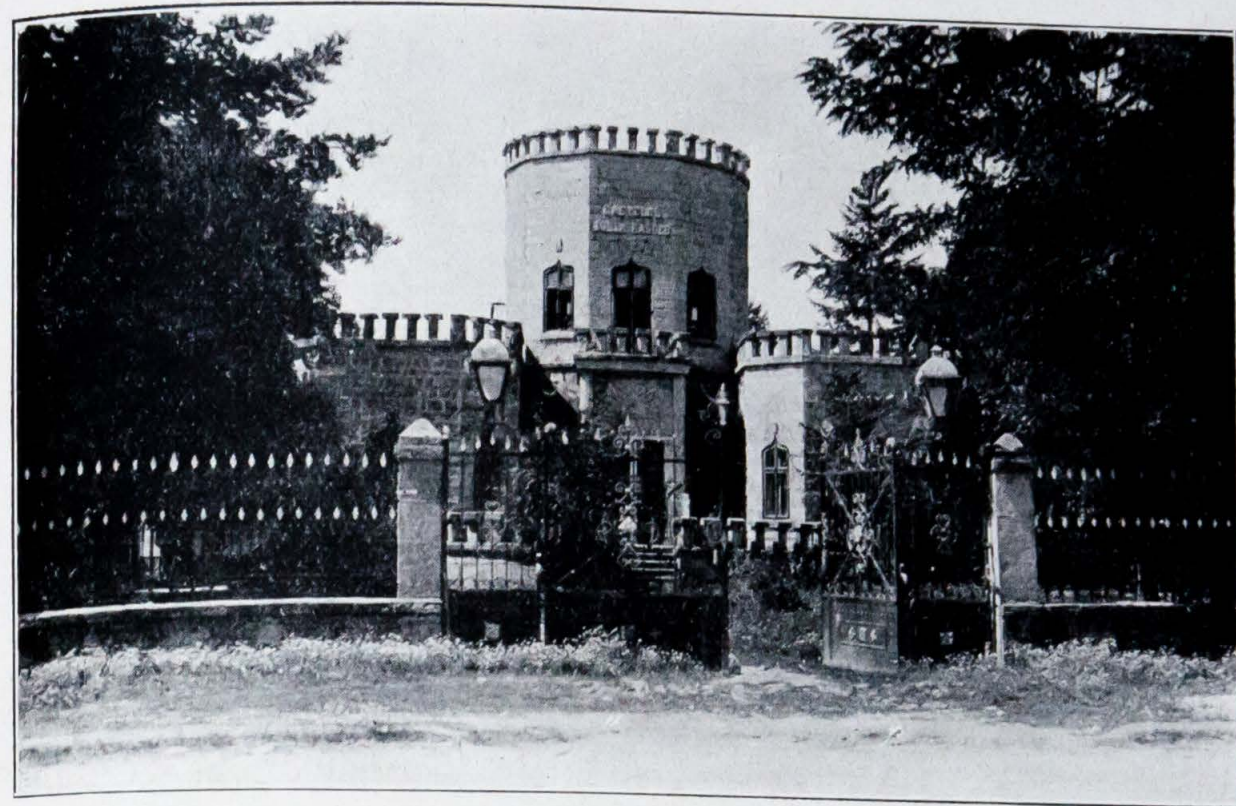
Prin urmare și împrejurimile și însăși orașul, sunt elemente de atracție pentru oricine vizitează mai mult sau mai puțin Câmpina. Că așa stau lucrurile, n'am decât să atrag atențiunea asupra unui lucru, că o bună parte din locuitorii ei (excluzând elementul flotant) sunt venetici, iar azi mari iubitori ai acestei așezări atât de plăcută și îmbietoare pentru orice om, fie el de orice meserie și grad de intelectualitate.

Dacă așa stau lucrurile, nu trebuie să ne mai mire faptul că un Eliade Rădulescu ¹⁾, un Hasdeu, un Grigorescu, un D-r Istrate, că nu vor fi fost și ei îmbiași, ispitiți, de a se așeza slatonic pe aceste meleaguri frumoase, unde au înțeles a-și petrece o parte — profesional liberă — a vieții lor, sau poate integrală, aci în Câmpina, pe care cu siguranță că au iubit-o sincer, de vreme ce 3 din trînșii (Hasdeu, Grigorescu, D-r Istrate) și-au clădit case aci și unde unul din ei (Grigorescu) a și murit.

Intrădevăr cine vizitează Câmpina, nu poate trece cu vederea castelului Iulia Hasdeu, ridicat de savantul istoric-filolog, în onoarea singurei lui fice Iulia, pe care moartea nemiloasă, i-a răpit-o fără de vreme, iar bietul om, a rămas doar, pentru iluzia și amintirea ficei sale, numai cu acest castel, clădit în mod original, căși mintea ilustrului savant care a fost destul de prodigioasă în manifestările sale spirituale.

Azi castelul este o ruină prin vitregia soartei și prin războiul mondial, care a ținut a-și vădi urmele și în acest castel, care până în momentul de față n'a căpătat un stăpân legiuit și o întrebuințare măcar cât de cât..., cel puțin amintitoare și reve-

1) Cel din tîi stabilit în Câmpina.

Castelul „Iulia Hasdeu“

Castelul Voila, al Doamnei și Domnului Conte de Blome

renşioasă pentru cel care a fost B. P. Hasdeu, pentru neamul nostru.

Deasemenea nimenea nu trece şi nu trebuie să treacă prin Câmpina, fără să nu viziteze locuinţa ¹⁾.... şi locul, unde a trăit neîntrecutul şi sublimul pictor Grigorescu. Ce se poate vedea vizitând? Nimic, de cât pânzele magice şi pline de suflu românesc — specific românesc —, care formează elementul de înaltă valoare artistico-estetică, pânze care se păstrează ca relicvii sfinte de către fiul pictorului, şi d-sa pictor, d-l Gh. Grigorescu, cu un îndoit scop: 1-iu, al amintirii paterne, veşnic îndueşătoare a fiului faţă de tatăl dispărut; şi 2-lea, ca lucruri în care se cuprind: viaţa, sufletul şi înfăţişarea fiinţii românului şi ţării româneşti.

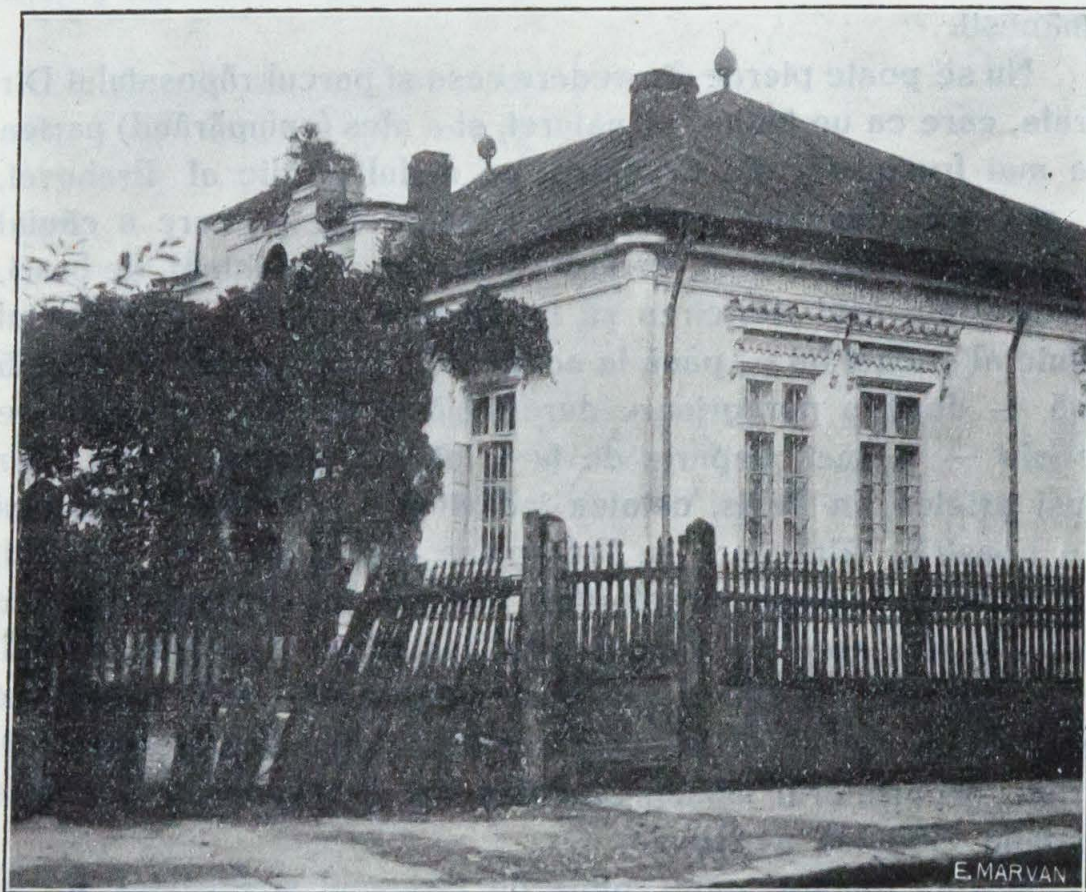
Nu se poate pierde din vedere casa şi parcul răposatului D-r Istrate, care ca un iubitor al naturei, şi-a ales (cumpărând) partea cea mai frumoasă din Câmpina, pe malul nordic al Prahovei, cu vederea deschisă spre satul Poiana, dar pe care a căutat s'o înfrumuseţeze însuşi, creind el parcul cu plantaţii de brazi, pe care n'a avut fericirea să le respire ozonul, — elementul chimic al ştiinţei lui — până la adânci bătrâneţi, părăsind această viaţă — după o peregrinare dureroasă şi fatală, provocată de războiu — tocmai departe de ţara lui, pe pământ strein, dar totuşi prieten, în Paris, cetatea izbăvitoare a destinelor ţării lui şi a noastră, către care se îndreptase pentru a lupta, a stăruî, şi a informa asupra drepturilor noastre istorice şi dreptatea cauzei pentru care noi sângeraserăm, iar el peregrinase suferind.

Deasemenea cineva nu poate pierde din vedere — cine vine'n Câmpina — de a vizita castelul Voila al principelui D. Ştirbei, proprietarul moşiei Câmpina, azi în stăpânirea ficei sale Doamna Contesă de Blome.

Poziţia încântătoare, plină de farmecul şi foşnetul lin al pădurilor înconjurătoare, de pajiştele veşnic verzi, smălţate de florile primăverii şi verii, fac din acest colţ împreună cu castelul, un loc de vrajă ca'n poveşti, de care se minunează şi ochiul şi inima oricărui vizitator.

1) Arsă în timpul războiului.

Iată dar Câmpina și împrejurimile. Acestea sunt, cam astfel se înfățișează. În orice caz sper de a nu fi prea mult desmințit în aprecierea *realităților*, care sunt așa cum le-au lăsat Dumnezeu și cum le iubesc oamenii din adâncul sufletelor lor.

O casă boerească din Câmpina. Folescu.

INCHEERE

Lucrarea de față se termină cu următoarele considerațiuni geografico-istorice, care rees din întreaga expunere de de mai sus. Și anume: omul dela creațiunea sa, a fost lăsat de către Dumnezeu, parcă înadins, să hălăduască pe acest pământ, pentru a se bucura în întregime, de tot ceace se găsește pe el.

Așa fiind, omul sau colectivitatea lui, a împânzit acest mare latifundiu pământesc, acioindu-se fiecare, în parte sau în grupe, ici și colo, adică unde pământul îi oferea mai multă posibilitate de supraviețuire, dealungul veacurilor. Așa fiind, nu e nici o mirare, că omul se găsește răspundit până în colțurile cele mai îndepărtate și mai ascunse ale pământului, fiecare ducându-și viața, supusă celor 2 condițiuni esențiale de existență: mediul geografic și mediul istoric.

S'a întâmplat de multe ori, că omul deși ocupase o regiune prielnică dezvoltării sale, totuși el a fost împiedecat în mersul progresiv al viețuirii sale, de vecini, unii mai răi decât alții, și în felul acesta, el n'a putut să se bucure de toate avantajele oferite de pământul — țara — ocupat, și nici să-l poată adecvâ nevoilor și străduințelor sale civilizatorii, atât de mult dorite chiar cu cele mai mari sacrificii din parte-i.

Un popor își iubește cu atât mai mult și mai adevărat țara lui, cu cât el: o apără de toți dușmanii, o chivernisește, o înflorește și o utilizează pentru nevoile sale, deci nebătându-și joc

de dansa. Din acest punct de vedere, țara noastră s'a bucurat în gradul cel mai înalt, de atențiunea întregului neam românesc.

Proba? Strămoșii noștri ne-au transmis-o ca un dar frumos și de mare preț, din vălmășagul tragic al vremilor trecute, cu prețul sângelui și al sufletelor lor neprihănite.

Orașele și satele care înpânzesc meleagurile țării noastre au fost punctele de unde pulsa sufletul neamului, îngrijorat în vremuri grele, sau locurile unde se țesea pânza adevărată a viețuirii noastre proprii, specific românești, în vremile mai liniștite.

De sate și apoi de orașele — târguri, se leagă începuturile existenței noastre pe acest pământ românesc.

Și când împrejurările istorice și condițiunile geografico-etnografice erau prielnice, satul se transformă în târg; iar dacă aceste condițiuni erau și mai persistente, sau deveneau prin alte împrejurări mai durabile, târgul se transformă în oraș adevărat, cu tot rostul lui geografic verificat dealungul veacurilor și pretutindeni.

În speță și ca un exemplu poate fi și orașul Câmpina.

Din negura vremilor, pe valea Prahovei, s'a înfiripat cândva o mică așezare omenească. Concomitent cu ea și împrejurul ei, s'au întemeiat și alte așezări, asemănătoare în primele începuturi.

Dar condițiunile geografice locale și vecine, au adjucecat de cuvreme asupra-i un rost de întâietate, între toate celelalte, care au fost subjugate prin această ascendență geografică, contribuind la ridicarea ei și schimbându-i rangul: dintr'un mic sat, în sat mare — târg, apoi în târg adevărat și vămuitor al mărfurilor, ce treceau în susul și în josul văii Prahova.

Vremile mai noi, i-au dăruit rosturi cu mult mai mari, atunci când se dovedi că în sânul pământului pe care era așezată, zăcuse nebănuit de nimeni, aurul negrul, cel atât de căutat, râvnit și cumpărat cu banii grei ai depărtărilor de peste mări și țări.

Iată atunci Câmpina din orașul negoșului și industriei manufacturiere, că se transformă, ca prin minune, în oraș petrolifer și industrial petrolifer, cu renume mondial.

Și deoarece ca orice lucru, care este așezat pe temelii sigure și de mare valoare, merge spre progres, așa și Câmpina

linde să fie în ultimul timp și orașul dăător de cultură superioară. Deci, mâine poimâine, prin elementele, care se vor instrui și educa la școlile dintre zidurile ei, va putea creșta pe răbojul viețuirii sale istorice, pelângă rosturile trecutului, prezentului, și pe cele ale viitorului de învățătură, cultură și educațiune românească.

Era și firească această țință pe care și-o propusese înainte de războiu, dar realizată după el.

Era nevoia care se desprindea dintr'o așezare puternică, care mersese [spre progresul real, adevărat și sigur. Simțise nevoia culturii mai adânci și mai întinse, *nu numai pentru ea*, ci din potrivă *prin ea*, pentru toate celelalte sate din apropierea ei, pe care se rezemase dela început și până'n ziua de azi.

Simțise această Câmpină, o datorie morală pentru întreg complexul așezărilor, pe care înțelesese a se rezema și cărora acum le răsplătește și cu darul binecuvântat al învățăturei mai înalte.

După cum până acum, a fost și este în fruntea tuturor satelor încunjurătoare, cărora le-a asigurat și le asigură existența materială, de acuma înainte le va asigura și trăinicia morală a sufletului și minții.

Prin învățătura din școli, prin posibilitatea ce o are de a arăta și a convinge pe toți, că prin muncă cinstită, continuă și persistentă, omul are ce mânca, și ce îmbracă, ea joacă un rol de educatoare a tuturor, dovedind încă odată că se poate realiza principiul, care trebuie a deveni o dogmă că: nici muncă fără de pâine, dar nici pâine fără de muncă.... Ori după cât mi se pare, în Câmpina există și pe o înlindere mare aplicabilitatea și din fericire și aprecierea — înfine — principiului social de mai sus.

Cu aceste rânduri, închei întreaga expunere de mai sus, mulțumit fiind că am putut înfățișa tuturor trecutul sfios la început, apoi viguros și educator, din ce în ce mai mult, al Câmpinii, până'n ziua de azi, la care am ținut să mai adaog și aprecierea din rândurile acestei încheeri.

**Documente aflate în posesia Domnului și Doamnei
Contese de Blome, născută Știrbei**

Documentul No. 1.

Adică eu Calotă și cu frate-meu Petrican, feciorii lui Petrican din Câmpina, făcut-am zapisul nostru la mâna jupânului Tudoran și a nepotu-său Baico, cum să se știe că i-am vândut un loc de casă în Siliștea Câmpinei, stânjeni în lung și în lat peste tot stânjeni 135 (una sută treizeci și cinci), ughi 135; și am dat de a noastră bună voe și cu știrea tuturor fraților noștrii, cari suntem frați pe moșie și a tuturor megiașilor după împrejurul locului de'n sus de'n jos; și aldămășarii încă să o știe, anume: Popa Dumitru din Câmpina și jupân Gheorghe spătar, fiul Mihalcei din Buzău și Apostol vătaf și Dumitru fiul Palologhei și Gheorghe fiul Udriștei Paharn(ic), și frate-său Pătrașco și Manea din Câmpina și Gherghina de acolo și Stan de acolo și Pătru de acolo și Vlad sluga Spătarului Gheorghe și alți oameni buni mărturie, după împrejurul locului. Scris Pătru logofăt sluga Radului mare Comis. August 9 zile 1640.

Ierei Dumitru Calotă Petrican
Apostol Vătaf Vlad Petru.

Doc. No. 2.

Jupân Constantin Mare Postelnic, scriu și mărturisesc, cu acest zapis al meu, ca să fie de mare credință la mâna finu-

meu Mantei neguțătorul, cum să se știe că au fos tocmit cu Udrea Comisul, feciorul Hrizei Vornicu, satele din Prahova, anume: Curiacu și Bălțați și Călinești, și Dălbănești, să le cumpere fără de știrea mea....» 1643 Decembrie 5. (Fragment).

Pecet. Costantin mare post. vânzător † Gheorghe mare vislier
† Radu al 2-lea Logof. † Negoiaș Câmpineanu
mărturie Costantin Lupu polcovnic adeverez.
† Vasilache mărturie. M. Lupu

Doc. No. 3.

Hrisovul lui Matei Basarab Voevod, prin care dăruiește lui Negoiaș Comisul moșiile Cartojani și altele. „..... și iar să fie satul Curiacul, din jud. Prahova, ce se cheamă Câmpinița, tot satul cu tot hotarul, din hotar și până'n hotar și semnele să se știe: din Prahova mare, până'n hotarul Câmpinei până'n casa Bărdăresei și pe coada lacului din satul Câmpina cea mare cum este scris în cărțile cele vechi.....“ 1645 Noembrie 18 (Fragment).

Mateiu Voevod Pecete domnească Cu mila lui Dumnezeu Domn.

Doc. No. 4.

Adică eu Pătru postelnicu, fiul lui Petrican din Câmpina, scris-am zapisul meu, cum să se știe, că am vândut un loc de casă în Siliștea satului Câmpina lui Negoiaș Comisul, stânjeni 12 (doi spre zece) și în lung și în lat drept ughi 12, ca să fie dumnealui moșie și coconilor dumnealui; fac stânjeni 24 (două zeci și patru). Și mărturie Calotă vătafu și Apostol vătafu; și am vândut de a mea bună voe și fără nici o silă. 1652.

Pecet. Eu Pătru postelnic Mih. Lupu
Eu Calotă Const. Lupu polcovnic
adeverez.

Doc. No. 5.

Adică eu Calotă vătaf de Câmpina, scris-am zapisu meu, ca să fie de bună credință la mâna lui ———— călugărul, cum să se știe că i-am vândut eu loc de casă în sat în Câmpina,

stânjeni 22 (două zeci și doi) în lung și în lat iar 22 (două zeci și doi) drept bani gata ughi 19; ca să-i fie lui acest loc stălător de moșie neclintită și lui și feciorilor lui; și cine se va trage dintru dânsul, nimenea treabă sau amestec să nu aibă. Și la această tocmeală și zapis al nostru, fost-au mulți boeri mărturie anume: Gh. Roșu și fratele lui, Pătrașco și Constantin Comisul și Radu din Bănești ¹⁾ și Constantin din Câmpina și Neagoe, Drăgoian și Gh. fiul Zamfirei și Radu Moșlârcul și Stoica al Gherghinei.

Și pentru mai adevărată credință pusu-mi-am pecetea și iscălitura; și am scris eu popa Gavriil din Buzău. Scris Mai 23 1660.

Gheorghe Postelnicu, Calotă Vătaf vânzător, Neagoe Diacon, Costantin, Gheorghe al Zamfirei, Eromonahu Ioan Egum(enul) dala Bribu ²⁾ M. Lupu, Const. Lupu polcov(nic) adeverez.

Doc. No. 6.

Adică eu Pătrașco din Câmpina, fiul Udriștei, scris-am zapisul meu la mâna lui Drăghiceanu, ca să fie de bună credință cum să se știe că i-am vândut stânjeni de loc de casă, aci în sat, stânjeni răfunzi în lung zece, în lat iar zece, drept ughi ³⁾ nou; și i-am vândut de a mea bună voe și cu știrea tuturor fraților mei, din moșia noastră i-am vândut. Și când i-am făcut acest zapis, fost-au și alți oameni buni martori, anume: Costandin și unchiașul Voicul Tabacu, și Dabijea și Radu Neamțu și Radu Moldoveanu și Cazan și Stan Cătină și câți mulți vor pune iscăliturile mai jos ca să se crează. Și am scris eu cu mâna mea 1662.

† Eu Pătrașcu

† Eu Popa Radu.

1) Desigur. Băneștii dela S. de Câmp'na, care există la 1660, data documentului.

2) Brebu dela N. de Câmpina, " " " " " "

3) Florinii—monedă întrebuințată de toată negustorimea din principatul muntean dela anul 1500 înainte—se ziceau în graiul obișnuit și florini, flurini, și ughi, dela prescurtarea ug. pentru slavonul „ugărschi” (ungurești), monedă obișnuită pentru vânzări. Vezi: Istoria Românilor în Chipuri și Icoane. N. Iorga. pag. 288-89 cap. Bani și Măsuri.

Doc. No. 7.

Adică eu Paană din Călinești, scriu și mărturisesc cu acest al meu zapis, ca să fie de bună credință la mâna dumnealui jupânul Drăghici Cantacozino, mare Paharnic cum să se știe că i-am vândut d-lui un loc de casă în târg în Câmpina, în lung stânjeni 22 (două zeci și doi) și în lat iar stânjeni 22 (două zeci și doi), drept bani gata ughi 15, care loc au fost al nepotului meu Cosmei de cumpărătoare.

Deci în urma lui, căzând pe seama mea, pentru căci l'am căutat la boala lui de ciumă și l'am pomenit și i-am plătit datoriile, vândut-am dumnealui ca să-i fie moșie și coconilor d-lui. Iar de se va sculă soru-sa Condișea cu vre-o pâră, să aibă a se întrebă cu mine; și de mă va rămâneă, să-i plătesc eu din casa mea cu altă moșie, că așa m'am tocmit; și mărturie care'și vor pune iscălitura mai jos.

Și pentru credință pusu-mi-am pecetea.

Și am scris eu Vlad Căinușu. Septembrie 23 anul 1663.

† Eu Paană. † Eu Nica martur. † Eu Neniul martur. † Paraschiva Logof. dela Măgureni mart. † Eu Apostol fiul Dediului Vistier. † Eu Vasile mărturie. M. Lupu. Costantin Lupu polcov. adeverez.

Doc. No. 8.

Zapisul lui Agapie călugărul, împreună cu fiu-său Secară Armașu, ce-l dă la mâna Mantei Costescu și a fiu-său Matei al doilea postelnic, precum să se știe că le-au vândut partea lor de moșie din sat din Curiac; însă din heleșteu în sus, trei funii, din siliște, din câmp, și din livezi și din pădure, alătura cu hotarul Câmpinei în sus, până unde merge hotarul, drept bani gata 425. 1670 Iulie zile 30.

† Agapie Călugărul, † Sicari Armaș, Vlad vătaf, Hera logofăt, Eu Eremia Gheorghe, † Gavril vătaf, Pătrașco, † Sava Duhoynicu, Stanciu Iuz. † Ivan postelnicu, † Oancea, M. Lupu, Constantin Lupu Polcovnic adeverez.

Și am scris eu Costantin logofăt.

Doc. No. 9.

Adică eu Radu și Vasile fii lui Vasile logofăt din Câmpina, făcut-am zapisul nostru la mâna dumnealui Mihai mare Spătar Cantacozino, precum să se știe, că i-am vândut d-lui un loc din Siliște din Câmpina, stânjeni 30, care am fost cumpărat și noi dela Tabaci, precum scrie și zapisul cel de cumpărătoare și cel vechiu, în taleri 42^{1/2}. Și ne-au dat și dumnealui banii toți deplin, în mâinele noastre; și am vândut-o și noi de a noastră bună voe, nesiliți de nimenea, ca să fie d-lui stăpânitor în veci și coconii d-lui, câși dumnezeu îi va dărui. Și când i-am vândut d-lui fost-au mulți boeri și oameni buni mărturii, care s'or iscăli mai jos ca să se crează. Mai 28, 1692.

† Eu Radu fiul lui Vasile Logof. din Câmpina

† „ Vasile „ „ „ „ „

M. Lupu, Constantin Lupu polcovnic adeverez.

Doc. No. 10.

Adică eu Lamba din Câmpina, împreună cu fica mea Stanca și cu fiia noastră Neacșa, dat-am zapisul nostru, ca să fie de bună credință la mâna d-lor, feciorilor d-lui postelnicu Vasile, precum să se știe că i-am vândut d-lor, toată partea mea de moșie din Câmpina, care mi-a fost și mie dată de zestre dela socru meu Gheorghe Burducea, din partea lui a treia parte, din câmp, din pădure, din apă, din păcuri din livezi de fân, din livezi de pomi, din siliștea satului din cîn până'n cîn, precum merg ale lalte părți de moșii, ca să le fie d-lor moșie stătătoare, d-lor și coconilor d-lor, câși dumnezeu îi va dărui.

Și am vândut-o d-lor drept bani gata taleri 118; și am iscălit mai jos împreună și cu alți martori ca să se crează.

Și am scris eu Apostol cu zisa lor. Mai 4, 1697

† Eu Popa Preda, Sakel: din Câmpina fiul lui Pătrașco,

† Eu Manta fiul lui Gheorghe din Câmpina

† Eu Lamba din Câmpina † Eu Tance Demsa † Neacșa

M. Lupu, Const. Lupu polcovnic adeverez.

Doc. No. 11.

Adică eu Radu împreună cu frate-meu Vasile, fiul lui Vasile logofătul din Câmpina dat-am zapisul nostru la mâna părintelui egumen Nicodim dela Sfânta Monastire Sinaia, precum să se știe, că am vândut și noi cumpărătoarea dela Lamba, precum îi scrie zapisul lui, ca să stăpânească Sf-ta Monastire Sinaia cu bună pace; că și noi am vândut de buna voia noastră, nesiliți de nimenea, ca să fie Sf-tei Monastiri stătătoare în veci, ca să stăpânească precum va scrie și zapisele cele vechi, care ne este și nouă de cumpărătoare: din păcură, din siliștea satului, din livezi, din pădure, precum'i va veni partea; și o am vândut și noi în taleri 118, precum ne-au fost și nouă cumpărătoarea, ca să fie Sf-tei Monastiri ohabnică'n veci. Și când am vândut această moșie fost-au și boeri și oameni buni care mai jos se vor iscăli și noi pentru mai adevărată credință am dat acest zapis al nostru și am iscălit mai jos ca să se crează.

Martie 15 — 1702

† Eu Radu fiul lui Vasile logofăt din Câmpina

† Eu Vasile „ „ „ „ „

M. Lupu, Const. Lupu polcovnic adeverez.

Doc. No. 12.

Adică eu Pârveu vistiierul, dat-am zapisul meu ca să fie de bună credință la mâna d-lui Drăghici vâtaful de aprozi, cum să se știe că i-am vândut d-lui partea mea de moșie dela Câmpina, care am cumpărat-o și eu dela Irimia, nepotul lui Calotă; însă dintr'un moș a patra parte, drept taleri 165: din siliște, din câmp, din pădure, și cu pomii ce sunt pe această parte de moșie și din păcuri ce se va alege de peste tot hotarul, precum scrie și zapisul Irimiei, afară de rumâni, cari s'au rescumpărat, și am luat toți banii gata; și am vândut-o de bună voia mea, ca să o stăpânească cu bună pace; și să-i fie d-lui moșie în veci. Și i-am dat d-lui și zapisele cele vechi dela Irimia, și pentru credință am iscălit mai jos ca să se crează și boieri mărturii care se vor iscăli mai jos. Mai 11, 1704

† Șerban Buj(oreanu) mare vislier, † Șerban mare stolnic, Gheorghe mare comis, † Radu K. al doilea logofăt martur. Radu fiul lui Vasile martur, † Badea al doilea pitar martor, Pârvu martur, Costantin mare pitar mart., Petru Obedeanu mart † Iordache K. mare cămăraș, Iordache ceauș de aprozi, † Gheorghe mare căpitan de dorobanși, Mihail al doilea postelnic, † Kirka Postelnic martur, Șerban al doilea postelnic. M. Lupu, Constantin Lupu polcovnic adeverez.

Doc. No. 13.

Zapisul Maricăi, femeia Udrii, fiul lui Pătrașco din Câmpina împreună cu fociorii ei anume: Vasile și Toma, dau acest Zapis la mâna Sfinției Sale Nicodim egumenul dela Sfânta Monastire Sinaia, după apa Prahovei, de sub muntele Bucegiu, ca să fie de bună credință și să se știe că au vândut toată partea lor de moșie din Câmpina, din hotar până'n hotar, cu tot venitu de peste tot hotaru, ce ar fi fost partea lor, însă: din păcură, din livezi, din siliște, din târg, cu toată partea câtă s'ar alege; care moșie au fost zălogită, încă de mai înainte vreme de Udrea, soția Maricăi, la d-lui Spătaru Mihai; și d-lui văzând lipsa lor, mlostivindu-se nu le-au luat nici o dobândă. Deci pentru că soția ei, anume Udrea, și ea, rămânând la multă datorie și neavând ei cu ce plăti cu altcevași, și-au vândut partea ei de moșie din Câmpina, precum mai sus scrie, drept bani gata taleri 128, iscălindu-se și ea împreună și feciorii ei și alți martori cum mai jos arată. Ghenarie 16, 1709.

† Eu Marica femeia Udrei fiul lui Pătrașco din Câmpina, † Eu Vasile fiul Udrei, † Eu Toma fiul Udrei, † Eu Preda fiul lui Pătrașco din Câmpina † Radu Câmpineanu martur. Și am scris cu Stan cu zisa lor. M. Lupu, Constantin Lupu, polcovnic adeverez.

Doc. No. 14.

Adică cu Radu fiul lui Vasile postelnicu din Câmpina împreună cu femeia mea Dospina și cu feciorii noștrii anume:

Drăghici, Grigore, Șerban, făcut-am zapisul nostru la mâna Sf-sale părintelui Nicodim, egumenul Sfintei și dumnezeieștii Monastiri Sinaia, care este pe apa Prahovei sub muntele Bucegiului, unde se prăznuește hramul adormirii prea Sfintei stăpână născătoare de Dumnezeu și pururea fecioarei Maria, care monastire este făcută de d-lui pan Mihai Cantacuzino, ca să fie de mare credință la mâna Sf-sale precum să se știe că am vândut Sfintei Monastiri moșie în Câmpina, din partea noastră jumătate de moș, deplin, nefiind vândută mai dinainte vreme nimănui nimic.

Și o am vândut deplin cu tot venitul ei de peste tot hotarul: din păcuri, din târg, din livezi, din pădure, din ce s'ar afla venitul ei, pe peste tot hotarul, ce să-i fie Sfintei M-tiri, ce este mai sus zis, moșie stălătoare'n veci. Și am vândut-o de a noastră bună voe, nesiliți de nimenea și cu știrea tuturor moșnenilor: însă drept bani gata taleri ughi 60. Și acești bani i-am dat de mi-am cumpărat vii în dealul Testienilor; și i-am luat acești bani toți deplin în mâna mea. Și când am făcut al nostru zapis, fost-au mulți boeri oameni buni martori, care se vor iscăli mai jos. Și noi pentru mai adevărată credință pusune-am mai jos iscăliturile și pecețile ca să se crează.

Iunie 17, 1709.

† Eu Radu Câmpineanu † Eu drăghici fiul Radului. M. Lupu Constantin Lupu polcovnic adeverez.

Și am scris eu Stan cu zisa lor.

Doc. No. 15.

Adică Stroe fiul lui Constantin, dimpreună cu soția mea Dobra și copii, dat-am zapisul meu la mâna lui Iordache, feciorul lui Calotă Brașoveanu, precum să se știe că având eu niște moșie dela părinții mei aci la Câmpina; deci partea mea o am vândut d-lui de a mea bună voe, nesilit de nimenea, să stăpânească d-lui cu pace și el și coconii d-lui în veci. Și o am vândut partea mea, ce ar face, d-lui, drept taleri 25. Și ace

bâni i-am luat eu toți în mâna mea. Și când am făcut acest zapis, fost-au mulți oameni marturi, care se vor iscăli mai jos. Și pentru mai adevărată credință, mi-am pus degetul în loc de iscălitură ca să crează în tot locu. Decembrie 10 zile 1728.

Eu Stroe vânzător | deget |, Eu Ivașco Brașoveanu marlor, Eu Popa Radul mart. Și am scris eu Ștefan Diaconul cu zisa lor.

Doc. No. 16.

Cartea de hotărnicie a 12 boeri, prin care se arată trăsurile moșiei Câmpina și că are stânjeui masă 1131.

Noi 12 boeri, care am fost luați prin răvașele domnești din porunca M. Sale Domnului Ion Nicolae Alexandru Voevod de D-ei jupâneasa Calița Cantacuzini Câmpineanu ca și de D-ei jupâneasa Ilinca, nora d-ei, pentru ca să căutăm și să adevărim moșia dela Câmpina, care au cumpărat-o d-lor dela moșnenii de acolo. Deci noi văzând luminata poruncă a M. Sale Domnului nostru, și cu sluga M. S. al doilea portar, anume Dumitru, strânsu-ne-am cu toții acolo la Câmpina și am mers de am tras moșia pân' trei locuri după obicei; și au venit la câmpul moșiei, despre Bănești, din hotaru Curiacului până'n apa Doftanei și au venit stânjeni 691 (șase sute nouă zeci și unu).

Și iarăși am mai tras la mijlocul moșiei pîn' siliștea târgului din hotaru Curiacului până'n apa Doftanei, despre Telega și au venit stânjeni 1550 (una mie cinci sute cincizeci). Și iarăși am mai tras, la capul moșiei, unde se chiamă Șotriile, din hotarul Curiacului până'n apa Doftanei și au venit stânjeni 1700 (una mie șapte sute), care s'au făcut peste tot stânjeni 3391.

Și făcând noi acești stânjeni masă, după obicei, și au rămas drept stânjeni 1131 (una mie o sută trei zeci și unu), care s'au făcut de moș stânjeni $3/7$ (trei sute șapte zeci și șapte).

Deci aducându-și toți zapisele dinaintea noastră, care cine au avut de moștenire și de cumpărătoare și citindu-le tuturor zapisele, înaintea tuturor moșnenilor, și văzând zapisele dum-

neai jupânesei Caliței, că sunt bine și drepte, neputând tăgădui moșnenii, am ales D-ei jupânesei Caliței care au cumpărat din moșul Rudului Câmpineanu stânjeni 362 (trei sute șasezeci și doi) și iar am mai ales d-ei jupânesei Caliței din moșu Lambei, ce au vândut Radu Câmpineanu, care au fost cumpărat și el dela Lamba stânjeni $125 \frac{1}{2}$ (o sută două zeci și cinci și jumătate). Și iar am mai ales d-ei jupânesei Caliței dela Radu Câmpineanu stânjeni 20 (două zeci) care au fost cumpărat și el dela Gheorghe Burducea și dela Calotă Vătafu.

Mai ales-am iar d-ei jupânesei Caliței dela Moșii Pătrășceșilor, tot partea lor, ce au cumpărat d-ei stânjeni 213.

Mai ales-am iar d-ei jup. Caliței din moșia lui Calotă Vătafu, ce au cumpărat d-ei stânjeni 146; care s'au făcut toată partea d-ei jupânesei Caliței, ce au cumpărat dela toți moșnenii stânjeni 779. Alesu's-au și d-ei jupânesei Ilincai Câmpinencei, din moșia lui Calotă Vătafu, ce au cumpărat d-lui Drăghici vătafu stânjeni 94; Și iar s'au mai ales d-ei jupânesei Ilincai dela Radu Câmpineanu care moșie au fost cumpărat și el dela Gh. Buducea stânjeni $125 \frac{1}{2}$ (una sută două zeci și cinci și jumătate) care face partea d-ei de cumpărătoare dela moșneni.

Rămas-au și Radului Câmpineanu dela moșu lui ca să stăpânească stânjeni 15 (cincisprezece), care au pohtit pe d-ei jupâneasa Calița, acești stânjeni ce le-au rămas, să-i dea în siliște stânjeni îndoși, de s'au potrivit stânjen pentru stânjen; iar în câmp și în păcuri să nu aibă nici o treabă, nici în livezi. Alesu's-au și nepoților lui Calotă Vătafu dela moșul lor ce le-au rămas stânjeni 133; și acești stânjeni să aibă a-i stăpâni; păcura și o liveze, ce se cheamă la Ruptori să o stăpânească, care liveze o au tras și în lung și în lat făcând-o și aceasta masă, au rămas stânjeni 33; care acești stânjeni s'au pus în numărul stânjenilor la stânjenii ce au rămas care mai sus s'au zis, iar alt mai mult să nu tinză nimic.

Alesu's-au și jupânului Simei Zarafu din partea lui Calotă vătafu, ce i-au vândut în siliște în lat stânjeni — și în lung stânjeni: să aibă a-și lua deplin, după cum îi scrie zapisul lui, după cumpărătoare. Deci noi văzând cartea părintelui Vlădicăi

de blestem și adevărindu-se și scrisurile d-lor drepte și adevărate, așa am ales cu sufletele noastre, ca să aibă a stăpâni d-ei jupâneasă Calița stâneni — după la toți moșnenii după cum mai sus s'au zis cu bună pace de către moșneni, din 5 părți cu tot venitului, venitul ei din apă, din câmp, din livezi, din siliștea satului, din păcuri, din pădure, pe unde-i vine hotaru d-ei; pentru că i s'au lipit moșia din Câmpina lângă moșia d-ei, ce au avut de casă, care se cheamă Curiacu, care trăgându-se a doua oară despre Bunești (Bănești?) am piatră în apa Doftanei, hotaru; și trăgându-se p'în siliștea târgului până'n Doftana despre Telega, am pus piatră d'în sus de fântânele cu păcurile.

Și trăgându-se la capul moșiei de munte unde se cheamă Șotriștea, am piatră în apa Doftanei; și s'au făcut toate împărțelele d-ei jupânesei Caliței și ale d-ei Jup. Ilincăi peste tot în hotar stâneni 998 (nouă sute nouă zeci și opt). Drept aceia am dat și noi cartea noastră la mâna d-lor ca să aibă a stăpâni această moșie în bună pace după cum le-am pus tuturor hotaru cine ce va stăpâni. Și noi pentru mai adevărată credință ne-am pus iscăliturile mai jos ca să se crează.

Iunie 1 1729.

M. Lupu, Const. Lupu polcovnic adeverez.

Doc. No. 17.

Hotărnicia moșiei Câmpina făcută de 12 boeri luați cu carte domnească de d-ei Calița Câmpineanca.

„.....și acești stâneni să aibă a-i stăpâni și a-și lua păcura....“ (Fragment). 1729 Iulie 1.

Grig. Greceanu Vornic. Cost. mare spătar. Cost. Brâncoveanu, mare logofăt. B. Văcăreanu, mare Vist. M. Lupu Cost. Lupu polcov. adeverez.

Doc. No. 18.

Carte de hotărnicie a 6 boeri, luați cu carte domnească de Calița și Ilincă Câmpineanca, pentru alegerea moșiei lor dela Câmpina.

„.... și iar am tras a treia trăsura pe la Slobozia¹⁾ despre Bănești la capul moșiei din jos, din hotarul Curiacului până'n apa Doftanei....“ 1729 Sept. 8 (Fragment) Nedelco căpit. de acolo. Bratul cămăraș. Marin neguțator dela Târșor. Rizea văt. Trânescul văt. dela Strâmbeani. Mih. Logof. dela Cocoraști. M. Lupu, Cost. Lupu polcov. adeverez.

Doc. No. 19.

Adică eu Gheorghe din Câmpina dinpreună cu femeia mea Pătrana și cu fiia mea Cârștina dat-am adevărat zapisul nostru la mâna d-lui Simei Zarafu, ca să fie de bună și adevărată credință, precum să se știe că având noi judecată cu d-lui la Divan înaintea prea luminatului Domnului nostru Ion Grigore Ghica Voevod, pentru locul ce au cumpărat d-lui dela Tudor ficiorul lui Baico, având și noi casă pe acel loc; și așa ni s'au ales judecata din Divan; ca să stăpânească d-lui cu pace acel loc de către noi; numai pentru casele noastre fiind aproape de casele d-lui, au poruncit M. S. Vodă să le mute cu cheltuiala d-lui mai de olaturi, tot pe locul d-lui după cum mai pe larg scrie cărțile de judecată care ne-au făcut M. S. Voevod la mâna noastră și la mâna lui. Deci d-lui jupânul Sima luând și om domnesc aprod anume Gheorghe cu carte domnească de volnicie, ca să ne mute casa, după judecata M. S. lui Vodă și viind aici la Câmpina, ne-au stricat casa făcând gătire ca să ne mute după porunca domnească. Deci noi am socotit, cu voia noastră ca să luăm bani pe case și pe toate ce avem împrejurul casei și noi să ne facem case în altă parte după cum ne va fi voia.

Și neputându-ne noi voi de preț, am chemat pe d-lui jupânul Michea Vameșu de aici din Câmpina și pe d-lui vâtaf de Plaiu, de au văzut casele și toate cele ce am avut împrejur: însă 2 căscioare, 1 pivnicioară și un coșar și cu pomii ce s'au aflat în dosul casei; și acestea toate le-au prețuit d-lor cu frica lui Dumnezeu drept taleri 30; după prețul ce au prețuit d-lor

1) Sat lângă Câmpina la 2 kg. depărtare.

și eu am fost bucuros și am luat acești bani deplin, în mâinele noastre. Iar d-lui jupân Sima văzând că poftim noi ca să lipsim, și noi să nu mai ședem pe locul d-lui și fiind noi datori și săraci, au voit de bună voia d-lui de ne-au mai dat peste prețul caselor taleri 20 ca să fim mulțumiți și odihniți de către d-lui; și am luat și acești bani toți în mâinele noastre. Iar pentru pricinile ce am avut între noi și vorbe pentru loc și pentru case, ne-au ertat cu toată voia d-lui; așisderea și noi pe d-lui.

Și de acuma înainte d-lui să stăpânească cu bună pace; că cele ce s'au scris mai sus, toate au fost cu voia noastră și cu știrea noastră s'au scris. Drept aceia am dat această scrisoare la mâna d-lui ca să se crează, că de acum înainte să nu mai avem cu d-lui nici d-lui cu noi nimica.

Și când am făcut această scrisoare, fost-au și alți boeri mărturie, care mai jos se vor iscăli ca să se crează.

Și am scris eu Ion logofăt cu zisa d-lor și martor

Iulie 12 zile 1734

Eu Gheorghie (deget), Eu Pătrana soția d-lui (deget) Eu Cârștina fata lor (deget).

Mike Vameșul, Melea vătaf de plaiu, Ieromonahul Nicodim martor.

Doc. No. 20.

Noembrie 9, 1745

În divan înaintea M. S. Prea Înălțatului nostru Domn Ion Costantin Nicolae Voevod fiind și noi față.

1. Petco Brașoveanu cu tovarășii lui; după hotărnicia ce s'au făcut în luna lui Octomvrie a anului acestuia la moșia Câmpina, cerea taleri 700 dela jupâneasa Ilinca și dela jupâneasa Kiajna Câmpinencile, venitul ce i-au luat de 17 ani, pe 200 stânjeni, ce le-au ales acum boerii hotarnici din stânjeni 1120, ce este tot hotarul Câmpini; adică dijma de bucate și partea lor de 700 vedre de păcură, ce ese în fiește care an.

2. Numitele jupânese, pân Costantin logofeșelul, vechilul d-lor, cum că s'au împresurat, dintraceti ani partea de moșie ai lui Petco, n'au tăgăduit; numai zicea că pe an nu ese 700 vedre de păcură, după cum zic ei, ci numai câte vedre trei sute.

3. După al cărui răspuns, împărșindu-se'n Divan acele vedre trei sute pe stânjeni 1120, i s'au venit și partea lui Petco, de an, vedre treizeci; care socotindu-se vadra taleri $\frac{1}{2}$; și socotindu-se și pentru dijmă câte taleri 5, adică de an taleri 20; care fac în 17 ani taleri 340; și cu dobânda lor îndoii ban la ban sa'u făcut peste tot taleri 680; deci taleri 80 ertându-i Petco de bună voia lui.

4. Din divan așa s'au hotărât: jupâneasa Ilinca și jupâneasa Kiajna să plătească lui Petco și tovarășilor lui taleri 600; și de acum înainte să-și stăpânească ei acele două sute de stânjeni cu bună pace Aceasta scriem.

Grigorie Greceanu mare Ban, Cost. Dudescul mare vornic, Barbu Văcărescul mare Logofăt, Cost. Brâncoveanu mare clucer, Ștefan Văcărescul mare Çomis, Mihail Cantacuzino mare Medelnicer, Dumitrache fost mare Pitar, Çost. Florescu fost mare Pitar, Cost. Basasac mare Șătrar, M. lupu, Cons. Lupu polcovic adeverez. Protocolit al doilea logofăt Scris de Gheorghe Logof. și trecută'n condică.

Doc. No. 21.

Adică eu jupâneasa Ilinca Câmpineanca, împreună cu nepoșii mei Grigorie Cioranu și Maria nepoală-mea și cumnată-mea Kiajna Câmpineanca și cu fiul D-ei Pantazi Câmpineanul al doilea Spătar, dat-am zapisul nostru la mâna lui Petco Brașoveanu și cu cumnații lui Fola și Radu, nepoșii, lui Calotă Vătaf, precum să se știe că sculând ei hotarnici ca să hotărască a doua oară moșia dela Câmpina, s'au hotărât și s'au ales cu carte de hotărnicie ca să stăpânească ei, Petco și cu cumnații lui, din moșul lor afară din Siliște, trei circuri din cin până'n cin, cu tot venitul lor, ori din ce ar fi: și din livezi și din păcuri.

Așisderea și noi jupânesele ce suntem mai sus numite să stăpânim de afară opt circuri, adică doi moși deplin din cin până'n cin, cu tot venitul lor și din livezi și cu păcura.

Și iarăși să aibă a stăpâni mama Ilinca, cumnată-mea, un circ, ce-l are D-ei cumpărat de bașca dela moșul lui Petco,

Calotă Vătafu, după cum arată zapisul d-ei de cumpărătoare, din siliște și de afară, din cin în cin cu tot venitul lor cu livezi și cu păcură. Și iar să avem noi jupănesele a stăpâni în siliște doi moși deplin; și dintr'acești doi moși ai noștrii, câte vânzări vor fi înfundate să avem noi a răspunde; iar din moșul lui Petco și al cumnașilor lui, nepoții lui Calotă Vătafu, scoțându-se vânzările lor din Siliște, după cum arată zapisele noastre de cumpărătoare ce le avem dela D-ei maica Calița Cantacuzini soacra noastră și alte vânzări la Sima Zarafu și la Alexandri, acești stânjeni sunt toți înfundați; le-au mai rămas și lor, lui Petco și cumnașilor lui, Fota și Radul, în Siliște să stăpânească înfundați stânjeni 65 (șase zeci și cinci) după cum sunt împietriți dela hotarnicii cei dinlăi dela anul 7237 (1729).

Insă unde le sunt casele și curțile și grădinele și biserica cea veche, iar mai mult treabă să nu mai aibă a se mai întinde. În afară de siliște, după cum s'au împietrit acum câți oameni ar mai șede, să avem să-i împărșim frățeste, adică noi pe nouă ciricuri și Petco și cumnașii lui pe trei ciricuri. Iar pentru acești 17 ani trecuți dela hotărnicia trecută până acum ce le-am fost împresurat dijele lor, judecându-ne la Divan s'au hotărât prin carte de judecată ca să-i dăm noi lui Petco și cumnașilor lui taleri 340 și îndoindu-se banii, ban la ban, s'au făcut taleri 680; și ertând Petco și cumnașii lui din divan taleri 80, le-am dat 600 taleri tocmai, după cum cartea de judecată ce este la mâna lor adeverează. Ci de acum înainte să nu mai aibă a cere la noi nimica, nici noi la ei; ci să stăbânim fiește carele după cum scrie cartea de hotărnicie; iar mai multă gâlceavă de acum înainte să nu mai fie.

Drept aceia am dat zapisul nostru la mâna lor, iscălindu-ne mai jos ca să se crează; întărind și d-lor boeri hotarnici cu iscăliturile d-lor. Asemenea am luat și noi zapis cu acesta, dela mâna lui Petco și a cumnașilor lui Fota și Radul iscălit de dânșii. Ghenarie 1 zile anul 1747.]

Pecet. Ilinca Câmpineanca, Grigorașco Cioran, Maria, Petre fost mare clucer martor, Pecet. Kiajna Câmpineanca, Pantazi Câmpineanu mare paharnic, Pârvu fost mare Stolnic

martor, Hadji Apostol cămăraș martor, Dîmitrie Râfoveanu paharnic, Cost. Dudescul mare Vornic martur, Barbu Văcărescu, mare logofăt martor, Cost. Brâncoveanu mare clucer martor, Ștefan Văcărescu mare Stolnic martor.

Doc. No. 22.

Insemnare de locurile înfundate, cine ce au cumpărat cu zapise în siliștea Câmpinei, ce li s'au ales acum la hotar, să stăpânească fieștecăre stânjeni, după cum le răspunde zapisele cum arată anume:

Mănăstirea Mărgineni în lung și'n lat stânjeni 40

" Mislea " " " " " 13

" Sărindaru " " " " " 50

" Lespezi " " " " " 20

" " " " 26 " " " 13

" Sinaia " " " " " 15

D-lui Pârvu Cantacuzino

fost mare Stolnic " " " " " 41

Sima Zaraful " " " " " 65

Alexandri Neguțătorul " " " " " 30

Popa Stan dela Câmp. " " " " " 30

Ion ginerile lui Popa St. " " " " " 15

332

Pârvul C. fost mare stolnic; A. fost mare Serdar, Hagi Apostol Cămăraș; Dimitrie Râfoveanu Paharnic. M. Lupu, Cost. Lupu polcoonic adeverez. 1747. Octombrie 20.

Doc. No. 23.

Adică eu Maria Lupoianca, dat-am credincios zapis al meu la mâna d-lui unchiului Pantazi Câmpineanu fost mare Medelnicer ca să-i fie d-lui de mare încredințare precum să se știe că i-am vândut d-sale jumătate parte de moșie a lui Petco C-r Roșu, nepotu lui Calotă Vătafu din Câmpina cu casa jumătate și cu pimnița jumătate din târgul Câmpinei, cu cârciuma dela podul Tiligii jumătate; care moșie îmi este și mie cumpărată dela acel Petco drept taler trei sute și vândui și eu d-sale tot

întrasești taleri trei sute. Drept aceia să aibă d-lui a stăpâni această mașie cu bună pace de către noi și de către tot neamul nostru, însă precum am stăpânit-o și eu, precum au stăpânit și acel Petco mai 'nainte. Și pentru mai adevărată credință m'am iscălit cu mâna mea mai jos ca să se crează.

Octombrie 18 zile 1755.

Nicolae Lupu paharnic marlor, Maria Lupoianca vânzătoare

Doc. No. 25.

Io Constantin Gheorghie Hangeri Voevod și Domnu Țării Românești.

Cu cale fiind cererea d-lui Marelui Logofăt primim Domnia mea rugăciunea ce ne face și poruncim D-v Ispravnicilor ai județului să cercetați - și de nu au pârâții vre un sinet ¹⁾ de osebit obicei, care să se fi urmat și să se fi păzit în toată vremea să-i îndatorați negreșit pe acei ce-și fac alișveriu, a da paraua de loc, care este hacul pământului și obișnuit din vechime, de se urmează la toate târgurile de obște. Așisderea și pentru vânzarea vinului și a rachiului, urmând obiceiul pământului, să dați nizamul (ordinul) cel cuviincios, a se vinde numai vinul și rachiul stăpânilor de moșie, oprind și zăticnind, pe cei ce caută a face urmări împotrivoare dreptăței. Mare logofăt.....
[Pecetea] domnească.

1798 Decembrie 18

Doc. No. 24.

Prea Înălțate Doamne,

Cu prea plecata mea anafora, înștiințez Mării Tale că la moșia Câmpina, unde sunt părtaș cu d-lui Șetrarul Constantin Lupoianu, fiind obicei a se face târg pe fiecare săptămână odată.

Și fiindcă la toate târgurile pentru călcarea ce se face moșiei și pentru alișveriu ce-și face pe pământ strein, este obicei de a se da câte o para de loc stăpânului moșiei; iar cei ce se adună la acest târg, mă înștiințează tovarășii de moșie că n'ar fi arătând supunere să dea paraua de loc.

1 act.

Ci fiindcă cei ce vin la târg cu vitele lor să zăbovesc câte o zi, uneori și mai mult și cu vitele lor calcă moșia; și pentru paraua de loc, ce este obicei a da la târguri nu se supără vitele de nimic, uneori se înlâmplă de scapă vitele și fac stricăciune și la livezi; și pentru toate aceste călcări și după obiceiul ce se urmează la toate târgurile de obște, să fie luminată porunca Mării Tale către d-lor ispravnicii județului să îndatorească pe fiește care dreptății spre a da paraua de loc. Așisderea mai arăt și pentru unii din locuitorii de acolo, cu pricină că aduc pela casele lor mosafiri, pe trecătorii ce merg în țara nemțească, și vin de acolo, să-i găzduiască, aduc vin și rachiul prin casele lor și-l cheltuesc vânzându-l, atât la aceștia cât și la alți prin ascuns; și dintr'această pricină stau nevândute vinurile și rachiurile noastre și ni se face mare pagubă la dreptul pământului.

Ci ca să se proprească acest mijloc de ficlenie, mă rog Înălțimii Tale cași pentru aceasta să dea luminată poruncă d-lor boeri ispravnici ai județului să oprească pe toți locuitorii de această urmare. Și de vor bănuî călătorii că au lipsă de cele trebuincioase și de odihnă ne încărcăm noi a le face toată odihna și nimic nu le va lipsi.

Pentru care nu lipsim a știință Înălțimii Tale, și cum va fi luminată porunca. 1798 Decembrie 17.

Al Mării Tale prea plecat slugă Scarlat Câmpineanu Mare Logofăt.

(Originalul la Arhivele Statului).

Doc. No. 26.

Prea Înălțate Doamne,

La moșia mea Câmpina din jud. Prahova, din vechime se face târg pe săptămână odată, Lunea.

Și într'acel județ al Prahovei, fiind numai un târg cu obor de vite la orașul Ploești, locuitorii din tot plaiul Ialomiței jud. Dâmbovița, ce cade despre partea plaiului Prahovei, cum și o parte din Plaiul Teleajănelui jud. Saac ce cade iarăși aproape de acel plaiu, le este departe de a merge cu vitele ce au de

vânzare tocmai la târgu Ploești, fiind cale ca de 4—5 ceasuri; încă mai vârtos când vine apa Doflana și Prahova mare, nepu-
tând trece nici de cum, se zălicnesc la alișverișul lor.

Mă rog M. Tale ca prin luminată Cartea M. Tale, să se
dea voe și slobozenie a se face și obor de vite la târgul acesta
dela Câmpina, fiind atât folosul cămării, cu vama ce se ia dela
vitele care se vând, cât și a locuitorilor înlesnire la alișverișul
lor. Și cum va fi luminată porunca Măriei Tale.

1799 Iunie 21.

Al M. Tale plecat slugă Scarlat Câmpineanul Mare logofăt.
(Originalul la Arhivele Statului).

Doc. No. 27.

Io Alexandru Costantin Moruzii Voevod și Domnu Țărei
Românești.

Fiindcă de a avea și obor de vite, acest târg din Câmpina
aceasta nu numai nu urmează de a fi spre vre-o vătămare la
orice, ci încă de binele locuitorilor și al neguțătorilor, pentru
alișverișul lor și folosul și al vamei domnești, poruncim Domnia
mea să fie slobod. Și D-voastră ispravnicilor să o faceți cunos-
cută aceasta la locuitori și neguțători și la vameși.

Mare logofăt. Pecetia domnească. 1799, Iunie 27.

Doc. No. 28.

Cu mila lui Dumnezeu, foaia de zestre a ficei mele
Marioara. 1807 Iulie 8.

Moșia mea Câmpina ce o stăpânesc pe din două frățește
cu d-ei vorniceasa Luxandra Câmpineanu, jumătate partea mea,
o dau de zestre ficei mele Marioarei, adică partea mea de
moșie, să o stăpânească pe din două, atât târgu, cârciumele,
băcănia, hanul, liveztle, morile, heleștaile, păcura și muntele
Măgura și toate cele lalte pe din două să le stăpânim; deo-
sebit casele ce le am acolo cu grădinile să nu aibă amestec.
Taleri 5000, adică cinci mii; șase bocșalâcuri și haine și orân-
duiala așternulului.

Acestea dela mine, iar dela milostivul Dumnezeu, milă și dar.
Eleni Lupoianu, Manol(ache) Lupoianu Alexandru Nen-
ciulescu.

Mai dau de zestre Dumneaei Mărioarei și moșia Șotrile
pe jumătate să o stăpânească pe din două cum și moșia Câmpina.
Eleni Lupoianu, Manolache Lupoianu.

Doc. No. 29.

Ion Alexandru Nicolae Șutzu Voevod și Domn
Țărei Românești.

Cu cale fiind anaforana această a dumnealui mare logofăt
de țara de jos, poruncim D-voastră Ispravnicilor ai județului,
să faceți urmare întocmai precum mai jos se cuprinde.

1820 Noembrie 15.

Mare Logofăt.

Pecete
domnească

Prea Înălțate Doamne,

După luminată porunca M. Tale, ce ni se dă la această
jalbă a d-nei vornicesei Luxandrei Câmpinencei, făcând cerce-
tare mă încredințaiu că jalba d-nei este pentru târgul ce se
face odată pe săptămână, Luni, la moșia d sale dela Câmpina,
unde, fiindcă unii locuitori șezători și din cei ce vin acolo la
târg, pentru alișverișul lor, îndrăznesc de a vinde vin și rachiu
cu mărunteaoa, îi pricinuesc mare pagubă și zăticnire la vân-
zarea vinului și a rachiuului d-ei. Pentru care fiindcă și după
pravila pământului și vechiului obicei, vânzare de vin și de
rachiu pela moșii, se cuvine a se face numai de către stăpânul
moșiilor, iar nu și de către cei ce șed acolo, nici de către cei
ce se adună pela târgurile depe aceleași moșii; găsesc cu cale,
cu luminată porunca M. Tale, d-lor ispravnicii județului prin
orânduit întradins la fața locului dând cuviincios nizam(ordin),
să nu mai îngăduiască de acum înainte nimeni dintre streini
sau dintre locuitorii numitei moșii, Lunea în zi de târg, cât de
puțin acolo, a mai face vânzare de vin și de rachiu, decât nu-
mai stăpânul moșiei are voe a vinde; sau fiind pricina întralt

chip, D-lor ispravnici să înșliițeze M. Tale. Iar hotărârea rămâne la M. Ta.

1820 Noembrie 20.

(originalul în Arhivele Statului)

Mare Logăfăt.

Doc. No. 30.

Anaforana stărosției de neguțători întărită de Domn, prin care se dă a patra parte din moșia Câmpina a fraților Lupoieni, cumpărată la meza, în stăpânirea lui Gheorghe fiul lui Hristodulu.

„Prea Înălțate Doamne, după luminata porunca M. Tale, ce s'au dat către d-lor Marii boeri la jalba d-lui Costantin și Alecu și Scarlat, frații Lupoeni, prin care au cerut să vânză cu meza partea lor de moșie ce o au la Câmpina jud. Prahova, căci nu pot să se unească la stăpânire cu cumnatu d-lor Căminaru Grigore Bujoreanul și cu hani ce se vor lua să-și cumpere altă moșie sau acare convenit;și s'au hotărât cu Divan, de și-au luat Maria Lupoianca, întru a sa stăpânire, toată partea ei de moșie din Câmpina, ce au fost dreaptă ocină ¹⁾ a tată-său Radului Câmpineanu, împreună cu partea pivniții și a locului ce au fost ale tatăne-său de frați; după care au zis jăluitoarii că moșia Câmpina se stăpânește jumătate de d-lor boerii Câmpineni și jumătate de d-lor; din care jumătate s'au dat zestre surorii d-lor, ce o țin în căsătorie d-lui Căminaru Grigore Bujoreanu; și așa le-au rămas și d-lor numai a patra parte. În urma acestora au făcut d-lor marii boeri întrebare d-lui fost mare logofăt Costantin Câmpineanu.....» Paharnic Radu căpitan de Steg (ari) serdar.

1825 Februarie 26 (Fragment).

Al Mării Tale prea plecată slugă

Toma Slugeru

Doc. No. 31.

Viind înaintea noastră, Dumneaei Marioara Bujoreanca, ne-au arătat prin viu glas că și diata ²⁾ este după a D-ei voință și iscălitura adevărată, făcută cu mâna D-nei.

† Grigorie al Ungro - Vlahiei.

1) Moștenire.

2) Testament.

De vreme ce, după călcarea porunicii lui Dumnezeu înstrăinându-se neamul omenesc din moștenirea raiului ca să nu rămâie răul nemuritor, s'au hotărât de Dumnezeu moartea și mutarea dintr'ă această lume vremelnică și trecătoare, către viața cea veșnică și iarăși către moștenirea raiului ce o au fost pierdut. Deci fiind această obștească datorie netăgăduită, deoarece nici ceasul nici ziua, nu este știută de nimeni, datorie are fieșcare creștin, a se îngriji, ca să fie gata spre acea călătorie totdeauna și a-și orândui toate lucrurile sale, ca un bun iconom atât spre părtinirea sufletului său cât și spre orânduiala celor ce rămân în urma lui, aci în lume.

Aceasta socotind-o și eu Marioara, fica răposatului stolnicului Costantin Lupoianu și soția d-lui Căminarului Grigore Bujoreanu, văzându-mă mai vârtos deapurarea întru slăbiciune de boală și temându-mă nu care cumva să mă cuprinză fără de veste sfârșitul vieții, până mă aflu și în oareși care stare a sănătății, am hotărât să-mi fac însemnarea aceasta de diată, pentru toate lucrurile mele, cum să se urmeze, în urma pristăvirei mele, de către Epitropii mei. Fiindcă copii n'am făcut cu soțul meu și ca să nu se întâmple prigoniri și vrajbe între frații mei, în urma morții mele, și mai mult ca să-mi sigurarisească căutarea sufletului meu celui păcătos. Deci mă rog mai întâiu fraților, rudelor, prietenilor și tuturor de obște, ca să mă erte de orice le voi fi greșit în lumea aceasta ca un om, ca și ei să afle milă și ertare de greșelile lor, dela milostivul dumnezeu.

După aceasta arăt că toată averea mea este, câte lucruri se cuprind în foaia mea de zestre, date dela răposății părinții mei și lucrurile ce mi s'au dăruit de iubitul meu soț, înaintea nunții și lucrurile ce mi s'au hărăzit iarăși de d-lui a doua zi de nuntă ce se numesc teoritra (dar după nuntă).

Între care lucruri de zestre este și parte din moșia Câmpinei și moșia Șotriile; care aceste moșii, jumătate le fac danie la Miserică cea nouă, ce este să se facă de iubitul meu soț acolo la Câmpina cu odăi împrejur, pentru primire de streini și locuință de bolnavi, a fi atât pentru cele de nevoie cheltueli ale bisericei peste an, cât și pentru cele trebuincioase ale hranei

și căutării cu cele de lipsă ale streinilor bolnavi, ce se vor afla locuitori într'acele odăi pe cât se va putea; și jumătate moșiile le las danie la spitalul mănăstirei Cernicăi a fi pentru hrană și celelalte trebuincioase ale părinților bolnavi de acolo. Taleri 1000 (una mie) las iubitei mele surori Bălașei Bengeascăi

„ 500 (cinci sute) „ iubitului meu frate Costache

„ 500 („ „) „ „ „ „ „ Scarlat

„ 500 („ „) „ „ „ „ „ Aleco

„ 500 („ „) la mănăstirea Căldărușani

„ 1000 (una mie) la schitul Țigănești.

Taleri ¹⁾ 500 (cinci sute) la schitul Pasărea

„ „ („ „) „ „ Rătești

Casa cu tot cuprinsul ei din mahalaoa Sf-t Ștefan, ce le-au cumpărat iubitul meu soț dela răposata maica cu bani din zestre mea, o las a fi metoh la mănăstirea Poiana Mărului.

Pobrigania și celelalte obișnuite pomeniri să se facă cu părinți arhieriei, cu toată buna orânduială, până la 7 ani, când atunci să mi se facă și desgroparea oaselor.

Ingropăciunea mea să fie la Mănăstirea Cernicăi.

Pentru cheltuelile cele trebuincioase peste an la școala ce am făcut în Câmpina la vechea biserică din han, am orânduit venitul cu deosebit înscris, care are a se urma întocmai precum a colo orânduim.

Tudor

Maria soția lui Nica Croitoru

Ilinca

Mihalache fiu său

Acești Țigani după moartea mea și a soțului meu să fie închinați tot la biserica cea nouă, cu legătura aceasta, ca să dea pe fieștecă an, de fieștecă familie, câte jumătate oca ceară și una oca untdelemn.

¹⁾ Cu închiderea negoțului german spre Răsărit, dar mai ales prin așezarea într-o parte din Ungaria, care și perduse în 1526 și neatârarea și unitatea, a unor principii din Casa de Austria, răsbătu noua monedă germană a talerului. Li se zicea și Löwenthaler, pentru leul care era tipărit pe dâșii. Români le ziceau „taler“ plural „talere“ și „taleri“ și uneori (a doua jum. a sec. XVI. T. Românească) și „talant“. Mai era și Kronenthaler-ul (având întipărit „coroana“. Ist. Românilor în Chipuri și Icoane. N. Iorga. Pag. 290 și urmt.

Banii legaturilor ce orânduiesc și a pomenirilor mele, până la 7 ani să se ia din vânzarea lucrurilor ce sunt în foaia de zestre și darurile dela iubitul meu soț, care voesc a se vinde toate după moartea mea; și ce va mai prisosi să se dea de pomană de către epitropi la măriș de fete sărace și alte locuri scăpătate vrednice de milă.

O foaie, chip de diată, de sunt opt ani făculă, rămasă la d-lui Serdaru Nicolae, aceia să nu aibă nici o tărie, rămânând desputernică.

Epitropi asupra acestora orânduiesc pe părintele arhimandrit Calinic, starețul Cernichii, carele după rugăciunea ce i-am făcut, a primit a se însărcina cu această greutate (și pe d-lui Căminaru Grigore Bujoreanu prea iubitul meu soț).

Și mai vârtos că, nu numai cât va trăi Sf-sa să îngrijească pentru venitul moșiilor a se da, jumătate la cheltuețele ce vor urma peste an, la ale bisericeii din Câmpina trebuințe și la locuitorii streini și bolnavi din chiliile de acolo și jumătate la bolnavii părinți din spitalul Cernichei; ci după pristinirea ¹⁾ Sf-ției Sale, oricare stareț după vremi, va fi la Cernica să aibă aceasla îngrijire de epitropie. Aceasta este bună voința mea a se urma cu averea mea decătre Epitropii mei; și spre încredințare, însumi cu condeii mei am iscălit.

Marioara Bujoreanca adeverez. 1827 Februarie 20.

Doc. No. 32.

Fiindcă într'această diată se coprinde ca să se fie și spital de bolnavi în chiliile bisericeii Sf-ta Troiță din Câmpina, și nefiind venitul îndestul, pentru căutarea bisericeii și a școalei, am chibzuit cu d-lui Căminaru Grigore Bujoreanu și cu celelalte rude ale răposatei, ca din venitul acesta să se țină numai biserica și școala; așa urmez eu și asemenea are să urmeze și cei după noi stareți ai Sf-tei mănăstiri Cernica, cu acest legat.

1830 August 15.

Callinic Arhimand(rit) Starețu Cernichii.

¹⁾ moartea.

Grefa C. Tribunalului în Ilfov.

Partea Sf-tei Mânăstiri Cernica, din moșia Câmpina, de care se atinge această diată a trecut în ohavnica stăpânirea a Sf-tei Mitropolii, cu act legalizat de acest tribunal la 14 Ghenarie anul 1854 Sub. No. 8.

Gref. Spirache Săulescu — (originalul la Arhivele Statului.

Doc. No. 33.

Prea Înălțate Doamne,

Iarăși jăluim M. Tale, pentru d-lor cumnații Lupoeni, că răposata soția mea, încă de cinci ani, și-au făcut diata, și am cheltuit ce am avut din copilăria mea și am făcut 17 (șaptesprezece) chilii cu sus cu jos în curtea bisericei cei vechi la Câmpina, ca să șază preoții și oamenii săraci de pomană în chilii, făcând și școala cu a mea cheltuială, de învață 60 (șasezeci) de copii românește de pomană și trei zeci (30) copii grecește, ce sunt toate la numitele chilii de învață.

La anul 1827 Februarie, aflându-se soția mea bolnavă aici în București, au mers la prea Sf-ția Sa Părintele Mitropolit și și-au făcut altă diată, deosebi de a școalelor, lăsându-și moșia de zestre, ce o avea la Câmpina și Sotrile: jumătate au închinat-o școalelor și bisericei, ce o fac acum de isnoavă, pe numita moșie; și jumătate au închinat-o la spitalul Cernichei pentru căutarea părinților bolnavi de acolo, lăsând cu sufletul său să o îngroape la Cernica, lăsându-mă pe mine și pe părintele stareșu Cernichei, să-i căutăm sufletu până la 7 ani și legaturile să le dăm pe unde au lăsat prin diată, lăsându-le și d-lor la loși frații din venitul moșiei din an în an, luând și dând; apoi plătindu-se toate să ia venitul moșiei jumătate Cernica și jumătate școalele și Sf-ta Biserică.

Dumnealor acum nu-și caută dreptatea cu judecată; pe deoparte au sărit cu țigani cu topoare, cu ciomege de n'au lăsat să aduc pe răposata la Cernica să o îngrop; pe de altă parte au oprit pe arendașul Radu Vistierul din Câmpina să nu dea banii arenzii, ce nici este cusur pe al treilea an să-i căutăm sufletul; că moșia e dată chear cu zapisul răposatei și iscălită'n arendă decând trăia.

Și fiind orânduși de M. Ta în judecată cu d-lor, la d-lor marii boeri și prea Sfinția Sa Părintele Mitropolit și au fugit din judecată Costache Lupoianu cel mai mare. Și ducându-se la Câmpina au făcut moșia zapl, gonind pe arendaș luând și cheile dela școală. Și ne scrie arendașul d-lui Vistierul Radu, ce este și epitrop, lăsat de mine, când am plecat, asupra școalelor să poarte grija de copii și simbriile dascălilor. Ne rugăm M. Tale, să te milostivești asupra la 90 de copii să nu se risipească, în prea fericitele zilele M. Tale, ca să-i ridice de acolo, să-i aducă la judecată. Să rămâie școalele nesupărate și arendașu. până se va isprăvi judecata. Și cum te va lumina duhul sfânt.

1827 Iulie 16.

Ai M. Tale prea plecați

Callinic Araimandrit Stareșu Cernichei.

Grigorie Bujoreanu Căminar.

Doc. No. 34.

Prea Înălțate Doamne,

După luminata porunca M. Tale, ce ni se dă la această jalbă, a cuviosului arhimandrit Calinic, stareșul dela Sfânta Monastire Cernica și a d-lui Căminarului Grigore Bujoreanul, făcând cercetare, arătăm M. Tale că după altă jalbă ce au mai dat jăluitoarii Înălțimii Tale, cum că soția căminarului, dându-și obștescul sfârșit întru acest an, au făcut diată, lăsând partea moșiei sale dela Câmpina, jumătate la școale și biserica dela Câmpina, cerând întărire dela judecată, căci nu se îngăduesc de frații săi Lupoeni, s'au orânduit prin luminată rezoluție în cercetarea Prea Sfinției sale Părintelui Mitropolit și a noastră.

După care ne arată orânduțul zapciu hălmănesc, cum că Costache Lupoianul s'au dus la Câmpina; iar ceilalți frați ai săi mai mici, ce sunt aici, nu vor să se înfățișeze la judecată fără de a fi față și Costache, cu cuvântul că la dânsul ar fi toate dovezile lor. Iar jăluitoarii zic, că moșia aceasta, fiind dată'n arendă la un Vistieru Răducanu pe trei ani, încă de când trăia soția căminarului, al cărui soroc se împlinește la Sfântu

Gheorghe din anul viitor, acel Costache, îndată ce au mers la Câmpina cu serdăreasa Bălaşa Bengeasca în silă fără de a aştepta să se dea hotărâre dela judecată, au făcut zapt moşia, arătându-ne şi o scrisoare a celui vislier Răducanu, dela opt ale următorului Iulie, ce o trimite căminarului: că mergând serdăreasa Bengeasca cu Costache Lupoiana acolo, pe loc au făcut zapt cârciumele, nelăsându-l să mai vînză vin. nici să-l mai cunoască pe dânsul de arendaş; au luat şi cheile dela odăi, şi au dat de ştire la toţi din Câmpina şi dela greci, pentru vânzarea băcăniilor şi pentru arenda moşiei.

Deci fiind moşia aceasta dată'n arendă la acel vislier Răducanu, până la Sfântu Gheorghe anul viitor, de soţia căminarului, şi întâmplându-se de au răposat soţia căminarului, carea, prin diata ce zic jăluitoarii că au făcut, lăsând această moşie danie, jumătate la Mănăstirea Cernica şi jumătate la şcoală şi la biserica dela Câmpina, urmă ca acel Costache Lupoianu, fratele răposatei, să stea aici a se înfăţişa înaintea noastră, după luminată rezoluţia M. Tale, ce s'au dat la jalba jăluitoarilor, ca să se cerceteze reclamaţia lor spre a se face anafora şi a se da luminată hotărârea M. Tale asupra pricinii; iar nu de sine făr'de judecată să se ducă la Câmpina, cum au simnît că este tras de jăluitoari şi prin silă să facă zapt moşia, a căreia urmare nefiind cuviincioasă găsim cu cale să se dea luminată porunca M. Tale către d-lor boeri ispravnici ai judeţului, să se dea ordin serdăresei Bălaşei Bengeascăi şi lui Costache Lupoianu, a se trage cu totul dela acea moşie, rămânând tot în stăpânirea Vislierului Răducanu arendaşu; şi să le arate ea după sfârşitul acestei luni, să se afle aici la Bucureşti spre a se înfăţişa cu jăluitoarii înaintea noastră, spre a se cerceta pricina după orânduială.

Şi până nu se vor judeca şi se va da luminată hotărârea M. Tale, asupra acestei pricini, să nu-i îngăduască ispravnicatul a se amesteca întru nimic la stăpânirea acei moşii. Iar hotărârea cea desăvârşită rămâne a se face de către M. Ta.

1827 Iulie 14.

Barbu Văcărescu, Iordache Golescu fost mare Dvornic,

Alexandru Filipescu mare logofăt, Nestor mare logofăt, Iordache Nenciulescu mare logofăt, Pană Costescu fost mare Serdar.
(Originalul în Arhivele Statului).

Doc. No. 35.

În jos iscălitul încredinţez cu acest zăpis al meu, la mîna Sfinţiei Sale părintelui Arhimandritul Calinic, stareşul Monastirii Cernica să se ştie, că o pereche case cu un grajd şi un şopron şi cu două grădini, însă una'n faţă şi alta'n dos, ce sunt pe locul moşiei Câmpina, şi au fost metoh al schitului Predeal (la care sunt orînduit eu năstăvnic); prin bună învoială l'am făcut schimb cu Sfinţia sa. Dându-mi Sfinţia Sa împotriva acestor case, alte case mai mici, ce este cârciumă cu o grădină mică a lor, şi sunt earăşi pe locul moşiei Câmpina; cum şi osebit mi-au mai dat şi bani naht lei 6000; care bani i-am primit dela Sf-ţia Sa deplin pe toţi în mâinele mele.

Şi fiindcă aceste case ce ni-l-au dat nouă schimb, sunt pe locul moşiei Câmpina, după cum şi mai sus se arată de aceea mă îndatorez eu ca, încâtă vreme vor fi aceste case pe seama noastră să fim datori a plăti pe tot anul câte lei 12, iar alt nimic. Dar dacă se va întâmpla ca să se înstreineze aceste case la altă mîna, acela ori carele va fi, să-şi plătească claca deopotrivă caşi ceilalţi clăcaşi ai moşiei Câmpina.

Şi pentru ca să se păzească acest înscris înlocmai şi fără de nici o strămutare după ce spre încredinţare s'au iscălit de către mine însumi, cu mîna mea, apoi am rugat şi pe d-lui subocârmuitorul plaiului Prahova de l'au adevărit cu a d-sale iscălitură.

1835 Oct. 14.

Ghermano Ieroschimonahu Sfântului Schit Predealu.

Subocârmuitorul plaiului Prahova.

Acest înscris după cercetarea ce s'au făcut, găsindu-se după iscălitura de mai sus şi coprinderea de faţă, la cererea făculă spre dovadă, s'au adevărit şi de această subtocârmuire cu iscălitura.

1835 Oct. 14.

Scarlat Plopeanu — (originalul în Arhivele Statului).

Doc. No. 36.

Act de învoială

Intre părtașii moșiei Câmpina : Câmpineanu, M-rea Cernica și Gheorghe Hristodulo, pentru modul vânzării acestei moșii.

Sfânta Mănăstire Cernica cu d-lui Vistierul Gheorghe Hristodulo și d-lui logofătul Câmpineanu proprietari devălmași ai moșiei Câmpinei, în urma învoelei făcută ce-au săvârșit între dânșii la anul una mie opt sute patru zeci și opt, Aprilie 22, s'au învoit între dânșii și s'a așezat pentru cele următoare :

1-iu. Să se facă vânzări de locuri în vatra orașului Câmpina pela doritorii de a cumpără cu drept de ohăvnicie și de întreagă proprietate, fără mărginire vericare.

2-lea. Asemenea vânzări se va face atât la streini cât și la locuitori în Câmpina clăcași și aceștii ce vor fi clăcași însă, nu vor putea cumpără acest drept pe o parte numai din locul lor, rămâind pe cellalt clăcaș, ci sau îl va cumpără de tot, sau locul ce nu-l va cumpără el, i se va lua și se va vinde la altul ; cu'n cuvânt, oricine din clăcași nu va putea cumpăra nici un loc mai înainte de a sedesface de calitatea de clăcaș.

3-lea. Prețul acestor locuri de vânzare se va hotărâ după împrejurări și după vremuri de către mai sus pomeniții proprietari ; și la întâmplare de nepotrivire a acestora asupra prețului și chipului de vânzare, se va urmă după hotărârea a mai multor glasuri ; se înțelege că Sfânta Mănăstire și d-lui Vistierul Gheorghe, au câte un glas fiecare, iar d-lui Câmpineanu, două.

4-lea. Tot cu acest chip se va hotărâ și pentru vremea slobozirii celor ce au cumpărat până acum locuri, când adică au să intre în ecersiciul dreptului de ohavnicie, după cum s'a zis în art. 1-iu.

5-lea. Fiindcă după pravilă, împărțirea moșiilor ce se stăpânesc d'avalma, se acordează totdeauna, după cererea unora din devălmași și o asemenea împărțeață făcându-se moșiei Câmpina, de s'ar face totdeodată și orașului, ar urma mare învălmașire și năpăstuire poate la unii din mai sus pomeniții proprietari, se hotărăște și se așează pentru totdeauna, că vatra acestui oraș Câmpina, să rămâe neîmpărțită.

6-lea. Intinderea acestui oraș se socotește dela cel dintâiu copaci de salcie, începând despre centrul Câmpinei și până la poștia, cuprinzându-se și Poștia și despre păcuri, de unde se începe ograda d-lui Câmpineanu, ce este pe moșia de frați, până'n malul Prahovei ; se vor lăsa pe marginea locurilor pe malu deasupra, asemenea și despre Prahova, loc de drum și de circulație, de doisprezece stânjeni, asemenea și pentru ulișele cele strimte se vor lărgi până la 7 stânjeni ; se va face îngrijire toldeodată, pe cât se va putea pentru alinierea ulișilor.

7-lea. La aceste vânzări se va lua aminte pe cât se va putea a nu se înstreina de moșie vre un loc unde s'ar putea afla păcură.

8-lea. Banii adunați dintr'aceste vânzări atât a locurilor slobode cât și a locurilor de clăcași, se vor face pe din două, dându-se Sfintei Mănăstiri Cernica cu d-lui Vistieru Gheorghe Hristodulo jumătate și d-lui Câmpineanu jumătate, fără a pretinde stăpânul clăcașului mai mult spre despăgubirea drepturilor proprietărești, de care se lipsește în parte el cu asemenea vânzare ohavnică.

1848 Aprilie 22

Orașu Câmpina.

I. Câmpineanu ; în lipsa părintelui Stareț : Elisei Econom. Mănăstirei Cernichii

Gheorghie Hristodulu, Pitar Barbu ; P..... marlor.

Pitar D. Dobrogeanu marlor.

Doc. No. 37.

Act de schimb

Obștea Sfintei Mănăstiri Cernica, prin mine subiscălitul, starețul acestei mănăstiri, am făcut arătare prin jalbă, către Sfânta Mitropolie, că vechiul testament chitioresc, ce avem dela cel dintâiu fondator al acestei mănăstiri, Cernea Vornicu Știrbei, precum și sinetele moșiei Sgâriata ce acum se numește Brăneștii, dintr'acest județ Ilfov, dovedesc îndestul că această moșie a fost zestre a bisericei noastre dată de fericitul pomenit ctitor ; dar cum și când a intrat în averile Sfintei Mitropolii, nu știm,

nu ispitim; decât numai, fiindcă puțina vatră ce ne-au mai rămas împrejur, nu este îndestul spre a ne îndește munca câmpului, să ne facem cu îndestulare, dintr'ale noastre osteneli, produsele trebuincioase peste ani; și ca să ne cumpărăm pe bani, ne lipsesc mijloacele; ca să adunăm cerșut prin țară, precum s'au obișnuit până acum, socotim un lucru nepotrivit pentru potvigul nostru.

Ca să ne putem dar munca ostenelilor spre adunarea produselor, trebuincioase du peste an cu îndestulare, am făcut cerere, că a patra parte de moșie, ce o avem în trupul moșiei Câmpina și Șotriile, din jud. Prahova, în devălmășie cu d-lui marele logofăt Ioan Câmpineanu, și d-ei Viestereasa Domnica Gheorghiu, îmbunătățită cu calitățile următoare precum: păduri, livezi de fân, puțuri de păcură, ipsos, și alte metale, târg peste săptămână, hanuri de zid proprietate, prăvălii de târg negustorești, care îmbunătățire din vreme'n vreme, pot fără îndoială să crească veniturile moșiei, fiind cea dintâiu șchelă¹⁾ a Brașovului, să o dăm schimb Sfintei Mitropolii în ohavnică stăpânire; și Sfânta Mitropolie să ne sloboadă nouă moșia Brănești, dela care nu ne putem interesa alt, decât numai că unită fiind cu vatra noastră putem să o muncim singuri și să ne agonisim produsele trebuincioase de peste an.

După care s'au luat în băgare de seamă de către Sf-ta Mitropolie sinetele cea i-am înfățișat cu care stăpânește mănăstirea a patra parte din trupul acestei moșii Câmpina și Șotriile și care sunt cele următoare:

1807 Iulie 8. Foae de zestre iscălită de Elena Lipoianca și Costantin Lipoianu, prin care zic că moșia Câmpina și Șotriile avându-le pe din două cu Vorniceasa Luxandra Câmpineanca, jumătate din partea lor, care este a patra parte, o dau zestre ficei sale Marghioalei să o stăpânească cu partea cuvenită din: heleștaie, din târg, din cârciume, din băcănie, din hanuri și din ori și ce alt venit ce se află în trupul acestei moșii.

1827 Februarie 10: Carte de danie a Căminăresei Mariei

1) Vamă pentru drumul Brașovului.

Bujoreanca, iscălită de mâna sa și alți 5 martori coprinzătoare: că partea sa de moșie din Câmpina și Șotriile o lasă jumătate la biserica sa ce o face la Câmpina pe partea sa de moșie și jumătate la spitalul Cernichei, unde are a se îngropă, imputernicind de epitropi și îngrijitori ai acelei biserici pe cel de atunci stareț al Cernichei și pe toți urmașii săi.

1827 Februarie 20: Diata răposatei căminărese Maria Bujoreanca întărită de răposatul întru fericire Mitropolitul Grigore, prin care între altele așezămături, întărește cu cea mai de sus carte de danie ca adică: o parte din venitul moșiei sale Câmpina să se cheltuiască de către părinții stareți ai Cernichei, epitropii săi, câți vor stă după vreme, unul după altul, la biserica sa, cu hramul Sf-tei Treimi și ceilaltă să se ia la spitalul Cernichei, având îngrijire, tot deauna părinții Cernicani, a jineă biserica sa din Câmpina în bună stare, cu preoți, cântăreți și dascăli pentru învățatura copiilor de pomană, potrivit înscrisului său.

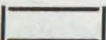
Aceste acte deși dovedesc ca din a 4-a parte a moșiei Câmpina ce am cerut noi cernicanii a o da Sf-tei Mitropolii pe jumătate venitul ei să se lase la biserica Sf-tei Treimi de acolo; însă această condiție am prepus noi, că nu poate împiedeca facerea schimbului cerut; căci pomenita biserică rămâne și pe viitor tot sub epitropia și îngrijirea noastră, inadatorându-ne ca din venitul ceilalte moșii Brăneștii ce noi cerem, să o ținem în bună stare, pentru totdeauna cu aceeași orânduială, cu care am ținut-o până acum de sunt ani 25.

Către aceasta văzându-se că moșia Câmpina, după calitățile și poziția ce are, îndeamnă săvârșirea schimbului cerut căci din an în an i se poate adăoga venitul prin îmbunătățirea acareturilor depe dânsa și mai cu seamă fiind amândouă aceste case bisericesti, urmează a se ajuta între dânsale.

De aceia cu raport din partea Sf-tei Mitropolii sub No.3922 dela 5 Iunie trecut, s'a supus la cunoștința M. Sale, Prea Înaltului nostru Domn, toate cela mai sus descrise arătări și cerearea părinților cernicani; la care M. Sa binevoind, a dat înaltă deslegare, îmbunătățind schimbul cerut de noi și poruncind a se aduce la îndeplinire leguitele forme.

Pe acest temei dar, săvârșindu-se acest schimb, s'a și încheiat după asemenea acturi, cu deslușirile arătate mai sus și adevărindu-se de autoritatea competente prin cinstitul Departament al Dreptății, după formele leguite, acesta sub iscălitura mea starejul M-rei Cernica ca din partea și a obștei părinților de acolo, s'a dat Sf-tei Mitropolii ca să stăpânească ohavnic a 4-a parte din moșia Câmpina și Șotriile, partea adică a M-rei Cernichii, precum s'a stăpânit până acum de M-re după document care s'au dat Sf-tei Mitropolii spre pacinica sa stăpânire pentru totdeauna.

Iar Sf-ta M-re Cernica să stăpânească iarăși ohavnic moșia Brănești a Sf-tei Mitropolii după vechea stăpânire și documentele ce are și pe care le-au dat acestei M-ri; datoare fiind M-re Cernica ca și pe viitor să îngrijească pentru ținerea în bună stare a bisericei cu hramul Sf-ta Treime de acolo din Câmpina, asemănată dieței răposatei Căminărese Maria Bujo-reanca cu anul 1827 Februarie 20, pomenită mai sus cu cheltuiala trebuincioasă dela dânsa. Anul 1853 August.

Nicandru Arhim. Stareju Cernichii cu tot soborul părinților,
 Pecetia M-rei Cernica.

Doc. No. 38.

Nr. 3592 Iunie 28
 1860

Primit la 28 Iunie
 1860 Nr. 7217

Alexandru Ioan

Cu mila lui Dumnezeu și Voința Națională

Domn Principatelor Unite:

Țara Românească și Moldova

Văzând raportul de mai jos cu Nr 5834 al Ministerului Nostru Secretar de Stat la Ministeriul Justiției, relativ la vânzarea cu licitație a moșiei Câmpina din districtul Prahova, cu toate trupurile și numirile ei, ce au fost avere a d-lui Ioan Câmpineanu și s'a cumpărat de D-lui Ștefan Burki pământean, cu prețul de galbeni, patruzeci mii unul, noi confirmăm vânzarea aceasta, spre pașnică stăpânire a cumpărătorului.

Nr. 311

1860 Iunie 27

S'a trecut Nr. 59.

3264 din 1860

Pecete
 Domnească

Ministrul Justiției B. Boerescu

Doc. No. 39.

Sentința

Tribunalului Prahova, secția II-a

Pronunțată în ședința dela 25 Noembrie anul 1863, asupra procesului intentat de d-l Ștefan Burki, contra unora din locuitori Târgului Câmpina pentru niște locuri înfundate. Nr. 46,

Principatele Unite Române

Tribunalul Districtului Prahova Secția II-a

Domnul Ștefan Burki din București prin petiția ce a dat Tribunalului la 6 Noembrie 1861, înregistrată la Nr. 4468, a cerut a nu se recunoaște cumpărăturile sub numire de locuri înfundate în Târgul Câmpina, făcute dela d-lui Ioan Câmpineanu de către d-lor aceștia și anume:

1. Gheoghe Măcelaru	Din Câmpina	1. Enache State	Din Târgul Câmpina.
2. Marița Maximoaia		2. Casa răposatului Dascălu Barbu	
3. Costache Ienoiu		3. Sultana Cristoaia	
4. Casa lui Ioniță Matei		4. Andrei Cale	
5. Preotul Eme		5. Cristea Rădulescu	
6. " Radu		6. Frații Racojești	
7. Costache Nae Jaghiu		7. Nae Borteș	
8. Fotte Dăvidescu		8. Tănase Călin	
9. Vasile Popescu		9. Preotul Ioan	
10. Ionică Măcelaru		10. Ioan R. Brânză	
11. Gheorghe Malău din Ploești		11. Radu Brânză	
12. Ioniță Bărbierul din Câmpina		12. Lorenti Cairy	
13. Ioan Marinescu Ploești.		13. George Blețea	
		14. Dimitrie și Alecu Dobrogeni	
		15. Hagi Constantin	

16. Grigore Iorgulescu, moștenitorul lui Tanase Iorgulescu, locuitor în Câmpu-Lung.

17. Inginerul Pereț din Târgul Câmpina

18. Lucșița Miculeasca din București

19. Petre Gînta din comuna Cornu

20. Dimitrie Plopeanu din Câmpina

Mănăstirile Sinaia și Lespezile ca vecine cu niște locuri înfundate

21. Iordache Plopeanu
22. Matache și Gheorghe, cojocari din Câmpina
Mănăstirea Mărgineni, vecină cu locuri înfundate.
Cernica " " o grădină
23. Anton I. Arion din București, vecin cu un loc înfundat
24. Ghiță Mălăeru din Câmpina
25. Ion Ghenoiu idem.
1863 Noembrie 25 (Fragment); Burchiu câștigă.

Dos. Nr. 961 din 1861

Președinte: Ioan G. Pleșoiu

Membru: M. Ionescu

idem: N. Candiano

Grefier: G. Chirculescu

Doc. No. 40.

Act de Vânzare.

Prin care fac cunoscut că moșia Câmpina din districtul Prahova, ce o am cumpărat dela licitația prin act legal întărit de Domnitorul acestor principate unite, la 27 Iunie 1860 sub Nr. 311, cu toate trupurile și înfundăturile cu numirile lor, adică atât trupul Câmpinii, ce este în devălmășie cu Sf-la Mitropolie, moșie a statului, și cu D-ei cocoana Domnica Gheorghiu, căreia fiecare au câte a 4-a parte, cât și celelalte părți osebite de târgul Câmpinei, la care n'au amestec ceilalți devălmași, precum s'au stăpânit de părinții fostul proprietar colonel Ion Câmpineanu și de d-lui precum se deslușește în mai sus menționata carte de licitație și în raportul Tribunalului de Ilfov secția III-a cu Nr. 4016 din 11 Iunie 1860.

Toată această moșie zic, precum o am cumpărată și precum s'a lămurit prin hotărnicia făcută acum în urmă, și fără a mai popri nimic pe seama mea, am orânduit-o de bună voe Marie Sale Princepelui Barbu Dimitrie Știrbey în preț de galbeni împărătești K. K. ¹⁾, patru zeci mii Nr. 40.000 galbeni, cu toate legalele drepturi ce am, ce am și eu câștigate prin jude-

1) Kesaro - Krăești.

cătoreștele sentințe date, și după cum se vor rezulta prin definițiile sentințe, ce se vor mai da în viitor, după stăruința celor însărcinați din partea Înălțimei Sale Princepelui Știrbey, căci eu mi-am primit toți banii prețului pe deplin.

Pentru acest sfârșit am predat Luminăției Sale Prințului George Barbu Știrbey, însărcinat cu această cumpărătoare, atât cartea de licitație mai sus menționată, copia de raport a Trib. Secția III-a cu Nr. 4016, harta și hotărnicia făcută de d-lui Scarlat Popovici hotarnicul inginer, formăluite de Tribunalul local prin sentința rămasă definitivă cât și toate sinetile vechi ce au fost hipotecate, precum și copiile de acte și hipotecă legalizate ce am dobândit în urmă spre susținerea dreptăților acestei proprietăți. Dreptul de posesie și luarea venitului acestei moșii se va socoti dela 1 ale corentei luni Iunie, când este a se răspunde de către domnul arendaș cel de al doilea din trei câștur anuale ale arenzei, predând și contractul d-lui arendaș legalizat de suprefectura locală sub Nr. 4890 dela 18 Iunie anul 1863, spre a se respecta pe timpul de 3 ani pravăzut de lege pecăt se și cuprinde într'acel contract.

Cunoscut asemenea rămâne că angajamentul ce am cu d-l hotarnic inginer Scarlat Popovici, pân'la desăvârșirea hotărniciei făcută acestei moșii, punerea pietrelor, și împărșirea ei să se îndeplinească de către d-lui întocmai. Iar Maria Sa Principele Știrbey, cumpărătorul moșiei să răspundă restul banilor ce se mai cuvine după contract, d-lui inginer spre care sfârșit am dat și acel contract, nemai privindu-mă pe mine nici o răspundere atingătoare de această vândută moșie cu toate dreptățile ei legale.

Ca să-și aibă această transacție tot legiutul temei, am rugat pe onorabilul Tribunalul local de Prahova, de a legaliza după orânduială acest act, scris și iscălit de însu-mi, ca să poată avea Înălțimea Sa Principele Știrbei și urmașii Înălțimei sale liniștită și temeinică stăpânire.

Ștefan Burchi Anul 1864 Iunie 18 București.

Pe așezământul coprins în acest act suntem mulțumite amândouă părțile. 1864 Iunie 20 Ploiești.

St. Burchi

George B. Știrbey.

Doc. No. 41.

Act provizoriu de vânzare
In 1868 Noembrie 27. (Fragment)

S. G. Baicoianu și Alexandru G. Băicoianu

Vânz moșia Câmpina, Șotriile, Lunca Mare, cu toate trupurile, înfundăturile și numirile ei împreună cu târgul așezat pe dânsa din jud. Prahova ce ne aparține în devălmășie cu Prințul Barbu Știrbei și Stat, am vândut-o ohavnică drept 100018 mii lei noi Prințului B. Știrbei, rezervându-și numai casele noastre părintești cu locul ce-l avem în Comună, peste drum de Voiculești.

1868 Noembrie 27
București

D. B. Știrbei

S. G. Băicoianu și pentru fratele meu.

Doc. No. 42 (Fragment)

In numele Măriei Sale Domnului Românilor.

Noi Ministru secretar de Stat la Departamentul Finanțelor, în virtutea legii, pentru înstreinarea unei părți din Domeniile Statului și conform cu dispozițiunile regulamentului pentru aplicarea acestei legi decretat la 3 Mai 1868.

Având în vedere aprobarea comitetului central instituit de lege pentru vânzarea bunurilor Statului dată'n ședința din 22 Martie 1871.

Având în vedere încuviințarea consiliului de Miniștrii și sancțiunea M. Sale Domnitorului dată asupra raportului No. 930 din 26 Martie 1871,

Declarăm,

Că la licitațiunea publică urmată în ziua de 5 Martie 1871 în orașul București, moșia a 4-a parte din moșia Câmpina Șotriile a Mitropoliei din jud. Prahova plasa.... Comuna Câmpina, s'a adjudecat definitiv asupra d-lui Domnu Dimitrie D. Știrbei cu prețul de lei 185.700 (una sută optzeci și cinci mii șapte sute).

Făcut în București la 21 Iunie anul 1871 No. 240
p. Ministru Teulescu.

Comitet vânz.
Domeniilor
Statului

Secretar, N. Bobescu

Doc. No. 43.

Subscrișii locuitori din Comuna Câmpina declarăm că renunțăm la dreptul de a fi despăgubiți de cheltueli de judecată, după sentința Onor Curții apelative din București cu No. 57 din anul 1865, dată între noi cu casa Prințului Știrbei pentru locurile ce avem cumpărate în târgul Câmpina în ohăvnicie și renunțăm la orice pretenție întru aceasta, deoarece Prințul Dimitrie B. Știrbei ce astăzi posedă întreaga proprietatea Câmpina, își retrage recursul ce casa P. Știrbei făcuse la Onor. Curte de Casație, contra citatei sentințe și la delimitarea făcută proprietății Câmpina, cu ocazia împroprietăririi după legea rurală a lăsat în comună pământul ce ni s'a convenit ca proprietari după lista alcătuită atunci de inginerul ce a făcut delimitarea, pentru care am subscris înșine cu condeile noastre, rugând și pe d-l primar respectiv de au legalizat. 1872 Ianuarie 9.

Gheorghe Iovan indescifrabil
G. Dobrogea(n)
Epitropia Casei Anica Stati
" " Maxlm, M. Maxim
D..... Pean
Ion Măcelaru

K. Ghenoiu
Preotu Radu Mirodot
" Ion Duhovnicu
Nae Dumitrescu
Radu Breazy
R. R. Brânză

Alexandru Cairi pentru Lorenti Cairi răposat
C. Popescu clironomul răposatului Preot Ion
Ioniță Damaschinescu bărbier
Andrei Caolea
K. Ghenoiu fiul cel mai mare al răposatului I. Ghenoiu
Gior. Goanț Finescu cumpărătorul locului lui
N. G. Dușescu.

Primăria Urbei Câmpina

Subscrișii diu aceasta, prezenți fiind în localul acestei primării și mărturisind de propriile D-lor semnături și după cererea ce face prin osebită petiție se atestă și de noi.

Primar M. Călinescu

Secretar A. I. Popescu

No. 89

1872 Ianuarie 18.

Documente aflate în posesia doamnei Sfetcovici născută
Fotescu, din Câmpina.

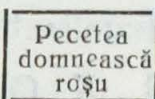
Doc. No. 44.

Cu mila lui Dumnezeu Noi Grigorie Dimitrie Ghica Voevod
Domn(u) Țării Românești.

Lui Enache zet Fota ot Câmpina sud. Prahova, carele
aflându-se întru desăvârșită sărăcie, și cu casă grea, ne-am
milostivit Domnia mea asupra-i și printr'această domnească a
noastră carte îl ertăm de rândul dajdiilor vistierii să scutească
și dreptele bucatele lui dă dijmărit i vinărici.

Drept aceia poruncim dumnealor ispravnicilor ai județului
și altor dregători supărare mai multă să nu-i faceți, că așa este
porunca domniei mele.

Iscălitura domnească
roșu.

1826 Iunie 4.

Doc. No. 45.

Fota Lăzăroișiu au cerut loc, că să-și facă curătură fân,
care mergând omul nostru cel avem isprăvnicel, aicea la Câm-
pina dinpreună și cu un uncheaș Manea Croitor. I-au dat loc
de curătură pe părau Vălții în sus spre vârful popi, unde se
cheamă la Miloit (?) și la Duma peste părau spre vârful popi
care loc se adeverî de oameni bătrâni, adică până acuma coasa
întrânsul n'au mai intrat.

Drept aceia i s'au dat să-l cure și să-l cosească și dela
trei ani să-și dea obișnuit dijma aceasta.

1783. Marl(ie).

Constandin Lupoian.

Doc. No. 46.

Două petice de livez(i) un petic dârâmat și unul zdravăn
la lacul ursului ce au fost al lui Dinu Goia și fiindcă Dinu
Goia au vândut casa, lui Ienake zet Fota i s'au dat și aceste
numite petice de livezi ca să le cosească numitul și ce pădure

va mai fi prin prejurul lor are voe să-și curețe și să aibă a și
le slăpâni cu pace i a nu-l mai scoate nimenea făcându-și claca
sa după obiceiul pământului și i s'au dat acest răvaș al meu
drept sinet la mână ca să slăpânească și am iscălit.

1818 Mai 22.

Cost(andin) Lupoianu

Doc. No. 47.

Cu ajutorul lui Dumnezeu fac această foaie de zestre
fimii Elinchii ce și mie prin puțință'mi este și cu toată blagos-
lovenia întâi dela milostivul Dumnezeu, al doilea și dela părinți
care mai jos se vor iscăli spre a le răspunde cele mai jos
însemnate.

1817 Iulie 8.

Taleri, bani se vor însemna

- 1000 „ adică una mie lei bani gata
- 4 „ boi dă jug de către 3 viței
- 2 „ vaci cu lapte
- 6 „ farfurii de argint
- 1 „ farfurie de argint cu 3 lingurițe
- 100 „ adică una sulă pentru cercei
- 1 „ inel cu rubin roșu dă aur
- 1 „ scurteică de corzeă roșie blănită cu samur de blană
samur întreg se află făcută.
- 1 „ scurteică de corzeă cu cacom blănită, cacom bun să
află făcută.
- 1 „ scurteică să se facă fețe de ce vor pofti blănită cu res(râs)
- 1 „ roche de vuhur albastră cu chenaruri, cu chenaruri de
mijloc căltunți tal. 130 : cât să află.
- 1 „ roche catifea albastră cu chenariu, orbote bune făcând
taleri 200.
- 1 „ roche de panbrin cu flori ce se vând cu bucata să se
facă tot.
- 1 „ roche de batistă albă cu papălări,
- 1 „ roche de stambă de purtare.

Așternut

- 1 „ saltea de cit bună cu trei perne umplută toată cu lână în saltea.
- 1 „ plapumă umplută cu bumbac cu cearceaf de balistă cu papăluri prin prejur.
- 3 „ perne de culcat de căpătâi 1 lungă și două scurte, earăși fețele de balistă și dosurile de maltuf cu papăluri pã la gură.
- 1 „ cearșaf subțire de perne încă bune de casă.
- 1 „ cearșaf de așternut.
- 1 „ rând de fețe de perne bune subțiri făcut de casă.

Al mesii

- 1 „ masă de 12 coți supțire.
- 12 „ șervete late supțiri la masă.
- 2 „ mese mici supțiri pentru toate zilele.
- 6 „ șervete supțiri pentru toate zilele.
- 4 „ prosoape două cusute cu beteală și 2 necusute
- 6 „ cămăși fãmeești.
- 1 „ boșcealâc dă ginerè însă cămăși de borangic i brânișor cu beteală cusut și cu fir bun și batistă cusut(ă) i punguliță de bani de fir,
- 1 „ boșcealâc de nun cămăși dă borangic i cu brânișor cusut cu beteală și cu fir dă cel bun i cu batistă leănă cusut de gât.
- 1 „ givrea cusut cu fir și cu beteală de nună
- 1 „ boșcealâc de socru, cămăși de borangic cu brânișor cusut cu fir și cu mătăsuri.
- 1 „ cămașe de borangic de socru.
- 2 „ givrele cusute cu fir și cu beteală pentru călșunărese
- 10 „ batiste cusute pentru nuntă
- 3 „ lingiri.
- 12 „ taleri de cositor
- 12 „ cușile.
- 1 „ lighean cu ibricul lui.
- 1 „ ladă de haine

1 „ Sămizet de orbotă la rochea de califea.

2 „ Sămizeturi de papăluri i alte măruntae.

Acestea dela mine și dela Dumnezeu mai mult.

Și eu iscălit cu la toate cele mai sus arătate ca să le împlinesc.

1817 Iulie 3.

Ioniță Fota am să le împlinesc
cele mai sus arătate.

Doc. No. 48.

Adică eu cel mai jos iscălit încredinșez cu acest zăpis a meu la mâna fii mel(e) Ancuși precum să știe că i-am vându casa mea cu pomel cu tot ce o am pă moșia Dumneaei Stolnicesii Lupoencii în bani gata taleri șase sute fără cinci spre zece adecă 583. Și acești bani i-am primit deplin în mâna mea și i-am vândut de bună voe și cu știrea tuturor vecinilor să aibă a o stăpâni cu pace decătze mine atât d-ei cât și copii dumneaei și căli se vor trage din neamul d-ei.

Iar cine s'ar sculă cu vre-o împotrivire a o supăra pentru casă, să fie subț blestem la trei sute și opt zeci sfinți părinți din Nicea, fiindcă așa am legat eu cu acest zăpis și pentru mai adeaărătă credinșă m'am iscălit mai jos și mi-am pus și degetul în loc de pecete ca să se crează. 1817 Aprilie 10.

† Eu Costandin sin Goian vânzător

Ierei Ioan, am fost față la acest zăpis

Și am scris eu Ierei Teodor cu zisa lui Costandin.

Doc. No. 49.

Adică eu Ancușa sin Constandin Goia ot Cămpina încredinșez cu zăpisul meu la cinstita mâna d-lui vistierului Radu, precum să se știe că făcând tată-meu casa vânzătoare în anul trecut și neîngăduind eu de a o cumpără alții am făcut cum au dat Dumnezeu și am răscumpărat-o după cum se vede în dosul acestui zăpis ce mi-o vinde tată-mieu, iar acum văzând, mi se îngreuiază cheltuelile casii și dobânzile la banii ce i-am luat de am cumpărat casa, am făcut și eu vânzătoare și am mers la d-lui vistieru; și m'am tocmit cu d-lui drept taleri bani gata 900

adecă lei nouă sute și lemnele unei căscioare unde vom arăta noi loc să le ducă d-lui acolo și să-mi dea și 2000 de șindrilă; iar banii toți i-am primit toți deplin din mâna d-lui și d-lui să aibă a stăpâni casa cu tot cuprinsul ei cu bună pace atât d-lui cât și copii câți Dumnezeu îi va dăruî.

Fiindcă am vândut cu bună voia noastră nesiliți de nimeni. Și pentru mai adevărată credință ne-am pus numele și degetele în loc de pecete.

1818 Mai 1.

† Eu Ancuța sin Costandin Goia vânzătoare și adeverez.

† Eu Costandin Goia tatăl Ancuței am fost față și adeverez.

† Eu Alexe Mătăsaru am fost față și martur.

Și am scris eu Sima Bebecu (?) cu zisa și învățătura Ancuței și Costandin Goia și sunt martur.

Doc. No. 50.

Adică eu cel mai jos iscălit încredințez cu zapisul meu la mâna nepotă-meu Ianache, precum să se știe că cumpărând eu o casă dela Ancuța sin Costandin Goia ce se rozorește cu mine pă moșia d-lor boeri Lupoeni îndrept taleri 900 adecă nouă sute și alte cheltueli ce sunt legat să le fac după cum se va vedeă cu zapisul ce-mi dă mie Ancuța de stăpânire. Și fiindcă mai sus numitu nepotă-meu viind la mine cu mare rugăciune ca să i-o dau d-lui i-am arătat că am cumpărat-o pentru trebuința mea și a copiilor mei și iarăși viind împreună cu sormea, rugându-mă ca să fac acest bine fiindcă se află și d-lui ca unul din copii mei și așa văzând atâta rugăciune și mai vârtos că nici casă are și să vie și dela Măgureni aci lângă rude i-am dat tot în preț ce am cumpărat eu, primind și toți banii deplin și d-lui să aibă a stăpâni casa cu cuprinsul ei atât d-lui cât și copii d-lui.

Și să aibă aface claca casii după cum fac și alți clăcași ce sunt pă moșia d-lor boerilor Lupoeni.

Și pentru mai adevărată credință le-am dat acest zapis împreună și zapisul de cumpărătoare și am iscălit.

Radu Visteru adeverez.

1818 Mai 22.

Doc. No. 51.

Hr(i)s(t)os au înviat

Cu multă plecăciune mă închin dumitale Kir și la tot cinstitul cuprins.

Mai întâi nu lipsi a face cercetare pentru bună și frățească aflarea sănătății dumneavoastră ca pe deplin aflându-se bucurându-mă să dau slavă celui în troiță proslăvit dintrun al căruia nemărginit dar și milă mă aflu și eu sănătos la mormântul cel de viață primitor al Maicii lui Dumnezeu, slujind în toate zilele dumnezeiasca leturghie întrucare deapururea făcând rugăciune pentru tot cinstit cuprinsul dumneavoastră să vă dea viații sănătate, dar, milă și blagoslovenie întru această viață. Iar în ceea ce va să fie să vă învrednicească veșnicilor bunătăți dimpreună cu toți sfinții în veci nesfârșiți amin.

Asemenea și celor răposați veșnicile lăcașuri ale dreptilor să le dăruiască, iar dela mine smeritul mă rog a fi bine primite aceste mai sus însemnate lucruri spre blagoslovenia și sfințenia cinstitei case dumitale și spre sănătatea sufletului și trupului celor ce vor primi cu dragoste și cu credință pentru care vom aveă cinstit răspunsul dimitale și iscălit 1836 Aprilie 1

Al dumitale către dumneaei smerit rugător Iacov Iermonah.

Mă rog primește aceste lucruri:

Un savăn (?) închinat din sfânta lumină

3 lumânările aprinse din sfânta lumină

4 săpunuri, o carte de ertăciune

2 părechi metanii, unele mari negre altele sadeș, prescurea de esti(m)p, o cutie de tinichea și întrânsa aceasta.

5 săpunuri mirositoare

2 perechi metanii unele negre și altele de sedef.

3 rămurele de maslin cu masline de astă toamnă

3 făr'de măsline dela Duminica Florilor

— alte pușintele masline deosebit acestea toate sânt din acei copaci de unde au tăiat când l-au întâmpinat cu stălpări și din grădina acea de unde a prins pă Mântuitorul.

3 busuiocul dela crucea de sfânt lemn.

5 lumânările aprinse din sfânta lumină,
pușintel bumbac dela mormântul Mântuitorului.

Toate acestea a fi primite cu evlavie fiind mult folositoare
la toată boala.

Doc. No. 52.

Mă rog Kir Enache a nu aveà vre un parapon asupra mea
zicând că din uitarea mea am trecut cu vederea în anul trecut
de nu ți-am scris. Dar iată această scrisoare de față este din
anul trecut care cu plecarea hagiilor au rămas dinpreună cu
lucrurile legate la un loc care precum le-am găsit târziu după
plecarea hagiilor pe care iată că le trimiș, mă rog a fi primite
cu dragoste lângă care iată și de estimp deosebit mai trimiș care
mai jos le voi însemnă. Iar pentrucă v'am uitat mă rog nu fiți
la îndoială că-ți arăt duhovnicește că nici odată dela sfintele
rugăciuni nu v'am uitat mai vârtos la dumnezeiasca leturghie
care întru acești doi ani în toate zile(le) fără de greșeală pe
mormântul maicii lui Dumnezeu nevrednicul s'au săvârșit și nu-
mele dumneavoastră atât și ale răposașilor adică Necolau, Haida(?)
Dimitrie, Ana, Ioniță, neîncetat am avut întru pomenire, care
sfinte rugăciuni milostivul Dumnezeu să le primească, și tot feri-
citul bine D-voastră să vă dăruiască atât și răposașilor veșnică
odihnă în lăcașurile drepților, amin. Să am cinstit răspunsul
D-voastră și iscălit. 1837 Aprilie 19.

Al Dumneavoastră smerit și către Dumnezeu rugător:

Iacov Ieromonah

Doc. No. 52.

Diploma de Pitar a lui Enache Fota.

Noi

Barbu Dimitrie Știrbei

cu mila lui Dumnezeu Domn stăpânitor a toată Țara Românească.

Pentru slujbele săvârșite de Enache Fota, Noi am binevoit
a-l înalța în rag de Pitar la 4 August una mie opt sute cinci zeci
și unu. Pentru care i s'a dat această Domnească Diplomă supt
a Noastră iscălitură și pecete în orașul București, anul una

mie opt sute cinci zeci și una și cel de al III-lea al Domnirei
Noastre.

(s) B. D. Știrbei

Secretarul Statului

Pecete

Ioan Manu

S'au trecut în condica
secretariatului Statului sub

No. 666,

Șeful Secției

D. Poenaru

Documente aflate în posesia D-lui Iancu Dumitrescu
din Câmpina

Doc. No. 54.

M(i)l(o)steiu b(o)jeio Io Alexandru Ioan Ipsilant V(oe)v(o)d i
g(os)păd davat g(osp)dvmi.

Dat-am cartea Domnii mele și acum întru cea de Dumne-
zeu hărăzită Domnii mele a doua Domnie a Țării Românești,
Costandin Iordăchioi ot Câmpina, ce este așezat la breasla
ruptașilor ot sud Prah(o)v(a), ca să-i fie privilegiu a fi deosebit
cu dajdia lui den țaranii birnici duprin sate. Purtându-și dajdia
cea orânduită dela visterie cum și alte orândueli ce să vor
săvârși decătore breasla aceasta după vremi. Să fie apărat de
toate cele ce se vor orânduî pă țaranii birnici.

Găci încredințându-ne Domnia mea pentru dânsul și din
cărțile altor frați Domni ce-l adeverează a fi la aceasta breaslă,
cum și din catastișile visterii, i-am înouit acest privilegiu și acum,
și s'au dat la mâna mai sus numitului ca să-l aibă spre adevē-
rință. Tolco pisah gvmid.

Iscălitura domnească Pecetea domnească 1796 Decemvrie 1
(roșu) (roșu)

Doc. No. 55.

Mil(o)s(teiu) b(o)jio Io Grigorie Dimitriu Ghica V(oe)v(o)d i
i Gospod(inu) Zeml(e) Vlahiscoie.

Fiindcă Nicolae sin Costandin Iordăchioiul din sud Prah(o)va
prin sineturi domnești ce are la mâini se află în orânduiala
postelnicilor, precum s'au văzut trecut în condica Divanului;

de-aceia milostivindu-ne Domnia mea i-am dat acest domnesc al nostru sinet spre a-i se păzi și a i se urmă milele domnești ce sânt coprinse în vechile sineturi. Pentru care poruncim la toți câți se cuvine să cunoașteți pă mai sus numitul boerul Domnii mele de postelnicel.

iscălitură
domnească

Pecete
domnească

1824 Aprilie 4.

Pe verso,

Comisia catagraficească a periodului 3-lea.

Acest sinet înfățișându-l la comisie Dumitrache carele după dovada ce au adus de adevărat fiu al lui Nicolae Costandin Iordăchioiu, ce se coprinde întrânsul s'au adeverit. Dar este în viață și Nicolae. 1844 Iulie 16.

Costandin Iordăchioi tată-său

indescifrabil

secretar I. Predeleanu

S'au înfățișat la comisia periodului 3-lea județul Prahova de Dumitrache, cu dovadă că este adevăratu fiu al mortului coprins în față. 1853 Mai 27.

(ss) indescifrabil

D-m Lehlin

(ss) indescifrabil.

Insemnări găsite în bisericile din Câmpina

I. Pisania ¹⁾ bisericeii Adormirea (Preot. Marin Martinescu).

† Această sf[ă]ntă și d[um]nezeiască biserică s'au zidit din temelie și s'au înfrumusețat după cum se vede întru cinstea Adormiri Născătoare de D[um]nezeu și a sf[î]ntului ierarh Nicolae, prin Sf[î]nția sa părintele Callinic, arhimandrit, stariț sf[î]nteii mănăstiri Cernica, cu cheltuiala d[um]n[ea]lui răposat Grigore Căminaru Bujoreanu, soția d[um]n[ea]lui Mariia, fiindcă acești fericiți ctitori a patra parte din moșia Cămpinii au hărăzit-o sf[î]nți măn[ă]stiri Cernica, în zilele binecredinciosului Impărat a toată Rosia Nicolae Pavlovici, și Mitropolit al

1) După N. Iorga: Studii Documente vol. XXI pag. 18 și planșa în text

Ungrovlahii chiriu chir Grigorie; anul 1833, Octomvrie 14; ajutând și chir Ștefan sin Albul de aici, epistasind cu osteneala Dionisie shimonahul Cernicanu și d[um]n[ea]lui Vistieru Radul Plopianul.

La proscomidia altarului acestei biserici se găsește acest pomelnic:

Kalinic Arhimandrit, Grigorie, Maria, Șerban, Radu, Manole, Smaranda, Elena, Antonie, Filofteia Monahia, Dionisie Monahu, Ștefan Albu, Anastasia și cu tot neamul lor.

Pe o piatră funerară din interiorul bisericeii.

Supt această piatră odihnești-să robul lui Dumnezeu, Costandin Lupoianu biv vel Stolnic, la leat 1808 Feb(ruarie) 27.

Pe un potir se citește această însemnare.

Acest potir s'a reînnoit de Sf.-Sa părintele arhimandrit Nicandru, starețu sfintei Mănăstiri Cernica la anul 1853 Feb[ruarie] 10,

Insemnări pe diferite cărți de ritual (slujbă bisericească)

1. Pe un mineiu

¹⁾.....lor pe toată luna este cumpărat tre[i] taleri, de dumnealui Panait biv vel căminar za lefegii, ctitorul sfintei biserici, mahalaoa, ce se numește Hagi, și iarăș cu a dumnealui osteneală s'au legat câte ¹⁾..... spre a dumnealor pomenire. Sept[embrie] 28, 1785.

Panait căminar za lefegi.

2.

Acest minei, luna lui Iunie, ce se coprinde slujba sfinților pă toată luna, iaste cumpărat tre ta[leri] de dumnealui Panait biv vel Căp[itan] za lefegii, ctitorul sfintei biserici mahalaoa, ce se numește Hagi, și iarăș cu a d(umnea)lui osteneală s'au legat câte b. 2" mineele spre a d[um]n[ea]lor pomenire. Sep[tembrie] 28, 1785.

Panait căp[i]t[an] za lefegii.

1) rupt.

3.

Leat 1788 Iulie.

Au perit soarele la luna lui Mai în zile 10 miercuri la 6 ceasuri din zi, cât îngălbeniră și oamenii tot, și ceriul, și era frig mai rece, și am scris ca să știe și cene or ceti mă va pomeni și nu mă va pune la ponos și de o va găsi¹⁾..... cât să nu mă pue la ponos.....¹⁾.

4.

Acest Minei au fost al bisericii Hagiu din București și s'au dat la biserica din Câmpina dela han, unde se prăznuște Sf[în]ții mari mucenici Dimitrie, mare mucenic Gheorghe, să fie la această sfântă biserică și spre încredințare am iscălit. indescifrabil. 1810 Sept[embrie] 10.

5.

Acest Minei luna lui August s'a dat la sfânta biserică din orașu Câmpinii să fie la sf[în]ta biserică cea den târg Câmpina a d(u)mn(ne)lor boerilor Lupoeni, și spre încredințare am iscălit, indescifrabil. 1818 Ghenar[ie] 8.

6.

Acest minei luna lui August l'am cumpărat eu robul lui Du(mn)ezeu Mihai și l'am.....¹⁾ sfintei biserici dela hanu Câmpinii unde se cinstește și se prăznuște hramul sfinților marilor mucenici Gheorghe și Dimitrie ca să fie spre veșnica mea pomenire și m'am iscălit.

Cost. postel(nic) ot Câmpina. 1811 Febr(uarie) 1.

7.

Acest triod este a sfintei biserici dela han ot Câmpina hramul sfinților marilor mucenici Gheorghe și Dimitrie.

1825 Mart. 12.

8.

Idem pe un analoghion grecesc.

1) rupt și șters.

9.

Această carte a sfântului Visarion, este a sfintei biserici dela han ot Câmpina, hramul sfinților marilor mucenici Gheorghe și Dimitrie. 1825 Martie 12.

10.

La anul 1847, au venit lăcustele și au stricat foarte mult

11.

La anul 1848, au fost boala holerii și mureau foarte rău și eu mă aflam la biserica aceasta ce se numește hramu Sfântului Nicolae, și după boala aceasta au pribăgit Nemni cu 53 de tunari cu Muscalii din preună, dar tot au biruit Muscalii pre vrășmași de Unguri. 1848 Mart[ie] 3.

Teodorache, orașul Câmpina.

12.

Pentru acest sfânt molifelnic, am însemnat aceasta ca să știe că am cumpărat la bâlciul de Sănpietru po tal(eri) 3 în zilele prea luminatului Domn Io Alexandru Costandin Muruz voevod la leat 1802. Alexe Ereu.

13.

Acest sfânt și dumnezeesc molifelnic este al sfinției Sal părintelui popi Alexi ot satu Deagul sud Teleorman cumpărat în bani 7:60, târgul dela greci după Argeș ce se face la luna 29, în zilele mării sale Io Alexandru Muruzu voevod, arhier episcop păstorind turma Dositei, și am scris eu Matei la leat 1802 Iunie 2

14.

În 1859 Februarie 8—9 au fost domnul a două principa Moldova și Țara Românească Ion Alexandru Cuza moldove din Iași, au fost la Ploești și au trecut la București și am scris eu.....¹⁾ spre pomenirea neamului nostru, dumneavoastră cel din urma noastră.

1. șters.

15. Pe un mineiu

Anul 1846 Iunie 8. Mă aflu ca defteriu la această biserică
K. Popescu.

II. Pisania bisericeii Sf. Treime. ¹⁾ (Preotul Ioan Chirică).

† Această sfântă și d(umne)zeiască biserică ce să prăz-
nuește hramul Sfintei Troițe, este rădăcată din temelie și cu
toate care se vădu prin prejur, cu toată cheltuiala dumnealui
Căminarului Grigore Bujoreanu și prin epistășia și ajutoru
dumnealui Vistieru Radu Plopeanu, în zilele Rușilor, când să
afla Măriia Sa Grigore Ghica-Vodă pribeag, aicia, în Câmpina,
leat 1828 Iul(ie) 15.

1.

Insemnări pe polir

Pe marea de jos a niciorului : Dumnealui Grigore Bujo-
reanu căminar 1828 — ; pe cea de sus : Costandin, Dimitrie,
Marica, cu părinții și frații lor.

2.

Pe o psalterie : Și această sfântă salirie s'au cu(m)păratu
tot dă Gheorghe ot Co(co)răști, ca să fie pe(n)tru pomenire la
Sfânta biserică, și cine va citi și pe acela și pă mine păcăto(s)
să zică dum(n)e ²⁾.

3.

Această panhidă este hărăzită sfintei biserici hramul sfintei
Troii, de sfinția sa Doroftei monahul Cernicăi îngrijitorul bise-
ricilor și epistatul moșii Cernica.

1845 Martie 22 Doroftei monahul.

4.

Pe un triod

Să se știe că la anul 1851 Octombrie 25, în seara de
sfântul mare mucenic Dimitrie s'au adus acest policandru, ce
se vede astăzi în biserică cu toată podoaba lui și spre ținere
de minte am însemnat și eu aici ³⁾.

1) După N. Iorga : Studii și Documente vol. XXI pag. 19.

2) Șters.

3) Ruptă foaia.

5.

Gligore Dinu B(ă)rbieru paracliseru și cântăreju la bise-
rica aceasta 1858 până la 1869.

6.

Să se știe de când am venit eu dascăl la sfânta biserică
Triimii din luna lui Iulie în două spre zece zile, era leatul 1868
și pentru ca să se știe am iscălit pe acest sfânt triod. Ioan
Ștefănescu.

7.

Această sfântă evanghelie o am citit și eu la anul 1874
Martie 8. Iancu Rădulescu.

II. Pisania bisericeii Sf. Voevozi. ¹⁾ (Pr. Iancu Popescu)

† Această sfântă și d(u)m(ne)zeiască biserică ce să prăz-
nuește hramul Sfinților Voivozi Mihail și Gavril, ridicatu-s'au din
temelie și clopodnița și zidul, prin cheltueala d(u)m(ne)lor vel
Logofăt Costandin Cîmpinian, i prin epistatsia și ajutorul Ser-
daru Grigorie Negru, în zilele Înălțatului Domn Io Grigorie Dimi-
triu Ghica Voevod ; leat 1827 August 5.

Insemnări

1.

Pe un octoic : Stoian, Sora ot Câmpina și o au dat de
pomană sfintei biserici cei bătrâne ot Câmpina. unde să cinstește
și să prăznuește hramul sfinților Voevozi Mihail și Gavril, ca
să fie pentru pomenirea lor și părinților la leatul 1793 Oct(ombrie).

Iar cine s'ar ispiti să o înstrăineze dela sfânta biserică să
fie sub blestem și am scris eu Popa Teodor duh(ovnic) ot
Câmpina.

2.

Acest apostol este ²⁾ Neculae ³⁾ feciorul dumnealui
jupânului Constandin Iordăchioi.

1) După N. Iorga : Studii Documente. Vol. XXI pag. 18.

2) Rupt.

3) Bunicul D-lui Iancu Dumtirescu — vezi tex. — cap. boerilor din
Câmpina.

Această sfântă cazanie este cumpărată de robul (lui) Dumnezeu Ioan Băr(bie)rul din preună cu Ion German din București, și s'au dăruit la sfânta biserică d(in) Câmpina cu hramul sfinților Voevozi în zilele prea Înălțatu(lui) Domnul Gheorghe Dimitriu Voevod.

4.

Această cazanie s'au dăruit la sfânta biserică ce să cheamă hramul sfinților Voevozi de noi Ioan Bărbieru și Ioan Gherman spre pomenire 1845 Noembrie 21.

TABELA A,

de constatarea numelui clăcașilor a categoriilor și sumei de despăgubire cuvenită proprietarului, Jud. Prahova, plaiul Prahova comuna Câmpina 1864. ¹⁾
Proprietarii: Sf-ta Mitropolie și Alexandru și Serghie Băicoeanu.

Fruntași:

1. Dinu Voiculescu
2. Alecu Dobrogeanu
3. G. Bocanu
4. Grigore Dumitrache
5. Gh. Marin Sârba
6. Joița G. Bocanu
7. Ghiță Dinu Chipșoiu
8. Niculae Voiculescu
9. Dumitru Radi
10. Dinu Vlad
11. Dragomir Telegescu
12. Enache Fota
13. Ion Cariadgi
14. Iordache Coman
15. I. C. Brezeanu
16. I. al Sandi

17. Ioniță Marin
18. Ioniță Ținteanu
19. Ion Gh. Pescaru
20. Costache Dinicu
21. Mihai St. Pârlea
22. Mihai Bulacu
23. Niculae Coman
24. Pandele Scarlat
25. Voica Scarlat Mălăeru
26. Stan Goia
27. Tache Gh. Telegescu

Mijlocași

1. Anton Tabacu
2. Vasile Mihai
3. Vlad Bănescu
4. G. D. Gruia
5. Gh. Pescaru

6. Gh. Căcărează
7. Gh. Popa Gheorghe
8. Gh. Zamfiroaia
9. Grigore Corneanu
10. Gavrilă Simion
11. Dumitru Gruia
12. Dincă Ștefan
13. D-tru Dinu Vochi
14. Ion Provinceanu
15. Ion Mălaiu-rău
16. Ion Purcaru
17. Ion Gh. Zinga
18. Nuța G. Comăniță
19. Cost. al Radi
20. C. Costea Plug-rău
21. Cost. Ținteanu
22. Lixandru Goia
23. Marghioala Moise
24. Nicola Scarlat
25. Năstase Botezat
26. Pascu Cârциumar
27. Petrache Mandaru
28. Gh. N. Gavrilă
29. Stan Căcărează
30. Scarlat Năstase
31. Tache Scorțeanu
32. N-lae
33. Ștefan Ristoi
34. Oprea Grămadă
35. Ilinca D. Manfie

Codași

1. Apostol Dinescu
2. Anica Hristea
3. Alexe Marin
4. Zaharia Vasilescu

5. Ghiță Bajenaru
6. Gheorghe P. Maria
7. Gh. Manole
8. Gh. Cismaru
9. Gh. Mălaiu-Rău
10. Gh. Niță Mateiu
11. Ion Boboc
12. Iorgu Fotescu
13. Ivan Rusu
14. I. Cămărniceanu
15. Anica Braum
16. I. Boiangiu
17. Ion Dascălu
18. Ioniță Mateiu
19. Ion Preda Zidaru
20. Ion Ciobanu
21. Iani Dimitriu
22. I. Vasilescu Vieru
23. Ion Drăgan
24. Sima C. Mălai-rău
25. Luța Văduva
26. Mihai al Tichii
27. Mihai Bocanu
28. Manole Zistiu
29. Niță Dulgheru
30. N-lae
31. N-lae al Chivii
32. Niță Gârbăcică
33. N-lae D. Gruia
34. Manole Postelnicu
35. Stoica Stan Stroe
36. Stan I. Băjenaru
37. Tudor N. Ungureanu
38. Elena T. Popescu
39. Mană Filip
40. Ghiță Maria Văduva

41. Niță Stan Moise
42. Ghiță Stoicescu

N'au făcut clacă

1. Vasile Popescu
2. „ Lăcătușu
3. Ion Stan Floacă
4. Aron Bară
5. Dinu Miriță
6. Zaharia Cojocaru
7. Stana D. Dragomir
8. Mihai Dragomir
9. N. Enache Cojocaru
10. Uța Stanciului
11. Scarlat Călin
12. Morlon Cismaru
13. Petrache Țirescu.

Proprietar Prințul Știrbei

Fruntași

1. Anghel Mirișca
2. Bucur Dobre
3. Bucur Bocanu
4. Vasile Portasiu
5. V. Bocanu
6. Vasile al Predei
7. Vasile Sârbu
8. Gh. Mitu
9. Grigore Telegescu
10. Gh. Gh. Bocanu
11. Gh. Moroza
12. Gh. Porcaru
13. Dumitru D. Dragomir
14. Duță Brebeanu
15. C. Carcalechi
16. Iorgu Niculescu

17. C. Costescu
18. Ion al Anchi
19. Ion Dobre
20. Ion Măcelaru
21. Ilinca I. Văsioiu
22. Ion Plugaru
23. Ion Lascu
24. Iancu R. Duță
25. fiul lui Costea Popa Radu
26. Chițu Băcoiu
27. Sanda Costea Plugarul
28. Marița Maxim
29. Mihai Istrate
30. Maria Gh. Neagu
31. Neagu Vasile
32. Stan Mocanu
33. Stoian Pruncu
34. Ion Nedelcu Colan
35. Ionica Măcelaru

Mijlocași

1. Andrei Voinea
2. Bucur Perșoiu
3. Vlad Orbu
4. Gh. al Neagului
5. Andrei Gheorghiu
6. Nicolae Gh. Oprea
7. Gh. Dinu Dragomir
8. Gh. Istrate
9. Grigore Dudu
10. Gh. Telegescu
11. Gh. Tabacu
12. Drăgan Gh. Ghica
13. Dinu Voichii
14. Dascălu Ghiță
15. D-tru Brutaru

16. D-tru Tabacu
17. Dinu Encioiu
18. Ion Moisesescu
19. Ion Popescu
20. Ion Boboleanu
21. Ion Voinea
22. Ioniță Popa Barbu
23. Ion Gârbăcică
24. Ion N-lae Văcaru
25. Ioniță Tudor Bibiligă
26. Ion al Neagului
27. Ionița Morozan
28. Ion Corcodel
29. C-tin Ilie Cergan
30. „ Corcodel
31. Gh. Călin Toacă
32. Manole Dulgheru
33. N-lae Ungureanu
34. Niță Poenaru
35. Niță Vlad
36. Ioniță Vrabia
37. N-lae Gruia
38. Petrache Gruia
39. Petre Vasilescu
40. Petre Comăniță
41. Radu Istrate
42. Stan Cazan
43. Tudorache Tudor
44. Șerban Gărbăcică
45. Ștefan Pestașiu
46. Stan al Duței
47. Ioniță Mihai Istrate
48. Petre Pârvu

Codași

1. Alecu Drăghiceanu
2. Anton Teodor

3. Alecu Postelnicu
4. Stan Vlad Nastasiu
5. Vasile Corcodel
6. Grigore Tuigiriu
7. Tinca Gh. Tudor
8. Ghiță Croiloru
9. Gh. Pravăț
10. D-tru Feraru
11. Petrache Pravăț
12. Sanda S. Mandaru
13. G. Ghiță Gojman
14. G. Corneanu
15. Gh. Coteșu
16. Ghiță Stan Floacă
17. Gh. Balgiu
18. D-tru Bebeca
19. Duța Ilie Cismaru
20. D-trache Montag
21. Chiva D-tru Sasu
22. Costache Fotescu
23. Ion Negrescu
24. M-la Elefterie Nicolau
25. Leonida Savapol
26. Maria Eliad
27. N-lae Enache Cojocaru
28. Enache Butufoi
29. Ioniță B. Ștefan
30. „ Tingiriu
31. „ Ștefan Telegescu
32. Ion Marghioala Neagu
33. Ilinca Mandricoi
34. Ion Vasilescu
35. Ion Nanulescu
36. Ion Mandarului
37. Ioniță Statiu
38. Ion Cărmidaru
39. Ion Gavrilă Ciupeacă

40. Ioniță Mănăilă
41. Ion Nistor
42. Ion Mihai Mocanu
43. Ion Ilie Floacă
44. Ion Pruncu
45. Ion Al. Duțoi
46. Ioniță Corcodel
47. Ion Nistor
48. C-tin Aldea
49. Crăciun Corcodel
50. Mihalache Dimitropol
51. Mihai Boboc
52. Maria Simion
53. Mihai Din Dragomir
54. Manole Tingiriu
55. Maria Văsioiu
56. Minca Cazan
57. Mănăilă Corcodel
58. Nicolae Bebeciu
59. Nița Stoian
60. Năstase Ene
61. Oprea Toboc
62. Oprea al Predi
63. Petre Moise Telegescu
64. Ralița Dăscălița
65. Radu Telegescu
66. Sanda Măndaru
67. Stan Ilie Floca
68. Ion Stoean Curelea
69. Solomon Ene

70. Simion Butufe
71. Tache Drăghiceanu
72. Tănase Grecu
73. Tudorache Bebu
74. Toma Corcodel
75. Ștefan Mandaru
76. Radu Ștefan Sârbu
77. Ștefan Telegescu
78. Ion C. Mihai

N'au făcut clacă

1. Ristea Feraru
 2. Ion Păuna Comărnici.
 3. Costache Alexe
 4. N-lae Cosma
 5. Ion Piele
 6. Chiță S. Scarlat
 7. D-trache Ștefan
 8. Matache Moiescu
 9. Maria Marișca
 10. N-lae Gheorghiu
 11. Fetele pro. Gheorghiu
- Prin urmare în anul 1864
s'au împroprietărit :

Fruntași: 87

Mijlocași: 84

Codași: 120

N'au fucut clacă 24

Total .. 315

Insemnare explicativă a cuvintelor neînțelese, din
cuprinsul textului. ¹⁾

Juzi sau Cnezi = frunțașii satelor cari țineau Scaun de dreptate.
Voevod = căpetenie de oștire.
Vornic = dregătorul judecăților.
Postelnic = ține tainele domniei și are în seama lui legăturile
cu streinii.
Vistierul = are grija Vistierii.
Cămăraș = strângătorul veniturilor domnești.
Cămăraș de ocnă = strângătorul veniturilor ocnelor.
Căminar = strângătorul dijmii de ceară și strâng. venit. cârcium.
Spătar = dregător militar.
Aga = un fel de prefect de poliție de Capitală.
Șătrar = păzitorul șătrilor, corturilor, tunurilor.
Armaș = căpetenie de călăi.
Paharnic = Are grija pivnițelor.
Stolnic = are grija cămarilor curții.
Medelnice = are grija punerii mesei domnești.
Clucer = păzitorul depozitelor de hrană.
Sluger = măcelarul curții domnești.
Jitnicer = îngrijitorul de jitnița grânelor.
Pitar = îngrijitorul cuptoarelor de pâine.
Comis = are în seama lui caii domnești.
Serdar = general.
Ispravnic = cârmuitor de județ.
Polcovnic = păzitor al ordinii din județ.
Căpitan de dorobanți = păzitor al ordinii din județ.

1) Pentru amănunte asupra «Rostului boerimii noastre» vezi N. Iorga :
Istoria Românilor în Chipuri și Icoane. pag. 154 și următ.

TABLA CUPRINSULUI

Prefață	Pag. 5
Capitolul I-Iu : Considerațiuni generale asupra așezărilor omenești — sate, orașe — în cuprinsul Țării Românești	7
Capitolul II-lea : Așezarea geografică a orașului Câmpina, comparată cu a celorlalte localități vecine.	13
Capitolul III-lea : Cum s'a ridicat Câmpina la o însemnătate mai mare, din mijlocul cercului geogra- fico-etnografic încunjurător	27
Capitolul IV-a A. Primele începuturi ale Câmpinii și desvol- tarea ei, până la transformarea în mare schelă petroliferă, din timpurile noastre.	31
B. Târgul Câmpina	38
C. Apogeul vămii și târgului Câmpina	83
D. Desființarea vămii și epoca de stagnare a orașului Câmpina	111
Capitolul V : A. Câmpina mare schelă petroliferă ; ultima fază a dezvoltării sale	129
B. Câmpina, reședința oamenilor iluștrii ai neamului nostru	141
Incheerea	147
Documente	150

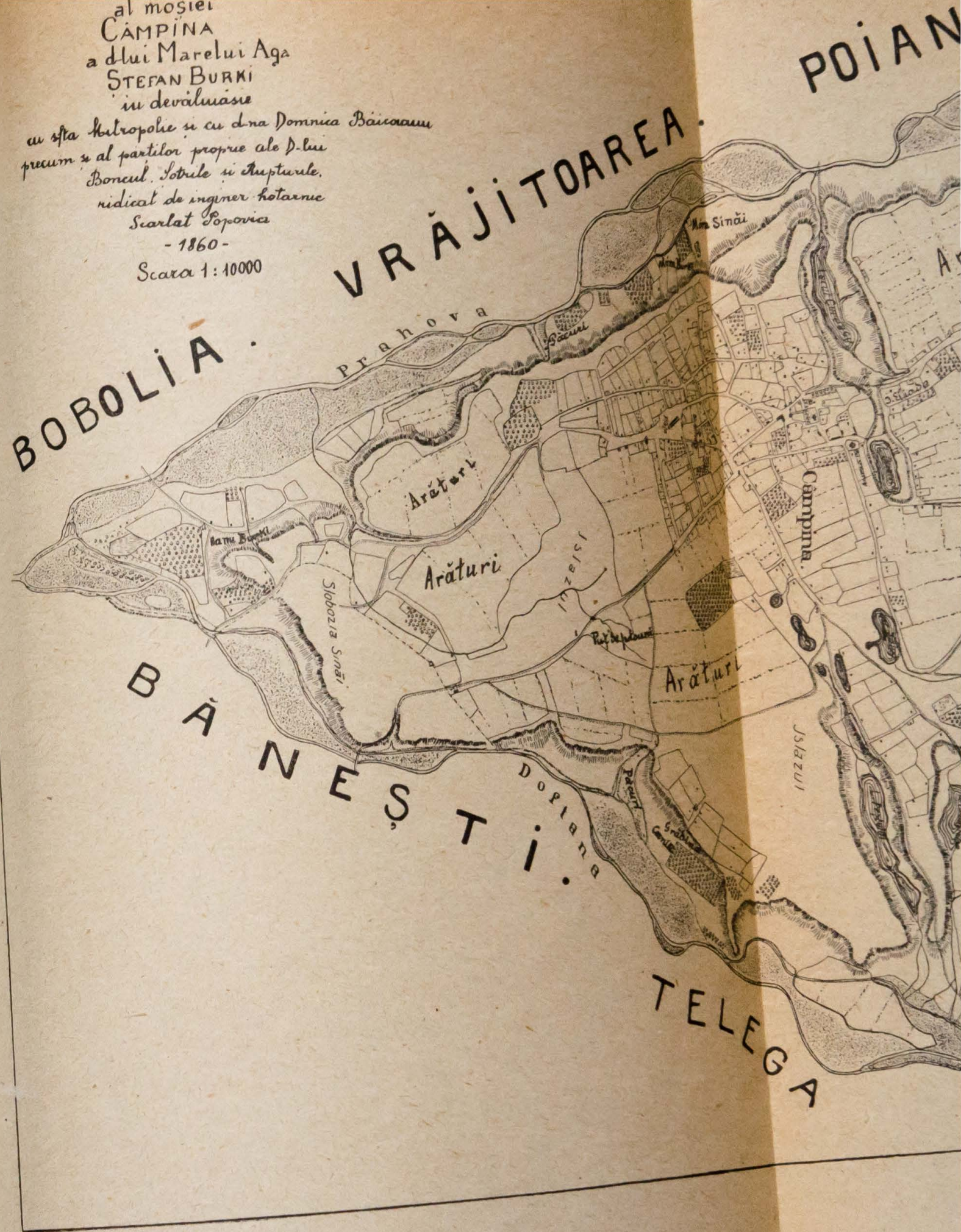

al moșiei
CÂMPINA
a d-lui Marelui Aga
STEFAN BURKI
în devalmușie

cu sta Intropolie si cu d-na Domnica Baisacau
precum si al partilor propriu ale D-lui
Boncul. Sobule si Aupturile.
ridicat de inginer hotarnic
Siarlat Popovici

- 1860 -

Scala 1: 10000

Plan Economic
al moșiei
CÂMPINA
a dlui Marelui Aga
ȘTEFAN BURKI
în devălușare

cu sfta hotropolie și cu d-na Domnica Băicaruș
precum și al părților propriu ale D-lui
Bonceul, Sotile și Căpturule,
ridicat de inginer hotarnic
Scarlat Popovici
- 1860 -

Scara 1:10000

VRĂJITOAREA

POIANA

CORNU

BOBOLIA

Prahova

Arături

Arături

Arături

Arături

Arături

Fănețe

Arături

TELEGA

Rupturile

N
Voila

